

ΕΘΝΙΚΟ ΚΑΙ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ



ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ «ΚΟΡΑΗΣ»

ΤΟΜΕΑΣ ΓΛΩΣΣΟΛΟΓΙΑΣ

«Εκθέσεις πρακτικών των ποινικών δικαστικών αποφάσεων:
Υπολογιστική και Κειμενογλωσσολογική προσέγγιση»

ΚΑΛΥΒΑ ΜΕΛΠΟΜΕΝΗ

Φιλολόγος, Γλωσσολόγος

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

Αθήνα, 17/10/2020

ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ

Διονύσιος Γούτσος

Καθηγητής Κειμενογλωσσολογίας, Τομέα Γλωσσολογίας,
Τμήμα Φιλολογίας, Τομέας Γλωσσολογίας, ΕΚΠΑ.

ΤΡΙΜΕΛΗΣ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Διονύσιος Γούτσος

Καθηγητής Κειμενογλωσσολογίας, Τομέα Γλωσσολογίας,
Τμήμα Φιλολογίας, ΕΚΠΑ.

Κουτσοπέλου-Μίχου Σταματίνα

Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Γλωσσολογίας και Ανάλυσης Ομιλίας, Τομέα
Γλωσσολογίας,
Τμήμα Φιλολογίας, ΕΚΠΑ.

Παναρέτου Ελένη

Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Γλωσσολογίας, Τομέας Γλωσσολογίας,
Τμήμα Φιλολογίας, ΕΚΠΑ.

Copyright © , **Μελομένη Καλύβα**, 2020

Με επιφύλαξη παντός δικαιώματος. All rights reserved.

Απαγορεύεται η αντιγραφή, αποθήκευση και διανομή της παρούσας εργασίας, εξ ολοκλήρου ή τμήματος αυτής, για εμπορικό σκοπό. Επιτρέπεται η ανατύπωση, αποθήκευση και διανομή για σκοπό μη κερδοσκοπικό, εκπαιδευτικής ή ερευνητικής φύσης, υπό την προϋπόθεση να αναφέρεται η πηγή προέλευσης και να διατηρείται το παρόν μήνυμα.

Οι απόψεις και θέσεις που περιέχονται σε αυτήν την εργασία εκφράζουν τον συγγραφέα και δεν πρέπει να ερμηνευθεί ότι αντιπροσωπεύουν τις επίσημες θέσεις του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών ΕΚΠΑ.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Η παρούσα διπλωματική εργασία συνιστά την κορύφωση μιας ερευνητικής προσπάθειας, που ξεκίνησε πριν από περίπου δύο χρόνια βαίνοντας παράλληλα με τις μεταπτυχιακές μου σπουδές. Η επιτόπια μελέτη, ο συνδυασμός πλήθους γλωσσολογικών κλάδων και η εφαρμογή μίας τελείως πρωτόγνωρης για εμένα μεθοδολογικής προσέγγισης, αυτής της Γλωσσολογίας Σωμάτων Κειμένων, δεν θα μπορούσαν να υλοποιηθούν χωρίς τη συνεχή παρότρυνση και ουσιαστική βοήθεια συγκεκριμένων ανθρώπων, για τους οποίους η απλή διατύπωση ευχαριστιών δεν είναι αρκετή.

Η επιστημονική και κυρίως ηθική υποστήριξη του επιβλέποντος Καθηγητή Κειμενογλωσσολογίας και Ανάλυσης Λόγου του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, του Διονύσιου Γούτσου, σε όλη την πορεία της προσπάθειας μου υπήρξε κάτι πολύ παραπάνω από σημαντική. Χωρίς την καθοδήγηση, τις συμβουλές και την πρακτική βοήθειά του δε θα μπορούσα να φτάσω στο επιστημονικό επίπεδο, που βρίσκομαι τώρα, δεδομένου ότι με βοήθησε να κατακτήσω τον τρόπο χειρισμού του λογισμικού επεξεργασίας Σωμάτων Κειμένων AntConc 3.4.3, ενώ παράλληλα με ενθάρρυνε να σκέφτομαι αυτόνομα ως μελλοντική ερευνήτρια. Επίσης, θα ήθελα να ευχαριστήσω θερμά τον κο Γεώργιο Μικρό, Καθηγητή Υπολογιστικής Γλωσσολογίας και Ποσοτικής Γλωσσολογίας στο τμήμα Ιταλικής Φιλολογίας του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, για τις συμβουλές και την καθοδήγηση του ως προς τη δειγματοληψία του υλικού μου.

Δεν θα μπορούσα να μην συμπεριλάβω στις ευχαριστίες μου την κα Μαρία Π. Κρανιδιώτη, Επίκουρη Καθηγήτρια στον Τομέα Ποινικών Επιστημών του Τμήματος Νομικής του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, δεδομένου ότι ανιδιοτελώς με καθοδήγησε στα διαδικαστικά νομικά θέματα της εργασίας μου και μου υπέδειξε πού να αναζητήσω τα κείμενα των εκθέσεων πρακτικών. Ακόμη, ευχαριστώ θερμά την Δικηγόρο, κα Μαρία-Ειρήνη Χοχλιδάκη, για τις νομικές συμβουλές της.

Ευχαριστώ, επίσης, τους φίλους μου και συναδέλφους στο Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα «Κοραής», μεταξύ των οποίων την Κωνσταντίνα Γερογιαννοπούλου, καθώς και τους πολύτιμους φίλους μου Μιχάλη Μπαχρά, Ελευθερία Μπίφσα και Ελένη Κουτσογεωργίου για τα γέλια και τις ανάλαφρες στιγμές, που μοιραστήκαμε, όπως επίσης και για την έμπρακτη συμπαράστασή τους. Τέλος, δεν μπορώ να ξεχάσω τους γονείς μου, οι οποίοι με στήριξαν και με στηρίζουν διαχρονικά σε κάθε επίπεδο, ώστε να μπορώ εγώ αυτή τη στιγμή να κυνηγάω απερίσπαστη το όνειρο μου, και ειδικά

την αδερφή μου, Κωνσταντίνα, που στάθηκε δίπλα μου ακούραστα σαν φύλακας-
άγγελος.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1.	ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	5
2.	ΘΕΩΡΗΤΙΚΟ ΠΑΙΣΙΟ.....	8
2.1.	ΔΙΚΑΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΟΛΟΓΙΑ.....	8
2.2.	ΓΛΩΣΣΟΛΟΓΙΑ ΣΩΜΑΤΩΝ ΚΕΙΜΕΝΩΝ.....	10
2.3.	Η ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΗΣ ΓΛΩΣΣΟΛΟΓΙΑΣ ΣΩΜΑΤΩΝ ΚΕΙΜΕΝΩΝ ΣΤΗ ΔΙΚΑΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΟΛΟΓΙΑ.....	14
2.4.	ΟΙ ΕΚΘΕΣΕΙΣ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ ΤΩΝ ΠΟΙΝΙΚΩΝ ΔΙΚΑΣΤΙΚΩΝ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ.....	16
2.4.1.	Η ΔΟΜΗ ΤΩΝ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ.....	18
2.4.2.	ΚΕΙΜΕΝΟΓΛΩΣΣΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΤΩΝ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ: ΤΟ ΚΕΙΜΕΝΙΚΟ ΕΙΔΟΣ ΚΑΙ ΡΗΤΟΡΙΚΗ ΔΟΜΗ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΑ ΣΧΗΜΑΤΑ ΤΟΥ ΚΕΙΜΕΝΟΥ.....	22
2.5.	Η ΓΡΑΠΤΗ ΝΟΜΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ: ΛΕΞΙΚΟΓΡΑΜΜΑΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ.....	26
3.	ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ.....	31
3.1.	ΔΕΙΓΜΑ ΚΑΙ ΔΕΙΓΜΑΤΟΛΗΨΙΑ.....	31
3.2.	ΥΛΙΚΑ ΚΑΙ ΠΕΙΡΑΜΑΤΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ.....	32
4.	ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ.....	37
4.1.	Η ΑΠΟΔΕΙΚΤΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ.....	37
4.1.1.	ΛΙΣΤΑ ΣΥΧΝΟΤΗΤΩΝ (WORDLIST) ΜΑΡΤΥΡΩΝ/ ΚΑΤΗΓΟΡΟΥΜΕΝΩΝ.....	37
4.1.2.	ΛΙΣΤΑ ΣΥΧΝΟΤΗΤΩΝ (WORDLIST) ΓΡΑΜΜΑΤΕΩΝ.....	41
4.1.3.	ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΜΑΡΤΥΡΩΝ/ ΚΑΤΗΓΟΡΟΥΜΕΝΩΝ ΚΑΙ ΓΡΑΜΜΑΤΕΩΝ ΜΕΣΩ ΤΟΥ ΕΡΓΑΛΕΙΟΥ «ΛΕΞΕΙΣ-ΚΛΕΙΔΙΑ» (KEYWORDS).....	45
4.2.	Η ΑΠΟΦΑΣΗ.....	50
4.2.1.	ΛΙΣΤΑ ΣΥΧΝΟΤΗΤΩΝ (WORDLIST).....	51
4.2.1.1.	ΑΝΔΡΕΣ ΠΛΗΜΜΕΛΕΙΟΔΙΚΕΣ.....	51
4.2.1.2.	ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΠΛΗΜΜΕΛΕΙΟΔΙΚΕΣ.....	56
4.2.2.	ΛΕΞΙΚΑ ΣΥΜΠΛΕΓΜΑΤΑ/ Ν-ΓΡΑΜΜΑΤΑ (CLUSTERS/ N-GRAMS).....	61
4.2.2.1.	ΑΝΔΡΕΣ ΠΛΗΜΜΕΛΕΙΟΔΙΚΕΣ.....	61
4.2.2.2.	ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΠΛΗΜΜΕΛΕΙΟΔΙΚΕΣ.....	68
4.3.	ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΥΠΟΣΩΜΑΤΩΝ.....	74
4.3.1.	ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΑΝΔΡΩΝ ΚΑΙ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΠΛΗΜΜΕΛΕΙΟΔΙΚΩΝ ΜΕΣΩ ΤΟΥ ΕΡΓΑΛΕΙΟΥ «ΛΕΞΕΙΣ-ΚΛΕΙΔΙΑ» (KEYWORDS).....	74

4.3.2.	ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΑΝΔΡΩΝ ΚΑΙ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΠΛΗΜΜΕΛΕΙΟΔΙΚΩΝ ΜΕ ΜΑΡΤΥΡΕΣ/ ΚΑΤΗΓΟΡΟΥΜΕΝΟΥΣ ΜΕΣΩ ΤΟΥ ΕΡΓΑΛΕΙΟΥ «ΛΕΞΕΙΣ-ΚΛΕΙΔΙΑ» (KEYWORDS)	80
4.3.3.	ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΑΝΔΡΩΝ ΚΑΙ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΠΛΗΜΜΕΛΕΙΟΔΙΚΩΝ ΜΕ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ ΜΕΣΩ ΤΟΥ ΕΡΓΑΛΕΙΟΥ «ΛΕΞΕΙΣ-ΚΛΕΙΔΙΑ» (KEYWORDS).....	87
5.	ΣΥΖΗΤΗΣΗ	92
6.	ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ	102
	ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	106
	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ.....	114

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η νομική γλώσσα ως «γλώσσα για ειδικούς σκοπούς» (Language for Specific Purposes, LSP) αποτελεί το πλέον καταλυτικό εργαλείο επικοινωνίας για τους επαγγελματίες νομικούς, που εφαρμόζεται σε ένα ευρύ φάσμα πεδίων, από το αυστηρό πλαίσιο του Συντάγματος έως τα καθημερινά νομικά κείμενα. Τις τελευταίες δεκαετίες οι Γλωσσολόγοι έχουν εκδηλώσει μεγάλο ερευνητικό ενδιαφέρον για τη συγκεκριμένη επαγγελματική γλώσσα, όπως αυτή πραγματώνεται στα διάφορα νομικά κειμενικά υποείδη κυρίως του Αγγλοσαξονικού Δικαίου, όπως συμβόλαια (Trosborg 1995), δικαστικές αποφάσεις (Bhatia 1987; Maley 1985), νόμους (Bhatia 1994; Gunnarsson 1984; Foley 2002; Wagner 2002), εμπορικά σήματα (Butters 2008; Shuy 2002), αστυνομικά εντάλματα (Cotterill 2000, Shuy 1997) και διαθήκες (Danet and Bogoch 1994). Αντίθετα, οι περιορισμένες γλωσσολογικές μελέτες της Ελληνικής νομικής γλώσσας στο Ηπειρωτικό Δίκαιο εστιάζουν στο κειμενικό είδος των νόμων (Παναρέτου 2003, 2009, Brousalis et al. 2012, Κριμπάς 2015, Gortych-Michalak 2015) και μόνο δύο μελέτες αφορούν τις δικαστικές αποφάσεις του Αστικού Δικαίου (Παναρέτου 2006, Γιουτίκας 2016). Ένα από τα πλέον ανεξερευνήτα είδη νομικών κειμένων αποτελούν οι εκθέσεις πρακτικών των ποινικών δικαστικών αποφάσεων, ένα υβριδικό κειμενικό υποείδος, που συνδυάζει την καταγραφή του εκφωνούμενου λόγου εντός δικαστικής αίθουσας μαζί με την γραπτή δικαστική απόφαση. Οι ελάχιστες προσιτές (ξενόγλωσσες) οδηγίες για την ορθή σύνταξη πρακτικών και την επιλογή των κατάλληλων γλωσσικών μηχανισμών αφορούν μόνο τα πρακτικά διοικητικών συμβουλίων και όχι δικαστικών αποφάσεων, ενώ η μόνη ασφαλής πηγή πληροφόρησης για τον τρόπο σύνταξης των πρακτικών στο Ελληνικό Ποινικό Δίκαιο είναι ο Νέος Κώδικας Ποινικής Δικονομίας.

Λαμβάνοντας υπόψιν το συγκεκριμένο θεωρητικό κενό, η παρούσα διπλωματική εργασία επιχείρησε για πρώτη φορά να μελετήσει γλωσσολογικά τα κείμενα των πρακτικών σε όλα τα γλωσσολογικά επίπεδα ανάλυσης. Αρχικά, εξετάζεται η βαθεία δομή του πρότυπου κειμένου των πρακτικών, η οποία δεν έχει καταγραφεί στο παρελθόν. Για την οικοδόμηση της δομής, λοιπόν, έχουν συγκεραστεί η γνωσιακή δομή των διοικητικών δικαστικών αποφάσεων της Παναρέτου (2006), η δομή των πρακτικών του Αστικού Δικαίου της Νέας Υόρκης των Lebovits & Ramirez Hidalgo (2009) και η ανάλυση των ποινικών δικαστικών αποφάσεων του Ζιγκόλη (2014), ενώ, επιπλέον, λαμβάνονται πληροφορίες από τα άρθρα 140-144 του Νέου Κώδικα Ποινικής Δικονομίας. Έπειτα, μέσα από τη θεωρία της Κειμενογλωσσολογίας

αναλύεται το κειμενικό είδος των πρακτικών, ενώ παράλληλα διερευνώνται τα οργανωτικά σχήματα του κειμένου, σύμφωνα με τη θεωρία του Hoey (1983) και η ρητορική δομή του κειμένου με βάση το πρότυπο των Mann & Thompson (1992). Τέλος, όπως έχει προσεγγιστεί γνωσιακά η κειμενική δομή, κατά τον ίδιο τρόπο εξετάζεται και η γνωσιακή δομή της επιχειρηματολογίας των Δικαστών, η οποία στηρίζεται στη μέθοδο της υπαγωγής.

Έχοντας καλύψει το κειμενικό και γνωσιακό επίπεδο, εξετάζονται, επιπρόσθετα, όλα τα υπόλοιπα γλωσσολογικά επίπεδα ανάλυσης των πρακτικών, δίνοντας έμφαση στη γλώσσα των Δικαστών, όπως αυτή απορρέει από το τμήμα των δικαστικών αποφάσεων των πρακτικών. Στη βιβλιογραφία έχουν εντοπιστεί μελέτες σχετικές με τα γενικά χαρακτηριστικά της ελληνικής νομικής γλώσσας (Παναρέτου 2009, Κριμπάς 2015, Gortych-Michalak 2015), ωστόσο για την εξέταση της καθαυτής γλώσσας των Δικαστών στο συγκεκριμένο κειμενικό υποείδος έχει κριθεί απαραίτητη η δημιουργία ενός εξειδικευμένου σώματος 820 χειρόγραφων πρακτικών του Μονομελούς Πρωτοδικείου Αθηνών για το έτος 1990. Το παρόν σώμα κειμένων, αφού έχει χωριστεί σε τέσσερα κειμενικά υποσύνολα (κείμενα Πλημμελειοδικών συνολικά, κείμενα ανδρών και γυναικών Πλημμελειοδικών ξεχωριστά, κείμενα μαρτύρων/κατηγορουμένων, κείμενα Γραμματέων), έχει μελετηθεί ποσοτικά με τη βοήθεια του ελεύθερου λογισμικού AntConc 3.4.3., προκειμένου να αναδειχθούν οι στατιστικά σημαντικές και πιο συχνές γλωσσικές επιλογές των Δικαστών κατά την διατύπωση της απόφασης. Για την πλήρη αποτύπωση των λεξικών, των γραμματικών και των συντακτικών επιλογών των Πλημμελειοδικών, έχει κριθεί αναγκαία η σύγκριση του υποσώματος κειμένων τους με τα άλλα τρία υποσώματα των υπολοίπων συμμετεχόντων στη δίκη. Με αυτόν τον τρόπο αποκαλύπτεται ποιοτικά σε ποια σημεία και σε ποιο βαθμό διακρίνεται η δικαστική γλώσσα από το λόγο μαρτύρων/κατηγορουμένων και γραμματέων. Η εξαγόμενη δικαστική γραπτή γλώσσα αναλύεται και ποιοτικά ως προς το επικοινωνιακό επίπεδο μέσω των θεωριών της Δικανικής Γλωσσολογίας, της Σημασιολογίας και της Πραγματολογίας, δίνοντας έμφαση στις λεκτικές πράξεις του Austin (1962: 98-107).

Ένα τρίτο ζήτημα προς εξέταση, το οποίο προέκυψε ήδη από τη διαίρεση του συνολικού σώματος κειμένων σε τέσσερα υποσώματα, είναι η επίδραση του φύλου στις γλωσσικές επιλογές των Πλημμελειοδικών. Πιο συγκεκριμένα, όπως έχει ήδη αποτυπωθεί στην Κοινωνιολογία των φύλων (Lakoff 1973:45, Lihong Gu 2013: 248) και στη Φεμινιστική Δικανική Γλωσσολογία (Eckert & McConnell-Ginet 2003:52), οι

άνδρες και οι γυναίκες επιλέγουν διαφορετικούς γλωσσικούς μηχανισμούς για να επιτελέσουν τους δικούς τους επικοινωνιακούς στόχους. Ωστόσο, στα πλαίσια του νομικού κόσμου, και τα δύο φύλα των Δικαστών καλούνται να υπακούσουν στις ίδιες νόρμες της δικανικής γλώσσας. Η παρούσα εργασία εξετάζει μέσω της στατιστικής σύγκρισης των υποσωμάτων κειμένων των ανδρών και γυναικών Πλημμελειοδικών αν ισχύει ή διαψεύδεται η μηδενική υπόθεση, σύμφωνα με την οποία οι άνδρες και οι γυναίκες Πλημμελειοδίκες δεν διαφέρουν γλωσσικά και αν, επομένως, οι γυναίκες υιοθετούν τις ίδιες γλωσσικές επιλογές με τους άνδρες Πλημμελειοδίκες απαλείφοντας το φύλο τους.

Τέλος, γνωρίζοντας από τα άρθρα του Νέου Ποινικού Κώδικα ότι οι Γραμματείς συντάσσουν τα πρακτικά υπό την καθοδήγηση του Πλημμελειοδίκη και λαμβάνοντας υπόψιν την ξένη βιβλιογραφία, που υποστηρίζει ότι οι Γραμματείς καλούνται να μιμηθούν τον τρόπο γραφής των Δικαστών για την ορθή σύνταξη της δικαστικής απόφασης (Lebovits & Ramirez Hidalgo 2009: 31), επιδιώκεται να εξεταστεί με στατιστικά σημαντικό τρόπο ο βαθμός ομοιότητας της γλώσσας των δύο αυτών υποσωμάτων. Δεδομένου ότι οι Γραμματείς είναι τα κύρια πρόσωπα που διαμορφώνουν το δικαστικό κείμενο συνολικά, θεωρήθηκε αναγκαίο να εξεταστεί αν συμμετέχουν και στο στάδιο της καταγραφής των μαρτυριών, προκειμένου να σχηματιστεί μια συνολική εικόνα για το ρόλο τους κατά τη σύνθεση των πρακτικών.

Στο δεύτερο κεφάλαιο παρουσιάζεται το θεωρητικό πλαίσιο της εργασίας, και συγκεκριμένα ορίζεται ο κλάδος της Δικανικής Γλωσσολογίας, της Γλωσσολογίας Σωμάτων Κειμένων και οι τομείς σύγκλισης των δύο γλωσσολογικών κλάδων. Επίσης, στο ίδιο κεφάλαιο προσεγγίζεται βάσει της Κειμενογλωσσολογικής θεωρίας το κειμενικό υποείδος των εκθέσεων πρακτικών και της γλώσσας των πρακτικών, ενώ επιχειρείται για πρώτη φορά να οριστεί η βαθιά δομή, η ρητορική δομή και τα οργανωτικά σχήματα του κειμένου. Στο τρίτο κεφάλαιο περιλαμβάνεται η μεθοδολογία της εργασίας, δηλαδή το είδος του υλικού και ο τρόπος συλλογής του, η πειραματική διαδικασία, που ακολουθήθηκε, και πληροφορίες για το λογισμικό AntConc 3.4.3. Στο τέταρτο κεφάλαιο εντοπίζονται τα αποτελέσματα και ο στατιστικά εξαγόμενα, που έχουν προκύψει τόσο μέσα από τη μεμονωμένη εξέταση των υποσωμάτων κειμένων των Πλημμελειοδικών, ανδρών και γυναικών, των Γραμματέων και των μαρτύρων/κατηγορουμένων, αλλά και μέσα από τη σύγκριση των παραπάνω υποσωμάτων. Ακολούθως, στο πέμπτο κεφάλαιο εντοπίζεται η συζήτηση των αποτελεσμάτων με τη βοήθεια της Δικανικής Γλωσσολογίας, της

Κειμενογλωσσολογίας και της Κοινωνιολογίας των φύλων, ενώ στο έκτο κεφάλαιο τα συμπεράσματα. Σημειώνεται πως στο τέλος της παρούσας διπλωματικής εργασίας εντάσσονται σε μορφή παραρτημάτων τα χειρόγραφα τμήματα εφτά κειμένων πρακτικών και οι δύο τυποποιημένες πλατφόρμες συμπλήρωσης των πρακτικών, πάνω στα οποία στηρίχθηκε η Κειμενογλωσσολογική ανάλυση του θεωρητικού πλαισίου.

2. ΘΕΩΡΗΤΙΚΟ ΠΑΙΣΙΟ

2.1. ΔΙΚΑΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΟΛΟΓΙΑ

Ως Δικανική Γλωσσολογία ορίζεται ο κλάδος της Εφαρμοσμένης Γλωσσολογίας (McMenamin 2002:58, Heikki 2006:11, Shuy 2006:3, Olsson 2008:3, Παναρέτου 2009:49), που ασχολείται με την θεσμική γλωσσική αλληλεπίδραση στα πλαίσια του νομικού λόγου (Coulthard, Johnson & Wright 2017: 14). Ειδικότερα, συνδέεται με την εφαρμογή των γλωσσολογικών θεωριών και μεθόδων στη μελέτη της χρήσης της νομικής γλώσσας, της εγκληματολογικής έρευνας και των νομικών διαδικασιών εντός και εκτός δικαστικής αίθουσας (Coulthard & Johnson 2010:7). Ένας εναλλακτικός τρόπος να οριστεί η Δικανική Γλωσσολογία είναι με βάση τα κείμενα, πάνω στα οποία στηρίζει το ερευνητικό ενδιαφέρον της (Olsson 2008:1), δηλαδή οποιοδήποτε προφορικό ή γραπτό κείμενο, που εντάσσεται σε ένα νομικό ή ποινικό περικείμενο (Παναρέτου 2009:39). Παραδείγματα κειμένων, που συνιστούν το υλικό μελέτης του κλάδου, αποτελούν οι διαθήκες, οι επιστολές αυτοκτονίας, οι αστυνομικές εκθέσεις, τα απειλητικά μηνύματα, τα συμβόλαια, τα νομικά πρακτικά, τα κείμενα υποκλοπών, οι νόμοι, οι κλήσεις έκτακτης ανάγκης και οι ιατροδικαστικές εκθέσεις (Coulthard & Johnson 2007:5, Olsson 2008:128-129, Παναρέτου 2009:49, Cotterill 2012:2, Correa 2013:6, Coulthard, Johnson & Wright 2017: 3).

Η Δικανική Γλωσσολογία θεωρείται το πεδίο διεπίδρασης μεταξύ της γλώσσας, του εγκλήματος και του νόμου πάνω σε δικαστικά ζητήματα, που σχετίζονται με την επιβολή του νόμου ή την αναζήτηση νομικής προσφυγής σε περιπτώσεις παραβίασης του (Olsson 2008:3). Εστιάζοντας τη μελέτη της στο θεσμικό λόγο και αναλύοντας τα ευαίσθητα -από άποψης περιεχομένου- δικαστικά κείμενα (Coulthard & Johnson 2007:7) η Δικανική Γλωσσολογία επιλύει διαχρονικά προβλήματα, όπως τη δυσκολία κατανόησης της νομικής γλώσσας από μη ειδικούς, και αποκαθιστά την δικαιοσύνη διορθώνοντας τα επικοινωνιακά προβλήματα, που αντιμετωπίζουν τα θύματα, οι μάρτυρες και οι κατηγορούμενοι κατά τη νομική διαπροσωπική αλληλεπίδραση (Shuy

2002 στο Cotterill 2002:36, Olsson 2009:5). Μεγάλη είναι η συμβολή της Δικανικής Γλωσσολογίας στην απόδοση πατρότητας σε ανώνυμα νομικά κείμενα (Coulthard & Johnson 2007:5-6, Παναρέτου 2009:51, Correa 2013:5). Με τη μέθοδο των σωμάτων κειμένων συγκεντρώνει και ερμηνεύει τα ιδιοσυγκρασιακά γλωσσικά χαρακτηριστικά και τις επιλογές του κάθε δημιουργού. Μεταξύ αυτών συμπεριλαμβάνονται οι επαναλαμβανόμενες προτασιακές δομές, τα σημεία στίξεις, οι λεξιλογικές προτιμήσεις, και τα συστηματικά ορθογραφικά ή δομικά λάθη, που παρατηρούνται στο λόγο τους (Coulthard & Johnson 2007:170-171, Olsson 2009:36-37, Παναρέτου 2009:51). Επίσης συμβάλλει στην διευθέτηση υποθέσεων σχετικών με ζητήματα κατοχύρωσης και μονοπωλιακής εδραίωσης επωνυμιών, προσφέρει πειστήρια σε περιπτώσεις λογοκλοπής και αναδεικνύει παραποιημένες ομολογίες και καταθέσεις (Coulthard & Johnson 2007:351-394, 2010, Olsson 2008:7).

Η Δικανική Γλωσσολογία σε κάθε περίπτωση είναι σαφώς προσανατολισμένη στη σύνδεση της γλώσσας με το έγκλημα και τον νόμο (Olsson 2008:3, Danielewicz-Betz 2012:93), για αυτό και χρησιμοποιεί τα θεωρητικά εργαλεία όλων των επιπέδων γλωσσικής ανάλυσης για να ερμηνεύσει τα προφορικά και γραπτά νομικά κείμενα (Alhumsı 2019:83). Πιο αναλυτικά, η Φωνητική σε συνδυασμό με την Φωνολογία προσφέρει στη Δικανική Γλωσσολογία τα κατάλληλα εργαλεία για την αναγνώριση και τη μελέτη της συστηματικότητας των ήχων, παρέχοντας σημαντικές αποδείξεις ως προς την πατρότητα ανώνυμων ηχητικών μηνυμάτων ή την ερμηνεία αμφισβητούμενων ηχογραφήσεων (Shuy 2006:5, Coulthard, Johnson & Wright 2017:129). Με τη Μορφολογία η Δικανική Γλωσσολογία αποκαλύπτει ομοιότητες ή διαφορές ως προς τα μορφολογικά συστατικά μέρη εμπορικών επωνυμιών και εστιάζει στον εντοπισμό των διαλεκτικών διαφορών σε περιπτώσεις αναγνώρισης της ταυτότητας των ομιλητών στον προφορικό λόγο (Shuy 2006:6). Σε ανώτερο δομικό επίπεδο από την ποσοτική καταγραφή του μήκους των προτάσεων και τη συχνότητας των εξαρτημένων προτασιακών δομών (Heikki 2006:11), η Δικανική Γλωσσολογία μέσω της θεωρίας της Σύνταξης αποκαλύπτει το συντακτικό δακτυλικό αποτύπωμα των συγγραφέων σε υποθέσεις απόδοσης κειμενικής πατρότητας (Olsson 2008:43) και επιλύει αμφισβητήσεις συμβολαιογραφικών πράξεων, που προκύπτουν από την διαφορετική γραμματική ερμηνεία των ονοματικών φράσεων (Shuy 2006:6). Επίσης, έχοντας ως στόχο την ερμηνευτική κάλυψη του νομικού κειμένου, χρησιμοποιεί τη θεωρία της Σημασιολογίας, προκειμένου να αποσαφηνίσει τη σημασία των νομικών ορολογιών αλλά και γενικότερα να επιλύσει περιπτώσεις αμφίσημων λεξικών,

φραστικών, προτασιακών και κειμενικών δομών. (McMenamin 2002:41, Heikki 2006:11, Shuy 2006:6-7). Τέλος, με την Πραγματολογία και τη Θεωρία των Γλωσσικών Πράξεων του Austin (1962:98-107) και Searle (1969:22-71), η Δικανική Γλωσσολογία εστιάζει στον επιτελεστικό χαρακτήρα της νομικής γλώσσας αναδεικνύοντας τη σημασία των όρκων, των προθέσεων, των δεσμεύσεων και των συμφωνιών, που επικυρώνονται είτε λεκτικά είτε ενυπόγραφα (McMenamin 2002:61).

Σήμερα, ο Δικανικός Γλωσσολόγος με την ιδιότητα του πραγματογνώμονα βοηθά στην ερμηνεία νομικών κειμένων (Solan 1998:87), στην ομαλή διεξαγωγή της αστυνομικής έρευνας, στην επαρκή κατάρτιση των Αστυνομικών, βελτιώνοντας τις επικοινωνιακές στρατηγικές τους στο νομικό στάδιο των συνεντεύξεων, και στην συνεργασία τους με διερμηνείς (Coulthard, Johnson & Wright 2017:216). Μάλιστα, σε όσες χώρες η δικαιοσύνη στηρίζεται στα αρχεία των αστυνομικών καταθέσεων, οι Γλωσσολόγοι επιβεβαιώνουν ή καταγγέλλουν το κατά πόσο τα λεγόμενα των μαρτύρων και των κατηγορουμένων έχουν καταγραφεί verbatim (Danielewicz-Betz 2012:103, Coulthard & Johnson 2007:5, Coulthard, Johnson & Wright 2017:216). Επίσης, βοηθάει τους πολίτες στην κατανόηση των ατομικών δικαιωμάτων και υποχρεώσεων, έτσι ώστε όλοι να συμμετέχουν ισότιμα στη διαδικασία των καταθέσεων, ανεξαιρέτως εθνικότητας και μορφωτικού επιπέδου (Olsson 2008:6-8, Easton 1991 στο Kurzon 2008:175). Τέλος, ο γλωσσολόγος, παρέχει γλωσσικά αποδεικτικά στοιχεία, τα οποία, μπορεί να μην είναι το ίδιο αξιόπιστα με την ταυτοποίηση γενετικού υλικού ή τα δακτυλικά αποτυπώματα, ωστόσο είναι επαρκή για την διαμόρφωση του γλωσσικού «δακτυλικού αποτυπώματος» (Μικρός 2015:8, Correa 2013:7).

2.2. ΓΛΩΣΣΟΛΟΓΙΑ ΣΩΜΑΤΩΝ ΚΕΙΜΕΝΩΝ

Ως Γλωσσολογία των Σωμάτων Κειμένων ορίζεται ο κλάδος της Εφαρμοσμένης Γλωσσολογίας (Tognini-Bonelli 2001:1), που δημιουργεί, επεξεργάζεται και αναλύει ηλεκτρονικά ένα σώμα κειμένων, δηλαδή μια ευρεία και ορθά διαμορφωμένη συλλογή φυσικών γλωσσικών δειγμάτων χρήσιμη για τη μελέτη της γλώσσας και της γλωσσικής χρήσης (Crystal 2008:117, Grazib 2009:2, Bennett 2010:2, McEnery & Hardie 2012:1, Γούτσος & Φραγκάκη 2015:10). Πιο συνοπτικά, η Γλωσσολογία Σωμάτων Κειμένων βασίζεται στην εμπειρική μελέτη της φυσικής γλώσσας με τη βοήθεια εξειδικευμένων υπολογιστικών λογισμικών (Neshkovska 2019:65). Αν και κατά καιρούς έχουν

διατυπωθεί διάφορες απόψεις σχετικά με τη φύση της, οι περισσότεροι ερευνητές συγκλίνουν στην άποψη ότι η Γλωσσολογία Σωμάτων Κειμένων είναι μεθοδολογία (McEnery & Wilson 2001:2, Bauer & Aarts 2000 στο Bauer & Gaskell 2000:25, McEnery & Hardie 2013:2, Γούτσος & Φραγκάκη 2015:22). Πιο συγκεκριμένα, είναι μεθοδολογία προεφαρμογής (pre-application methodology) με θεωρητικό κύρος, καθώς δημιουργεί νέα γνώση και κανόνες προτού η ίδια εφαρμοστεί στα κείμενα (Tognini-Bonelli 2001:1, Taylor 2008). Επιπλέον, διαφοροποιείται από τους υπόλοιπους θεωρητικούς γλωσσολογικούς κλάδους, διότι δεν εστιάζει μόνο στη μελέτη και ερμηνεία μίας συγκεκριμένης άποψης της γλώσσας (McEnery & Wilson 2001:2, Γούτσος & Φραγκάκη 2015:22), αλλά στη σύνθεση μεθόδων και διαδικασιών για την επεξεργασία και ανάλυση γλωσσικών δεδομένων (Teubert 2005:4, McEnery & Hardie 2012:1). Η επιλογή των μεθόδων και των διαδικασιών αυτών καθορίζει τη διατύπωση των ερευνητικών ερωτημάτων και κατ' επέκταση το καθαυτό αντικείμενο της γλωσσολογικής έρευνας (Γούτσος & Φραγκάκη 2015:22).

Για την έναρξη μιας οποιασδήποτε γλωσσολογικής μελέτης με την τεχνική των σωμάτων κειμένων, αναγκαίος είναι ο σωστός σχεδιασμός τους από μέρους των ερευνητών, που θα βασίζεται σε ενδογλωσσικά και εξωγλωσσικά κριτήρια (Sinclair 1996, 2005 στο Γούτσος & Φραγκάκη 2015:16). Ενώ παλιότερα η συλλογή των δεδομένων τους γινόταν μέσα από τα λογοτεχνικά κείμενα, υπό την επίδραση των ρευμάτων του Θετικισμού και του Συμπεριφορισμού, οι Γλωσσολόγοι επιδεικνύουν ενδιαφέρον για τη συλλογή πραγματικού γλωσσικού υλικού (Leech 1992:106, O' Keefe & McCarthy 2010:4) βασισμένοι στο κριτήριο της φυσικότητας (naturalness - Sinclair 2008:45), σύμφωνα με την οποία κάθε τμήμα των κειμένων θα πρέπει να εξαρτάται πάντα από το συγκείμενο τους (Sinclair 1984 στο Sinclair 1991:5). Οι πλέον μηχανικά αναγνωσμένες συλλογές φυσικών γλωσσικών κειμένων (McEnery & Hardie 2012:1) είτε του προφορικού είτε του γραπτού λόγου (Sinclair 1991:15-16) καλούνται να αντιπροσωπεύουν στον μέγιστο δυνατό βαθμό τη γλώσσα ή τη γλωσσική ποικιλία, από την οποία προέρχονται (Biber et al. 1998:248, Kennedy 1998:48, McEnery & Wilson 2001:78). Όσο πιο σύγχρονη γίνεται η επεξεργασία των σωμάτων κειμένων με τη βοήθεια της τεχνολογίας και όσο πιο πολύ αυξάνεται το μέγεθος τους, τόσο αυξάνονται τα κριτήρια σχεδιασμού των σωμάτων κειμένων, προκειμένου να μειωθεί το ρίσκο των ερευνητικών σφαλμάτων (Hunston 2002:25). Λαμβάνοντας υπόψιν τη φύση του γλωσσικού υλικού, τα προφορικά δεδομένα αποτελούν ολοκληρωμένες ενότητες, μόνο αν η εκφώνηση φέρει σαφή όρια έναρξης και λήξης, ενώ όταν

αξιοποιούνται γραπτά κείμενα, θα πρέπει να έχουν ένα ικανοποιητικό μέγεθος, να είναι υφολογικά ομοιόμορφα και νοηματικά ακέραια (Atkins et al. 1992:2). Επίσης, πέρα από τη φυσικότητα και την αντιπροσωπευτικότητα, τα ισορροπημένα σώματα κειμένων προκύπτουν μέσα από τον συνυπολογισμό του μεγέθους τους, του περιεχόμενου τους, του είδους της δειγματοληψίας, της διατήρησης των μεταδεδομένων τους και της διαθεσιμότητας του υλικού στο ευρύ κοινό (Atkins et al. 1992:14-15, Biber et al. 1998:246-259, Kennedy 1998:62-77, Bauer & Aarts 2000:27-28, Reppen & Simpson 2002 στο Γούτσος & Φραγκάκη 2015:38). Η τελευταία ιδιότητα συνδέεται άρρηκτα με την έννοια της ανακτησιμότητας των δεδομένων (Niladri 2008:40-41), δηλαδή της εύκολης λήψης τους από όλους τους χρήστες. Επιπλέον, συνδέεται με την ιδιότητα της επαναληψιμότητας των γλωσσικών δεδομένων, ήτοι την δυνατότητα επανάληψης της μελέτης και από άλλους ερευνητές, με σκοπό τον έλεγχο των προηγούμενων ευρημάτων και κατ' επέκταση τη επικύρωση των προηγούμενων ευρημάτων ή την αμφισβήτηση τους (Niladri 2008:40, Γεωργακοπούλου & Γούτσος 2015:34). Τέλος ο Sinclair (1991:21-22) προτείνει την «πολιτική του καθαρού κειμένου», βάσει της οποίας τα κείμενα, που απαρτίζουν τα corpora θα πρέπει να διατηρούνται ανεπεξέργαστα από τους ερευνητές.

Εφόσον έχουν ικανοποιηθεί τα παραπάνω κριτήρια σχεδιασμού, επόμενο βήμα για την σωστή διαμόρφωση μιας επιστημονικά ορθής κειμενικής συλλογής είναι η κατάταξη της σε συγκεκριμένη κατηγορία σωμάτων κειμένων. Η κατάταξη αυτού του τύπου βοηθάει στη διαμόρφωση της ταυτότητας του υπό διαμόρφωση κάθε φορά σώματος κειμένου, καθώς διαφοροποιείται από τα υπόλοιπα ως προς τη μορφή, τη λειτουργία του και τον σκοπό, που εξυπηρετεί (Niladri 2008:47-48). Με το πέρασμα των ετών και την εξέλιξη της τεχνολογίας, η τυπολογία των σωμάτων κειμένων έχει επεκταθεί τόσο, που είναι σχετικά ακατόρθωτο να καταγραφούν όλα τα είδη τους (Tognini-Bonelli 2010:20). Η Γλωσσολογία Σωμάτων Κειμένων εκμεταλλεύεται, τα διάφορα είδη συλλογών, προκειμένου να εξετάσει διαφορετικές πτυχές της γλωσσικής χρήσης (Biber et al. 1998:246, Kennedy 1998:7). Η διαφορετική αντιμετώπιση του κλάδου ως μεθοδολογικής και ως θεωρητικής προσέγγισης, όπως αναφέρθηκε παραπάνω, οδήγησε τους ερευνητές στη καθιέρωση δύο προσεγγίσεων για τη εξέταση έτη της γλώσσας, τις μελέτες που βασίζονται σε σώματα κειμένων (corpus based approaches) και τις μελέτες που καθορίζονται από σώματα κειμένων (corpus driven approaches) (Tognini-Bonelli 2001:65-100, Mahlberg 2005:17-18, McEnery & Hardie 2013:17-18).

Πιο αναλυτικά, οι μελέτες που βασίζονται σε σώματα κειμένων χρησιμοποιούν ποσοτικές και ποιοτικές αναλύσεις με σκοπό να εξετάσουν τα πιο συχνά λεξικά, γραμματικά και δομικά χαρακτηριστικά των σωμάτων κειμένων (Sinclair 1991:39, Niladri 2008:110) ως προς μια παλιότερη ερευνητική υπόθεση, που διαμορφώνεται μέσω του θεωρητικού πλαισίου (Γούτσος & Φραγκάκη 2015:23, Tognini-Bonelli 2001:85). Για το λόγο αυτό μπορεί να θεωρηθεί από πολλούς μελετητές ως μια συμπληρωματική τεχνική σε παραδοσιακές γλωσσικές προσεγγίσεις παρά ως ανεξάρτητη και πλήρης προσέγγιση (Biber et al. 1998:9-10). Ωστόσο, αποτυπώνουν τη συστηματικότητα της γλώσσας, τις όμοιες ή τις διαφορετικές γλωσσικές χρήσεις σε δύο συγκρινόμενες ομάδες με διακριτά γλωσσικά χαρακτηριστικά και να αναδεικνύει πτυχές του γλωσσικού συστήματος, που δεν είχαν αγγίξει οι παραδοσιακές προσεγγίσεις (Tognini-Bonelli 2001:65), όπως η ιδιοματική γλώσσα ή τα επίπεδα ύφους (Biber et al. 1998:12).

Το μειονέκτημα με τις corpus-based προσεγγίσεις είναι ο μονοκατευθυντικός τους χαρακτήρας, το ότι δηλαδή τα σώματα κειμένων υιοθετούν μια σίγουρη θέση ως προς τη σύνδεση θεωρίας και δεδομένων (Tognini-Bonelli 2001:66). Για το λόγο αυτό αναπτύχθηκαν οι μελέτες που καθοδηγούνται από σώματα κειμένων (corpus driven approaches), οι οποίες ξεπερνώντας την απλή συλλογή υλικού για την επικύρωση μιας υπάρχουσας θεωρίας, εστιάζουν στην δημιουργία νέων θεωρητικών προσεγγίσεων με βάση τα ευρήματα των αναλύσεων των σωμάτων κειμένων (Γούτσος & Φραγκάκη 2015:217). Στην περίπτωση των corpus-driven προσεγγίσεων, οι ερευνητές αντιλαμβάνονται τα σώματα κειμένων ως γλωσσικές αποθήκες, τις οποίες οικοδομούν κάθε φορά ανάλογα με τον ερευνητικό τους σκοπό (Tognini-Bonelli 2001:84-85). Έτσι, ελεύθερα «χτίζουν» από την αρχή τη θεωρία μέσα από τα γλωσσικά δεδομένα και τα γλωσσικά μοτίβα, που αναδεικνύονται ποσοτικά, και συνδράμουν στη διατύπωση νέων ερευνητικών υποθέσεων, στην αμφισβήτηση ή στη γενίκευση παραδοσιακών θεωρητικών κανόνων (Mahlberg 2005:18).

Ανεξαρτήτως, όμως, θεωρητικής ή μεθοδολογικής ερευνητικής κατεύθυνσης, η σύνδεση της Γλωσσολογίας Σωμάτων Κειμένων με την υπολογιστική ανάλυση συνέβαλε, ώστε τα εμπειρικά γλωσσικά δεδομένα να χρησιμοποιούνται τόσο σε διαφορετικές χρονικές περιόδους όσο και ανάμεσα σε διαφορετικές θεωρητικές σχολές (Tognini Bonelli 2010:14). Σήμερα η Γλωσσολογία των Σωμάτων Κειμένων, εντοπισμένη στο μεταίχμιο των επιστημών της Γλωσσολογίας και της Πληροφορικής, εξετάζει στις παραπάνω συλλογές κειμένων τις συχνότητες των λέξεων και τα άμεσα

συμφραζόμενα εμφάνισης τους με τη βοήθεια υπολογιστικών λογισμικών, όπως ενδεικτικά τα ελεύθερα AntConc, KWIC concordance, ή τα επί πληρωμή Wordsmith Tools, Sketch Engine (Γούτσος & Φραγκάκη 2015:76). Παρόλο που η λεπτομερής μελέτη λέξεων και φράσεων ενταγμένων στο περιεχόμενο είχε ξεκινήσει πολύ πιο πριν από την ύπαρξη ηλεκτρονικών σωμάτων κειμένων (Ο' Keefee & McCarthy 2010:3, Γούτσος & Φραγκάκη 2015:19), τα υπολογιστικά εργαλεία και η δυνατότητα ηλεκτρονικής επεξεργασίας των σωμάτων κειμένων είναι αυτά, που μετέτρεψαν την Γλωσσολογία Σωμάτων Κειμένων από ψευδοδιαδικασία σε αξιόπιστη μεθοδολογία (Abercrombie 1965 στο Leech 1992:106, Adolphs 2006:1).

2.3. Η ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΗΣ ΓΛΩΣΣΟΛΟΓΙΑΣ ΣΩΜΑΤΩΝ ΚΕΙΜΕΝΩΝ ΣΤΗ ΔΙΚΑΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΟΛΟΓΙΑ

Η Δικανική Γλωσσολογία και η Γλωσσολογία Σωμάτων κειμένων μπορούν να θεωρηθούν δύο συμπληρωματικοί γλωσσολογικοί κλάδοι. Από τη μία πλευρά, η Δικανική Γλωσσολογία παρέχει το κατάλληλο θεωρητικό υπόβαθρο για την ποιοτική ανάλυση και την ερμηνευτική κάλυψη των ποσοτικών ευρημάτων, που προσφέρει η Γλωσσολογία Σωμάτων Κειμένων (Coulthard, Johnson & Wright 2017:29). Από την άλλη πλευρά, η Γλωσσολογία Σωμάτων Κειμένων μετουσιώνει τη Δικανική Γλωσσολογία σε Ερευνητική Δικανική Γλωσσολογία (Investigative Forensic Linguistics, Nini 2020:1). Δηλαδή, πλασιώνει τη θεωρία της Δικανικής Γλωσσολογίας με τα κατάλληλα μεθοδολογικά εργαλεία στατιστικής ανάλυσης, για να επιλυθούν νομικά ζητήματα, που δημιουργούνται μέσω της γλώσσας, να αποτυπωθούν τα κυρίαρχα φραστικά μοτίβα (Goźdz-Roszkowski & Pontradolfo 2015:131) και να εξεταστεί η συγχρονική και η διαχρονική εξέλιξη της νομικής γλώσσας (Cotterill 2012:3). Ωστόσο, παρόλο που έχουν καταφέρει να καθιερωθούν επιστημονικά ως δύο ανεξάρτητοι υποκλάδοι της Εφαρμοσμένης Γλωσσολογίας, μπορούν εξίσου να συνδυαστούν και να καλύψουν την έλλειψη μεθοδολογίας από μέρους της Δικανικής Γλωσσολογίας.

Ενώ η Δικανική Γλωσσολογία προσφέρει το γλωσσολογικό θεωρητικό υπόβαθρο, η Γλωσσολογία Σωμάτων Κειμένων, προσφέρει στατιστικά αξιόπιστα και γενικεύσιμα αποτελέσματα και σε συνδυασμό με το θεωρητικό πλαίσιο διαμορφώνει πιο μεστές και ακριβείς αναλύσεις (McEnery & Wilson 2001:77). Συνακόλουθα, μέσα από τις μελέτες των σωμάτων κειμένων που καθοδηγούνται από σώματα κειμένων

(corpus-driven approaches), διαμορφώνει νέες θεωρίες για τη γλωσσική χρήση στα δικαστικά κείμενα, λειτουργώντας έτσι υποστηρικτικά στο θεωρητικό έργο της Δικανικής Γλωσσολογίας (Coulthard, Johnson & Wright 2017:26). Επίσης, μέσα από την ποσοτική και ποιοτική ανάλυση συγκεκριμένων λεξικών και συντακτικών επιλογών, αποκαλύπτονται οι προσωπικές αξιολογήσεις και η στάση των Πλημμελειοδικών απέναντι στο έγκλημα (Goźdz-Roszkowski & Pontradolfo 2012:14). Τέλος, από τη σύγκριση εξειδικευμένων σωμάτων κειμένων νομικού χαρακτήρα και γενικών σωμάτων κειμένων καθίσταται δυνατόν να αποδειχθεί, εάν ένας τεχνικός όρος φέρει αμιγώς δικανική σημασία και πώς μια λέξη αποκτάει νέα σημασία, όταν χρησιμοποιείται σε διαφορετικά νομικά κείμενα (Coulthard & Johnson 2007:35, 45-46).

Μια από τις μεγαλύτερες συμβολές της επιστήμης της Γλωσσολογίας Σωμάτων Κειμένων στην ανάλυση της θεσμικής γλώσσας είναι ο συνυπολογισμός του περικειμένου, που συνδράμει στην προσπάθεια πολλών δικαστικών συστημάτων ανά τον κόσμο να επαναφέρουν τις πρωταρχικές σημασίες των λεξικών και φραστικών δομών (Solan & Gales 2016:254, Mouritsen 2011:159-160). Μέσα, λοιπόν, από την επαναφορά των πρωταρχικών σημασιών επιτυγχάνεται η ορθότερη απονομή της δικαιοσύνης και την αποφυγή αμφισβήτησης της απόφασης, τάση που κυριαρχεί τα τελευταία χρόνια σε πολλά δικαστικά συστήματα ανά τον κόσμο (Solan & Gales 2016:259). Όπως, όμως, έχει τονίσει ο Firth (1957 στο McEnery & Hardie 2013:16) δεν επαρκεί μόνο η γνώση των λεξικών και γραμματικών στοιχείων, προκειμένου να εκφραστεί φυσικά ένας ομιλητής στη νομική γλώσσα, αν η σημασία τους είναι αποκομμένη από το περιεχόμενο. Απαιτείται, εξίσου, και η μελέτη της εξειδικευμένης φρασεολογίας (specialized phraseology) προκειμένου να αποκαλυφθούν ακολουθίες λέξεων, που αποτελούν μέρος της γλωσσικής διαίσθησης των ομιλητών και δεν μπορούν να εντοπιστούν εύκολα από τους ερευνητές (Goźdz-Roszkowski & Pontradolfo 2012:11-12). Οι «βασισμένες στα σώματα κειμένων» προσεγγίσεις (corpus based approaches) του νομικού λόγου εστιάζουν στις λεξικές συνάψεις (Berūkštienė 2018:103) και στις φορμουλαϊκές φράσεις (Goźdz-Roszkowski & Pontradolfo 2015:130, 2018:93, Bashir et al. 2018:51 Wray 2002:21), δηλαδή λεξικά νήματα εντυπωμένα στο μυαλό των Δικαστών, μέσα από τα οποία αποκαλύπτονται καλά εδραιωμένες κοινωνικο-πολιτισμικές αντιλήψεις αναπόφευκτα χρησιμοποιούμενες από τη νομική κουλτούρα (Schulze & Römer 2008 στο Goźdz-Roszkowski & Pontradolfo 2012:11). Τα σώματα κειμένων εξετάζουν βάσει

περικειμένου ποιες φράσεις είναι παγιωμένες και ποιες ανήκουν στην ιδιόλεκτο του δικαστή, σε ποιες περιπτώσεις επαναλαμβάνονται φραστικές δομές και παράλληλα ποιες κοινωνικές, γνωσιακές και επικοινωνιακές διαστάσεις της νομικής γλώσσας υποκρύπτουν (Bashir et al. 2018). Κατά αυτόν τον τρόπο με τη βοήθεια των ηλεκτρονικών εργαλείων της Γλωσσολογίας Σωμάτων Κειμένων, η ανάγνωση των κειμένων δεν γίνεται πλέον οριζόντια και γραμμικά αλλά κάθετα, αναζητώντας εντός του περικειμένου τα επαναλαμβανόμενα γλωσσικά μοτίβα (Tognini-Bonelli 2010:19).

2.4. ΟΙ ΕΚΘΕΣΕΙΣ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ ΤΩΝ ΠΟΙΝΙΚΩΝ ΔΙΚΑΣΤΙΚΩΝ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ

Τα πρακτικά των δικαστικών αποφάσεων ανήκουν στις ειδικές μορφές εκθέσεων, δηλαδή στα διαδικαστικά έγγραφα που συντάσσονται από τους δικαστές ή τους δικαστικούς υπαλλήλους για την πιστοποίηση των νομικών πράξεων όλων των εμπλεκόμενων σε μία δίκη (Μπέης 1993). Ο Νέος Κώδικας Ποινικής Δικονομίας (ΝΕΟΣ ΚΠΔ), όπως έχει αναρτηθεί στην ιστοσελίδα του Υπουργείου Δικαιοσύνης, περιγράφει αναλυτικά τη φύση, τους συντάκτες, το περιεχόμενο και τις διαδικασίες συγγραφής των αποφάσεων και των εκθέσεων πρακτικών τους (διαθέσιμο στο <http://www.opengov.gr/ministryofjustice/?p=5603>). Ακολουθούν αποσπάσματα των άρθρων 140-145 αυτούσια:

Άρθρο 140 ΝΕΟΣ ΚΠΔ - Πρακτικά της συνεδρίασης. Τα πρακτικά της συνεδρίασης συντάσσονται από τον γραμματέα με ευθύνη δική του, καθώς και με ευθύνη του δικαστή που διευθύνει τη συζήτηση. Τα πρακτικά μνημονεύουν: α) τον τόπο, τον χρόνο της συνεδρίασης και τις διακοπές της, καθώς και την ώρα που ορίστηκε για κάθε επανάληψη, β) τα ονοματεπώνυμα των δικαστών και του εισαγγελέα και του γραμματέα, γ) το ονοματεπώνυμο και ό,τι άλλο συντελεί στην εξακρίβωση της ταυτότητας των αντιδίκων, των εκπροσώπων τους και των συνηγόρων, δ) τα ονοματεπώνυμα των μαρτύρων, των διερμηνέων, των πραγματογνωμόνων και των τεχνικών συμβούλων και ε) την όρκιση των μαρτύρων, των διερμηνέων και των πραγματογνωμόνων.

Άρθρο 141 ΝΕΟΣ ΚΠΔ - Το περιεχόμενο των πρακτικών. 1. Τα πρακτικά της συνεδρίασης πρέπει να περιέχουν με συντομία τις καταθέσεις των μαρτύρων και τις προσθήκες ή τις διαφορές των καταθέσεων που γίνονται στο ακροατήριο σε σχέση με εκείνες που έγιναν στην ανάκριση, επίσης τα συμπεράσματα των πραγματογνωμόνων και των τεχνικών συμβούλων, τις απολογίες και τις δηλώσεις των κατηγορουμένων και των τεχνικών συμβούλων, τις προτάσεις και τις αιτήσεις του εισαγγελέα και των αντιδίκων,

τις αποφάσεις του δικαστηρίου και τις διατάξεις εκείνου που διευθύνει την συζήτηση και γενικά κάθε αξιολογικό γεγονός κατά τη διάρκεια της συνεδρίασης. Όποιος διευθύνει την συζήτηση φροντίζει να καταχωρίζονται στα πρακτικά κατά λέξη εκείνα τα μέρη των μαρτυριών ή των δηλώσεων που κρίνει ουσιώδη για τους σκοπούς της απόδειξης. Επίσης έχει την δυνατότητα και να τα υπαγορεύσει ή και να επιτρέψει σ' εκείνον που εξετάζεται την υπαγόρευσή τους, το γεγονός δε αυτό αναφέρεται στα πρακτικά. 2. Ο εισαγγελέας και οι αντίδικοι έχουν το δικαίωμα να ζητούν την καταχώρηση κάθε δήλωσης όσων εξετάζονται ή εκείνων που μετέχουν στη δίκη, αν έχουν συμφέρον και δεν είναι αντίθετο στο νόμο, και να παραδίδουν γραπτώς σ' αυτόν που διευθύνει την συζήτηση τις δηλώσεις τους που αναπτύχθηκαν προφορικά. [...]

Άρθρο 142 ΝΕΟΣ ΚΠΔ - Σύνταξη των πρακτικών. [...] 2. Μέσα σε οκτώ ημέρες από τη συνεδρίαση καθαρογράφονται τα πρακτικά από τον γραμματέα και υπογράφονται από αυτόν και τον δικαστή που διευθύνει τη συζήτηση [...]

Διόρθωση και συμπλήρωση της απόφασης, της διάταξης και των πρακτικών. Άρθρο 145. 1. Όταν στην απόφαση ή στη διάταξη υπάρχουν λάθη ή παραλείψεις που δεν δημιουργούν ακυρότητα ο δικαστής που τις εξέδωσε διατάσσει αυτεπαγγέλτως ή με αίτηση του εισαγγελέα ή κάποιου από τους διαδίκους τη διόρθωση ή τη συμπλήρωσή τους, αν δεν μεταβάλλονται ουσιαστικά και δεν αλλοιώνεται η αληθινή εικόνα αυτών που πράγματι συνέβησαν στο ακροατήριο. 2. Η διόρθωση ή η συμπλήρωση μπορεί να αφορά, εκτός από τις άλλες παραλείψεις, και τα όσα αναφέρονται ως προς την ταυτότητα του κατηγορουμένου, τη συμπλήρωση του ανεπαρκούς αιτιολογικού και τη διευκρίνιση του διατακτικού της απόφασης όταν αυτό έχει ασάφειες ή είναι διαφορετικό από εκείνο που απαγγέλθηκε στο ακροατήριο ή που σημειώθηκε στα πρακτικά. [...] Τη διόρθωση ή τη συμπλήρωση τη διατάσσει, ύστερα από κλήτευση και ακρόαση των διαδίκων που ήταν παρόντες, όποιος διευθύνει τη συνεδρίαση [...]

Οι δικαστικές υποθέσεις βασίζονται στην άποψη ότι μια έριδα μπορεί να επιλυθεί, όταν η νομοθετική εξουσία εκκινεί μια συγκεκριμένη νομική διαδικασία, μέσα από την οποία μπορεί να αποκαλυφθεί η αλήθεια και να αποδοθεί η δικαιοσύνη (Mochales & Moens 2008:3). Από τις παραπάνω υποδείξεις του Νέου Κώδικα Ποινικής Δικονομίας καταδεικνύεται ότι οι εκθέσεις πρακτικών, δηλαδή η γραπτή αποτύπωση του εκφωνημένου λόγου εντός δικαστικής αίθουσας, δεν αποτελούν απλών ένα υποστηρικτικό εργαλείο στα χέρια των δικαστών αλλά ένα πειστήριο για τα όσα διαδραματίστηκαν εντός δικαστικής αίθουσας (Fishman 2006:489). Τα κείμενα των πρακτικών προκύπτουν μέσω της σύμπραξης των Γραμματέα και των

Πλημμελειοδικών, δεδομένου ότι καταγράφονται μεν από τους πρώτους, αλλά υπαγορεύονται, εγκρίνονται ή και διορθώνονται δε από τους δεύτερους (Lebovits & Ramirez Hidalgo 2009:29). Ουσιαστικά οι Γραμματείς δρουν υπό τις οδηγίες των Δικαστών, οι οποίοι κατά τη διάρκεια της συνεδρίασης υποδεικνύουν στους πρώτους ποια από τα σημεία των μαρτυριών είναι σημαντικό να καταχωρηθούν στα πρακτικά για την έκδοση της απόφασης και ποιες διορθώσεις πρέπει να κάνουν σε περίπτωση λαθών ή αποδεικτικών ελλείψεων. Επομένως, σκοπός των Γραμματέων και των Πλημμελειοδικών είναι να γίνει όσο το δυνατόν πιο κατανοητό στους αποδέκτες του περιεχομένου των πρακτικών το πώς λήφθηκε η απόφαση και πώς κρίθηκε το αποτέλεσμα χωρίς να παραληφθούν καίρια σημεία της δίκης (Sheppard 2008:76, Lebovits & Ramirez Hidalgo 2009:29).

2.4.1. Η ΔΟΜΗ ΤΩΝ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ

Σύμφωνα με τον Walter Ong (1997 στο Γεωργακοπούλου & Γούτσος 2011:20) η κειμενική ενότητα συνδέεται με την έννοια του εγκλεισμού, δηλαδή της αυτοτέλειας του κειμένου, η οποία στο γραπτό λόγο αποτυπώνεται μέσω της δομής του. Όπως κάθε κειμενικό είδος, έτσι και οι εκθέσεις πρακτικών βασίζονται σε έναν κεντρικό σκελετό πάνω στον οποίο στηρίζεται η ανάπτυξη όλων των πληροφοριακών μονάδων. Αυτή η δομή αποτυπώνεται σε ένα προσχεδιασμένο κειμενικό έντυπο απαραίτητο για την εξοικονόμηση του χρόνου σύνταξης των πεπραγμένων εντός δικαστικής αίθουσας (βλ. Παράρτημα 1 για τη Νέα Ελληνική και Παράρτημα 2 για την Καθαρεύουσα). Όπως προκύπτει από τις αναφορές μέσα στο κείμενο του Νέου Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, και έχοντας ως επιρροή την γνωστική δομή των διοικητικών δικαστικών αποφάσεων της Παναρέτου (2006), την δομή των πρακτικών του Αστικού Δίκαιου της Νέας Υόρκης των Lebovits & Ramirez Hidalgo (2009) και την ανάλυση των ποινικών δικαστικών αποφάσεων του Ζιγκόλη (2014), η δομή των πρακτικών συνοψίζεται ως εξής:

1. Η ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΑΠΟΦΑΣΗΣ: αποτελεί το αναγνωριστικό των πρακτικών και περιλαμβάνει την φύση της απόφασης (*«Καταδικαστική αντιμωλία. Χωρίς πολιτική αγωγή-Μετατρέπει»*), την πόλη και το είδος του Δικαστηρίου (*ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ ΑΘΗΝΩΝ*), τον αριθμό της απόφασης κατά αύξουσα σειρά (*Αριθμός...*), τον τίτλο του εγγράφου (*ΕΚΘΕΣΗ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΜΕΛΟΥΣ*

ΠΛΗΜΜΕΛΕΙΟΔΙΚΕΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ), την ημερομηνία και το έτος της συνεδρίασης (*Συνεδρίαση της.....1990*) και εντός διακριτού πλαισίου τη σύνθεση της δικαστικής έδρας, το ονοματεπώνυμο των ενός ή περισσότερων κατηγορουμένων, και η φύση της παράβασης επιγραμματικά.

2. ΕΙΣΑΓΩΓΗ: το συγκεκριμένο τμήμα ξεκινάει μετά τον τίτλο *ΕΚΘΕΣΗ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ* και περιγράφει την έναρξη της δημόσιας εκδίκασης και τις νομικές διαδικασίες που ακολουθήθηκαν προτού ξεκινήσει η Συζήτηση (*Κατά τη σημερινή...παρόντες*). Περιλαμβάνει την επαλήθευση των στοιχείων του κατηγορουμένου, την παρουσίαση της ταυτότητας του συνηγόρου υπεράσπισης, την παράθεση των δικαιωμάτων και των υποχρεώσεων του κατηγορουμένου, την συνοπτική αλλά ακριβής απαγγελία της κατηγορίας από τον Εισαγγελέα, την διατύπωση γενικών πληροφοριών για την παράβαση έπειτα από αίτημα του Πλημμελειοδίκη και την εκφώνηση των ονομάτων των μαρτύρων υπεράσπισης και κατηγορίας. Στόχος του Δικαστηρίου σε αυτό το σημείο είναι να συνδυαστούν τα πρόσωπα, οι διαδικασίες και τα γεγονότα, χωρίς τα τελευταία να δηλώνονται ρητά.
3. ΑΠΟΔΕΙΚΤΙΚΗ ΔΙΑΔΙΑΚΑΣΙΑ/ΣΥΖΗΤΗΣΗ: εδώ λαμβάνουν το λόγο οι μάρτυρες υπεράσπισης και κατηγορίας, οι θέσεις των οποίων θα καθορίσουν την έκβαση της δίκης (*Στη συνέχεια...το πέρας της συζητήσεως.*), αφού πρώτα έχει προηγηθεί η δεσμευτική πράξη του όρκου. Οι Γραμματείς, συνήθως ανάμεσα στις μαρτυρίες, προσθέτουν ιδιόχειρα στο κείμενο την επίδειξη επιπρόσθετων στοιχείων, που συμπληρώνουν την αποδεικτική διαδικασία, όπως την μήνυση, τις επιταγές, τον υγειονομικό κανονισμό κλπ (*Στο σημείο αυτό μετά από πρόταση του Εισαγγελέα αναγνώσθηκαν [...]*). Αυτή η προσθήκη δεν περιλαμβάνεται στο τυπικό πρότυπο έγγραφο.
4. ΑΠΟΦΑΣΗ: αποτελείται από δύο μέρη.
 - i. ΔΙΚΑΣΤΙΚΗ ΓΝΩΜΗ/ ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΟ: φέρει τον τίτλο «*ΣΚΕΦΤΗΚΕ ΚΑΤΑ ΤΟΝ ΝΟΜΟ*» και συνοψίζει όλα τα αποδεικτικά μέσα της προηγούμενης ενότητας, με τα οποία ο Πλημμελειοδίκης τεκμηριώνει την τελική απόφαση. Έπειτα, στο τμήμα με τίτλο «*ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ (1)*» ανακοινώνεται η τελεσίδικη απόφαση του Δικαστή μαζί με τα πραγματικά περιστατικά του εγκλήματος. Για τον καθορισμό του δικανικού συλλογισμού χρησιμοποιείται η μέθοδος της υπαγωγής, σύμφωνα με

την οποία μία μείζονα πρόταση (ο γενικός κανόνας) ακολουθείται από μία ελάσσονα πρόταση (την εφαρμογή του γενικού κανόνα στην ειδική περίπτωση της παράβασης). Τα γεγονότα του εγκλήματος, που αποτελούν το πραγματικό, έχουν συζητηθεί στην αρχή της δίκης, αλλά δεν έχουν καταγραφεί περιληπτικά στην Εισαγωγή.

- ii. ΕΙΣΑΓΓΕΛΙΚΗ ΠΡΟΤΑΣΗ: ο Εισαγγελέας στο σημείο αυτό προτείνει το μέγεθος των κυρώσεων, δηλαδή της χρηματικής ποινής και της ποινής φυλάκισης. Εδώ ο Εισαγγελέας ως εκπρόσωπος της πολιτείας δεν υποδεικνύει την καταδίκη του κατηγορουμένου, αλλά απλώς προτείνει την αρμόζουσα ποινή χωρίς να την επιβάλλει. Ο Δικαστής οφείλει να λάβει υπόψιν την πρόταση του Εισαγγελέα, καθώς καμία απόφαση του δεν καθίσταται έγκυρη, αν προηγουμένως δεν έχει εκφέρει γνώμη ο Εισαγγελέας.

5. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΑΠΟΦΑΣΗΣ ΒΑΣΕΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ: μετά την αναγγελία της απόφασης ακολουθεί η εφαρμογή του νόμου στα γεγονότα και η συμπερίληψη επιπρόσθετων αξιολογικών κριτηρίων, που συνδράμουν στην ορθή λήψη της απόφασης από τον Πλημμελειοδίκη. Το συγκεκριμένο τμήμα αναγνωρίζεται μέσω του τίτλου «ΣΚΕΦΤΗΚΕ ΚΑΤΑ ΤΟΝ ΝΟΜΟ» και διαδραματίζει σημαντικό ρόλο για τη νομική κατοχύρωση της απόφασης, δεδομένου ότι στο ηπειρωτικό δίκαιο ο Πλημμελειοδίκης βασίζει την απόφαση του στο νόμο.

6. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ/ΤΕΛΙΚΗ ΑΠΟΦΑΣΗ: το τελευταίο τμήμα της δομής των πρακτικών, που φέρει τον τίτλο «ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ (2)», εκφράζει την οριστική απόφαση του Δικαστή και την τελική χρηματική ποινή ή/και ποινή φυλάκισης. Το συμπέρασμα προκύπτει από την συνεξέταση του νόμου, των αποδεικτικών στοιχείων και της πρότασης του Εισαγγελέα, που προηγήθηκαν στην ενότητα της ΑΠΟΦΑΣΗΣ. Το κείμενο των πρακτικών προσυπογράφεται και οριστικοποιείται από τον/την Πλημμελειοδίκη και τον/την Γραμματέα.

Η μακροδομή των πρακτικών αναπτύσσεται, όπως και στα περισσότερα νομικά είδη κειμένων, από το αφηρημένο στο συγκεκριμένο και από τους γενικούς κανόνες στις ειδικές περιπτώσεις εφαρμογής του νόμου (Berūkstienė 2016:99). Τα παραπάνω μέρη συνδέονται ιεραρχικά (van Dijk 1980:84, Γεωργακοπούλου & Γούτσος 2011:94) και οι νοηματικές μονάδες, που διαμορφώνουν τη μακροδομή του κειμένου

ακολουθούν αυστηρά την συγκεκριμένη σειρά ανάπτυξης (Παναρέτου 2006:129), χωρίς να επιτρέπονται κειμενικοί πειραματισμοί. Το μόνο μεταβλητό σημείο στο πρότυπο κείμενο είναι το μέγεθος της Συζήτησης, το οποίο εξαρτάται από την πολυπλοκότητα της εκδικαζόμενης υπόθεσης και το πλήθος των μαρτυριών ή των αποδείξεων (Lebovits et al. 2008:17).

Το τμήμα με τη μεγαλύτερη βαρύτητα είναι η *Απόφαση*, όπου οι Πλημμελειοδίκες καλούνται να αποκαλύψουν τη λογική και τη νομική συλλογιστική τους και να αιτιολογήσουν με τον πλέον ηθικό και δίκαιο τρόπο πώς κατέληξαν στην συγκεκριμένη απόφαση (Lebovits et al 2008:237), επιβεβαιώνοντας εμπράκτως τον θεμελιωδώς επιχειρηματολογικό χαρακτήρα του δικαίου. Η παράθεση των γενικών διατάξεων (μείζων πρόταση) εντός του συλλογισμού συνήθως παραλείπεται στο αιτιολογικό των πρακτικών και παρατίθεται ως απλή αναφορά στο τμήμα της *Αξιολόγησης Της Απόφασης Βάσει Του Νόμου* (Παράρτημα 1 και 2). Ωστόσο με την απουσία της μείζονος πρότασης δεν αναιρείται η απόφαση, διότι η συνταγματική επιταγή του άρθ. 93 παρ. 3 και 139 του Κ.Ποιν.Δ, για τη διατύπωση ειδικής και εμπειριστατωμένης αιτιολόγησης δεν καθιερώνει ούτε επιβάλλει αντίστοιχο αναιρετικό έλεγχο (Ανδρουλάκης 1998:50). Μόνο η έλλειψη σαφήνειας, πληρότητας και η ύπαρξη αντιφάσεων, λογικών κενών ή άλλων ανεπαρκειών, που ασκούν ουσιαστική επίδραση στην έκβαση της δίκης, μπορούν να δικαιολογήσουν την ακύρωση μιας απόφασης, σύμφωνα με το άρθρο 510 παρ. 1 στοιχείο Δ' του Κ.Ποιν.Δ.

Όπως υποστηρίζει ο Greenberg (2011: 219), για τη μετάβαση από την απλή σημασία του κειμένου στην διατύπωση των νομικών υποχρεώσεων του κατηγορούμενου απαιτείται επιχειρηματολογία, οι λογικές πληροφορίες της οποίας οργανώνονται με βάση τις προθετικές σχέσεις «Θέση-Αιτιολογία-Συμπέρασμα» (Γεωργακοπούλου & Γούτσος 2011:112-113). Ο δικανικός συλλογισμός, όπως ξεδιπλώνεται μέσα από τα επιχειρήματα του Πλημμελειοδίκη, είναι το αποτέλεσμα της υπαγωγής συγκεκριμένων πραγματικών περιστατικών σε μια διάταξη νόμου (Ζιγκόλης 2014). Σημασιολογικά η υπαγωγή εκφράζεται μέσω του συστατικού κανόνα (constitutive rule, Searle 1969:185) *X λαμβάνεται υπόψιν ως Y στο περικείμενο Z*, κατά τον οποίο υπάρχει μια μορφή ταξινόμησης (το *X* αποτελεί υπο-έννοια του *Y*), που αποκτά αξία μόνο σε συγκεκριμένο περικείμενο *Z* (Sartor 2006 και Grossi et al. 2008 στο Boella et al. 2010:1). Στη Δικαστική απόφαση 15757M19F43, που παρουσιάζεται στο Παράρτημα 3, ο παραπάνω κανόνας ερμηνεύεται ως εξής:

- i. Ο μη έλεγχος της κίνησης των οχημάτων και η αγνόηση του σήματος STOP λαμβάνεται υπόψιν ως παράβαση στο περικείμενο Κώδικας Οδικής Κυκλοφορίας.
- ii. Η σύγκρουση και η πρόκληση ελαφριάς σωματικής βλάβης λαμβάνεται υπόψιν ως πταίσμα στο περικείμενο Κώδικας Ποινικής Δικονομίας.

Η υπαγωγή σχετίζεται δομικά με τις οντολογίες και τους συλλογισμούς και οι υπαγωγικές σχέσεις επιχειρημάτων αναλύονται με βάση τον εξής κανόνα:

«Όταν υπάρχει μια οντολογία O και δυο τάξεις A και B , όπου η A υπάγεται στην B , μπορούμε να πιστοποιήσουμε τότε η ερμηνεία της A αποτελεί υποσύνολο της B σε κάθε μοντέλο O » (Villata 2010:97).

Σύμφωνα με τα παραπάνω αν ένα επιχείρημα a βρίσκεται σε σχέση υπαγωγής με το επιχείρημα β , τότε τα δύο επιχειρήματα θα πρέπει να γίνουν εξίσου αποδεκτά, ακόμα και αν βρεθεί ένα τρίτο επιχείρημα που να πλήττει κάποιο από τα δύο (Villata 2010:97).

2.4.2. ΚΕΙΜΕΝΟΓΛΩΣΣΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΤΩΝ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ: ΤΟ ΚΕΙΜΕΝΙΚΟ ΕΙΔΟΣ ΚΑΙ ΡΗΤΟΡΙΚΗ ΔΟΜΗ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΑ ΣΧΗΜΑΤΑ ΤΟΥ ΚΕΙΜΕΝΟΥ

Τα πρακτικά των δικαστικών αποφάσεων αποτελούν υποείδος της υπερκείμενης κατηγορίας των νομικών κειμένων (Παναρέτου 2006:127). Έχοντας ως αναφορά τον ορισμό του Swales (2004:61,68) και του Bhatia (1993:49) για την έννοια του κειμενικού είδους, τα πρακτικά χρησιμοποιούνται από συγκεκριμένη κοινότητα λόγου (ήτοι δικαστές, δικηγόρους κλπ) και για συγκεκριμένους δικανικούς σκοπούς, που περιορίζουν την οργάνωση, τη δομή, το περιεχόμενο και τη μορφή τους. Επίσης, αναγνωρίζονται από μη ειδικούς ως αντιπροσωπευτικά του νομικού λόγου και εντάσσονται σε συγκεκριμένα καταστασιακά και πολιτισμικά περικείμενα (Malinowski 1946:306). Οι εκθέσεις πρακτικών εκτίθενται σε ένα άκρως ανταγωνιστικό περιβάλλον, αυτό της δικαστικής αίθουσας, (O' Barr 1982:5, Berger 2002:30) και απευθύνονται σε δικηγόρους και δικαστές των επόμενων βαθμίδων, για τους οποίους το αντικείμενο της απόφασης αποτελεί σημείο τριβής και έριδος (Witte 2009:2). Επομένως, ως κείμενα φέρουν συγκεκριμένα γλωσσικά χαρακτηριστικά, γιατί τοποθετούνται επικοινωνιακά σε ένα περίπλοκο περικείμενο, που προωθεί πολυδιάστατες ενδοκειμενικές και διακειμενικές σχέσεις, με στόχο την απόδειξη της αλήθειας (Coulthard & Johnson 2007:48). Αυτά τα γλωσσικά χαρακτηριστικά είναι

που διαμορφώνουν την νομική γλώσσα (legalese, Tiersma 1999:51, Bashir et al. 2018:50), μια εξειδικευμένη γλώσσα που υπάγεται σε συγκεκριμένους συντακτικούς, σημασιολογικούς και πραγματολογικούς κανόνες.

Στη βιβλιογραφία έχει αναφερθεί ένα πλήθος μοντέλων και κριτηρίων ταξινόμησης των κειμενικών ειδών, που εφαρμόζονται και στα κείμενα των εκθέσεων πρακτικών. Έτσι, με βάση τη λειτουργία τους ανήκουν στα υβριδικά είδη κειμένων, διότι είναι κυρίως περιγραφικά (descriptive) και εν μέρει διαδικαστικά (prescriptive). Βασικά, δηλαδή, αποτελούν εκφραστές της νομικής σκέψης και σε δεύτερο βαθμό αποτελούν ρυθμιστικά όργανα, που μέσω των νόμων ορίζουν μια υποχρεωτική πορεία δράσης για τον δέκτη (Šarčević 2000:11). Από κειμενικής άποψης και με βάση την τετραμερή διάκριση των ειδών λόγου του Longacre (1976:10), ανήκουν στα εκθετικά είδη λόγου, καθώς τα γεγονότα παρουσιάζονται με μη διαδοχικό τρόπο και εκτός σαφούς χρονολογικού πλαισίου, σε επιτελεσμένο χρόνο και χωρίς την διατύπωση εντολών (Γεωργακοπούλου-Γούτσος 2011:63, Γούτσος 2012:116). Τέλος, ως προς την οργάνωση, τη δομή και τις σχέσεις των κειμενικών μονάδων μεταξύ τους, τα κείμενα των πρακτικών θεωρούνται μη αφηγηματικά, καθώς περιλαμβάνουν τόσο επιχειρηματολογία όσο και απλή περιγραφή γεγονότων, με στόχο να επαληθεύσει συγκεκριμένες οντότητες και να πληροφορήσει μέσα από τη στατική περιγραφή των γεγονότων (Γεωργακοπούλου & Γούτσος 2011:63-64). Σημειώνεται πως, το τμήμα της Συζήτησης θα μπορούσε να θεωρηθεί καταγραφή αφηγηματικού λόγου. Δεδομένου όμως ότι οι Πλημμελειοδίκες επιλέγουν ποια σημεία των μαρτυριών αξίζει να καταγραφούν στα πρακτικά, ελάχιστες είναι οι μαρτυρίες που διατηρούν τη δομή του αφηγηματικού λόγου του Longacre (π.χ. Παράρτημα 7), ενώ οι περισσότερες (Παράρτημα 3, 4, 5) περιέχουν απλή περιγραφή των γεγονότων.

Όπως παρουσιάστηκε στην προηγούμενη ενότητα, τα πρακτικά στηρίζονται σε μια προκαθορισμένη κειμενική δομή, η οποία αναγνωρίζεται από τους συντάκτες τους ως οργανωτικό πλαίσιο και ως τρόπος διευθέτησης των σχέσεων, που συνάπτουν τα επιμέρους δομικά τμήματα του κειμένου (Berūkštienė 2016:11). Αυτά τα δομικά τμήματα, προκειμένου να επιτύχουν το ρητορικό στόχο της επίλυσης της νομικής έριδας, πραγματώνουν το οργανωτικό σχήμα «Πρόβλημα-Λύση» (Hoey 1983:127), το οποίο είναι το συνηθέστερο στα μη αφηγηματικά (νομικά) κείμενα των αποφάσεων (Παναρέτου 2009:24). Σύμφωνα με το μοντέλο του Hoey, το συγκεκριμένο σχήμα διακρίνεται σε τέσσερα δομικά μέρη, την κατάσταση, το πρόβλημα, την λύση και την αξιολόγηση. Εντός των πρακτικών η κατάσταση εντοπίζεται στις μαρτυρίες της

«Συζήτησης» και στο πραγματικό του «Αιτιολογικού». Αντίστοιχα, το πρόβλημα περιγράφεται μέσα από τις προσωδιακά αρνητικές (Γεωργακοπούλου & Γούτσος 2011:103, Γούτσος & Φραγκάκη 2015:) λέξεις *κατηγορία*, *πράξη* (Παράρτημα 1 και 2) και τις φράσεις *«σωματική κάκωση και βλάβη της υγείας»* (Παράρτημα 3 και 7), *«να οδηγή...χωρίς να έχει εφοδιασθεί με άδεια κυκλοφορίας από την αρμόδια αρχή»* (Παράρτημα 4), *«προεκάλεσαν καθ' οιονδήποτε τρόπον το κοινόν αίσθημα καταστρέφοντας κινητά πράγματα άνευ της συναινέσεως του κυρίου του κέντρου»* (Παράρτημα 5) και *«πρόσβαλε...απειλήσε»* (Παράρτημα 6). Όσον αφορά τη λύση, αυτή επέρχεται μέσα από τους όρους *ποινή φυλακίσεως*, *ποινή*, *τιμωρείται*, *φυλάκιση* (Παράρτημα 1 και 2). Τέλος, η αξιολόγηση, το αν δηλαδή επιλύθηκε το πρόβλημα με τον πλέον κατάλληλο τρόπο ή όχι, προκύπτει μέσα από την παράθεση των νομικών άρθρων στο τμήμα «Αξιολόγηση της Απόφασης Βάσει Του Νόμου» των πρακτικών.

Πέρα από το βασικό σχήμα «Πρόβλημα-Λύση», πάνω στο οποίο στηρίζεται το επικοινωνιακό γεγονός της δίκης, τα κείμενα των πρακτικών αποκαλύπτουν, επίσης, ένα πλήθος άλλων οργανωτικών σχημάτων. Πιο συγκεκριμένα, στο τμήμα της Συζήτησης εντοπίζεται το οργανωτικό σχήμα *«Ερώτηση-Απάντηση»* (Γεωργακοπούλου-Γούτσος 2011). Το σχήμα αυτό ξεκινάει με την εκφώνηση μίας ερώτησης και συνεχίζει με την απόκριση στην ερώτηση αυτή, με σκοπό να αξιολογηθεί η απάντηση αυτή από τον Πλημμελειοδίκη και να επέλθει η λύση στο ζήτημα, όπως φαίνεται από τη φράση *«στη συνέχεια προσήλθε ο επόμενος μάρτυρας, ο οποίος αφού ρωτήθηκε σχετικά, αποκρίθηκε ότι [...]»* (Παράρτημα 1) και από την όμοια φράση *«προσηλθεν ἕτερος μάρτυς [...] ὅστις ἐρωτηθεὶς ὡσαύτως ἀπεκρίθη ὅτι»* (Παράρτημα 2). Αντίστοιχα, στο τμήμα της «Απόφασης» και πιο συγκεκριμένα στο «Αιτιολογικό», παρατηρείται το σχήμα εξειδίκευσης *«Δέντρο Λεπτομερειών»* που πραγματώνεται μέσα από τους δείκτες λόγου *«ειδικότερα»* (Παράρτημα 4), *«συγκεκριμένα»* (Παράρτημα 3, 5 και 7), *«και μάλιστα»* (Παράρτημα 6). Λιγότερο συχνά στις αποφάσεις εμφανίζεται, επίσης, το οργανωτικό σχήμα *«Προϋπόθεση-Αποτέλεσμα»*, όπως υποδεικνύουν οι φράσεις *«από την έλλειψη προσοχής που όφειλε από τις περιστάσεις [...] προξένησε [...]»* (Παράρτημα 3), *«με αποτέλεσμα να μη δύναται να τροχοπεδήσει εγκαίρως ενόψει υποχρεωτικής στάσεως του προπορευόμενου αυτοκινήτου»* και *«δεν τηρούσε [...] αρκετή απόσταση για να αποφύγει την σύγκρουση σε περίπτωση που αυτό [...] διέκοπτε την πορεία του»* (Παράρτημα 7).

Ειδικά το τμήμα των «Αποφάσεων», περιλαμβάνει και ιεραρχικές/ απαγωγικές δομές, που αποτελούν φορείς λογικών πληροφοριών. Λύση στην ανάλυση των

απαγωγικών αυτών σχέσεων των «Αποφάσεων» προσφέρει η Θεωρία των Ρητορικών Δομών των Mann & Thompson (Γεωργακοπούλου & Γούτσος 2011:111), η οποία ερμηνεύει τις σχέσεις λογικής πληροφορίας που ισχύουν μεταξύ δύο τμημάτων του κειμένου: του πυρήνα (Π), που φέρει το κύριο βάρος της πληροφορίας και που η απουσία του δημιουργεί προβλήματα στην κειμενική συνοχή, και του δορυφόρου (Δ), του οποίου η παράληψη δεν προκαλεί καμία βλάβη στη συνοχή, αλλά μειώνει την πληροφορικότητα του κειμένου (Mann & Thompson 1992: 245-246). Έχοντας ως πρότυπο το «Αιτιολογικό» στο Παράρτημα 3, οι βασικότερες σχέσεις λογικής πληροφορίας (Mann & Thompson 1988:250), που εντοπίζονται στα Αιτιολογικά των πρακτικών εν γένει, συνοψίζονται ως εξής:

- Αντίθεση :
Π: εισήλθε επί της διασταυρώσεως της [...] οδού με την οδό Αυξεντίου
Δ: παρά το γεγονός ότι [...] διασταυρώσεως
- Προϋπόθεση/Εναντίωση:
Π: προξένησε σωματική κάκωση και βλάβη [...]
Δ: ούσα υπόχρεη από το επάγγελμα της [...] σε ιδιαίτερη επιμέλεια και προσοχή [...]
- Αποτέλεσμα:
Π: εισήλθε επί της διασταυρώσεως της [...] οδού με την οδό Αυξεντίου
Δ: με αποτέλεσμα να επιπέσει επί του αριθμού κυκλοφορίας [...] ΙΧΕ αυτοκινήτου
- Αιτία/Λόγος:
Π: κηρύσσει αυτήν ένοχη
Δ: του ότι [...] (προέρχεται από την ελλειπτική πρόταση «εξαιτίας του γεγονότος ότι»)
- Ερμηνεία/Επεξήγηση:
Π: από αμέλεια του [...]
Δ: δηλαδή από την έλλειψη της προσοχής [...]

Επίσης, στο Παράρτημα 7 εντοπίζονται άλλες δύο πολύ συχνές λογικές σχέσεις των «Αιτιολογικών»:

- Σκοπός:
Π: δεν τηρούσε [...] αρκετή απόσταση

Δ: για να αποφύγει την σύγκρουση

- Αξιολόγηση:

Π: δεν τηρούσε [...] αρκετή απόσταση

Δ: όπως όφειλε

Αν και, όπως συζητήθηκε παραπάνω, τα πρακτικά αποτελούν μη αφηγηματικά κείμενα, εντούτοις περιλαμβάνουν προτασιακές μονάδες στο τμήμα της Συζήτησης και στην επιχειρηματολογία της Απόφασης, που ενώνονται με σχέσεις διαδοχικότητας (Γεωργακοπούλου & Γούτσος 2011:89). Οι επαγωγικές αυτές μονάδες, που υπάρχουν στα πλαίσια της ρητορικής παραγράφου, αποκαλύπτονται μέσα από την εμφάνιση μεταγλωσσικών δεικτών λόγου, που αποτυπώνουν την οργάνωση του κειμένου ως προς την τοπική συνέχεια και ενισχύουν τη συνοχή του. Έτσι, στη Συζήτηση χρησιμοποιούνται οι επιρρηματικοί όροι *στη συνέχεια, έπειτα, ακολούθως, περαιτέρω* (μόνο στο νεοελληνικό πρότυπο βλ. Παράρτημα 1) για την αποκατάσταση της συνεκτικότητας στο κείμενο, και οι ίδιοι όροι στην Απόφαση (Παράρτημα 3 και 7), που χρησιμοποιούνται από τους συντάκτες των κειμένων ως μηχανισμοί συνοχής εντός των ορίων της παραγράφου.

2.5. Η ΓΡΑΠΤΗ ΝΟΜΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ: ΛΕΞΙΚΟΓΡΑΜΜΑΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

Τα πρακτικά των δικαστικών αποφάσεων, όπως και κάθε άλλο γραπτό δικαστικό κείμενο, μαρτυρούν την ύπαρξη μιας ιδιόμορφης γλωσσικής ποικιλίας ενταγμένης σε ειδικό περικείμενο (McMenamin 2002:), η οποία στα μάτια των μη ειδικών φαντάζει περίπλοκη, δυσνόητη και απροσπέλαστη (Berūkštienė 2011:96, Coulthard & Johnson 2007:35, Coulthard, Johnson & Wright 2017:48, Bashir et al. 2018:96). Αυτή η γλωσσική ποικιλία, η νομική γλώσσα (legalese, Bashir et. Al. 2018:50), αποτελεί προϊόν της ιστορίας κάθε έθνους ή κράτους, με σκοπό την κάλυψη κοινωνικών και θεσμικών αναγκών (Tiersma 2008:7). Εντάσσεται στις ειδικές γλώσσες ή γλώσσες για ειδικούς σκοπούς (Language for Specific Purposes (LSP)), δηλαδή στις γλωσσικές ποικιλίες επαγγελματικού χαρακτήρα, που λειτουργούν στα χέρια των ειδικών ως κοινό έδαφος συνεννόησης για την περιγραφή εννοιών του δικού τους επαγγελματικού κλάδου, και που παράλληλα αναγνωρίζονται ως τέτοιες και από τους μη ειδικούς (Šarčević 2000:9, Γιουτίκας 2016:8). Η νομική γλώσσα αποτελεί, επομένως, μια λειτουργική παραλλαγή της φυσικής γλώσσας με συγκεκριμένο πεδίο εφαρμογής, ξεχωριστά μορφοσυντακτικά, σημασιολογικά και πραγματολογικά χαρακτηριστικά

και δικές της γλωσσολογικές νόρμες, προκειμένου οι χρήστες της να επιτελέσουν συγκεκριμένους σκοπούς και ρόλους (Duarte 1993, 1995, 1998 στο Heikki 2006:3, Galova 2007:2, Gortych-Michalak 2015:1, Κριμπάς 2015:2-3, Trace et al. 2015:2). Ουσιαστικά αποτελεί ένα εργαλείο στα χέρια των ειδικών για τη σύνταξη συμβολαίων, την καταγραφή και επικύρωση των νόμων, την έκδοση δικαστικών αποφάσεων, τη νομική κατοχύρωση υποχρεώσεων και δικαιωμάτων (Ο' Barr 1982:18).

Η νομική γλώσσα έχει αποκτήσει το μεγαλύτερο κοινωνικό κύρος και φήμη σε σχέση με τις λοιπές επαγγελματικές γλωσσικές ποικιλίες (Bhatia 2010 στο Coulthard & Johnson 2010:37). Ο λόγος έγκειται στην εξουσία που ασκεί, καθώς χρησιμοποιείται από τους δικηγόρους για την κατεύθυνση της κοινής γνώμης και από τους δικαστές για την ορθή εφαρμογή του νόμου (Philbrick 1949 στο Ο' Barr 1982:15). Γίνεται κατανοητό πως η νομική γλώσσα δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί εύκολα στον προφορικό λόγο, χωρίς να έχει προηγηθεί μια επαναλαμβανόμενη διαδικασία κριτικής έρευνας για την αναζήτηση των πλέον κατάλληλων γραμματικών και δομικών μηχανισμών (Crystal & Davy 1997:194). Έτσι, τα γλωσσικά γνωρίσματά της γλώσσας γίνονται ιδιαίτερα εμφανή στο γραπτό λόγο εκτεινόμενα από το μορφολογικό έως το κειμενικό επίπεδο (Tiersma 2008:23-24). Ο Mellinkoff (1963:11-29) σε μια εκτενή μελέτη της νομικής γλώσσας, υποστηρίζει πως εξαιτίας των λεξικών, γραμματικών και λειτουργικών γνωρισμάτων του, ο γραπτός νομικός λόγος έχει τις εξής ιδιομορφίες: είναι εξαιρετικά φλύαρος, μέχρι του σημείου να γίνεται χασοκός, είναι πομπώδης και πληκτικός για τους μη ειδικούς. Μέχρι και σήμερα οι ιδιαιτερότητες, που κατέγραψε ο Mellinkoff, διατηρούνται στα νομικά κείμενα, παρόλες τις προσπάθειες για απλοποίηση του νομικού λόγου (Hager 1959 στο Ο' Barr 1982:4, Tiersma 2008:21).

Από λεξιλογικής σκοπιάς χρησιμοποιούνται στο γραπτό λόγο ένα μεγάλο εύρος λέξεων περιεχομένου, εφόσον μπορεί να εκδικαστεί κάθε πιθανό περιστατικό (Crystal & Davy 1997:207). Το πλέον εξέχον χαρακτηριστικό του γραπτού νομικού λόγου είναι η υπέρμετρη χρήση ουσιαστικών, που συνδέονται σε δυνώνυμα και πολυώνυμα μέσω παράταξης και διάζευξης, ή αλυσίδες λέξεων (Crystal & Davy 1997:204, Παναρέτου 2009:103, Coulthard, Johnson & Wright 2017:35). Ένα μεγάλο ποσοστό αυτών εντάσσεται στους τεχνικούς όρους, οι οποίοι είναι λέξεις με συγκεκριμένη αναφορά και αδιαμφισβήτητη σημασία από τους χρήστες της (Crystal & Davy 1997:210). Αν και οι τεχνικοί όροι αποτελούν την ταμπέλα της νομικής επαγγελματικής γλώσσας, ωστόσο εντοπίζονται εξίσου νομικά ομώνυμα (legal homonyms), δηλαδή λέξεις του καθημερινού λεξιλογίου, οι οποίες αποκτούν μια συγκεκριμένη νομική σημασία εντός

του νομικού κειμένου, προκαλώντας σύγχυση στους μη ειδικούς (Tiersma 1999:111–12, 2008:16). Επίσης, ανιχνεύονται πολλές ονοματοποιήσεις, δηλαδή στρατηγικές μετατροπές των ρημάτων σε ουσιαστικά με σκοπό την απόκρυψη της ταυτότητας του συντάκτη των νομικών κειμένων (Ο' Barr 1982:27, Tiersma 1999:75-79, Παναρέτου 2009:114, Κριμπάς 2015:10).

Με το ίδιο σκεπτικό της απομάκρυνσης της εστίασης από τον συντάκτη και την ανάδειξη του αντικειμενικού και ακέραίου χαρακτήρα των νομικών κειμένων, στο επίπεδο των ρημάτων προτιμώνται τα απρόσωπα και τα ρήματα σε παθητική φωνή (Tiersma 1999:205-207, Malcolm & Coulthard 2007:40, Παναρέτου 2009:99-100). Στην κατηγορία των απρόσωπων εντάσσονται, τα κατεξοχήν ρήματα της νομικής γλώσσας, τα τροπικά ρήματα *πρέπει* και *μπορεί* (Tiersma 1999:207), μέσω των οποίων εκφράζεται ο επιτελεστικός χαρακτήρας του νόμου στρέφοντας το ενδιαφέρον στον ίδιο τον παραβάτη, που φέρει την υποχρέωση της τήρησης του (Παναρέτου 2009: 88). Επίσης, παρατηρείται ένα πλήθος κενών τύπων και λειτουργικών λέξεων, όπως άρθρα -κυρίως οριστικά για λόγους σαφήνειας και αποφυγής παρερμηνειών-, σύνδεσμοι εξαρτημένων προτάσεων και προθέσεις (Crystal & Davy 1997, Coulthard & Johnson 2007). Από τα υπόλοιπα μέρη του λόγου σπανίζουν τα αξιολογικά σχολιαστικά επίθετα και οι αντωνυμίες, πλην της δεικτικής, που προσδίδει σαφήνεια στο κείμενο, ενώ αντίθετα κυριαρχούν τα επιρρήματα εκτός του ποσοτικού *πολύ* και του μετριαστικού *μάλλον* (Ο' Barr 1982, Crystal & Davy 1997:206).

Στόχος των συντακτών των νομικών κειμένων, και ειδικά των δικαστών, είναι να αποπνεύσουν την έννοια της αντικειμενικότητας (Heikki 2006:13). Προκειμένου να επιτύχουν τη μέγιστη δυνατή σαφήνεια και αντικειμενικότητα, και για να ελαττώσουν τα αμφισβητούμενη σημεία, υποβάλλουν το κείμενο σε διεξοδικό έλεγχο, με στόχο να φτάσουν σε μεγάλο σημασιολογικό βάθος (Tiersma 1999, Bix 1996, Crystal & Davy 1997, Tiersma 2008 στο Gibbons & Turell 2008). Ειδικά στο λεξιλογικό επίπεδο, οι δικαστές ακολουθούν τους εξής σημασιολογικούς κανόνες (Ο' Barr 1982:19-20, Crystal & Davy 1997:214-215):

1. *Ejusdem generis*: σε μία λίστα λέξεων, που ανήκουν στην ίδια τάξη, πρώτα προηγούνται οι ειδικές λέξεις και έπειτα ακολουθούν οι γενικές. Σημειώνεται πως στα πρακτικά αυτή η τεχνική χρησιμοποιείται όταν παρατίθεται αυτούσιος ένας νόμος ή ένας κανονισμός (π.χ *κάθε εργοδότης ή Διευθυντής ή Εκπρόσωπος*, βλ. Παράρτημα 8)

2. *Expressio unius est exclusio alterius*: αν υπάρχει μία λίστα λέξεων που αποτελείται από ειδικές λέξεις, αλλά δεν ακολουθείται από έναν γενικό όρο, τότε οι διατάξεις του νόμου εφαρμόζονται μόνο σε αυτές τις λέξεις, ενώ οι υπόλοιπες της ίδιας κατηγορίας παραμένουν στην αφάνεια και αποκλείονται (βλ. Παράρτημα 8 τις έννοιες *εργοδότης* και *ημερομίσθιο*)
3. *Ο «χρυσός κανόνας» της ερμηνείας*: σε ένα νομικό έγγραφο θα πρέπει να τηρείται η συνηθισμένη και παγιωμένη νομική σημασία μίας λέξης. Σε περίπτωση και μόνο που η συνηθισμένη νομική σημασία έχει δημιουργήσει ασυνέπεια και παραλογισμό ως προς τη σύνδεση της με το υπόλοιπο κείμενο, θα πρέπει να τροποποιηθεί και δίπλα να συμπληρωθεί ο νέος ορισμός της.

Ο νομικός λόγος αποτελεί πραγματολογικά έναν εξουσιαστικό λόγο και οι Δικαστές διατηρούν αυτό το κύρος με τη χρήση δεοντικής τροπικότητας και την εκφώνηση υποχρεωτικών επιτελεστικών ρημάτων, που πραγματώνουν τη διακηρυκτική πράξη της απόφασης (Austin 1962:4-5, Searle 1969:12-13, Heikki 2006:48). Όλα τα παραπάνω απαιτούν τη χρήση καθαρού και απρόσωπου λόγου, χωρίς αμφισημίες και χωρίς να παραβιάζονται τα συνομιλιακά αξιώματα της ποσότητας, της ποιότητας, του τρόπου και της συνάφειας (Grice 1975:45-47). Ο προσεκτικός σχεδιασμός της γλώσσας και η έμφαση στη σημασιολογική ακρίβεια κοστίζει, βέβαια, σε πραγματολογικό επίπεδο. Οι δικαστές και εν γένει οι συντάκτες του εκάστοτε νομικού εγγράφου, σπάνια θα ρισκάρουν να χρησιμοποιήσουν μη δοκιμασμένες γλωσσικές «συνταγές» με αμφίβολα δικανικά αποτελέσματα (O’Barr 1982:19, Crystal & Davy 1997:214, Gibbons & Turell 2008:2). Επίσης, η συνεχής κριτική προσέγγιση από μέρους τους για την αναζήτηση των πλέον κατάλληλων γραμματικών σχέσεων απομακρύνει τα κείμενα των πρακτικών από τον αυθόρμητο λόγο καθιστώντας τα ελάχιστα επικοινωνιακά (Crystal & Davy 1997:96), με αποτέλεσμα η εφαρμογή και η ερμηνεία της νομικής γλώσσας να εξαρτάται πάντα από το περικείμενο εμφάνισης της (Bix 1996:3, Coulthard & Johnson 2007:47).

Σε δομικό επίπεδο παρατηρούνται ρηματικές φράσεις, που το συμπλήρωμά τους είναι σε πτώση γενική (Κριμπάς 2015:11), καθώς και οι ρηματικές δομές ΤΡΟΠΙΚΟ ΡΗΜΑ (modal verb) + ΝΑ-ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΑ και ΒΟΗΘΗΤΙΚΟ (έχω) + ΑΠΑΡΕΜΦΑΤΟ (Crystal & Davy 1997:2006). Οι προτάσεις είναι ιδιαίτερα μακροσκελείς, στοιχείο που συμβάλει στο να θεωρείται το νομικό κείμενο περίπλοκο

και ακατάληπτο (Mellinkoff 1963, O' Barr 1982:21, Tiersma 1999:208, Παναρέτου 2009:76-79, Coulthard, Johnson & Wright 2017:40). Ο μακροπερίοδος λόγος προκύπτει από την ανάγκη των νομικών να συμπυκνώνουν όσο το δυνατόν περισσότερες πληροφορίες στα πλαίσια μιας και μονό συνθέτης πρότασης, προκειμένου να επιτύχουν κατ' αυτό τον τρόπο την ακρίβεια, τη σαφήνεια και τη μέγιστη δυνατή πληρότητα (Παναρέτου 2003:76). Αυτές οι σύνθετες προτασιακές δομές αποτελούνται από πολλές μικρότερες υποκειμένες φραστικές και προτασιακές μονάδες, εξαρτημένες και ανεξάρτητες, που ενώνονται παρατακτικά και υποτακτικά σε μία υπερκειμένη πρόταση (Crystal & Davy 1997:203, Παναρέτου 2009:77). Οι μεγάλες προτάσεις είναι συντακτικά πολύπλοκες (Correa 2013:8), διότι περιλαμβάνουν πολλές ονοματικές (Crystal & Davy 1997:205) και εμπρόθετες επιρρηματικές φράσεις (Bhatia 2010:38). Η μακροσκελής αυτή προτασιακή δομή εν μέρει «θεραπεύεται» μέσω των ονοματοποιήσεων και των μετοχών (Παναρέτου 2009:115), ωστόσο, δεν εξαλείφεται πλήρως.

Σε κειμενικό επίπεδο, οι εκτενείς προτασιακές δομές αποτελούν μια ολοκληρωμένη νοηματική ενότητα αποκομμένη από τις υπόλοιπες, ενώ η μόνη συνοχική και συνεκτική σύνδεση των προτάσεων γίνεται μέσω της δομικής επανάληψης και της λεξικής αναφοράς (Crystal & Davy 1997:202, Heikki 2006:233-234). Ενώ παλιότερα μία μακροσκελής πρόταση μπορεί να ξεπερνούσε σε έκταση τη μία σελίδα χωρίς την ύπαρξη παραγραφοποίησης, στα πιο σύγχρονα δικαστικά κείμενα αυτός ο συνεχής λόγος διακόπτεται από άλλους γραφικούς ή γραφολογικούς μηχανισμούς, που αναδεικνύουν τη λογική δομή κάθε ενότητας, όπως υπογραμμίσεις, χρήση διαφορετικών στυλ γραφής (έντονη, πλάγια), αρίθμηση, τίτλοι και με την διατήρηση κενών περιοχών στις σελίδες του κειμένου (Crystal & Davy 1997:200-201).

Παρόλο που πλέον γίνεται μία προσπάθεια από τους συντάκτες να φανεί λιγότερο άκαμπτο το κείμενο, ωστόσο και σε αυτές τις περιπτώσεις διατηρείται ο συντηρητισμός στη γραφή μέσα από τις παγιωμένες συντακτικές φόρμουλες, δηλαδή φραστικές, προτασιακές και κειμενικές «συνταγές» δοκιμασμένες και σε άλλες δικαστικές αποφάσεις (Berger 2002:31, Wray 2002:137, Correa 2013:7, Kjaer 1990 στο Goźdz-Roszkowski & Pontradolfo 2015:133). Ο συντηρητισμός αναδύεται και στο ύφος της νομικής γλώσσας με τη διατήρηση της λογιότητας, που αντανάκλαται μέσα από αρχαϊζουσες εμπρόθετες φραστικές δομές, την επιλογή αρχαίων ονοματικών και ρηματικών προσφυσμάτων έναντι των αντίστοιχων νεοελληνικών τύπων, την

καταβίβαση του τονισμού στην λήγουσα και την υπέρμετρη χρήση της γενικής γλώσσας (Nikiforidou 1991, Κριμπάς 2015:6-11).

3. ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ

3.1. ΔΕΙΓΜΑ ΚΑΙ ΔΕΙΓΜΑΤΟΛΗΨΙΑ

Η παρούσα διπλωματική εργασία στηρίχθηκε σε ένα εξειδικευμένο σώμα κειμένων (specialized corpus, Adolphs 2006, Bashir et al. 2018) 820 πρακτικών δικαστικών αποφάσεων, που επιλέχθηκαν με τυχαίο τρόπο από ένα σύνολο 19.500 εγγράφων. Τα επιλεγμένα πρακτικά ανήκουν στις Ποινικές Αποφάσεις του Μονομελούς Πρωτοδικείου Αθηνών για το έτος 1990, έχουν συλλεχθεί από τα Γενικά Αρχεία του Κράτους και αφορούν σε καταδικαστικές αποφάσεις. Δεδομένου ότι ένα από τα ερευνητικά ερωτήματα, που έχουν τεθεί στην παρούσα διπλωματική εργασία είναι η μελέτη της γλώσσας των Πλημμελειοδικών ως προς το φύλο τους, η επιλεγμένη μέθοδος συλλογής του υλικού στηρίζεται στην τυχαία διαστρωματωμένη δειγματοληψία. Δηλαδή, για την ίση αντιπροσώπευση των ανδρών και των γυναικών Πλημμελειοδικών, το δείγμα των 820 κειμένων έχει χωριστεί σε δύο στρώματα 410 κειμένων για το κάθε φύλο.

Η επιλογή του κειμενικού είδους των πρακτικών έναντι των υπολοίπων νομικών κειμένων στηρίζεται στο γεγονός ότι, εφόσον τα Γενικά Αρχεία του Κράτους δεν διαθέτουν αρχειακό υλικό με τις μαγνητοφωνήσεις της εκάστοτε δίκης, οι εκθέσεις πρακτικών παρέχουν τη μέγιστη δυνατή προσέγγιση του πραγματικού δικαστικού λόγου. Επειδή τα Γενικά Αρχεία του Κράτους διαθέτουν στο κοινό μόνο τετελεσμένες υποθέσεις, για την παρούσα εργασία συνελέχθησαν οι πιο πρόσφατες εκθέσεις πρακτικών όσον αφορά το τμήμα του Μονομελούς Πρωτοδικείου Αθηνών, δηλαδή το έτος 1990. Το συγκεκριμένο έτος θεωρείται το χρονικό σημείο εκείνο, όπου τα δικαστικά κείμενα αρχίζουν να απομακρύνονται από τη νόρμα της διαλέκτου της Καθαρεύουσας και χαρακτηρίζονται από την υιοθέτηση της Δημοτικής. Άλλωστε, όπως φαίνεται στο Παράρτημα 1 και 2, εντοπίζονται δύο τύποι εγγράφων των πρακτικών της δίκης, ένα στη Νεοελληνική Διάλεκτο και ένα στην Καθαρεύουσα. Τέλος η επιλογή του Μονομελούς Πρωτοδικείου Αθηνών ως είδους Δικαστηρίου θεωρείται η καταλληλότερη στην περίπτωση μελέτης της γλωσσικής ταυτότητας των Δικαστών, καθώς η απόφαση λαμβάνεται από έναν και μόνο Πλημμελειοδίκη (σε

αντίθεση με ανώτερη βαθμίδα Δικαστηρίων, όπως το Τριμελές, όπου συναποφασίζουν τρεις Δικαστές).

Προκειμένου να παραχωρηθεί η άδεια πρόσβασης στο αρχειακό υλικό από μέρους των Ποινικών Αρχείων του Κράτους, απαραίτητη προϋπόθεση ήταν η κατάθεση ενυπόγραφης βεβαίωσης, μέσω της οποίας δεσμεύομαι ρητά να διασφαλίσω την ανωνυμία των συμμετεχόντων της εκάστοτε δίκης (Δικαστικό Σώμα, μάρτυρες, αντίδικοι). Για το λόγο αυτό κατά την ηλεκτρονική καταγραφή των δεδομένων έχουν αποκρυφθεί τα ονόματα προσώπων και εταιρειών, οι διευθύνσεις και οι τοποθεσίες ιδιοκτησιών, ο τόπος κατοικίας, οι αριθμοί επιταγών, οι αριθμοί προγενέστερων αποφάσεων/ διαταγών/καταστατικών/συμφωνητικών και τα ονόματα των Τραπεζών. Εξαιρέση αποτελούν ορισμένες αποφάσεις, στις οποίες έχουν διαφυλαχθεί τα ονόματα οδικών αρτηριών, όταν τα εγκλήματα αφορούν παραβάσεις του Κ.Ο.Κ. Αντίστοιχα, όσον αφορά τα ονόματα των Πλημμελειοδικών, των Εισαγγελέων/Αντιεισαγγελέων και των Γραμματέων, αυτά πρώτα τέθηκαν με αλφαβητικά σειρά και έπειτα αντικαταστάθηκαν με αριθμούς ανάλογους με τη σειρά εμφάνισης. Οπότε, κατά την αποθήκευση των ψηφιακά -πλέον- καταχωρημένων αποφάσεων δόθηκε κωδική ονομασία, η οποία περιλαμβάνει τον αριθμό της απόφασης, το φύλο των Δικαστών, τον αριθμό καταχώρησης του καθενός, το φύλο του Γραμματέα και τον αριθμό καταχώρησης του (π.χ. 4050M33F28, όπου 4050 ο αριθμός εκδίκασης της απόφασης, Μ (male) το φύλο του Πλημμελειοδίκη και 33 η κωδική ονομασία του/της βάσει αλφαβητικής σειράς, F (female) το φύλο του/της Γραμματέως και 28 η κωδική ονομασία του/της βάσει αλφαβητικής σειράς).

3.2. ΥΛΙΚΑ ΚΑΙ ΠΕΙΡΑΜΑΤΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

Αφού καλύφθηκε το κριτήριο της ομοιομορφίας ως προς τον τύπο του Δικαστηρίου, το είδος των κειμένων, το είδος των αποφάσεων και τη χρονολογία έκδοσης της κάθε απόφασης, και αφού εξασφαλίστηκε η ίση αντιπροσώπευση των ανδρών και γυναικών Πλημμελειοδικών, ακολούθησε η συλλογή του υλικού. Τα επιλεγμένα πρακτικά, τα οποία βρέθηκαν σε χειρόγραφη μορφή, ορισμένα από αυτά αρκετά φθαρμένα και ενίοτε κακογραμμένα, παραδόθηκαν σε εμένα φωτοτυπημένα. Για την ποσοτική και ποιοτική επεξεργασία των αποφάσεων με τη μέθοδο των Σωμάτων Κειμένων, που ακολουθήθηκε στην παρούσα διπλωματική εργασία, απαραίτητη ήταν η ψηφιακή καταγραφή τους. Τα 820 κείμενα των πρακτικών επαναγράφηκαν με τη βοήθεια του

προγράμματος EndNote σε μορφή απλού κειμένου (.txt) και η διαδικασία συγγραφής, που επιλέχθηκε, ήταν η εξής: Αρχικά, διατηρήθηκαν μόνο τα ιδιόχειρα σημεία των πρακτικών, τα οποία θεωρείται ότι αποτυπώνουν την ιδιόλεκτο των συμμετεχόντων στη δίκη, ενώ οι τυπωμένες παράγραφοι, που είναι ίδιες σε όλα τα πρακτικά, απορρίφθηκαν από την έρευνα, εφόσον δεν μπορούν να παρέχουν πληροφορίες για την ταυτότητα τους (Παραρτήματα 1 και 2). Έπειτα, προκειμένου να απομονωθεί ο λόγος των Πλημμελειοδικών ως προς τις ποινικές δικαστικές αποφάσεις, επισημειώθηκαν τα εκφωνήματα των μαρτύρων, των κατηγορουμένων και των γραμματέων με τις ταμπέλες <w>...</w> (witness), <d>... </d> (defendant) και <s>...</s> (secretary) αντίστοιχα. Τέλος, τα επισημειωμένα εκφωνήματα αποθηκεύτηκαν σε ξεχωριστά αρχεία .txt και σε ξεχωριστά τα εκφωνήματα των Δικαστών, προκειμένου να γίνει εφικτή η στατιστική σύγκριση τους. Έτσι, το σώμα των 820 κειμένων έχει χωριστεί σε τρία επιπλέον υποσώματα, των μαρτύρων/κατηγορουμένων, των Γραμματέων και των Δικαστών, πέραν της διαστρωματωμένης διάκρισης των υποσωμάτων ανδρών και γυναικών Πλημμελειοδικών.

Η υφομετρική και στατιστική ανάλυση των λεξιλογικών, γραμματικών και συντακτικών χαρακτηριστικών του επιλεγμένου Σώματος Κειμένων τελέστηκε υπολογιστικά μέσω του λογισμικού προγράμματος AntConc στην έκδοση 3.4.3. Το AntConc είναι ένα ελεύθερο, πολυεπίπεδο πρόγραμμα επεξεργασίας και γλωσσολογικής ανάλυσης σωμάτων κειμένων (Antony 2014:1), που χρησιμεύει στην ποσοτική αποτύπωση και εξαγωγή γλωσσικών μοτίβων. Το περιβάλλον του αποτελείται από επτά πλατφόρμες εργαλείων (Concordance, Concordance Plot, File View, Clusters/N-Grams, Collocates, Word List, Keyword List) με δυνατότητα εύκολης μετάβασης από το ένα μεθοδολογικό εργαλείο στο άλλο (Γούτσος & Φραγκάκη 2015:77).

Πιο αναλυτικά, το λεξιλογικό επίπεδο των κειμένων προσεγγίζεται μέσω του εργαλείου «Κατάλογος Συχνότητας» (Word List). Γενικότερα, ο Κατάλογος Συχνότητας παρέχει μια πρώτη εικόνα του λεξιλογικού πλούτου των κειμένων, διαμορφώνει το γλωσσικό αποτύπωμα των ομιλητών, παρέχει τα κατάλληλα αποτελέσματα για την σύγκριση διαφορετικών σωμάτων κειμένων και, τέλος, βοηθά στην μελέτη μεμονωμένων λεξικών στοιχείων σε ανώτερες συντακτικές δομές, όπως οι φράσεις (Adolphs 2006:40). Στο πρόγραμμα ο «Κατάλογος Συχνότητας» εμφανίζει μία λίστα με τις λέξεις του σώματος κειμένων μαζί την απόλυτη συχνότητα της καθεμίας από αυτές (Sinclair 1991:30, McEnery & Hardie 2013:243, Γούτσος &

Φραγκάκη 2015:62), ενώ η σειρά εμφάνισης των λεξικών στοιχείων στηρίζεται στο νόμο του Zipf, σύμφωνα με τον οποίον η τιμή συχνότητας οποιουδήποτε λεξικού τύπου είναι αντιστρόφως ανάλογη της κατάταξης του στη λίστα της λεξιλογικής συχνότητας (Γούτσος & Φραγκάκη 2015:62, Μικρός 2015). Αυτό σημαίνει πως στις πρώτες θέσεις του καταλόγου εντοπίζονται λέξεις με μεγάλη συχνότητα όπως γραμματικές/ λειτουργικές λέξεις και κενοί τύποι, ενώ όσο αυξάνεται ο αριθμός της κατάταξης εμφανίζονται τρις, δις και άπαξ λεγόμενα, που ανήκουν στις λέξεις περιεχομένου (Γούτσος & Φραγκάκη 2015:63).

Οι εμφανίσεις των λέξεων στον «Κατάλογο Συχνοτήτων» μαζί με τις επιπρόσθετες ιδιότητες τους εμπεριέχονται στον «Συμφραστικό Πίνακα» (Concordance), ο οποίος αναδεικνύει το πώς οι λέξεις ή οι φράσεις χρησιμοποιούνται μέσα σε ένα κείμενο ή συνολικά στο ηλεκτρονικό σώμα κειμένων (Antony 2014:2, Sinclair 1991:32, Barnbrook et al. 2013). Στο παράθυρο των αποτελεσμάτων εμφανίζεται στο κέντρο η υπό εξέταση λέξη (κομβική) και εκατέρωθεν αυτής οι λεξικές της συνάψεις, δηλαδή τα στενά της συμφραζόμενα (Adolphs 2006:5, Γούτσος & Φραγκάκη 2015:218). Οι Συμφραστικοί Πίνακες αναδεικνύουν γλωσσικά μοτίβα, που δεν θα ήταν άμεσα αντιληπτά με τη γλωσσική διαίσθηση, και αποτυπώνει ποιες λεξικές χρήσεις είναι κεντρικές και ποιες περιθωριακές στο εξεταζόμενο σώμα κειμένων (Adolphs 2006:7-8, Γούτσος & Φραγκάκη 2015:70).

Αντίθετα από τον Συμφραστικό Πίνακα, που αποτυπώνει συνταγματικές δομές μη αντιληπτές άμεσα από τους φυσικούς ομιλητές, το εργαλείο «Λεξικές Συνάψεις» (Collocates) αναδεικνύει τις αυθόρμητες συνεμφάνισεις λεξικών στοιχείων ως αποτέλεσμα της λεξικής πρόεγερσης (lexical priming, Hoey 2005 στο Γούτσος & Φραγκάκη 2015:133). Πιο συγκεκριμένα, με τις «Λεξικές Συνάψεις» εξετάζονται οι μη διαδοχικές ακολουθίες λεξικών στοιχείων (Antony 2014:2), ώστε να αποκαλυφθούν με στατιστική σημαντικότητα οι προσχεδιασμένες συνταγματικές σχέσεις λεξικών στοιχείων (Barnbrook et al. 2013:34), που συνδέονται με σχέση αμοιβαίας προβλεψιμότητας (McEnery & Hardie 2013:18, Γούτσος & Φραγκάκη 2015:109). Στο πρόγραμμα AntConc, οι συνάψεις μπορούν να οργανωθούν ως προς τη συνολική συχνότητα τους, την συχνότητα εμφάνισης στα δεξιά και στα αριστερά του όρου, που πληκτρολογείται στην αναζήτηση, με βάση την αρχή και το τέλος της λέξης και ως προς τη πιθανότητα συνεμφάνισης του υπό εξέταση όρου με ένα άμεσα συναπτόμενο λέξικό στοιχείο (Antony 2014:6). Επειδή όσο μεγαλύτερο είναι το συμφραστικό διάστημα (Sinclair 1991:33), τόσο πιο αδύναμη θα αποδειχθεί η σύναψη, το λεξικό

βάθος της φράσης έχει οριστεί να είναι 4:4 δεξιά και αριστερά από την εξεταζόμενη λέξη (Γούτσος & Φραγκάκη 2015:83).

Τα αποτελέσματα του «Συμφραστικού Πίνακα» και του «Σχεδιαγράμματος Συμφραστικού Πίνακα» συνοψίζονται στα «Λεξικά Συμπλέγματα/N-γράμματα» (Clusters/N-grams) του προγράμματος (Antony 2014:2). Ως «Λεξικά Συμπλέγματα» ορίζονται οι επαναλαμβανόμενες ακολουθίες λέξεων με στατιστικά σημαντικό τρόπο (Mahlberg 2007, Hyland 2008:42, Antony 2014:5, Γούτσος & Φραγκάκη 2015:71). Στην παρούσα εργασία εξετάστηκαν τα «N-γράμματα» (N-grams), δηλαδή η τυχαία εμφάνιση συμπλεγμάτων με ν-μήκος λέξεων (McEnery & Hardie 2013:247, Antony 2014:5). Τα «N-γράμματα» υπάγονται στα πλαίσια της φρασεολογίας, η οποία περιγράφει την τάση της συνύπαρξης λέξεων με μεγαλύτερη συχνότητα σε ορισμένα περιβάλλοντα εκφώνησης σε σχέση με άλλα (Goźdz-Roszkowski & Pontradolfo 2015:132, Bashir et al. 2018:51). Έτσι, η προοπτική μελέτης της γλώσσας ξεπερνά το απλό λεξικό επίπεδο και επεκτείνεται στο δομικό επίπεδο, προκειμένου να αναδειχθούν στατιστικά σημαντικές σημασιολογικές ενότητες σε σχέση με τις υπόλοιπες σημασιολογικές ενότητες του σώματος κειμένου (Sinclair 1996 στο Bondi 2010:3-4). Το πρόγραμμα AntConc παρέχει στον ερευνητή την επιλογή καθορισμού του μήκους των λεξικών ακολουθιών με βάση το μέγιστο και το ελάχιστο όριων λέξεων, που θα υποδείξει ο ίδιος στο πρόγραμμα (Antony 2014:5). Η ελάχιστη τιμή ορίστηκε στις 3 λέξεις και η μέγιστη στις 5 και με αυτό τον τρόπο επιλέγονται να εξεταστούν τα στατιστικά σημαντικά τρίλεξα, τετράλεξα και πεντάλεξα ν-γράμματα, προκειμένου να εντοπιστούν τυπικά δομικά μοτίβα και φορμουλαϊκές εκφράσεις εντός των κειμένων (Hyland 2008:42, Goźdz-Roszkowski & Pontradolfo 2018:3).

Αντίστοιχα, για την εξέταση της στατιστικής σημαντικότητας σε μεμονωμένους λεξικούς όρους, χρησιμοποιείται το μεθοδολογικό εργαλείο «Κατάλογος Λέξεων-Κλειδιών» (Keyword List) του AntConc. Η συγκεκριμένη επιλογή του προγράμματος εξάγει τις ασυνήθιστα συχνές ή μη συχνές λέξεις σε ένα (υπό)σωμα σε σχέση με ένα άλλο (υπό)σωμα αναφοράς (Antony 2014:2, Koester 2010 στο O' Keefe & McCarthy 2010:77). Το συγκεκριμένο εργαλείο στηρίζεται στη σύγκριση των λεξικών συχνοτήτων των δύο (υπο)σωμάτων, μέσα από την οποία προκύπτει ο βαθμός στατιστικής σημαντικότητας (keyness) των εμφανιζόμενων λέξεων-κλειδιών με βάση τη λογαριθμική πιθανότητα (log likelihood) ή το στατιστικό τεστ χ^2 (McEnery & Hardie 2013:246, Antony 2014:7, Γούτσος & Φραγκάκη 2015:74). Ο δείκτης στατιστικής σημαντικότητας μπορεί να λάβει θετικές τιμές, όταν οι λέξεις-κλειδιά

εμφανίζονται ασυνήθιστα συχνά στο ένα υπόσωμα σε σχέση με το υπόσωμα αναφοράς, και αρνητικές τιμές, όταν οι λέξεις-κλειδιά θεωρούνται ασυνήθιστα σπάνιες στο ίδιο υπόσωμα και κατ' επέκταση ασυνήθιστα συχνές στο υπόσωμα αναφοράς (Antony 2014:7, Evison 2010 στο O' Keefe & McCarthy 2010, Γούτσος & Φραγκάκη 2015:75). Οι τιμές που μπορεί να λάβει το p-value, δηλαδή το ποσοστό του στατιστικού λάθους στα αποτελέσματα, με βάση την κρίσιμη τιμή του δείκτη στατιστικής σημαντικότητας (keyness), αποτυπώνεται στην ακόλουθη κλίμακα (Antony 2014:7):

95% επιτυχία; 5% επίπεδο λάθους; $p < 0.05$; κρίσιμη τιμή = 3.84

99% επιτυχία; 1% επίπεδο λάθους; $p < 0.01$; κρίσιμη τιμή = 6.63

99.9% επιτυχία; 0.1% επίπεδο λάθους; $p < 0.001$; κρίσιμη τιμή = 10.83

99.99% επιτυχία; 0.01% επίπεδο λάθους; $p < 0.0001$; κρίσιμη τιμή = 15.13

Τονίζεται ότι, παρόλο που το keyness προκύπτει από τη σύγκριση των λεξικών συχνοτήτων των δύο υποσωμάτων, μπορεί να εμφανιστούν στον κατάλογο λέξεις-κλειδιά με υψηλή στατιστική σημαντικότητα αλλά χαμηλή συχνότητα (Evison 2010:127). Αυτό συμβαίνει, διότι το συγκεκριμένο εργαλείο προβάλλει τα ξεχωριστά γλωσσικά στοιχεία για κάθε υπόσωμα, τα οποία χρίζουν περαιτέρω διερεύνησης έναντι των υπολοίπων. Για το λόγο αυτό η συγκεκριμένη τεχνική χρησιμοποιείται συνήθως για την ανάδειξη των γλωσσικών διαφορών ανάμεσα σε δύο διαφορετικούς πληθυσμούς, προκειμένου να εξεταστούν οι επικοινωνιακές προεκτάσεις των διαφορών αυτών. Στην παρούσα εργασία έγιναν τρεις συγκρίσεις, για να εντοπιστούν οι γλωσσικές διαφορές:

1. Η σύγκριση του υποσώματος των Γραμματέων σε σχέση με το υπόσωμα των μαρτύρων/κατηγορουμένων (εδώ το υπόσωμα αναφοράς είναι αυτό των μαρτύρων/κατηγορουμένων).
2. Η σύγκριση του υποσώματος των Πλημμελειοδικών (και στα 820 πρακτικά) σε σχέση με το υπόσωμα των μαρτύρων/κατηγορουμένων (εδώ το υπόσωμα αναφοράς είναι αυτό των μαρτύρων/κατηγορουμένων).
3. Η σύγκριση του υποσώματος των Πλημμελειοδικών (και στα 820 πρακτικά) σε σχέση με το υπόσωμα των Γραμματέων (εδώ το υπόσωμα αναφοράς είναι αυτό των Γραμματέων).
4. Η σύγκριση του υποσώματος των ανδρών Πλημμελειοδικών ως προς το υπόσωμα των γυναικών Πλημμελειοδικών (εδώ το υπόσωμα αναφοράς είναι αυτό των γυναικών Πλημμελειοδικών).

4. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

4.1. Η ΑΠΟΔΕΙΚΤΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

Από τις 820 αποφάσεις, που συνιστούν το σώμα μελέτης της παρούσας εργασίας, ορισμένες περιέχουν μαρτυρίες και υποσημειώσεις Γραμματέων. Στο παρόν κεφάλαιο απομονώνονται μόνο τα επισημειωμένα εκφωνήματα (tagged), που αντιστοιχούν στους μάρτυρες/κατηγορούμενους και στους γραμματείς. Σκοπός της απομόνωσης αυτής είναι να εντοπιστεί τί είναι πιο σημαντικό και κεντρικό στο λόγο τους, ποιες δηλαδή γλωσσικές επιλογές πραγματοποιούν και αν αυτές είναι δηλωτικές της ταυτότητας ή του ρόλου τους κατά την αποδεικτική διαδικασία, χωρίς να λαμβάνεται υπόψιν σε αυτό το σημείο την έρευνας η γλώσσα του Δικαστή.

4.1.1. ΛΙΣΤΑ ΣΥΧΝΟΤΗΤΩΝ (WORDLIST) ΜΑΡΤΥΡΩΝ/ ΚΑΤΗΓΟΡΟΥΜΕΝΩΝ

Μέσω του προγράμματος AntConc 3.4.3, δίνεται η δυνατότητα κατάρτισης, αρχικά, ενός καταλόγου συχνότητων (Word List) των 50 πιο συχνών όρων των μαρτύρων και των κατηγορουμένων μαζί (Πίνακας 1), μίας και τα λεγόμενα και των δύο ανήκουν στην κατηγορία των μαρτυριών. Στην πρώτη στήλη παρουσιάζεται η σειρά κατάταξης των όρων βάσει τη συχνότητας τους μέσα στα κείμενα, στη δεύτερη η απόλυτη συχνότητα κάθε λέξης, στην τρίτη σειρά τα δείγματα (tokens) και στην τέταρτη το ποσοστό εμφάνισης της συχνότητας ενός δείγματος προς το σύνολο των δειγμάτων του υποσώματος κειμένων (43.424 δείγματα):

Σειρά	Συχνότητα	Λέξη	Ποσοστό
1	1494	το	3,44%
2	1085	και	2,50%
3	1075	μου	2,48%
4	1025	δεν	2,36%
5	948	να	2,18%
6	867	ο	2,00%
7	850	με	1,96%
8	838	την	1,93%
9	765	του	1,76%
10	737	κ	1,70%
11	681	τα	1,57%
12	673	η	1,57%
13	608	στο	1,40%

14	565	από	1,30%
15	532	τον	1,22%
16	414	της	0,95%
17	413	ήταν	0,95%
18	398	είναι	0,91%
19	366	για	0,84%
20	356	στην	0,82%
21	335	ότι	0,77%
22	322	εγώ	0,74%
23	306	που	0,70%
24	287	είπε	0,66%
25	282	είχε	0,64%
26	260	μας	0,59%
27	230	έχει	0,52%
28	208	θα	0,47%
29	207	είχα	0,48%
30	200	ένα	0,46%
31	198	τη	0,46%
32	179	σε	0,41%
33	178	είμαι	0,41%
34	167	γιατί	0,38%
35	162	τις	0,37%
36	161	έχω	0,37%
37	158	ήμουν	0,36%
38	140	στη	0,32%
39	140	όταν	0,32%
40	133	μετά	0,31%
41	130	στις	0,30%
42	130	στον	0,30%
43	121	τους	0,28%
44	120	αλλά	0,28%
45	120	είδα	0,28%
46	117	πήγα	0,27%
47	112	οι	0,26%
48	111	μια	0,26%
49	109	αυτό	0,25%
50	102	δρχ	0,23%

Πίνακας 1: Λίστα Συχνοτήτων (Word List) μαρτύρων και κατηγορουμένων

Βάσει των παραπάνω αποτελεσμάτων, φαίνεται πως ο λόγος των μαρτύρων/κατηγορουμένων χαρακτηρίζεται από ένα πλήθος λειτουργικών λέξεων και «κενών» τύπων. Οι λεξικές αυτές μονάδες παρόλο που στερούνται σημασίας,

αποτελούν φορείς ενός πλήθους γραμματικών, συντακτικών και κειμενικών σχέσεων, που σχετίζονται με την αφήγηση των γεγονότων. Οι δέκα πρώτοι όροι του Πίνακα 1 καλύπτουν το 22,31% των συνολικών λέξεων στο υπόσωμα των λόγων των μαρτύρων, ενώ το 78% αντιπροσωπεύεται από τις χιλιάδες άλλες λέξεις που χρησιμοποιούνται στα πρακτικά.

Την πρώτη θέση στη σειρά κατάταξης καταλαμβάνει ο όρος *το*, που εντοπίζεται 1494 φορές στα κείμενα τους, καλύπτοντας το 3,44% των συνολικών δειγμάτων του υποσώματος. Η έλλειψη λημματοποίησης των σωμάτων κειμένων δεν διευκολύνει την διάκριση μεταξύ του οριστικού άρθρου και του αδύναμου τύπου της προσωπικής αντωνυμίας. Το ίδιο ακριβώς συμβαίνει και σε παρόμοιες άλλες λέξεις του καταλόγου (*την, του, τα, τον, της, την, τη, τις, τους*). Ωστόσο, αν εξετάσουμε το περικείμενο εμφάνισης τους μέσω της επιλογής του εργαλείου «Συμφραστικοί Πίνακες» (Concordance) του προγράμματος, γίνεται αντιληπτό πως στα περισσότερα εκφωνήματα τα παραπάνω δείγματα φέρουν το συντακτικό ρόλο του προσδιοριστή σε ονοματικές φράσεις. Αντίστοιχα, λιγότερο συχνά παρουσιάζονται ως αντωνυμίες, οι οποίες κειμενικά λειτουργούν ως δείκτες συνοχής εκφράζοντας κύριες, οπισθοχωρητικές και ενδοφορικές αναφορικές σχέσεις. Εξάιρεση αποτελούν οι όροι *ο, η και οι*, οι οποίοι λειτουργούν αποκλειστικά ως άρθρα. Επίσης, εντοπίζονται τα αόριστα άρθρα *ένα και μία* σε ποσοστό 0,70%, δηλαδή 200 και 111 φορές αντίστοιχα. Τα αόριστα άρθρα εμφανίζονται περίπου 6 φορές λιγότερο σε σχέση με τα τρία επιβεβαιωμένα οριστικά *ο, η και οι*, τα οποία καλύπτουν το 3,83% των συνολικών όρων. Η διαφορά στα ποσοστά μεταξύ οριστικών και αόριστων άρθρων υποδηλώνει ότι οι μάρτυρες και οι κατηγορούμενοι στοιχειοθετούν τους ισχυρισμούς τους με συγκεκριμένα γεγονότα, πρόσωπα και καταστάσεις για λόγους αντικειμενικότητας. Από τη σύγκριση αυτή απορρίπτονται οι όροι *την, του, τα, τον, της, την, τη, τις, τους* του Πίνακα 1 λόγω της έλλειψης λημματοποίησης.

Την δεύτερη θέση στον κατάλογο συχνοτήτων καταλαμβάνει η λέξη *και*, η οποία συναντάται 1085 φορές, καλύπτοντας έτσι το 2,5% των συνολικών λέξεων του υποσώματος των μαρτύρων/κατηγορουμένων. Μαζί με το συντομογραφικό *κ*, το οποίο εμφανίζεται επιπλέον 737 φορές στα κείμενα, το συνολικό ποσοστό του παρατακτικού μορίου ανεβαίνει στο 4,2% ξεπερνώντας σε ποσοστό την πρώτη λέξη του πίνακα. Από τους γραμματικούς τύπους του καταλόγου έπεται το αρνητικό μόριο *δεν*, που εντοπίζεται 1025 φορές (2,36% των συνολικών λέξεων), προκειμένου κυρίως να αντικρούσουν οι ομιλητές τα λεγόμενα των αντιδίκων τους.

Έπειτα του αρνητικού μορίου ακολουθούν συμπληρωματικοί σύνδεσμοι (*να, ότι, που*), υποτακτικοί σύνδεσμοι επιρρηματικών προτάσεων (*όταν, γιατί*) και το μόριο *θα*, που λειτουργεί ως χρονικός δείκτης του Μέλλοντα. Όλα τα παραπάνω μόρια, οι δείκτες λόγου και οι σύνδεσμοι, που επιλέγουν τόσο οι μάρτυρες όσο και οι κατηγορούμενοι κατά την ύφανση των ισχυρισμών τους, αναδεικνύουν χρονικές και αιτιακές σχέσεις μεταξύ των εκφωνημάτων.

Από τις άκλιτες λέξεις του Πίνακα 1 οι προθέσεις καταλαμβάνουν συνολικά το 7,65% των συνολικών δειγμάτων του υποσώματος κειμένων των μαρτύρων/κατηγορουμένων. Από το παραπάνω ποσοστό το 4,51% αντιστοιχεί στις κοινές προθέσεις *από* και *μετά*, στις καταχρηστικές *με* και *για*, ενώ το 3,14% στα εμπρόθετα αναφορικά αμαλάματα *στο, στην, στη, στις, στον*. Σημειώνεται πως ο όρος *σε*, που εμφανίζεται στον 33^η σειρά του καταλόγου, σε ελάχιστα εκφωνήματα λειτουργεί ως αδύναμος τύπος της προσωπικής της προσωπικής αντωνυμίας και στη συντριπτική πλειοψηφία ως πρόθεση, όπως υποδεικνύουν οι Συμφραστικοί Πίνακες (Concordance) του προγράμματος AntConc. Αντίστοιχα, το ίδιο συμβαίνει με τον όρο *μετά*, που εντοπίζεται 133 φορές στα κείμενα, που παρουσιάζεται είτε στο σχηματισμό εμπρόθετων χρονικών προσδιορισμών είτε ως επίρρημα είτε ως μεταγλωσσικός δείκτης, που ακολουθείται από εμπρόθετη φράση. Εξαιτίας, λοιπόν, της έλλειψης λημματοποίησης, οι όροι *σε* και *μετά* δεν προστίθενται στο συνολικό ποσοστό των προθέσεων.

Αντίθετα από τις παραπάνω λειτουργικές και γραμματικές λέξεις, πιο σπάνια ξεχωρίζουν λέξεις περιεχομένου. Στον κατάλογο εντοπίζεται μόνο ένα ουσιαστικό σε πολύ χαμηλή συχνότητα (*δρχ*) και τρία ρήματα σε παρελθοντικό χρόνο με συνοπτική όψη, δύο από αυτά σε πρώτο πρόσωπο (*είδα, πήγα*) και μόνο ένα σε τρίτο πρόσωπο (*είπε*). Σε ένα ενδιάμεσο στάδιο μεταξύ γραμματικής και λεξιλογίου φαίνεται να βρίσκονται τα ρήματα *είμαι* και *έχω*, τα οποία αποτελούν το 4,64% των συνολικών λέξεων. Από αυτό το ποσοστό το 2,63% αντιστοιχεί στο ρήμα *είμαι*, το οποίο εμφανίζεται στον Πίνακα 1 με τους ρηματικούς τύπους *ήταν, είναι, είμαι* και *ήμουν* και λειτουργεί κατά κύριο λόγο ως υπαρκτικό ρήμα, προκειμένου να δηλωθεί η κατάσταση και ο χωροχρονικός εντοπισμός προσώπων και γεγονότων. Ενεργεί, όμως, σε ελάχιστα εκφωνήματα και ως βοηθητικό ρήμα, όταν δηλαδή ακολουθείται από παθητική μετοχή μέσης φωνής (π.χ. *ήταν αλλαγμένες*) αντί του αντίστοιχου τύπου Παθητικού Παρακειμένου (*είχαν αλλαχθεί*). Το υπόλοιπο 2,01% του παραπάνω ποσοστού καλύπτει το ρήμα *έχω*, το οποίο λειτουργεί κυρίως ως βοηθητικό ρήμα του

Παρακειμένους με τον τύπο *είχε* και ως βοηθητικό Υπερσυντελικού με τους τύπους *έχει* και *είχα*, ενώ λιγότερο συχνά χρησιμοποιείται ως ρήμα κατοχής.

4.1.2. ΛΙΣΤΑ ΣΥΧΝΟΤΗΤΩΝ (WORDLIST) ΓΡΑΜΜΑΤΕΩΝ

Κατά την καταγραφή της συζήτησης, εντοπίζονται πολλές υποσημειώσεις ή ιδιόχειρες παρεμβαλλόμενες προτάσεις στη ροή τους τυπωμένου κειμένου των πρακτικών. Αυτές οι περιπτώσεις εκφωνημάτων θεωρείται ότι ανήκουν αμιγώς στο ρόλο του/της Γραμματέως των πρακτικών, που καλείται να παρουσιάσει τα βήματα της αποδεικτικής διαδικασίας. Ο κατάλογος συχνότητων των 50 συχνότερων όρων στα εκφωνήματα των Γραμματέων, που προκύπτει μέσω του προγράμματος AntConc, φαίνεται στον Πίνακα 2:

Σειρά	Συχνότητα	Λέξη	Ποσοστό
1	279	έκθεση	3,93%
2	273	του	3,85%
3	264	σημείο	3,72%
4	249	στο	3,51%
5	238	αυτό	3,35%
6	234	η	3,30%
7	153	με	2,16%
8	152	το	2,14%
9	138	και	1,94%
10	129	της	1,82%
11	119	ανεγνώσθη	1,68%
12	114	κ	1,61%
13	107	από	1,51%
14	81	ο	1,14%
15	80	την	1,13%
16	78	πλημ	1,10%
17	75	προφορικής	1,06%
18	74	εντολή	1,04%
19	74	υπ	1,04%
20	67	αυτοψίας	0,94%
21	66	κατ	0,93%
22	65	να	0,91%
23	62	μηνύσεως	0,87%
24	60	αναγνώσθηκε	0,85%
25	57	αριθμ	0,80%
26	56	ανεγνώσθησαν	0,78%
27	55	πρόταση	0,76%

28	46	εισαγγελέως	0,64%
29	44	μήνυσης	0,62%
30	42	αναγνώσθηκαν	0,59%
31	42	σχεδιάγραμμα	0,59%
32	39	εισαγγελέα	0,55%
33	39	ιατροδικαστική	0,55%
34	38	κη	0,53%
35	38	τα	0,53%
36	37	για	0,52%
37	35	τον	0,49%
38	33	κου	0,47%
39	32	άρθρ	0,45%
40	32	προέδρου	0,45%
41	30	ότι	0,42%
42	29	έγγραφα	0,41%
43	29	νος	0,41%
44	26	αθηνών	0,37%
45	26	δεν	0,37%
46	26	ενταύθα	0,37%
47	26	κατόπιν	0,37%
48	26	που	0,37%
49	26	τούτου	0,37%
50	25	αε	0,35%

Πίνακας 2: Λίστα Συχνοτήτων (Word List) Γραμματέων

Ο κατάλογος συχνοτήτων στην περίπτωση των Γραμματέων φαίνεται εκ πρώτης όψεως αρκετά διαφορετικός από αυτή των μαρτύρων. Αρχικά, παρατηρείται μεγαλύτερη ποικιλία στον κατάλογο ως προς τις λέξεις περιεχομένου, τις συντομογραφίες και τις λειτουργικές λέξεις, δηλαδή μόρια, προθέσεις, αντωνυμίες, σύνδεσμοι και επιρρήματα. Επομένως, οι λέξεις περιεχομένου δεν εντοπίζονται αποκλειστικά στις άπαξ λεγόμενες λέξεις του Καταλόγου συχνοτήτων, αλλά σε όλες τις πιθανές θέσεις της σειράς κατάταξης. Επίσης παρεισφρέουν στον κατάλογο λόγιες λέξεις. Οι πρώτες 10 λέξεις του Πίνακα 2 παρουσιάζοντας την παραπάνω ποικιλομορφία καλύπτουν το 29,72% δηλαδή το ένα τρίτο των λέξεων του υποσώματος.

Πιο αναλυτικά, από τα συνολικά 7096 δείγματα του υποσώματος των κειμένων το 24,57% αφορά σε λέξεις περιεχομένου, με το 18,41% να ανήκει στα ουσιαστικά και το 6,16% στα ρήματα. Η πρώτη λέξη του καταλόγου με τιμή συχνότητας 279 είναι το ουσιαστικό *έκθεση*, που εντοπίζεται σε ποσοστό 3,93%. Τα υπόλοιπα αποτελούν

αναφορές προς το δικαστικό σώμα (*εισαγγελέως, εισαγγελέα, προέδρου*), τις διαταγές του (*πρόταση, εντολή*) και τα αποδεικτικά στοιχεία (*έκθεση, αυτοψίας, μηνύσεως, μήνυση, σχεδιάγραμμα, έγγραφα*). Επιπλέον, εντοπίζονται δύο ταξινομικά επίθετα *προφορική* και *ιατροδικαστική*, τα οποία υπάγονται στη νόρμα του δικαστικού λόγου. Τέλος, ως προς τα ρήματα αυτά αφορούν διαφορετικούς παθητικούς τύπου της Νέας και της Αρχαίας Ελληνικής του λόγιου *αναγινώσκω* (*ανεγνώσθη, αναγνώστηκε, ανεγνώσθησαν, αναγνώσθησαν*), γεγονός που δηλώνει ότι τα κατηγορήματα είναι σχετικά τυποποιημένα.

Την δεύτερη θέση καταλαμβάνει ο όρος *του* σε ποσοστό 3,85% (273 φορές), ο οποίος στην συντριπτική πλειοψηφία των εκφωνημάτων ανήκει στο οριστικό άρθρο και σε ελάχιστες περιπτώσεις στον αδύναμο τύπο της αντωνυμίας. Το ίδιο συμβαίνει με τους όρους *το, της, την, τα, τον*, ενώ αποκλειστικά οριστικά άρθρα είναι τα *η* και *ο*. Ενδιαφέρον αποτελεί το γεγονός πως, σε αντίθεση με τις γλωσσικές επιλογές των μαρτύρων και των κατηγορουμένων στον Πίνακα 1, δεν εντοπίζονται αόριστα άρθρα ούτε στις 50 πρώτες λέξεις του καταλόγου ούτε και στις υπόλοιπες του υποσώματος. Αυτή η γλωσσική επιλογή σχετίζεται με την ανάγκη για ακριβή και απολύτως σαφή καταγραφή των σταδίων της δίκης και των αποδεικτικών μέσων, που διακόπτουν τη ροή της. Στις περιπτώσεις, που απαιτείται η ύπαρξη πλήρους αντωνυμικού τύπου, επιλέγεται συστηματικά ο αναλυτικός τύπος της προσωπικής αντωνυμίας *αυτό* (236 φορές) και πολύ πιο σπάνια η λόγια δεικτική αντωνυμία *τούτο* (26 φορές). Και οι δύο αντωνυμίες, βάσει των Συμφραστικών Πινάκων (Concordance) του προγράμματος χρησιμοποιούνται αποκλειστικά για λόγους χωροχρονικής δείξης στη φράση *στο σημείο αυτό/τούτο*.

Η παραπάνω φράση είναι ο πιο χαρακτηριστικός μεταγλωσσικός δείκτης στο λόγο των Γραμματέων και όλα της τα συστατικά μέρη ενυπάρχουν στον κατάλογο, φέροντας παρόμοια υψηλή τιμή συχνότητας και παρόμοιο ποσοστό εμφάνισης. Αναλυτικότερα, το ουσιαστικό *σημείο* καταλαμβάνει την τρίτη θέση του Πίνακα 2 με ποσοστό 3,72% (τιμή συχνότητας 264) και σημασιολογικά σχετίζεται με την οργάνωση της δίκης και κατ' επέκταση του κειμένου των πρακτικών. Άλλοι μεταγλωσσικοί δείκτες είναι τα λόγια επιρρήματα *ενταύθα* και *κατόπιν*, τα οποία χρησιμοποιούνται για τη χρονική τοποθέτηση των πειστηρίων στο «εδώ και τώρα» της αποδεικτικής διαδικασίας. Χωροχρονική αναφορά φέρεται να εκφράζει και ο εξίσου πολύ συχνός υβριδικός όρος *στο* (249 φορές), ο οποίος καλύπτει το 3,35% των συνολικών λέξεων

του υποσώματος. Αντίθετα, στον Πίνακα 1, δεν εντοπίζονται τέτοιες φράσεις με οργανωτική λειτουργία σε καμία θέση του καταλόγου.

Στις υπόλοιπες σειρές του Πίνακα 2 εμφανίζονται διάφοροι «κενοί» τύποι που φέρουν συγκεκριμένες γραμματικές και κειμενικές λειτουργίες. Αρχικά εντοπίζεται, η συχνότερη πρόθεση *με* αντιπροσωπεύοντας το 2,16% των συνολικών λέξεων. Ακολουθούν και άλλες δύο προθέσεις της Νέας Ελληνικής (*από* και *για*) και δύο της Αρχαίας (*υπ'* και *κατ'*). Στις προθέσεις καταγράφεται και ο όρος *στο*, που περιέχει την πρόθεση *σε*. Συνολικά οι προθέσεις αντιπροσωπεύουν το 7,70% των συνολικών λέξεων, ενώ βάσει ποσοστών προτιμώνται οι προθέσεις της Νέας Ελληνικής σε σχέση με τις προθέσεις της Αρχαίας (5,23% έναντι 1,97%). Από τον υπολογισμό αυτό αποκλείεται ο όρος *κατ*, καθώς εμπεριέχει τόσο την πρόθεση *κατά* όσο και την συντομογραφία του λήμματος *κατηγορούμενος*. Επιπλέον, όπως και στον Πίνακα 1, εμφανίζεται το συμπλεκτικό μόριο *και* σε αρκετά υψηλή θέση κατάταξης (138 φορές) και ο αντίστοιχος συνοπτικός τύπος *κ* (114 φορές), καλύπτοντας και οι δύο όροι μαζί το ποσοστό των 3,55% των συνολικών δειγμάτων του υποσώματος. Τέλος, συμπεριλαμβάνονται στον κατάλογο οι συμπληρωματικοί σύνδεσμοι *να* και *ότι* (με τιμή συχνότητας 65 και 30 αντίστοιχα) και πολύ σπάνια το αναφορικό *που* (26 φορές).

Άλλο ένα χαρακτηριστικό στοιχείο στη γλώσσα των Γραμματέων βάσει του Πίνακα 2 είναι η χρήση λόγιων τύπων. Αυτοί εντοπίζονται στην αρχαιότροπη κλίση ρημάτων (*ανεγνώσθη*, *ανεγνώσθησαν*), ουσιαστικών και ονομάτων (*μηνύσεως*, *εισαγγελέως*, *αθηνών*), στις αρχαίες προθέσεις (*υπ*, *κατ*), στην αντωνυμία *τούτου* και στα δύο επιρρήματα *ενταύθα* και *κατόπιν*. Οι λόγιοι όροι στον Πίνακα 2 αντιπροσωπεύουν το 7,42% των συνολικών λέξεων του υποσώματος των Γραμματέων και η παρουσία τους εξαρτάται αποκλειστικά από την επιλογή, που θα κάνει ο κάθε γλωσσικός χρήστης ξεχωριστά, ανάμεσα στο γλωσσικό κώδικα της Νέας και της Αρχαίας Ελληνικής. Φαίνεται, μάλιστα, ότι στους 50 πρώτους όρους ορισμένοι από τους αρχαιοπρεπείς τύπους εμφανίζονται μαζί με τους αντίστοιχους Νεοελληνικούς τους σε περίπου ίση συχνότητα (*αναγνώσθηκε-ανεγνώσθη*, *ανεγνώσθησαν-αναγνώσθησαν*, *μήνυσης-μηνύσεως*, *εισαγγελέα-εισαγγελέως*). Αντίθετα, στην περίπτωση των λόγιων προθέσεων *υπ* και *κατ* οι ομόλογες τους Νεοελληνικές προθέσεις δεν είναι εύκολα διακριτές στον Πίνακα 2. Βάσει των συμφραστικών πινάκων του προγράμματος, οι προθέσεις, που τις υποκαθιστούν, είναι οι προθέσεις *από* και *με* αντίστοιχα.

Τέλος, στους 50 πιο συχνούς όρους συμπεριλαμβάνονται πολλές συντομογραφίες, που αποτελούν είτε αρχικά είτε τεμάχια λέξεων. Οι συντομογραφίες αγγίζουν το ποσοστό του 6,76% των συνολικών λέξεων και αποτελούν μία από τις βασικότερες γλωσσικές επιλογές των Γραμματέων, που διασπείρεται σε όλο το κείμενο των πρακτικών. Αναλυτικά, ορισμένες από αυτές προκύπτουν από την αφαίρεση γραμμάτων ή συλλαβών, όπως αυτές του μορίου και (κ) και των λημμάτων πλημμελειοδίκης (πλημ), αριθμός (αριθμ) και άρθρο (άρθρ). Επιπλέον, εμπεριέχονται οι σύντομες μορφές των προθέσεων υπό και κατά (υπ, κατ) ως αποτέλεσμα του φωνολογικού φαινομένου της έκθλιψης. Επίσης, στον κατάλογο συχνοτήτων παρεισφρέουν ορισμένοι ακατάλυτοι τύποι, που ουσιαστικά αποτελούν συλλαβές λέξεων περιεχομένου, όπως οι όροι κατ (κατ/νο αντί του ολόκληρου κατηγορούμενο, όταν δεν λειτουργεί ως πρόθεση), κη ή κου (Πλημ/κη ή Πλημ/κου αντί Πλημμελειοδίκη ή Πλημμελειοδίκου) και νου (κατ/νου αλλιώς κατηγ/νου αντί του ολόκληρου τύπου κατηγορουμένου). Τέλος, μόνο μία φορά στον κατάλογο ανιχνεύονται τα αρχικά αε, που χρησιμοποιούνται αντί του ολοκληρωμένου τύπου *Ανώνυμη Εταιρεία*.

4.1.3. ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΜΑΡΤΥΡΩΝ/ ΚΑΤΗΓΟΡΟΥΜΕΝΩΝ ΚΑΙ ΓΡΑΜΜΑΤΕΩΝ ΜΕΣΩ ΤΟΥ ΕΡΓΑΛΕΙΟΥ «ΛΕΞΕΙΣ-ΚΛΕΙΔΙΑ» (KEYWORDS)

Από την παρουσία του Πίνακα 1 και 2 προκύπτουν μεγάλες διαφορές ανάμεσα στις γλωσσικές προτιμήσεις των μαρτύρων/κατηγορουμένων και των Γραμματέων. Για μία πιο ολοκληρωμένη σύγκριση μεταξύ των δύο ομάδων, έχει εφαρμοστεί το εργαλείο «Λέξεις-κλειδιά» (Keywords) και για τα ευρήματα, που προκύπτουν, εξετάζονται τα περιεχόμενα εμφάνισης τους μέσω της επιλογής «Συμφραστικοί Πίνακες» (Concordance) του προγράμματος. Στον Πίνακα 3, που ακολουθεί, παρουσιάζεται η λίστα με τους πιο στατιστικά σημαντικούς (θετικούς) όρους στα αποσπάσματα των Γραμματέων. Αντίστοιχα, στον Πίνακα 4, παρουσιάζονται οι ασυνήθιστα σπάνιες λέξεις (αρνητικές) στο λόγο των Γραμματέων, δηλαδή οι λέξεις που χαρακτηρίζουν περισσότερο τον λόγον των μαρτύρων/κατηγορουμένων. Στην πρώτη στήλη των δύο καταλόγων σημειώνεται η σειρά κατάταξης, στη δεύτερη στήλη η τιμή συχνότητας εμφάνισης και στην τρίτη ο δείκτης στατιστικής σημαντικότητας των λέξεων-κλειδιών, οι οποίες βρίσκονται στην τέταρτη στήλη. Το ποσοστό του λάθους στα ευρήματα που παρατίθενται, βάσει της τιμής σημαντικότητας (keyness) κάθε λέξης-κλειδιού,

ανέρχεται στο 0,01 για τιμές μεγαλύτερες από 6,63, 0,001% για τιμές σημαντικότητας μεγαλύτερες από 10,83 και 0,0001% για τιμές από 15,13 και άνω:

Σειρά	Συχνότητα	Σημαντικότητα	Λέξεις-κλειδιά
1	279	1.024.630	έκθεση
2	264	883.132	σημείο
3	238	535.390	αυτό
4	119	455.892	ανεγνώσθη
5	75	276.481	προφορικής
6	78	259.960	πλημ
7	67	252.899	αυτοψίας
8	62	226.198	μηνύσεως
9	60	225.638	αναγνώσθηκε
10	74	217.622	εντολή
11	74	217.622	υπ
12	56	197.028	ανεγνώσθησαν
13	57	185.954	αριθμ
14	55	178.510	πρόταση
15	44	172.730	μήνυσης
16	42	155.682	αναγνώσθηκαν
17	46	149.378	εισαγγελέως
18	42	143.743	σχεδιάγραμμα
19	39	137.724	ιατροδικαστική
20	249	128.615	στο
21	39	127.697	εισαγγελέα
22	32	125.622	προέδρου
23	38	119.777	κη
24	32	116.962	άρθρ
25	29	105.379	έγγραφα
26	273	104.099	του
27	26	102.068	τούτου
28	33	97.876	κου
29	26	93.816	ενταύθα
30	25	89.967	αε
31	26	88.263	αθηνών
32	234	86.636	η
33	21	82.439	σύλληψης
34	22	78.441	κπδ
35	26	76.189	κατόπιν
36	21	74.606	προτάσει
37	19	74.588	συλλήψεως
38	18	70.662	αίτημα
39	17	66.736	προφ

40	17	66.736	φεκ
41	18	63.130	απόφ
42	18	63.130	τούτο
43	16	62.811	αποδεικτικό
44	16	62.811	επιδόσεως
45	16	62.811	προκύπτει
46	25	61.568	βεβαίωση
47	24	60.648	επιταγής
48	17	59.315	εξής
49	15	58.885	αναγνώστηκε
50	21	55.651	έγγραφο

***Πίνακας 3:** Θετικά προσημασμένες Λέξεις-Κλειδιά (Keywords) από τη σύγκριση των εκφωνημάτων των Γραμματέων σε σχέση με τους μάρτυρες/κατηγορούμενους*

Σειρά	Συχνότητα	Σημαντικότητα	Λέξεις-κλειδιά
1	6	-274.678	μου
2	26	-168.629	δεν
3	4	-91.342	είναι
4	4	-79.515	στην
5	3	-75.167	εγώ
6	3	-63.851	είχε
7	65	-59.388	να
8	38	-57.908	τα
9	14	-56.748	ήταν
10	1	-54.210	θα
11	2	-47.936	είχα
12	2	-45.954	ένα
13	4	-44.843	έχει
14	1	-40.494	έχω
15	1	-39.623	ήμουν
16	35	-35.698	τον
17	152	-35.251	το
18	3	-35.111	είμαι
19	2	-33.622	αυτ
20	4	-31.391	σε
21	14	-28.594	είπε
22	81	-27.055	ο
23	80	-24.485	την
24	2	-23.767	αλλά
25	1	-23.543	δρχ
26	3	-22.448	στις
27	2	-21.351	μια

28	1	-19.879	ξέρω
29	7	-19.334	γιατί
30	2	-18.435	άδεια
31	1	-17.644	έκανε
32	1	-16.811	αν
33	1	-15.154	είχαμε
34	1	-14.879	μηνύτρια
35	7	-13.575	όταν
36	1	-13.510	χτύπησε
37	1	-12.966	έβρισε
38	1	-12.966	έκανα
39	1	-12.695	μ
40	1	-12.424	μαζί
41	26	-12.344	που
42	7	-12.156	μετά
43	30	-11.794	ότι
44	14	-11.752	τη
45	1	-11.345	κι
46	1	-11.077	μητέρα
47	1	-10.276	οφείλει
48	2	-9.784	μέσα
49	1	-9.217	πήρε
50	1	-9.217	χρήματα

Πίνακας 4: *Αρνητικά προσημασμένες Λέξεις-Κλειδιά (Keywords) από τη σύγκριση των εκφωνημάτων των Γραμματέων σε σχέση με τους μάρτυρες/κατηγορούμενους*

Όπως αποδεικνύουν τα ευρήματα του Πίνακα 3 και 4 η γλώσσα των δύο ομάδων παρουσιάζει αρκετές διαφοροποιήσεις. Πιο συγκεκριμένα, οι Γραμματείς (Πίνακας 3) επιλέγουν συστηματικά τη συντομογραφική μορφή των λέξεων περιεχομένου. Έτσι, στον Πίνακα 3 συμπεριλαμβάνονται πολλά συστατικά μέρη συντομογραφικών τύπων, που μοιάζουν με τους αντίστοιχους του Πίνακα 2, όπως *πλημ*, *κου*, *κη* (Πλημ/κου και Πλημ/κη αντί Πλημμελειοδίκου και Πλημμελειοδίκη αντίστοιχα) και *άρθρ*, το ακρωνύμιο *αε* και η πρόθεση *υπ*. Με πολύ υψηλή στατιστική σημαντικότητα αλλά χαμηλή συχνότητα (εξ ου και η απουσία τους από τον Πίνακα 2) εμπεριέχονται οι συντομογραφίες *προφ* (προφορικ*) και *απόφ* (απόφαση*) και τα αρκτικόλεξα *φεκ* και *κπδ*. Επειδή οι Γραμματείς είναι εκείνοι που επωμίζονται την αρμοδιότητα της ακριβούς καταγραφής των πρακτικών, εμφανίζονται ορισμένες συντομογραφίες και στις αρνητικά προσημασμένες λέξεις (Πίνακας 4), όπως *αυτ/το* αντί *αυτοκίνητο*), *δρχ* και *μ* (αντί της πρόθεσης *με*). Η παρουσία τους,

επομένως, στις αρνητικές λέξεις-κλειδιά δεν δηλώνει ότι αποτελούν γλωσσικές επιλογές μαρτύρων και κατηγορουμένων, αλλά αποκλειστικά των Γραμματέων, οι οποίοι μεταφέρουν στα γραπτά κείμενα των πρακτικών τις προφορικές δηλώσεις τους.

Επιπλέον, όπως υποδεικνύουν οι στατιστικά σημαντικές λέξεις-κλειδιά του Πίνακα 3, οι Γραμματείς προσδίδουν στο ύφος του λόγου τους μεγαλύτερη επισημότητα, που απορρέει από τη στατιστικά σημαντική χρήση λογίων επιρρημάτων (*ενταύθα, κατόπιν, εξής*), αντωνυμιών (*τούτου, τούτο*) και προθέσεων (*υπ'*), από την αρχαιότροπη κλίση ρημάτων (*ανεγνώσθη, ανεγνώσθησαν*) και ουσιαστικών (*εντολή* (*δοτ.*), *προτάσει*) και από τη μεταβίβαση του τόνου στις πλάγιες πτώσεις. Επιπλέον, στον Πίνακα 3 υπάρχει αποκλειστικά ένα σύνολο θετικά προσημασμένων λέξεων-κλειδιών, που εντάσσονται στο ακαδημαϊκό λεξιλόγιο, και εμπεριέχει νομικές ορολογίες σχετικές με το κειμενικό είδος των δικαστικών αποφάσεων. Η πιο σημαντική και η πιο συχνή λέξη-κλειδί είναι η λέξη *έκθεση* (με τιμή στατιστικό σημαντικότητας να αγγίζει το 1024,6), η οποία σε 39 εκφωνήματα, βάσει των Συμφραστικών Πλαισίων (*Concordance*), συνδυάζεται με το ταξινομικό επίθετο *ιατροδικαστική*. Σημειώνεται πως η συγκεκριμένη λέξη αποτελεί εξίσου την πιο συχνή λέξη στο κατάλογο συχνοτήτων του Πίνακα 2. Άλλες ενδεικτικές λέξεις-κλειδιά που ανήκουν στις νομικές ορολογίες είναι οι *αυτοψίας, μηνύσεως, σχεδιάγραμμα, σύλληψης* κ.ά. και λέξεις που αναφέρονται στο δικαστικό σώμα. Οι παραπάνω επιλογές δεν εντοπίζονται σε καμία από τις αρνητικά προσημασμένες λέξεις-κλειδιά στον Πίνακα 4, επομένως το λεξιλόγιο των μαρτύρων/κατηγορουμένων κυμαίνεται ανάμεσα στο βασικό επίπεδο και στο επίπεδο επάρκειας (*μητέρα, χτύπησε, έβρισε, χρήματα, μηνύτρια* κλπ).

Από τα αποτελέσματα του Πίνακα 4 προκύπτει ότι οι μάρτυρες επιλέγουν με στατιστικά σημαντικό τρόπο μόρια όπως τα *δεν, και, κι, θα* και συνδέσμους (*να, αν, γιατί, όταν, ότι, που*), ενώ τέτοιοι κενοί τύποι δεν εμφανίζονται στις 50 πρώτες θέσεις του Πίνακα 3. Αντίθετα, οι Γραμματείς, με βάση τα δεδομένα του Πίνακα 3 και συνδυαστικά με τους Συμφραστικούς Πίνακες του προγράμματος, προτιμούν την αρίθμηση (αντί του συνδετικού μορίου *και*), και χρησιμοποιούν σύντομα και τυποποιημένα εκφωνήματα επιτελεστικής φύσης με στόχο τη μέγιστη σαφήνεια.

Επιπλέον, οι μάρτυρες/κατηγορούμενοι με στατιστικά σημαντικό τρόπο επιλέγουν τα -άλλοτε βοηθητικά άλλοτε υπαρκτικά και κατοχής- ρήματα *είμαι* και *έχω*, ρήματα που δηλώνουν δράση και κατάσταση. Όσον αφορά στον χρόνο, στην άποψη και στο πρόσωπο αυτών των ρημάτων, συμπεριλαμβάνονται στον Πίνακα 4 ρήματα αποκλειστικά στο 1^ο και 3^ο πρόσωπο, επειδή δίνεται έμφαση στους προσωπικούς

ισχυρισμούς του ενός αντιδίκου έναντι των ισχυρισμών του αντιπάλου του. Η περιγραφή των γεγονότων τοποθετείται πάντα στο παρελθόν, επομένως τα ρήματα δράσης (*έκανε, έβρισε, πήρε, χτύπησε, είπε*) εκφέρονται με παρελθοντικό χρόνο και συνοπτική άποψη. Από τους χρόνους προτιμάται και ο Παρακείμενος ή εναλλακτικά ο συνδυασμός του βοηθητικού ρήματος *είμαι* με μετοχή μέσου Παρακειμένου, προκειμένου να δηλωθεί ότι το τρέχον γεγονός είναι το αποτέλεσμα μιας προηγούμενης ενέργειας. Αντίστοιχα, ο Ένεστώτας και η μη συνοπτική άποψη προτιμάται με ρήματα κατάστασης (*ξέρω, οφείλει*) ή με ρήματα υπαρκτικά και κατοχής, ενώ ο Μέλλοντας (*θα*) εμφανίζεται στα εκφωνήματα, που οι μάρτυρες μεταφέρουν τα λεγόμενα των κατηγορουμένων σχηματίζοντας ένα σύνθετο πραγματικό (λ.χ. *Μου είχε πει ότι θα πάει να τραγουδήσει*). Τέτοια ρηματική ποικιλία δεν παρουσιάζεται στις θετικά προσημασμένες λέξεις-κλειδιά του Πίνακα 3, καθώς οι Γραμματείς προτιμούν αποκλειστικά το επιτελεστικό ρήμα *αναγιγνώσκω* μόνο στο 3^ο ενικό πρόσωπο Παθητικού Αορίστου.

Τέλος, οι μάρτυρες/κατηγορούμενοι με υψηλή στατιστική σημαντικότητα χρησιμοποιούν προσωπικές αντωνυμίες (Πίνακας 4). Η πιο σημαντική αρνητική λέξη-κλειδί του Πίνακα 4 είναι ο συνοπτικός τύπος *μου* της προσωπικής αντωνυμίας με τιμή σημαντικότητας -274.678 αλλά με πολύ χαμηλή συχνότητα. Ο ενδιαφέρον συνδυασμός υψηλού δείκτη σημαντικότητας με χαμηλή τιμή συχνότητας της 1^{ης} σε κατάταξη λέξης-κλειδιού δηλώνει ότι ο όρος, *παρόλο που* δεν εμφανίζεται τόσο συχνά, χαρακτηρίζει ιδιαίτερα το λόγο τους. Από τις υπόλοιπες προσωπικές αντωνυμίες του Πίνακα εμφανίζονται η αντωνυμία *εγώ* και οι συνοπτικοί τύποι *τα, του, το, την*, που εξαιτίας της μη λημματοποίησης των λέξεων του υποσώματος συμπίπτουν με τα οριστικά άρθρα και επομένως δεν μπορούν να καταταχθούν ξεκάθαρα στις αντωνυμίες. Αντίθετα, οι Γραμματείς, βάσει του Πίνακα 3, επιλέγουν τους δεικτικές *αυτό* και *τούτο*, προκειμένου να τονίσουν το σημείο της δίκης, που παρουσιάζονται ενώπιον του Δικαστικού Σώματος οι αποδείξεις, αγνοώντας τους αντιδίκους.

4.2. Η ΑΠΟΦΑΣΗ

Στο συγκεκριμένο σημείο των αποτελεσμάτων παρουσιάζονται τα μη επισημειωμένα μέρη (untagged) των πρακτικών, δηλαδή η καθαυτή δικαστική απόφαση, χωρίς να λαμβάνονται υπόψιν τα λεγόμενα των μαρτύρων, των κατηγορουμένων και των γραμματέων. Η γλώσσα των Δικαστών, άλλωστε, είναι το βασικό σημείο ενδιαφέροντος της παρούσας εργασίας πάντα σε συνάρτηση με τον

παράγοντα του φύλου. Αφού εξασφαλίστηκε η ισάξια αντιπροσώπευση ανδρών και γυναικών Δικαστών δημιουργώντας δύο ισάριθμα υποσώματα 410 κειμένων για κάθε φύλο χωριστά, εξετάζονται πέρα από τις Λίστες Συχνοτήτων (Word List) και τα Λεξικά Συμπλέγματα/N-Γράμματα (Clusters/N-Grams). Σκοπός είναι να αποκαλυφθούν τόσο οι λεξικές επιλογές όσο οι στατιστικά σημαντικές ακολουθίες ν-λέξεων στα δύο υποσώματα κειμένων και κατ' επέκταση να εξαχθούν γενικότερα συμπεράσματα για τα λεξικά συμπλέγματα, που επιλέγουν τα δύο φύλα των δικαστών. Τέλος, μέσω του Καταλόγου Λέξεων-Κλειδιών (Keyword List) εξετάζονται οι στατιστικά σημαντικότερες λέξεις που είναι πιθανόν να εμφανιστούν στο υπόσωμα των ανδρών και των γυναικών Πλημμελειοδικών.

4.2.1. ΛΙΣΤΑ ΣΥΧΝΟΤΗΤΩΝ (WORDLIST)

4.2.1.1. ΑΝΔΡΕΣ ΠΛΗΜΜΕΛΕΙΟΔΙΚΕΣ

Στον Πίνακα 5, που ακολουθεί, παρατίθενται οι 50 συχνότεροι όροι στο υπόσωμα των 410 αποφάσεων των ανδρών Πλημμελειοδικών. Στην πρώτη στήλη παρουσιάζεται η σειρά κατάταξης των όρων βάσει τη συχνότητας τους μέσα στα κείμενα, στη δεύτερη η απόλυτη συχνότητα κάθε λέξης, στην τρίτη σειρά τα δείγματα (tokens) και στην τέταρτη το ποσοστό εμφάνισης της συχνότητας ενός δείγματος προς το σύνολο των δειγμάτων του υποσώματος (62.910 δείγματα):

Σειρά	Συχνότητα	Λέξη	Ποσοστό
1	2386	του	3,11%
2	2139	και	2,79%
3	1791	την	2,33%
4	1359	με	1,77%
5	1290	να	1,68%
6	1238	της	1,61%
7	1093	το	1,42%
8	823	στην	1,07%
9	819	κ	1,07%
10	810	από	1,05%
11	699	παρ	0,91%
12	660	για	0,86%
13	655	κατά	0,85%
14	591	άρθρ	0,77%
15	582	α	0,76%
16	559	ποινή	0,73%

17	545	που	0,71%
18	542	σε	0,71%
19	523	η	0,68%
20	517	στις	0,67%
21	467	ο	0,61%
22	463	ν	0,60%
23	452	τον	0,59%
24	421	πράξη	0,55%
25	412	στο	0,54%
26	410	των	0,53%
27	405	χωρίς	0,53%
28	385	β	0,50%
29	374	πκ	0,49%
30	371	δεν	0,48%
31	355	ημερών	0,46%
32	343	έχει	0,45%
33	315	κατ	0,41%
34	311	τα	0,40%
35	294	άδεια	0,38%
36	282	ως	0,37%
37	281	τις	0,37%
38	280	ότι	0,37%
39	266	δρχ	0,35%
40	264	ένοχο	0,34%
41	253	φυλάκιση	0,33%
42	240	υπ	0,31%
43	232	χρηματική	0,30%
44	232	όπως	0,30%
45	229	ειδικότερα	0,30%
46	226	κατηγορουμένου	0,29%
47	218	στον	0,28%
48	212	κατελήφθη	0,28%
49	206	αθήνα	0,27%
50	202	χιλιάδων	0,26%

Πίνακας 5: Λίστες Συχνοτήτων (Word List) για άνδρες Πλημμελειοδίκες

Στις πρώτες θέσεις του καταλόγου, παρατηρούνται λειτουργικές λέξεις που σχηματίζουν σύνθετες γραμματικές και κειμενικές σχέσεις. Συνολικά οι «κενές» λέξεις του Πίνακα 5 αντιστοιχούν στο 27,53% των 62.910 δειγμάτων του υποσώματος, ενώ οι δέκα πρώτες από αυτές καλύπτουν στο 17,9%. Ο πιο συχνά επιλεγμένος κενός τύπος είναι ο τύπος *του*, ο οποίος καλύπτει το 3,11% των συνολικών δειγμάτων του υποσώματος. Η πληθωρική χρήση της Γενικής πτώσης, άλλωστε, είναι ένα από τα

βασικότερα χαρακτηριστικά του νομικού λόγου, εξ ου και η εμφάνιση της στην πρώτη θέση τόσο στη Λίστα Συχνοτήτων των ανδρών Πλημμελειοδικών όσο και στον Λίστα Συχνοτήτων των γυναικών, που ακολουθεί (Πίνακας 6). Ανατρέχοντας στους «Συμφραστικούς Πίνακες» (Concordance) του προγράμματος, ο όρος του χρησιμοποιείται ως άρθρο σε περιπτώσεις γενικής κτητικής (του [όνομα πατέρα]) και γενικής υποκειμενικής (π.χ. *παρόντος του κατηγορουμένου, βλάβη του αυχένα κλπ*) και ως ελλειπτικός τύπος της προσωπικής αντωνυμίας (π.χ. *προς το πρόσωπο του, με την ιδιότητα του κλπ*). Επιπλέον, σε αρκετά εκφωνήματα λειτουργεί ως δείκτης λόγου ονοματοποιημένης δευτερεύουσας πρότασης (του *ότι*), που δηλώνει την αιτία, αντί των κλασσικών αιτιολογικών συνδέσμων. Παρόμοια διττό ρόλο, άλλοτε ως άρθρα και άλλοτε ως αντωνυμίες, φέρουν τα στοιχεία *την, της, το, τον, των, τα, τις* του καταλόγου. Αντίθετα, τα δείγματα *η* και *ο*, που συναντώνται 523 και 467 φορές αντίστοιχα, λειτουργούν αποκλειστικά ως άρθρα.

Την δεύτερη θέση στον Πίνακα 5 καταλαμβάνει ο όρος *και*, ο οποίος εμφανίζεται 2139 φορές και επεκτείνεται άλλες 819 φορές με τον συντομογραφικό τύπο *κ*. Το συμπλεκτικό μόριο αντιστοιχεί στο 3,86% των συνολικών δειγμάτων του υποσώματος και βάσει των «Συμφραστικών Πινάκων» (Concordance) του προγράμματος χρησιμοποιείται για το σχηματισμό διωνύμων (*με λόγο και/κ έργο, κάκωση και/κ βλάβη, στον ανωτέρω τόπο και/κ χρόνο, που όφειλε και/κ μπορούσε να καταβάλλει κλπ*), ως δείκτης έμφασης (*και/κ μάλιστα*) για την παρατακτική σύνδεση ανεξάρτητων προτάσεων και ως μέρος του φραστικού δείκτη λόγου που αντιπροσωπεύει το ρητορικό σχήμα «Γενικό-Ειδικό» (*και/κ πιο συγκεκριμένα*). Πέρα από το μόριο *και/κ* στον κατάλογο εμφανίζεται λιγότερο συχνά το αρνητικό μόριο *δεν* (371 φορές) ενισχύοντας την αρνητική προσωδία της καταδικαστικής δικαστικής απόφασης.

Την αμέσως επόμενη υψηλή συχνότητα από τις άκλιτες λειτουργικές λέξεις καταλαμβάνει η κοινή πρόθεση *με*, η οποία εμφανίζεται στην τέταρτη σειρά με τιμή συχνότητας 1359. Οι προθέσεις της Νέας Ελληνικής, που εντοπίζονται στον κατάλογο διακρίνονται σε μονοσύλλαβες (*με, για, σε*) και δισύλλαβες (*από, κατά, χωρίς*) και καλύπτουν το 5,06% του υποσώματος. Ειδικότερα για την πρόθεση *σε*, φαίνεται πως σχηματίζει υβριδικούς εμπρόθετους, όταν συνδυάζεται με οριστικά άρθρα. Έτσι στον κατάλογο εντοπίζονται οι όροι *στην* και *στις*, οι οποίοι αντιστοιχούν στο 1,74% των συνολικών λέξεων. Κατ' επέκταση οι προθέσεις της Νέας Ελληνικής αγγίζουν το 6,8% του υποσώματος. Αντίστοιχα, από τις λόγιες προθέσεις υπάρχει στον κατάλογο μόνο ο

συντομογραφικός τύπος *υπ* (υπό), που προκύπτει μέσω του φαινομένου της έκθλιψης. Επομένως εντοπίζεται στον κατάλογο μία σαφής προτίμηση στο προθετικό σύστημα της Νέας Ελληνικής έναντι του συστήματος της Αρχαίας όπως θα αναμενόταν σε ένα κείμενο επίσημου ύφους όπως αυτό των δικαστικών αποφάσεων.

Ολοκληρώνοντας τις άκλιτες λειτουργικές λέξεις, την πέμπτη θέση στον Πίνακα 5 συμπληρώνει ο σύνδεσμος *να*, ο οποίος εμφανίζεται 1290 φορές και αποτελώντας το 1,68% των συνολικών δειγμάτων. Ο συγκεκριμένος σύνδεσμος χρησιμοποιείται στο σχηματισμό δευτερευουσών προτάσεων, που λειτουργούν ως «να-συμπληρώματα», και εμφανίζεται κατά κύριο λόγο μόνος του και ενίοτε μαζί με τις προθέσεις *χωρίς*, *για* και τους αποτελεσματικούς εμπρόθετους *με συνέπεια* και *με αποτέλεσμα*, όπως υποδεικνύουν οι «Συμφραστικοί Πίνακες» (Concordance) του προγράμματος. Στη συνέχεια εντοπίζεται ο ονοματικός αναφορικός σύνδεσμος *που* 545 φορές και ο σύνδεσμος *ότι*, ο οποίος εισάγει δευτερεύουσες ειδικές προτάσεις και ονοματοποιημένες αιτιολογικές προτάσεις (*του ότι*, *για το ότι*). Συμπερασματικά, οι σύνδεσμοι στην περίπτωση των ανδρών Πλημμελειοδικών καλύπτουν το 3,06% των συνολικών λέξεων, ενώ στο ποσοστό αυτό δεν συμπεριλαμβάνεται ο όρος *ως*, ο οποίος λόγω έλλειψης λημματοποίησης συμπεριλαμβάνει στις φορές εμφάνισης του το σύνδεσμο και το ομοιωματικό μόριο.

Όπως στα υποσώματα των Γραμματέων και των μαρτύρων/ κατηγορουμένων, έτσι και στο υπόσωμα των ανδρών Πλημμελειοδικών εμφανίζονται αρκετοί συντομογραφικοί τύποι λέξεων, οι οποίοι ισούνται με το 4,91% του συνόλου των λέξεων του. Τα δείγματα *παρ* (παραγραφ*), *άρθρ* (άρθρου), *ν* (νόμου), που αποτελούν νομικούς όρους, τεμαχίζονται με το σημείο στίξης της τελείας. Ειδικά η διατήρηση του πρώτου γράμματος της λέξης *νόμος* κυριαρχεί όχι μόνο στις ποινικές αποφάσεις, αλλά και σε όλα τα είδη των νομικών κειμένων (νόμοι, συμβόλαια κλπ). Αντίστοιχα, όπως και στην περίπτωση του *ν* (νόμου) τα αρχικά *πκ* αποτελούν τον πιο αντιπροσωπευτικό τρόπο γραφής του Ποινικού Κώδικα. Επιπλέον, το δείγμα *δρχ* (δραχμές) σχηματίζεται με την διατήρηση των τριών πρώτων συμφώνων και αποτελεί την τυπική ένδειξη της νομισματικής μονάδας μέτρησης. Τέλος, οι προθέσεις *κατ* και *υπ* χάνουν το τελικό τους φωνήεν έπειτα από την ενεργοποίηση του φωνολογικού φαινομένου της έκθλιψης, όταν ακολουθούνται από λέξεις που ξεκινούν από φωνήεν. Τονίζεται πως ο τύπος *κατ* σε αρκετά εκφωνήματα εμφανίζεται ως συστατικό μέρος του λήμματος κατηγορούμενος (*κατ/νο**, *κατ/νη**, *κατ/νοι*, *κατ/νες*) και κατάσταση (*κατ/μα*, *κατ/ματα*).

Σε χαμηλότερες θέσεις εμφανίζονται πλήρεις λεξικοί τύποι, οι οποίοι καλύπτουν το 6,97% των συνολικών δειγμάτων, συμπεριλαμβανομένων των συντομογραφιών, που αντιστοιχούν σε λεξικούς τύπους. Από τις λέξεις περιεχομένου του παραπάνω καταλόγου φαίνεται πως το λεξιλόγιο των ανδρών Δικαστών υπάγεται είτε στο βασικό λεξιλόγιο είτε στο λεξιλογικό επίπεδο των Ορολογίων, ενώ ο μόνος πλήρης λεξικός τύπος, που ανήκει στο απαιτητικό λεξιλόγιο, είναι το ρήμα *κατελήφθη*, το οποίο εμφανίζεται περίπου στα μισά κείμενα του υποσώματος (212 φορές). Πιο αναλυτικά, οι όροι *πράξη*, *ημερών*, *άδεια* και *ειδικότερα* ανήκουν στο βασικό λεξιλόγιο, ο όρος *αθήνα* στα ονόματα, ενώ οι λέξεις *ποινή*, *φυλάκιση*, *παρ* (παράγραφος), *άρθρ* (άρθρ*), *ν* (νόμ*), *ένοχο*, *κατηγορουμένου* υπάγονται στις νομικές ορολογίες. Ειδικά η λέξη *ποινή* (τιμή συχνότητας 559) συντάσσεται στα μισά περίπου εκφωνήματα με το ταξινομικό επίθετο *χρηματική* του Πίνακα 5 (232 φορές), όταν ο Δικαστής επιβάλει πέραν της φυλάκισης και χρηματικό πρόστιμο (*δρχ* στην 39^η θέση του Πίνακα). Το ρήμα *έχει* (τιμή συχνότητας 343 φορές) φέρει διττή λειτουργία ως υπαρκτικό ρήμα και ως βοηθητικό ρήμα του Παρακειμένου. Τέλος, το επίρρημα *ειδικότερα* εντοπίζεται πάντα στην αρχή των προτάσεων και λειτουργεί ως δείκτης λόγου του ρητορικού σχήματος «Γενικό-Ειδικό».

Ως προς τις λεξιλογικές επιλογές των ανδρών Πλημμελειοδικών, φαίνεται στον Πίνακα 5 ότι οι περισσότερες λέξεις ανήκουν στην Κοινή Νεοελληνική Διάλεκτο, ενώ πολύ πιο σπάνια προτιμάται η Καθαρεύουσα. Από τους 50 πιο συχνούς όρους, οι 46 είναι της Νέας Ελληνικής και μόλις 4 χαρακτηρίζονται ως λόγιοι τύποι, δηλαδή το 1,25% των συνολικών λέξεων του υποσώματος. Πιο συγκεκριμένα, από τις άκλιτες λέξεις η πρόθεση *υπ* (υπό) σχηματίζει αρχαϊζόντες επιρρηματικούς προσδιορισμούς και συντάσσεται με γενική. Επίσης, ο σύνδεσμος *ως* αντικαθιστά τον αναφορικό επιρρηματικό σύνδεσμο *όπως* και το ομοιωματικό μόριο *σαν* στην περίπτωση παρομοίωσης. Από τις λέξεις περιεχομένου εντοπίζεται το ρήμα *κατελήφθη*, το οποίο διατηρεί το ρηματικό κλιτικό σύστημα της Αρχαίας Ελληνικής, αφού πάντα βρίσκεται στο τρίτο ενικό πρόσωπο του Αορίστου Παθητικής Φωνής. Τέλος, ο όρος *κατηγορουμένου* εντάσσεται στους λόγιους τύπους εξαιτίας της μεταβίβασης του τόνου στην Γενική πτώση.

Στις 50 πιο συχνές λέξεις του Πίνακα 5 εμπεριέχονται και αριθμητικά στοιχεία, τα οποία αποτελούν επιλογές των Γραμματέων, που υποδείχθηκαν από τους Πλημμελειοδίκες. Έτσι, στην 15^η και 28^η θέση του πίνακα εμφανίζονται τα δείγματα *α* και *β*, τα οποία αντιστοιχούν στο σύστημα αρίθμησης μέσω του ελληνικού αλφαβήτου

και αντιστοιχούν σε συγκεκριμένες παραγράφους των νόμων. Επίσης, στην 50^η θέση εντοπίζεται η λέξη *χιλιάδων* 202 φορές, καθώς στις δικαστικές αποφάσεις για λόγους ακρίβειας οι αριθμοί αναγράφονται και με το αραβικό αριθμητικό σύστημα και ολογράφως με λέξεις. Συνολικά, επομένως, τα αριθμητικά στοιχεία καταλαμβάνουν το 1,52% των λέξεων και θεωρούνται μια σχετικά ισχυρή επιλογή για τους άνδρες Πλημμελειοδίκες.

4.2.1.2. ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΠΛΗΜΜΕΛΕΙΟΔΙΚΕΣ

Στον Πίνακα 6, που ακολουθεί, παρατίθενται οι 50 συχνότεροι όροι στο υπόσωμα των 410 αποφάσεων των γυναικών Πλημμελειοδικών. Στην πρώτη στήλη παρουσιάζεται η σειρά κατάταξης των όρων βάσει τη συχνότητας τους μέσα στα κείμενα, στη δεύτερη η απόλυτη συχνότητα κάθε λέξης, στην τρίτη σειρά τα δείγματα (tokens) και στην τέταρτη το ποσοστό κάλυψης της λέξης προς το σύνολο των δειγμάτων του υποσώματος (71.830 δείγματα):

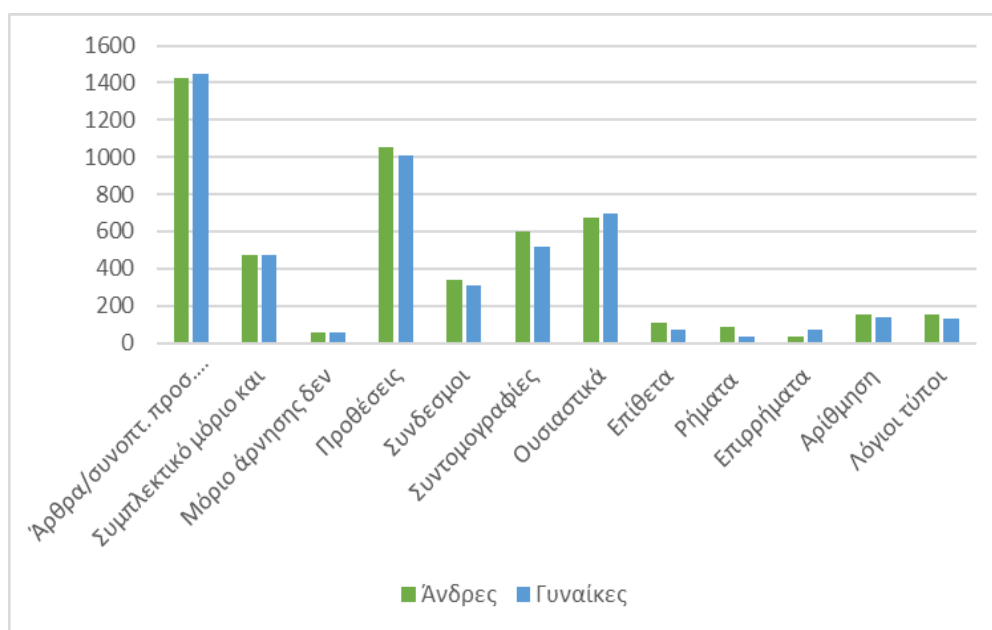
Σειρά	Συχνότητα	Λέξη	Ποσοστό
1	2757	του	3,84%
2	2418	και	3,37%
3	1828	την	2,54%
4	1440	της	2,00%
5	1422	με	1,98%
6	1225	να	1,70%
7	1091	το	1,71%
8	973	κ	1,35%
9	922	από	1,28%
10	785	για	1,09%
11	783	στην	1,09%
12	697	παρ	0,97%
13	687	κατά	0,96%
14	684	των	0,95%
15	634	ποινή	0,88%
16	620	α	0,86%
17	595	σε	0,83%
18	593	τον	0,83%
19	588	που	0,81%
20	517	άρθρ	0,72%
21	508	η	0,71%

22	505	πράξη	0,70%
23	493	ο	0,69%
24	490	ν	0,68%
25	490	στο	0,68%
26	437	τις	0,60%
27	435	ως	0,60%
28	425	δεν	0,59%
29	408	ότι	0,57%
30	406	στις	0,57%
31	392	ημερών	0,55%
32	389	β	0,54%
33	370	δρχ	0,52%
34	365	πκ	0,51%
35	353	χωρίς	0,49%
36	329	τα	0,46%
37	312	στον	0,43%
38	307	άδεια	0,43%
39	306	ή	0,43%
40	301	κατ	0,42%
41	300	φυλάκιση	0,42%
42	280	χρηματική	0,39%
43	266	άνω	0,37%
44	266	προς	0,37%
45	253	ένοχο	0,35%
46	251	έχει	0,35%
47	234	εις	0,33%
48	233	τη	0,32%
49	232	ειδικότερα	0,32%
50	231	δραχμών	0,32%

Πίνακας 6: Λίστα Συχνοτήτων (Word List) για γυναίκες Πλημμελειοδίκες

Όπως προκύπτει από τη Λίστα Συχνοτήτων του Πίνακα 6, οι 45 από τις 50 λέξεις που είναι τονισμένες με έντονο χρώμα είναι απολύτως ίδιες με αυτές του Πίνακα 5. Η συγκεκριμένη σύμπτωση υποδηλώνει ότι οι άνδρες και οι γυναίκες Πλημμελειοδίκες χρησιμοποιούν το ίδιο λεξιλόγιο αλλά με διαφορετική συχνότητα. Ωστόσο, το μέγεθος των υποσωμάτων των δύο φύλων είναι άνισο (71830 δείγματα το υπόσωμα των γυναικών έναντι 62910 δείγματα των ανδρών) και η σύγκριση συχνοτήτων καταλήγει παραπλανητική. Για την ακριβή σύγκριση των συχνοτήτων των κοινών όρων είναι απαραίτητη η κανονικοποίηση του υποσώματος των ανδρών και των γυναικών Πλημμελειοδικών αντίστοιχα στις 10.000 λέξεις. Αφού χωριστούν οι όροι του Πίνακα 5 και 6 σε 12 κοινές κατηγορίες λεξικών τύπων, συγκρίνεται η σχετική

πλέον συχνότητα των όρων ανά κατηγορία στο Γράφημα 1, που ακολουθεί. Σημειώνεται πως οι στήλες με πράσινο χρώμα ανήκουν στους άνδρες Δικαστές και οι στήλες με μπλε στις γυναίκες:



Γράφημα 1: Σύγκριση κανονικοποιημένων συχνοτήτων των κοινών λεξικών κατηγοριών μεταξύ ανδρών και γυναικών Πλημμελειοδικών

Το Γράφημα 1, που περιέχει τη σύγκριση των κανονικοποιημένων συχνοτήτων των κοινών όρων ανά λεξική κατηγορία, αποκαλύπτει ότι οι γυναίκες Πλημμελειοδικές χρησιμοποιούν πιο συχνά άρθρα/συνοπτικούς τύπους της προσωπικής αντωνυμίας, ουσιαστικά και επιρρήματα. Αντίθετα, οι άνδρες Δικαστές χρησιμοποιούν περισσότερες δευτερεύουσες (εξ ου και η μεγαλύτερη συχνότητα ρημάτων), περισσότερες συντομογραφίες και αριθμήσεις. Ενδιαφέρον παρουσιάζει το γεγονός ότι οι άνδρες μη αναμενόμενα επιλέγουν με μεγαλύτερη συχνότητα επίθετα και λόγιους τύπους από ότι οι γυναίκες. Τέλος, ίσες τιμές εμφανίζουν το συμπλεκτικό μόριο *και* και το μόριο άρνησης *δεν*.

Εστιάζοντας στα λεξικά δεδομένα των γυναικών Πλημμελειοδικών, όπως προκύπτουν από τον Πίνακα 6, τα άρθρα και οι αδύναμοι τύποι των προσωπικών αντωνυμιών καλύπτουν το 14,65%. Στον κατάλογο ο πιο συχνός όρος είναι ο τύπος *του*, που εμφανίζεται 2757 φορές στα 410 κείμενα των γυναικών και στην 3^η θέση ο τύπος *την* 1828 φορές. Επίσης, περιλαμβάνονται οι όροι *των*, *τον*, *τις*, *τα* και *τη*, που εξίσου συμπεριφέρονται και ως άρθρα και ως αντωνυμίες. Οι μόνοι τύποι, που ανήκουν αποκλειστικά στα οριστικά άρθρα είναι οι προσδιοριστές *ο* και *η*, που εντοπίζονται 493

και 508 φορές αντίστοιχα. Όλοι οι παραπάνω όροι εντοπίζονται και στους 50 πιο συχνούς όρους των ανδρών Πλημμελειοδικών (Πίνακας 5). Με βάση το Γράφημα 1, η κανονικοποιημένη συχνότητα των άρθρων/συνοπτικών τύπων των προσωπικών αντωνυμιών *του, των, τον, τις, τα, τη, ο και η* στις γυναικείες αποφάσεις παρουσιάζει αυξημένη παρουσία (συχνότητα 1447 φορές), σε σχέση με τις ανδρικές αποφάσεις (1423 φορές). Τα παραπάνω ευρήματα υποδηλώνουν ότι οι γυναίκες Δικαστές με μεγαλύτερη συχνότητα επιλέγουν απλές προτασιακές δομές με άμεσα και έμμεσα συμπληρώματα.

Στη Λίστα Συχνοτήτων των γυναικών Πλημμελειοδικών (Πίνακας 6) εμφανίζεται ένα πλήθος κενών τύπων, όπως το συμπλεκτικό μόριο *και*, το μόριο άρνησης *δεν*, οι σύνδεσμοι και οι προθέσεις. Οι κενοί τύποι συνολικά αντιπροσωπεύουν το 18,95% των συνολικών δειγμάτων του υποσώματος, από το οποίο το 9,14% αντιστοιχεί στις προθέσεις το 3,68% στους συνδέσμους και το 0,43% στο διαζευκτικό μόριο *ή*. Πιο αναλυτικά, το μόριο *και* καταλαμβάνει τη 2η θέση στον Πίνακα 6 με τιμή συχνότητας 2481, ενώ επεκτείνεται άλλες 973 φορές με το συντομογραφικό *κ*. Συνολικά το μόριο καλύπτει το 4,72% του υποσώματος των γυναικείων αποφάσεων, ενώ στους άνδρες Δικαστές καλύπτει το 3,86%. Έπειτα της κανονικοποίησης των δύο υποσώματων και τη σύγκριση των κανονικοποιημένων συχνοτήτων στο Γράφημα 1, φαίνεται πως σε πλήθος 10.000 λέξεων οι γυναίκες Πλημμελειοδίκες χρησιμοποιούν 472 φορές το συμπλεκτικό μόριο, δηλαδή κατά δύο μονάδες μεγαλύτερη τιμή από τους άνδρες (η τιμή του μορίου *και* στο υπόσωμα των ανδρών ανέρχεται στις 470 φορές σε πλήθος 10.000 λέξεων). Πέρα από το μόριο *και* εντοπίζεται στον Πίνακα 6 το μόριο *δεν* 425 φορές καλύπτοντας μόλις το 0,59% των λέξεων του γυναικείου υποσώματος. Αντίστοιχα, στο Γράφημα 1 η κανονικοποιημένη συχνότητα του αρνητικού μορίου αγγίζει τις 59 φορές και στα δύο συγκρινόμενα φύλα. Επί της ουσίας, από το παραπάνω γράφημα αποδεικνύεται πως οι άνδρες και οι γυναίκες Δικαστές σε ίσο πλήθος λέξεων επιλέγουν σχεδόν με την ίδια συχνότητα παρατακτικές δομές και αρνητική προσωδία. Ωστόσο, από την αποκλειστική εμφάνιση του διαζευκτικού μορίου *ή* στο γυναικείο υπόσωμα και σε συνδυασμό με την υψηλή παρουσία των συμπλεκτικών *και/κ* μπορεί να τεθεί η υπόθεση ότι οι γυναίκες πιθανόν χρησιμοποιούν περισσότερα διώνυμα.

Στον κατάλογο εμφανίζεται ένα πλήθος κενών τύπων, όπως προθέσεις και σύνδεσμοι. Αναλυτικότερα, από τις προθέσεις η πιο συχνή είναι η κοινή καταχρηστική πρόθεση *με* (1420 φορές) και ακολουθούν οι προθέσεις *από, για, κατά, χωρίς, σε, τα*

αμαλλάματα εμπρόθετων *στο, στις, στον* και οι λόγιες *προς, εις*. Οι προθέσεις αυτές πλην της αρχαϊζουσας *εις* εμπεριέχονται και στη Λίστα Συχνότητων των ανδρών Πλημμελειοδικών (Πίνακας 5), επομένως συγκρίνοντας τις σχετικές συχνότητες των προθέσεων στα δύο κανονικοποιημένα υποσώματα (Γράφημα 1) φαίνεται πως οι γυναίκες χρησιμοποιούν λιγότερο συχνά εμπρόθετες δομές σε σχέση με τους άνδρες. Από τους συνδέσμους, ο πιο συχνός είναι ο συμπληρωματικός σύνδεσμος *να* (τιμή συχνότητας 1225), και έπονται οι αναφορικοί σύνδεσμοι *που, ο* λογιότερος *ως* (αντί του *όπως*) και ο ειδικός *ότι*. Και οι τέσσερις σύνδεσμοι υπάρχουν στους 50 πιο συχνούς όρους του ανδρικού υποσώματος, και βάσει του Γραφήματος 1, οι άνδρες Δικαστές μη αναμενόμενα χρησιμοποιούν περισσότερες φορές συνδέσμους από ότι οι γυναίκες Δικαστές (336 φορές έναντι 309) και κατ' επέκταση πιο περίπλοκες συντακτικές δομές.

Στον Πίνακα 6 εμφανίζεται ένα πλήθος συντομογραφικών στοιχείων, που ποσοστιαία αγγίζουν το 5,17% των συνολικά 71.830 λέξεων του υποσώματος. Η πιο συχνή συντομομορφή είναι ο όρος *κ*, ο οποίος εντοπίζεται 973 φορές και έπειτα ακολουθούν τα τεμάχια *παρ, άρθρ, δρχ, κατ* και τα αρχικά *κ, ν, πκ*. Επίσης εμπεριέχονται στον κατάλογο τα αριθμητικά στοιχεία *α* και *β* 620 και 389 φορές αντίστοιχα, καλύπτοντας το 1,4% του υποσώματος των γυναικείων αποφάσεων. Όλες οι παραπάνω τεμαχισμένες λέξεις και οι αριθμήσεις εντοπίζονται εξίσου στη Λίστα Συχνότητων των ανδρών Πλημμελειοδικών (Πίνακας 5) και από τη σύγκριση των κανονικοποιημένων συχνότητων στο Γράφημα 1 προκύπτει ότι οι άνδρες Δικαστές επιλέγουν περισσότερο συχνά την περικοπή των λέξεων και την αντικατάσταση πιθανόν ασύνδετων ή παρατακτικών δομών με αριθμήσεις.

Οι 50 πιο συχνές λέξεις των γυναικείων αποφάσεων, εμπεριέχει ορισμένους όρους που ανήκουν στη διάλεκτο της Καθαρεύουσας. Στον παραπάνω κατάλογο εμφανίζεται το λόγιο επίρρημα *άνω* (266 φορές στα 410 κείμενα του υποσώματος), το οποίο δεν εντοπίζεται στον Πίνακα 5 και επομένως χρησιμοποιείται μόνο από τις γυναίκες Δικαστές. Το επίρρημα *άνω* ανεβάζει το ποσοστό των αρχαϊκών τύπων μαζί με τους όρους *ως* και *εις* στο 1,3% των συνολικών λέξεων του υποσώματος και μέσα στο ποσοστό αυτό δεν συμπεριλαμβάνονται οι όροι *υπ* και *κατηγορουμένου*, που φαίνεται να αποτελούν αποκλειστικές λεξικές επιλογές των ανδρών Πλημμελειοδικών (Πίνακας 5). Μέσω των αποτελεσμάτων του Γραφήματος 1 διαφαίνεται ότι σε ίσο αριθμό δειγμάτων λεξικών στοιχείων οι άνδρες -και όχι οι γυναίκες Δικαστές- υιοθετούν λογιότερο ύφος και κατ' επέκταση έναν πιο επίσημο, απαιτητικό και δυσνόητο τρόπο γραφής.

Όσον αφορά στους λεξικούς τύπους του Πίνακα 6 συμπεριλαμβανομένων και των τεμαχισμένων λέξεων περιεχομένου, αυτοί αντιστοιχούν στο 8,9% των συνολικών λέξεων. Οι γυναίκες Πλημμελειοδίκες χρησιμοποιούν πιο συχνά τα ουσιαστικά *παρ* (παράγραφος), *ποινή*, *άρθρ* (άρθρο), *πράξη*, *ν* (νόμ*), *ημερών*, *δρχ* (δραχμών), *πκ* (Ποινικός Κώδικας), *κατ* (κατ/ν*), *φυλάκιση*, *δραχμών*, το ρήμα *έχει*, τα επίθετα *χρηματική* και *ένοχο* (το οποίο λειτουργεί ως ουσιαστικοποιημένο επίθετο) και τα επιρρήματα *άνω* και *ειδικότερα*. Πέραν του επιρρήματος *άνω* και του ουσιαστικού *δραχμών*, όλες οι υπόλοιπες λέξεις εντοπίζονται και στη Λίστα Συχνοτήτων του υποσώματος κειμένων των ανδρών (Πίνακας 5) με διαφορετικές συχνότητες. Συγκρίνοντας τις σχετικές συχνότητες των ουσιαστικών, των ρημάτων, των επιθέτων και των επιρρημάτων, που σημειώνονται στα κανονικοποιημένα υποσώματα των ανδρών και γυναικών Πλημμελειοδικών στο Γράφημα 1, φαίνεται πως κυριαρχούν τα ουσιαστικά και στα δύο συγκρινόμενα υποσώματα με τις γυναίκες να σημειώνουν κατά τρεις μονάδες μεγαλύτερη σχετική συχνότητα έναντι των ανδρών Δικαστών (τιμή σχετικής συχνότητας 697 και 674 αντίστοιχα). Επίσης, οι γυναίκες φαίνεται να χρησιμοποιούν διπλάσιες φορές επιρρήματα σε σχέση με τους άνδρες (69 φορές έναντι 36 φορές αντίστοιχα), ενώ οι άνδρες κυριαρχούν στη σχετική συχνότητα ρημάτων και μη αναμενόμενα στη χρήση επιθέτων.

4.2.2. ΛΕΞΙΚΑ ΣΥΜΠΛΕΓΜΑΤΑ/ N-ΓΡΑΜΜΑΤΑ (CLUSTERS/ N-GRAMS)

4.2.2.1. ΑΝΔΡΕΣ ΠΛΗΜΜΕΛΕΙΟΔΙΚΕΣ

Τα 50 πιο συχνά πολυλεκτικά σύνολα στο υπόσωμα κειμένων των ανδρών Πλημμελειοδικών με μήκος 3 έως 5 λέξεις παρατίθενται στον Πίνακα 7, που ακολουθεί. Στην πρώτη στήλη αναγράφεται η σειρά εμφάνισης των ν-γραμμμάτων ανάλογα με τη συχνότητα εμφάνισης (δεύτερη στήλη). Στην τρίτη στήλη εμφανίζεται το εύρος των κειμένων, στην τέταρτη η πιθανότητα συνεντοπισμού της πρώτης λέξης των συμπλεγμάτων με τις υπόλοιπες λέξεις και στην πέμπτη στήλη οι ακολουθίες ν-γραμμμάτων:

Σειρά	Συχνότητα	Εύρος	Πιθανότητα	N-Γράμματα
1	157	122	0.064	στην αθήνα στις
2	155	155	0.075	παρ α παρ
3	155	144	0.096	σε συνδ με
4	149	148	0.021	του κατηγορουμένου του
5	132	132	0.253	απόντος του κατηγορουμένου

6	130	97	0.107	χωρίς να έχει
7	118	81	0.019	και χρηματική ποινή
8	103	97	0.026	με το άρθρ
9	103	79	0.027	να έχει την
10	98	63	0.112	άδεια της αρμόδιας
11	94	71	0.107	άδεια ικανότητας οδηγού
12	93	72	0.095	έχει την απαιτούμενη
13	93	72	0.024	να έχει την απαιτούμενη
14	92	92	0.176	απόντος του κατηγορουμένου του
15	88	88	0.195	αντικ με το
16	88	68	0.017	την απαιτούμενη κατά
17	88	73	0.072	χωρίς να έχει την
18	86	67	0.088	έχει την απαιτούμενη κατά
19	86	67	0.022	να έχει την απαιτούμενη κατά
20	85	60	0.016	την απαιτούμενη άδεια
21	82	82	0.078	πκ και άρθρ
22	80	78	0.067	ν σε συνδ
23	80	58	0.021	να οδηγεί το
24	79	56	0.136	απαιτούμενη άδεια της
25	79	46	0.230	δίωξη λόγω παραγραφής
26	79	56	0.015	την απαιτούμενη άδεια της
27	79	66	0.065	χωρίς να έχει την απαιτούμενη
28	76	52	0.087	άδεια της αρμόδιας πολεοδομικής
29	76	52	0.021	της αρμόδιας πολεοδομικής
30	75	75	0.166	αντικ με το άρθρ
31	75	63	0.130	απαιτούμενη κατά νόμο
32	75	45	0.246	ποινική δίωξη λόγω
33	75	63	0.014	την απαιτούμενη κατά νόμο
34	74	74	0.043	α παρ πκ
35	73	61	0.075	έχει την απαιτούμενη κατά νόμο
36	73	57	0.038	για κάθε πράξη
37	72	50	0.124	απαιτούμενη άδεια της αρμόδιας
38	72	43	0.236	ποινική δίωξη λόγω παραγραφής
39	72	50	0.014	την απαιτούμενη άδεια της αρμόδιας
40	71	48	0.018	με την απαιτούμενη
41	71	48	0.018	με την απαιτούμενη άδεια
42	71	62	0.018	με την ιδιότητα
43	70	54	0.193	βλάβη της υγείας
44	70	68	0.059	ν σε συνδ με
45	70	68	0.018	να κηρυχθεί ένοχος
46	70	49	0.058	χωρίς προηγουμένως να
47	69	47	0.119	απαιτούμενη άδεια της αρμόδιας πολεοδομικής

48	69	47	0.017	με την απαιτούμενη άδεια της
49	69	69	0.034	παρ α παρ πκ
50	68	51	0.028	κ χρηματική ποινή

Πίνακας 7: Λεξικά Συμπλέγματα/N-Γράμματα των ανδρών Πλημμελειοδικών

Αρχικά, στον παραπάνω Πίνακα παρατηρούνται λεξικά συμπλέγματα που αναμενόμενα σχετίζονται με τον νομικό λόγο, όπως αποδεικνύεται από τις κομβικές λέξεις *ποινή, πράξη, δίωξη, κατηγορούμενος, βλάβη και άδεια*, που τα συγκροτούν. Ορισμένα από τα συμπλέγματα αυτά εμπεριέχουν το αξιολογικό τροπικό επίθετο *απαιτούμενη* και το αξιολογικό σχολιαστικό *αρμόδιας*, τα οποία εκφράζουν δεοντική τροπικότητα και στρέφουν το ενδιαφέρον στον ίδιο τον παραβάτη, ο οποίος φέρει την υποχρέωση της τήρησης του νόμου. Σε πολλά επίσης συμπλέγματα εντοπίζονται λειτουργικές λέξεις, όπως οι προθέσεις *με, σε, για, κατά* και ο σύνδεσμος *να*. Τέλος, στο επίπεδο της φράσης παρουσιάζονται ορισμένες συντομογραφίες, ως αποτέλεσμα της καταγραφής των πρακτικών από τους Γραμματείς.

Πιο αναλυτικά, στον κατάλογο 13 από τα 50 ν-γράμματα εμπεριέχουν τις προθέσεις *σε, με, για* και *κατά* και οι εμπρόθετοι που σχηματίζονται έχουν γραμματικό και λειτουργικό/κειμενικό χαρακτήρα. Την πρώτη θέση του Πίνακα 7 καταλαμβάνει το τρίλεξο σύμπλεγμα ΣΤΗΝ ΑΘΗΝΑ ΣΤΙΣ, το οποίο εμφανίζεται 157 φορές σε εύρος 122 κειμένων και βοηθάει στην χωροχρονική τοποθέτηση των γεγονότων. Η πρόθεση *σε* ενυπάρχει επίσης στο γραμματικοποιημένο τρίλεξο σύμπλεγμα ΣΕ ΣΥΝΔ ΜΕ 155 φορές σε εύρος 144 κειμένων και στο ακατάληπτο ισομεγέθες Ν ΣΕ ΣΥΝΔ 80 φορές σε εύρος 78 κειμένων. Τα δύο αυτά συμπλέγματα μοιάζουν, ωστόσο, βάσει της Πιθανότητας Συνεμφάνισης στην 4^η στήλη του Πίνακα, είναι πιο πιθανή η πρώτη ακολουθία ν-γραμμάτων έναντι της δεύτερης (9,6% έναντι 6,7% αντίστοιχα). Για το λόγο αυτό το τρίλεξο σύμπλεγμα Ν ΣΕ ΣΥΝΔ, όπως φαίνεται στην 44^η θέση του πίνακα, επεκτείνεται στο τετράλεξο Ν ΣΕ ΣΥΝΔ ΜΕ 70 φορές στα 68 από τα 144 κείμενα εμφάνισης του.

Η πρόθεση *με* βρίσκεται, επιπλέον, στο τρίλεξο ΜΕ ΤΟ ΑΡΘΡ 103 φορές σε 97 κείμενα με την Πιθανότητα Συνεντοπισμού να αγγίζει μόλις το 2,6%. Το χαμηλό ποσοστό σημαίνει πως ο συγκεκριμένος εμπρόθετος δεν βρίσκεται ανεξάρτητος στα 97 κείμενα, αλλά εξαρτάται από διάφορες ρηματικές κεφαλές και κυρίως από το ρήμα *αντικαταστάθηκε*, όπως υποδεικνύουν οι Συμφραστικοί Πίνακες. Για το λόγο αυτό πιο ισχυρό στατιστικά αλλά λιγότερο συχνό από το τρίλεξο ΜΕ ΤΟ ΑΡΘΡ είναι το σύμπλεγμα ΑΝΤΙΚ ΜΕ ΤΟ (88 φορές στα 88 από τα 97 κείμενα του προηγούμενου

τρίλεξου και πιθανότητα συνεντοπισμού 19,5%), που επεκτείνεται στα 75 από τα 88 κείμενα στο τετράλεξο ΑΝΤΙΚ ΜΕ ΤΟ ΑΡΘΡ. Επίσης, η πρόθεση *με* υπάρχει και στο γραμματικοποιημένο τρίλεξο ΜΕ ΤΗΝ ΙΔΙΟΤΗΤΑ 71 φορές στα 62 κείμενα εμφάνισης του. Τέλος, σε 48 κείμενα του υποσώματος εντοπίζεται το τρίλεξο σύμπλεγμα ΜΕ ΤΗΝ ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΗ και επεκτείνεται στο τετράλεξο ΜΕ ΤΗΝ ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΗ ΑΔΕΙΑ και τις 71 φορές που εμφανίζεται. Στα 47 από τα συνολικά 48 κείμενα το τετράλεξο σύμπλεγμα αναπτύσσεται στο πεντάλεξο ΜΕ ΤΗΝ ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΗ ΑΔΕΙΑ ΤΗΣ.

Από τις προθέσεις, τέλος, υπάρχει μόνο το τρίλεξο σύμπλεγμα ΓΙΑ ΚΑΘΕ ΠΡΑΞΗ, που να περιέχει την πρόθεση *για*, και έξι συμπλέγματα με την πρόθεση *κατά* και κομβική λέξη το επίθετο *απαιτούμενη*. Το πιο συχνό αλλά στατιστικά μη ισχυρό (1,7%) από αυτά είναι το τρίλεξο σύμπλεγμα ΤΗΝ ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΗ ΚΑΤΑ εντοπισμένο 88 φορές σε εύρος 68 κειμένων, από τα οποία τα 67 περιέχουν τουλάχιστον μία φορά την επέκταση του στο τετράλεξο ΕΧΕΙ ΤΗΝ ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΗ ΚΑΤΑ και στο πεντάλεξο ΝΑ ΕΧΕΙ ΤΗΝ ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΗ ΚΑΤΑ. Αντίστοιχα, την μεγαλύτερη στατιστική ισχύ (13%) αλλά χαμηλότερη συχνότητα σε σχέση με το τρίλεξο ΤΗΝ ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΗ ΚΑΤΑ κατέχει το τρίλεξο ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΗ ΚΑΤΑ ΝΟΜΟ, το οποίο ισοεμφανίζεται με το τετράλεξο ΤΗΝ ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΗ ΚΑΤΑ ΝΟΜΟ 75 φορές σε εύρος 63 κειμένων και σε δύο κείμενα λιγότερα εμπεριέχεται στο πεντάλεξο ΕΧΕΙ ΤΗΝ ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΗ ΚΑΤΑ ΝΟΜΟ (73 φορές σε 61 κείμενα).

Στον κατάλογο με τα ν-γράμματα των ανδρών Πλημμελειοδικών φαίνεται πως η μετοχή *απαιτούμενη*, που λειτουργεί ως αξιολογικό τροπικό επίθετο, διαδραματίζει κυρίαρχο ρόλο, καθώς εντοπίζεται στα 18 από τα 50 συμπλέγματα. Προκειμένου, όμως, να φανεί ποιες είναι οι πιο ισχυρές συνάψεις, παρατίθεται στο σημείο αυτό ο Πίνακας 8 με τα Συμφραστικά Πλαίσια (Collocates) της κομβικής λέξης *απαιτούμενη* σε διάστημα τεσσάρων λέξεων αριστερά και δεξιά αυτής. Οι συνάψεις σε κάθε θέση αριστερά και δεξιά κατατάσσονται με βάση τη στατιστική συχνότητα εμφάνισης από την πιο συχνή στη λιγότερο συχνή, ενώ ελάχιστο όριο συχνότητας έχει οριστεί η τιμή 50:

A4	A3	A2	A1	Κομβική Λέξη	Δ1	Δ2	Δ3	Δ4
ΧΩΡΙΣ	ΝΑ	ΕΧΕΙ	ΤΗΝ	ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΗ	ΑΔΕΙΑ	ΝΟΜΟ	ΑΡΜΟΔΙΑΣ	ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΗΣ
ΝΑ	ΕΦΟΔΙΑΣΘΕΙ	ΜΕ		ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΗ	ΚΑΤΑ	ΤΗΣ	ΚΑΤΑ	ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ

Πίνακας 8: Συμφραστικά πλαίσια της κομβικής λέξης απαιτούμενης

Rank	Freq	Freq(L)	Freq(R)	Stat	Collocate
1	1	1	0	8.34854	περίπτωσιν
2	2	0	2	7.34854	άδειαν
3	96	0	96	6.73383	άδεια
4	2	0	2	6.17862	απόσταση
5	1	1	0	5.76358	νόμον
6	88	0	88	5.45263	κατά
7	180	180	0	5.03385	την
8	9	9	0	4.71111	νόμο
9	1	0	1	4.26108	νόμμη
10	2	2	0	3.26108	κατηγορία
11	4	0	4	0.68677	από

Πίνακας 9: Άμεσες συνάψεις (Collocates) του αξιολογικού τροπικού επιθέτου απαιτούμενη

Από τον παραπάνω Πίνακα φαίνεται πως η ακολουθία ΤΗΝ ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΗ ΑΔΕΙΑ είναι πιο ισχυρή στατιστικά από την τρίλεξη ΤΗΝ ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΗ ΚΑΤΑ. Από τον Κατάλογο Συχνοτήτων των ανδρών Πλημμελειοδικών στον Πίνακα 5, η λέξη *κατά* εμφανίζεται 655 φορές και, βάσει των Συμφραστικών Πλαισίων (Collocates) του Πίνακα 9, 88 φορές αμέσως δεξιά από τη λέξη *απαιτούμενη*, ενώ η λέξη *άδεια* 294 φορές και 96 φορές αμέσως δεξιά από τη λέξη *απαιτούμενη*. Αυτό σημαίνει πως η πρόθεση *κατά* έχει μεγαλύτερη συντακτική ελευθερία, ενώ η λέξη *άδεια* δεσμεύεται από το επίθετο στο 1/3 των εμφανίσεων της στο υπόσωμα. Επίσης ισχυρά είναι και τα τρίλεξα ΕΧΕΙ ΤΗΝ ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΗ, ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΗ ΑΔΕΙΑ ΤΗΣ, ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΗ ΚΑΤΑ ΝΟΜΟ και ΜΕ ΤΗΝ ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΗ, όπως αποδεικνύεται και από τα συμπλέγματα του Πίνακα 7.

Επιπλέον, το πιο συχνό από τα τρίλεξα συμπλέγματα με τη μετοχή *απαιτούμενη* είναι το ΕΧΕΙ ΤΗΝ ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΗ (93 φορές σε εύρος 72 κειμένων και Πιθανότητα Συνεμφάνισης 9,5%), το οποίο εμπεριέχεται ίσες φορές στο τετράλεξο ΝΑ ΕΧΕΙ ΤΗΝ ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΗ (93 φορές σε εύρος 72 κειμένων) και σε 8 κείμενα λιγότερο στο πεντάλεξο ΧΩΡΙΣ ΝΑ ΕΧΕΙ ΤΗΝ ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΗ (79 φορές σε 66 κείμενα). Έπειτα ακολουθούν έξι συμπλέγματα με την πρόθεση *κατά*, από τα οποία το πιο συχνό τρίλεξο είναι το σύμπλεγμα ΤΗΝ ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΗ ΚΑΤΑ (88 φορές σε 68 κείμενα), το οποίο εμπεριέχεται στα 67 από τα 68 κείμενα στο τετράλεξο ΕΧΕΙ ΤΗΝ ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΗ ΚΑΤΑ και στο πεντάλεξο ΝΑ ΕΧΕΙ ΤΗΝ ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΗ ΚΑΤΑ. Ωστόσο το πιο ισχυρό τρίλεξο με την ίδια πρόθεση βάσει την Πιθανότητας

Συμφωνία είναι το ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΗ ΚΑΤΑ ΝΟΜΟ (75 φορές σε εύρος 63 κειμένων και Πιθανότητα Συμφωνίας 13%), που εμπεριέχεται στα ίδια κείμενα στο τετράλεξο ΤΗΝ ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΗ ΚΑΤΑ ΝΟΜΟ και στα 61 από τα 63 κείμενα στο πεντάλεξο ΕΧΕΙ ΤΗΝ ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΗ ΚΑΤΑ ΝΟΜΟ (73 φορές σε 61 κείμενα). Τέλος, τα υπόλοιπα 9 από τα 18 συμπλέγματα με την μετοχή *απαιτούμενη* σχετίζονται με τη λέξη *άδεια*. Δηλαδή, υπάρχει το πιο συχνό τρίλεξο ΤΗΝ ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΗ ΑΔΕΙΑ (85 φορές σε εύρος 60 κειμένων), το οποίο επεκτείνεται 79 φορές στα 56 από τα 60 κείμενα στο τετράλεξο ΤΗΝ ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΗ ΑΔΕΙΑ ΤΗΣ και στα 50 από τα 60 κείμενα στο πεντάλεξο ΤΗΝ ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΗ ΑΔΕΙΑ ΤΗΣ ΑΡΜΟΔΙΑΣ. Το πιο ισχυρό ως προς την ποσοστό στατιστικής συμφωνίας αλλά λιγότερο συχνό από το τρίλεξο σύμπλεγμα ΤΗΝ ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΗ ΑΔΕΙΑ είναι το παρόμοιο τρίλεξο ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΗ ΑΔΕΙΑ ΤΗΣ (79 φορές σε εύρος 56 κειμένων), που μετατρέπεται στο τετράλεξο ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΗ ΑΔΕΙΑ ΤΗΣ ΑΡΜΟΔΙΑΣ 69 φορές στα 47 από τα 56 κείμενα και στα ίδια κείμενα στο πεντάλεξο ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΗ ΑΔΕΙΑ ΤΗΣ ΑΡΜΟΔΙΑΣ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΗΣ. Τέλος εντοπίζεται το τρίλεξο ΜΕ ΤΗΝ ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΗ (71 φορές σε 48 κείμενα), που αναπτύσσεται στα ίδια κείμενα στο τετράλεξο ΜΕ ΤΗΝ ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΗ ΑΔΕΙΑ και σε ένα κείμενο λιγότερο στο πεντάλεξο ΜΕ ΤΗΝ ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΗ ΑΔΕΙΑ ΤΗΣ (69 φορές στα 47 από τα 48 κείμενα).

Εκτός από τα παραπάνω περιβάλλοντα, η λέξη *άδεια* εντάσσεται σε ξεχωριστές ακολουθίες ν-γραμμάτων χωρίς τη μετοχή δεοντικής τροπικότητας *απαιτούμενη*. Με πολλή υψηλή πιθανότητα συμφωνίας (11,2%) εντοπίζεται το τρίλεξο σύμπλεγμα ΑΔΕΙΑ ΤΗΣ ΑΡΜΟΔΙΑΣ 98 φορές σε πλήθος 63 κειμένων. Το σύμπλεγμα επεκτείνεται στο τετράλεξο ΑΔΕΙΑ ΤΗΣ ΑΡΜΟΔΙΑΣ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΗΣ 76 φορές στα 52 από τα 63 κείμενα και εμπεριέχει τις ίδιες φορές το τρίλεξο ΤΗΣ ΑΡΜΟΔΙΑΣ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΗΣ. Επίσης με εξίσου υψηλό ποσοστό συμφωνίας (10,7%) υπάρχει το τρίλεξο ΑΔΕΙΑ ΙΚΑΝΟΤΗΤΑΣ ΟΔΗΓΟΥ. Από όλα τα παραπάνω και με βάση το περικείμενο (Concordance) φαίνεται πως τα εκφωνήματα *χωρίς να έχει την απαιτούμενη άδεια της αρμόδιας Πολεοδομικής Υπηρεσίας και χωρίς να έχει την απαιτούμενη κατά νόμο* είναι παγιωμένα στο λόγο των ανδρών Δικαστών και λόγω της παγίωσης αυτής χρηματίζονται τόσα πολλά παρόμοια ν-γράμματα/συμπλέγματα.

Άλλο ένα κυρίαρχο μοτίβο γραφής στα κείμενα των ανδρών Πλημμελειοδικών βάσει του Πίνακα 7 είναι οι δομές με το σύνδεσμο *να*. Την πιο αυξημένη τιμή συχνότητας και Πιθανότητας Συμφωνίας έχει το τρίλεξο σύμπλεγμα ΧΩΡΙΣ ΝΑ

ΕΧΕΙ (130 φορές σε 97 κείμενα και 10,7% Πιθανότητα Συνεμφάνισης), που επεκτείνεται στο τετράλεξο ΧΩΡΙΣ ΝΑ ΕΧΕΙ ΤΗΝ 88 φορές στα 73 από τα 97 κείμενα. Επίσης, με μικρότερη πιθανότητα συνεμφάνισης υπάρχει το τρίλεξο ΝΑ ΕΧΕΙ ΤΗΝ. Τα τρία προαναφερθέντα συμπλέγματα εντοπίζονται ήδη σε αρκετές ν-γράμματες ακολουθίες, που αναλύθηκαν παραπάνω, όπως ΝΑ ΕΧΕΙ ΤΗΝ ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΗ, ΧΩΡΙΣ ΝΑ ΕΧΕΙ ΤΗΝ ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΗ και ΝΑ ΕΧΕΙ ΤΗΝ ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΗ ΚΑΤΑ, και το ισομεγέθες. Ακόμα, στον παραπάνω κατάλογο εμφανίζονται τα μοναδικά τρίλεξα ΝΑ ΟΔΗΓΕΙ ΤΟ (80 φορές σε πλήθος 58 κειμένων), ΝΑ ΚΗΡΥΧΘΕΙ ΕΝΟΧΟΣ (70 φορές σε 69 κείμενα) και ΧΩΡΙΣ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΩΣ ΝΑ (70 φορές σε 49 κείμενα), που δεν επεκτείνονται σε τετράλεξα ή πεντάλεξα. Για να βρεθούν τα δομικά σχήματα των να-συμπληρωμάτων στο υπόσωμα των ανδρών Πλημμελειοδικών, ακολουθεί ο Πίνακας 10 με τα Συμφραστικά Πλαίσια (Collocates) του συνδέσμου να:

A3	A2	A1	Κομβική Λέξη	Δ1	Δ2	Δ3
	ΚΑΙ	ΧΩΡΙΣ	ΝΑ	ΕΧΕΙ	ΤΗΝ	ΚΑΤΑ
		ΠΡΕΠΕΙ	ΝΑ	ΟΔΗΓΕΙ	ΤΟ	
		ΚΑΤΕΛΗΦΘΗ	ΝΑ	ΚΗΡΥΧΘΕΙ	ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΗ	

Πίνακας 10: Συμφραστικά πλαίσια της κομβικής λέξης να στα κείμενα των ανδρών Πλημμελειοδικών

Από τον παραπάνω Πίνακα διαπιστώνεται το ευρύτερο δομικό σχήμα χωρίς να έχει και επαληθεύεται η ισχυρή Πιθανότητα Συνεμφάνισης του ίδιου τρίλεξου συμπλέγματος ΧΩΡΙΣ ΝΑ ΕΧΕΙ (10,7%) του Πίνακα 7 έναντι των υπόλοιπων ν-γράμματων ακολουθιών, που περιέχουν τον σύνδεσμο να.

Στον κατάλογο ν-γραμμάτων του Πίνακα 7 εμφανίζονται συμπλέγματα με τις κομβικές λέξεις *κατηγορουμένου, δίωξη, βλάβη και ποινή*, που ανήκουν στο ειδικό λεξιλόγιο των ποινικών δικαστικών κειμένων και αναμένονται να ακουστούν κατά την εκφώνηση της απόφασης. Πιο αναλυτικά, εντοπίζονται τρία παρόμοια συμπλέγματα με κομβική λέξη την ουσιαστικοποιημένη μετοχή *κατηγορουμένου*. Το πιο συχνό είναι το τρίλεξο σύμπλεγμα ΤΟΥ ΚΑΤΗΓΟΡΟΥΜΕΝΟΥ ΤΟΥ (149 φορές σε πλήθος 148 κειμένων), του οποίου η ακολουθία ν-γραμμάτων είναι αδύναμη (2,1%). Ωστόσο, πιο ισχυρό τρίλεξο είναι το ΑΠΟΝΤΟΣ ΤΟΥ ΚΑΤΗΓΟΡΟΥΜΕΝΟΥ (132 φορές σε εύρος 132 κειμένων και Πιθανότητα Συνεμφάνισης 25,3%), που επεκτείνεται στο τετράλεξο ΑΠΟΝΤΟΣ ΤΟΥ ΚΑΤΗΓΟΡΟΥΜΕΝΟΥ ΤΟΥ 92 φορές στα 92 από τα 132 κείμενα του τρίλεξου. Επίσης, υπάρχουν τρία πολύ ισχυρά αλλά μέτριας συχνότητας

συμπλέγματα με κομβική λέξη το ουσιαστικό *δίωξη*. Ανώτερο στη σειρά εμφάνισης είναι το τρίλεξο σύμπλεγμα ΔΙΩΞΗ ΛΟΓΩ ΠΑΡΑΓΡΑΦΗΣ (79 φορές σε εύρος 46 κειμένων και Πιθανότητα Συνακολούθησης 23%) και έπειτα ακολουθεί το τρίλεξο ΠΟΙΝΙΚΗ ΔΙΩΞΗ ΛΟΓΩ (75 φορές σε εύρος 45 κειμένων και Πιθανότητα Συνακολούθησης 24,6%), που επεκτείνεται στο τετράλεξο ΠΟΙΝΙΚΗ ΔΙΩΞΗ ΛΟΓΩ ΠΑΡΑΓΡΑΦΗΣ (72 φορές σε εύρος 43 κειμένων από τα 45 του τρίλεξου και Πιθανότητα Συνακολούθησης 23%). Το μοναδικό σύμπλεγμα με το ουσιαστικό *βλάβη* ως κομβική λέξη είναι το ισχυρό τρίλεξο ΒΛΑΒΗ ΤΗΣ ΥΓΕΙΑΣ, που εμφανίζεται 70 φορές σε εύρος 46 κειμένων και Πιθανότητα Συνακολούθησης 19,3%. Τέλος, αρκετά συχνά παρουσιάζεται το τρίλεξο ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤΙΚΗ ΠΟΙΝΗ 118 φορές σε εύρος 81 κειμένων, το οποίο επεκτείνεται άλλες 68 φορές σε εύρος 51 κειμένων στο εναλλακτικό τρίλεξο Κ ΧΡΗΜΑΤΙΚΗ ΠΟΙΝΗ.

Καταλήγοντας, άλλο ένα κοινό μοτίβο που παρουσιάζεται στα φραστικά συμπλέγματα του υποσώματος των ανδρών Πλημμελειοδικών είναι οι συντομογραφίες, καθώς εντοπίζονται στο ένα πέμπτο των 50 πιο συχνών ν-γράμματων ακολουθιών. Μεγαλύτερη τιμή συχνότητας και κειμενικού εύρους έχει το τρίλεξο σύμπλεγμα ΠΑΡ Α ΠΑΡ (155 φορές σε 155 κείμενα) και έπειτα το Α ΠΑΡ ΠΚ (74 φορές σε 74 κείμενα), τα οποία ενισχύονται στο τετράλεξο ΠΑΡ Α ΠΑΡ ΠΚ 69 φορές στα 69 από τα 155 κείμενα, και το όμοιο τρίλεξο ΠΚ ΚΑΙ ΑΡΘΡ 82 φορές σε εύρος 82 κειμένων. Επίσης σχετικά με τα άρθρα του Ποινικού Κώδικα είναι τα τρίλεξα συμπλέγματα ΜΕ ΤΟ ΑΡΘΡ (103 φορές σε 97 κείμενα) και ΑΝΤΙΚ ΜΕ ΤΟ (88 φορές σε 88 κείμενα), που αναπτύσσονται στο τετράλεξο ΑΝΤΙΚ ΜΕ ΤΟ ΑΡΘΡ 75 φορές σε 75 κείμενα.

4.2.2.2. ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΠΛΗΜΜΕΛΕΙΟΔΙΚΕΣ

Στον Πίνακα 11 περιλαμβάνονται οι 50 πιο συχνές ν-γράμματες ακολουθίες στο υπόσωμα κειμένων των γυναικών Πλημμελειοδικών. Μέσω της σύγκρισης των παρακάτω αποτελεσμάτων με τα αποτελέσματα του Πίνακα 7, φαίνεται ποιες δομικές/συντακτικές επιλογές είναι κοινές και ποιες χαρακτηρίζουν το κάθε φύλο ξεχωριστά:

Σειρά	Frequency	Range	Πιθανότητα	N-grams
1	144	144	0.019	παρ α παρ
2	137	93	0.055	και χρηματική ποινή
3	130	93	0.051	για κάθε πράξη

4	119	104	0.063	στην αθήνα στις
5	112	108	0.014	σε συνδ με
6	112	111	0.259	του κατηγορουμένου του
7	104	104	0.236	απόντος του κατηγορουμένου
8	101	60	0.094	ποινική δίωξη λόγω
9	100	76	0.221	χωρίς να έχει
10	99	58	0.105	δίωξη λόγω παραγραφής
11	97	71	0.224	άδεια της αρμόδιας
12	96	58	0.021	ποινική δίωξη λόγω παραγραφής
13	90	83	0.222	με την ιδιότητα
14	80	73	0.192	τόπο και χρόνο
15	77	77	0.059	απόντος του κατηγορουμένου του
16	76	76	0.072	ν σε συνδ
17	74	74	0.190	πκ και άρθρ
18	73	56	0.131	βλάβη της υγείας
19	72	70	0.013	συνολική ποινή φυλακίσεως
20	71	58	0.076	την απαιτούμενη άδεια
21	70	60	0.016	άδεια της αρμόδιας πολεοδομικής
22	70	60	0.033	της αρμόδιας πολεοδομικής
23	68	49	0.052	των ως άνω
24	67	67	0.157	ν σε συνδ με
25	66	54	0.035	απαιτούμενη άδεια της
26	65	65	0.056	α παρ παρ
27	65	55	0.018	ημερών για κάθε
28	65	53	0.012	να έχει την
29	65	53	0.024	την απαιτούμενη άδεια της
30	63	52	0.183	από την άλλη
31	63	41	0.009	κάκωση και βλάβη
32	62	51	0.015	με την απαιτούμενη
33	61	54	0.154	και πρέπει να
34	60	54	0.049	πρέπει να κηρυχθεί
35	60	59	0.198	στις με πρόθεση
36	60	41	0.198	σωματική κάκωση και
37	60	41	0.029	σωματική κάκωση και βλάβη
38	60	45	0.046	των ως άνω ποινών
39	60	45	0.138	ως άνω ποινών
40	58	49	0.055	απαιτούμενη άδεια της αρμόδιας
41	58	53	0.013	χωρίς να έχει την
42	57	47	0.013	με την απαιτούμενη άδεια
43	57	47	0.011	με την απαιτούμενη άδεια της
44	57	48	0.104	την απαιτούμενη άδεια της αρμόδιας
45	56	42	0.060	λόγω παραγραφής για

46	55	46	0.073	άδεια της αρμόδιας πολεοδομικής υπηρεσίας
47	55	55	0.030	ένοχο στην αθήνα
48	55	55	0.131	α παρ πκ
49	55	47	0.154	απαιτούμενη άδεια της αρμόδιας πολεοδομικής
50	55	46	0.028	αρμόδιας πολεοδομικής υπηρεσίας

Πίνακας 11: Λεξικά Συμπλέγματα/Ν-Γράμματα των γυναικών Πλημμελειοδικών

Από τον Πίνακα 11 τα 31 από τα 50 πιο συχνά ν-γράμματα, που σημειώνονται με έντονο χρώμα, είναι ίδια με τα ν-γράμματα των ανδρών Πλημμελειοδικών (Πίνακας 7) αλλά με διαφορετικές συχνότητες. Τα περισσότερα από αυτά εμπεριέχουν τους όρους *απαιτούμενη, άδεια, αρμόδιας, κάκωση, βλάβη και κατηγορουμένου*, όπως και στην προηγούμενη ενότητα των αποτελεσμάτων. Τα υπόλοιπα συμπλέγματα του καταλόγου εμφανίζουν μικρές διαφοροποιήσεις ως προς την πιθανή ανάπτυξη των τρίλεξων συμπλεγμάτων σε σχέση με τα όμοια συμπλέγματα των ανδρών Πλημμελειοδικών.

Το πιο συχνό σύμπλεγμα του Πίνακα 11 είναι το συντομογραφικό τρίλεξο ΠΑΡ Α ΠΑΡ (144 φορές σε εύρος 144 κειμένων και πιθανότητα συνεμφάνισης 1,9%) αλλά μεγαλύτερη πιθανότητα συνεμφάνισης παρουσιάζει το λιγότερο συχνό τρίλεξο Α ΠΑΡ ΠΚ (55 φορές σε 55 κείμενα και πιθανότητα συνεμφάνισης 13,1%). Τα δύο παραπάνω συμπλέγματα εντοπίζονται και στους άνδρες Πλημμελειοδικές (Πίνακας 7), ενώ μόνο οι γυναίκες χρησιμοποιούν επιπλέον το τρίλεξο Α ΠΑΡ ΠΑΡ (65 φορές σε εύρος 65 κειμένων). Από τα συντομογραφικά συμπλέγματα, εντοπίζονται, επίσης, τα τρίλεξα ΣΕ ΣΥΝΔ ΜΕ (112 φορές σε 108 κείμενα) και Ν ΣΕ ΣΥΝΔ (76 φορές σε 76 κείμενα), τα οποία στα 67 από τα 108 και 76 κείμενα αντίστοιχα εμπεριέχονται στο τετράλεξο Ν ΣΕ ΣΥΝΔ ΜΕ, και τα τρίλεξο ΠΚ ΚΑΙ ΑΡΘΡ. Οι τέσσερις τελευταίες ν-γράμματες ακολουθίες ανιχνεύονται στα 50 πιο συχνά συμπλέγματα και των δύο φύλων των Δικαστών.

Ως δεύτερο πιο συχνό σύμπλεγμα του Πίνακα 11 κατατάσσεται το τρίλεξο ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤΙΚΗ ΠΟΙΝΗ 130 φορές σε εύρος 93 κειμένων, που εμφανίζεται και στους άνδρες Πλημμελειοδικές. Στον παραπάνω κατάλογο περιλαμβάνονται και άλλα συμπλέγματα με κομβική λέξη το ουσιαστικό *ποινή*, τα οποία εντοπίζονται αποκλειστικά και μόνο στο υπόσωμα των γυναικών Δικαστών. Υπάρχει δηλαδή το συχνό αλλά αδύναμο τρίλεξο ΤΩΝ ΩΣ ΑΝΩ (68 φορές σε 49 κείμενα) και το ιδιαίτερα ισχυρό αλλά λιγότερο συχνό τρίλεξο σύμπλεγμα ΩΣ ΑΝΩ ΠΟΙΝΩΝ (60 φορές σε 45

κείμενα και πιθανότητα συνεμφάνισης 13,8%), τα οποία εμπεριέχονται στο τετράλεξο ΤΩΝ ΩΣ ΑΝΩ 60 φορές σε πλήθος 45 κειμένων. Επίσης αποκλειστικά στις αποφάσεις των γυναικών Πλημμελειοδικών εμφανίζεται το αδύναμο τρίλεξο ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΠΟΙΝΗ ΦΥΛΑΚΙΣΕΩΣ 72 φορές σε 70 κείμενα.

Επιπλέον, πολλά συμπλέγματα του Πίνακα 11 εμπεριέχουν τις κύριες προθέσεις *σε*, *από* και τις καταχρηστικές *με* και *για* της Νέας Ελληνικής. Πιο αναλυτικά, η πρόθεση *για* εντοπίζεται στην τρίτη σε σειρά κατάταξης ν-γράμματη ακολουθία ΓΙΑ ΚΑΘΕ ΠΡΑΞΗ (130 φορές σε εύρος 93 κειμένων), η οποία χρησιμοποιείται και από τους άνδρες Δικαστές. Στα γυναικεία κείμενα κατά αποκλειστικότητα συμπεριλαμβάνεται και το τρίλεξο ΗΜΕΡΩΝ ΓΙΑ ΚΑΘΕ (65 φορές σε 55 κείμενα) και ΛΟΓΩ ΠΑΡΑΓΡΑΦΗΣ ΓΙΑ (56 φορές σε εύρος 42 κειμένων). Στους 50 πιο συχνούς όρους διακρίνονται τα κοινά με τους άνδρες Δικαστές τρίλεξα ΣΕ ΣΥΝΔ ΜΕ, Ν ΣΕ ΣΥΝΔ, τα οποία επεκτείνονται στο κοινό τετράλεξο Ν ΣΕ ΣΥΝΔ ΜΕ. Η πρόθεση *σε* εμφανίζεται, επίσης, συγχωνευμένη με κάποιο άρθρο αιτιατικής πτώσης, όπως φαίνεται στο κοινό για άνδρες και γυναίκες τρίλεξο ΣΤΗΝ ΑΘΗΝΑ ΣΤΙΣ και στα τρίλεξα ΣΤΙΣ ΜΕ ΠΡΟΘΕΣΗ και ΕΝΟΧΟ ΣΤΗΝ ΑΘΗΝΑ, που χρησιμοποιούνται μόνο από τις γυναίκες Δικαστές. Ακόμα, τα γυναικεία συμπλέγματα με την πρόθεση *με* είναι απολύτως ίδια με αυτά των ανδρών Πλημμελειοδικών του Πίνακα 10 (ΜΕ ΤΗΝ ΙΔΙΟΤΗΤΑ, Ν ΣΕ ΣΥΝΔ ΜΕ, ΣΕ ΣΥΝΔ ΜΕ, ΜΕ ΤΗΝ ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΗ, ΜΕ ΤΗΝ ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΗ ΑΔΕΙΑ, ΜΕ ΤΗΝ ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΗ ΑΔΕΙΑ ΤΗΣ), καθώς και τα συμπλέγματα με την πρόθεση *χωρίς* (ΧΩΡΙΣ ΝΑ ΕΧΕΙ, ΧΩΡΙΣ ΝΑ ΕΧΕΙ ΤΗΝ). Τέλος, μεμονωμένα στο γυναικείο υπόσωμα εμφανίζεται ένα σύμπλεγμα με την πρόθεση *από*, το τρίλεξο ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΛΛΗ (63 φορές σε εύρος 52 κειμένων).

Στον Πίνακα 11 εντοπίζεται, επιπλέον, ένα πλήθος ν-γράμματων ακολουθιών, που περιέχουν το παρατακτικό και συμπλεκτικό μόριο *και*. Δύο από αυτά υπάρχουν και στο υπόσωμα των ανδρών Πλημμελειοδικών, όπως τα τρίλεξα ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤΙΚΗ ΠΟΙΝΗ, ΠΚ ΚΑΙ ΑΡΘΡ. Τα υπόλοιπα συμπλέγματα χαρακτηρίζουν αποκλειστικά τον γυναικείο δικαστικό λόγο, ο οποίος περιλαμβάνει διωνυμικές φραστικές δομές με αυξημένη στατιστική πιθανότητα και συχνότητα. Το πιο συχνό από τα διωνυμικά συμπλέγματα είναι το πολύ ισχυρό τρίλεξο ΤΟΠΟ ΚΑΙ ΧΡΟΝΟ (80 φορές σε 73 κείμενα και Πιθανότητα Συνεμφάνισης 19,2%). Έπονται το πιο ισχυρό διωνυμικό τρίλεξο ΣΩΜΑΤΙΚΗ ΚΑΚΩΣΗ ΚΑΙ (Πιθανότητα Συνεμφάνισης 19,8%) και το

αδύναμο ΚΑΚΩΣΗ ΚΑΙ ΒΛΑΒΗ, τα οποία μετατρέπονται στο τετράλεξο ΣΩΜΑΤΙΚΗ ΚΑΚΩΣΗ ΚΑΙ ΒΛΑΒΗ.

Πέντε από τα 50 πιο συχνά συμπλέγματα του υποσώματος των γυναικείων δικαστικών αποφάσεων περιλαμβάνει τον σύνδεσμο να, τρία από τα οποία εμφανίζονται και στο υπόσωμα των ανδρικών αποφάσεων (ΧΩΡΙΣ ΝΑ ΕΧΕΙ, ΝΑ ΕΧΕΙ ΤΗΝ, ΧΩΡΙΣ ΝΑ ΕΧΕΙ ΤΗΝ). Αποκλειστικά οι γυναίκες Πλημμελειοδίκες χρησιμοποιούν δύο επιπρόσθετα να-συμπλέγματα σε 54 από τα συνολικά 410 κείμενα, το ισχυρό τρίλεξο ΚΑΙ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ 61 φορές (πιθανότητα συνεμφάνισης 15,4%) και μια φορά λιγότερο το αδύναμο ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΚΗΡΥΧΘΕΙ (πιθανότητα συνεμφάνισης 15,4%). Οι άμεσες συνάψεις του συμπληρωματικού συνδέσμου να στα κείμενα των γυναικών Δικαστών διακρίνονται στον Πίνακα 12, που δημιουργήθηκε μέσω της επιλογής «Συμφραστικά Πλαίσια» (Collocates) του προγράμματος AntConc 3.4.3:

Α3	Α2	Α1	Κομβ.Λέξη	Δ1	Δ2	Δ3
	ΚΑΙ	ΧΩΡΙΣ	ΝΑ	ΕΧΕΙ	ΤΗΝ	ΜΕ
		ΠΡΕΠΕΙ	ΝΑ	ΚΗΡΥΧΘΕΙ	ΤΟ	ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΗ
		ΚΑΙ	ΝΑ	ΟΔΗΓΕΙ	ΟΡΙΣΤΙΚΑ	Η
			ΝΑ	ΕΦΟΔΘΙΑΣΘΕΙ		

Πίνακας 12: Συμφραστικά πλαίσια της κομβικής λέξης να στα κείμενα των γυναικών Πλημμελειοδικών

Όπως φαίνεται από τον παραπάνω πίνακα, τα πιο δυνατά συμπλέγματα είναι τα τρίλεξα ΧΩΡΙΣ ΝΑ ΕΧΕΙ και ΚΑΙ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ, επαληθεύοντας τις ιδιαίτερα αυξημένες Πιθανότητες Συνεμφάνισης τους στον Πίνακα 11 (22,1% και 15,4% αντίστοιχα).

Από τον Πίνακα 12 Πολλές ακολουθίες ν-γραμμάτων περιλαμβάνει τις κομβικές λέξεις απαιτούμενη, άδεια και αρμόδιας, οι οποίες, όπως και στους άνδρες Δικαστές, απορρέουν από το τυποποιημένο εκφώνημα «χωρίς να έχει την απαιτούμενη άδεια της αρμόδιας Πολεοδομικής Υπηρεσίας». Έτσι εμφανίζονται τα τρίλεξα ΤΗΝ ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΗ ΑΔΕΙΑ και ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΗ ΑΔΕΙΑ ΤΗΣ, που επεκτείνονται στα τετράλεξα ΤΗΝ ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΗ ΑΔΕΙΑ ΤΗΣ και ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΗ ΑΔΕΙΑ ΤΗΣ και στα πεντάλεξα ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΗ ΑΔΕΙΑ ΤΗΣ ΑΡΜΟΔΙΑΣ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΗΣ και ΤΗΝ ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΗ ΑΔΕΙΑ ΤΗΣ ΑΡΜΟΔΙΑΣ. Επίσης, λιγότερο συχνά εντοπίζεται το τρίλεξο ΜΕ ΤΗΝ ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΗ που επιμηκύνεται στο τετράλεξο ΜΕ ΤΗΝ ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΗ ΑΔΕΙΑ ΤΗΣ και στο πεντάλεξο ΜΕ ΤΗΝ ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΗ ΑΔΕΙΑ ΤΗΣ. Παρόμοια εκφωνήματα θεωρούνται τα τρίλεξα ΑΔΕΙΑ ΤΗΣ ΑΡΜΟΔΙΑΣ, ΤΗΣ ΑΡΜΟΔΙΑΣ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΗΣ και ΑΡΜΟΔΙΑΣ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ, που αναπτύσσονται στο τετράλεξο ΑΔΕΙΑ ΤΗΣ

ΑΡΜΟΔΙΑΣ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ. Όλα τα παραπάνω συμπλέγματα εντοπίζονται στους καταλόγους ν-γραμμάτων και των ανδρών και των γυναικών Πλημμελειοδικών, πλην των ΤΗΝ ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΗ ΑΔΕΙΑ, ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΗ ΑΔΕΙΑ ΤΗΣ, ΑΡΜΟΔΙΑΣ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ και ΑΔΕΙΑ ΤΗΣ ΑΡΜΟΔΙΑΣ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ, τα οποία εντοπίζονται μόνο στο γυναικείο υπόσωμα κειμένων.

Στον κατάλογο του Πίνακα 12 εμφανίζονται τρεις ακόμα λέξεις περιεχομένου νομικής φύσης, που φέρουν το ρόλο της κομβικής λέξης των συμπλεγμάτων τους, τα ουσιαστικά *κατηγορουμένου, δίωξη, βλάβη και κάκωση*. Τα πιο συχνά και ισχυρά στατιστικά είναι τα τρίλεξα ΤΟΥ ΚΑΤΗΓΟΡΟΥΜΕΝΟΥ ΤΟΥ και ΑΠΟΝΤΟΣ ΤΟΥ ΚΑΤΗΓΟΡΟΥΜΕΝΟΥ (με Πιθανότητα Συνεμφάνισης 25,9% και 23,6% αντίστοιχα), που μετατρέπονται στο τετράλεξο ΑΠΟΝΤΟΣ ΤΟΥ ΚΑΤΗΓΟΡΟΥΜΕΝΟΥ ΤΟΥ. Σε αμέσως χαμηλότερες θέσεις στον κατάλογο εντοπίζονται τα τρίλεξα ΠΟΙΝΙΚΗ ΔΙΩΞΗ ΛΟΓΩ και ΔΙΩΞΗ ΛΟΓΩ ΠΑΡΑΓΡΑΦΗΣ, που επεκτείνονται στο τετράλεξο ΠΟΙΝΙΚΗ ΔΙΩΞΗ ΛΟΓΩ ΠΑΡΑΓΡΑΦΗΣ. Έπονται συμπλέγματα με κομβικές λέξεις τους όρους βλάβη και κάκωση, οι οποίοι άλλοτε εμφανίζονται ξεχωριστά (ΒΛΑΒΗ ΤΗΣ ΥΓΕΙΑΣ, ΣΩΜΑΤΙΚΗ ΚΑΚΩΣΗ ΚΑΙ) και άλλοτε εμφανίζονται μαζί σε διώνυμα (ΚΑΚΩΣΗ ΚΑΙ ΒΛΑΒΗ, ΣΩΜΑΤΙΚΗ ΚΑΚΩΣΗ ΚΑΙ ΒΛΑΒΗ). Από όλα τα παραπάνω συμπλέγματα σημειώνεται πως μόνο τα τρίλεξα ΔΙΩΞΗ ΛΟΓΩ ΠΑΡΑΓΡΑΦΗΣ, ΚΑΚΩΣΗ ΚΑΙ ΒΛΑΒΗ, και το τετράλεξο ΣΩΜΑΤΙΚΗ ΚΑΚΩΣΗ ΚΑΙ ΒΛΑΒΗ χαρακτηρίζουν τον γυναικείο λόγο.

Τέλος, στις γυναικείες ν-γράμματες ακολουθίες εμφανίζεται ένα πλήθος γραμματικοποιημένων φράσεων. Ορισμένες από αυτές είναι ίδιες με τις ακολουθίες, που εμφανίζονται στο υπόσωμα κειμένων των ανδρών Πλημμελειοδικών, όπως οι τρίλεξες ΣΕ ΣΥΝΔ ΜΕ και Ν ΣΕ ΣΥΝΔ, που μετατρέπονται στις τετράλεξες Ν ΣΕ ΣΥΝΔ ΜΕ, η τρίλεξη ΠΟΙΝΙΚΗ ΔΙΩΞΗ ΛΟΓΩ μαζί με την επέκταση της σε τετράλεξη ΠΟΙΝΙΚΗ ΔΙΩΞΗ ΛΟΓΩ ΠΑΡΑΓΡΑΦΗΣ και οι φράσεις ΜΕ ΤΗΝ ΙΔΙΟΤΗΤΑ και ΤΩΝ ΩΣ ΑΝΩ. Δύο όμως από τα συμπλέγματα επιλέγονται αποκλειστικά από τις γυναίκες Δικαστές, δηλαδή τα τρίλεξα ΔΙΩΞΗ ΛΟΓΩ ΠΑΡΑΓΡΑΦΗΣ και ΛΟΓΩ ΠΑΡΑΓΡΑΦΗΣ ΓΙΑ.

4.3. ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΥΠΟΣΩΜΑΤΩΝ

4.3.1. ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΑΝΔΡΩΝ ΚΑΙ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΠΛΗΜΜΕΛΕΙΟΔΙΚΩΝ ΜΕΣΩ

ΤΟΥ ΕΡΓΑΛΕΙΟΥ «ΛΕΞΕΙΣ-ΚΛΕΙΔΙΑ» (KEYWORDS)

Μια πιο εστιασμένη σύγκριση των γλωσσικών επιλογών των ανδρών και γυναικών Πλημμελειοδικών, μπορεί να επιτευχθεί μέσω της σύγκρισης των στατιστικά σημαντικών λέξεων-κλειδιών στα δύο υποσώματα. Στον Πίνακα 13, που ακολουθεί, παρουσιάζεται η λίστα με τους πιο στατιστικά σημαντικούς όρους στα ανδρικά κείμενα. Αντίστοιχα, στον Πίνακα 14, παρουσιάζονται οι ασυνήθιστα σπάνιες λέξεις στο λόγο των ανδρών, δηλαδή οι λέξεις που χαρακτηρίζουν περισσότερο τον γυναικείο νομικό λόγο. Το ποσοστό του λάθους στα ευρήματα που παρατίθενται, βάσει της τιμής σημαντικότητας (keyness) κάθε λέξης-κλειδιού, ανέρχεται στο 0,001%, όταν η τιμή σημαντικότητας είναι μεγαλύτερη του 10,83 και στο 0,0001%, όταν η τιμή σημαντικότητας ξεπερνά το 15,3:

Σειρά	Συχνότητα	Σημαντικότητα	Λέξεις-κλειδιά
1	112	61.911	άρθ
2	23	35.036	αντίτιμο
3	23	35.036	εισιτηρίου
4	517	32.154	στις
5	20	30.466	χρησιμοποίησε
6	343	29.115	έχει
7	18	27.419	διαφήμιση
8	18	27.419	πάτρα
9	22	26.543	ηλεκτρικό
10	212	25.925	κατελήφθη
11	19	22.260	χρ
12	24	21.496	ταύτης
13	1290	21.346	να
14	14	21.326	διορίστηκε
15	14	21.326	δσ
16	14	21.326	ειδικός
17	14	21.326	επικόλληση
18	14	21.326	ησαπ
19	21	20.915	οριζόμενα
20	18	20.842	εθνική
21	13	19.803	αφισσών
22	591	19.625	άρθρ
23	107	19.595	ικανότητας
24	17	19.430	χπ
25	28	18.513	βάσει

26	16	18.024	δεη
27	16	18.024	δημοσίας
28	97	17.994	περίπτωση
29	127	17.906	οδηγού
30	193	16.962	απαιτούμενη
31	18	16.932	υπαλλήλου
32	18	16.932	χρησιμοποιήσει
33	118	16.851	αριθ
34	196	16.837	οδό
35	11	16.756	αναγκάστηκε
36	11	16.756	διαφημιστικών
37	11	16.756	δρ
38	20	16.428	περ
39	39	15.822	ό
40	17	15.625	χώρους
41	34	15.577	ελαφρ
42	10	15.233	ανεγειρομένης
43	10	15.233	αντιμωλίαν
44	10	15.233	επιβλεπόμενη
45	58	15.044	τράπεζα
46	16	14.331	δόλια
47	16	14.331	κανονισμένη
48	16	14.331	κατόρθωσε
49	16	14.331	μέσο
50	137	14.234	οδηγεί

***Πίνακας 13:** Λέξεις κλειδιά με θετικό πρόσημο σημαντικότητας από τη σύγκριση αποφάσεων ανδρών δικαστών προς τις αποφάσεις γυναικών δικαστών*

Σειρά	Συχνότητα	Σημαντικότητα	Λέξεις-κλειδιά
1	121	-60.215	ή
2	104	-53.534	άνω
3	19	-37.843	ποσό
4	410	-37.835	των
5	6	-34.942	επαυξανομένης
6	9	-31.882	δασική
7	18	-29.564	πραγματικά
8	5	-28.601	εισφορών
9	16	-26.462	μέσα
10	5	-25.525	οργανισμό
11	22	-24.751	κατέβαλε
12	1	-24.498	επίδομα

13	32	-22.876	μια
14	9	-22.560	καταγιγνώσκει
15	120	-21.285	εκ
16	11	-21.233	μιας
17	12	-21.091	παρούσας
18	23	-18.374	σύμβαση
19	52	-18.305	μέχρι
20	6	-18.098	κτίσμα
21	130	-17.941	εις
22	7	-16.849	ημερομισθίου
23	7	-16.849	μισθού
24	281	-16.634	τις
25	9	-16.448	αποδοχές
26	93	-15.801	εν
27	118	-15.764	κάθε
28	282	-15.763	ως
29	8	-15.753	επιχείρησης
30	5	-15.706	καταβολής
31	5	-15.706	ταύτας
32	17	-15.672	αναφέρονται
33	22	-14.907	θέση
34	9	-14.782	αποδείχθηκαν
35	5	-14.771	έκταση
36	12	-13.911	επιχείρηση
37	36	-13.369	αποτελούμενη
38	1	-12.913	αντιστοίχως
39	2	-12.689	δώρο
40	2	-12.689	ιδιοποιήθη
41	2	-12.689	υπέρ
42	4	-12.377	εισφορές
43	1	-11.789	ιδίων
44	2	-11.647	ικα
45	8	-11.608	ενοχής
46	42	-11.588	πράξης
47	9	-11.582	διευθυντής
48	4	-11.446	οδός
49	5	-11.148	δικαίωμα
50	7	-10.861	οφειλόμενες

Πίνακας 14: Λέξεις κλειδιά με αρνητικό πρόσημο σημαντικότητας από τη σύγκριση αποφάσεων ανδρών δικαστών προς τις αποφάσεις γυναικών δικαστών

Τα αποτελέσματα των δύο καταλόγων λέξεων-κλειδιών υποδεικνύουν ότι οι γλωσσικές επιλογές των ανδρών και γυναικών Πλημμελειοδικών ακολουθούν παρόμοιες νόρμες, όπως οι λόγιες εκφράσεις και οι λεξικοί τύποι. Ωστόσο, παρατηρούνται διαφοροποιήσεις στις προθέσεις, στη χρήση των άρθρων, στην επιλογή του φαινομένου της γραμματικοποίησης και της διάζευξης, στους συνδέσμους και κατ' επέκταση στο είδος των εξαρτημένων προτάσεων, που επιλέγουν.

Από την πρώτη θέση των θετικών λέξεων κλειδιών φαίνεται πως στα κείμενα των ανδρών Πλημμελειοδικών προτιμάται με ισχυρά στατιστικό τρόπο η συντομογραφία *άρθ* (112 φορές με τιμή σημαντικότητας 61,9) αλλά πέντε φορές πιο συχνά εμφανίζεται ως *άρθρ* (591 φορές με τιμή σημαντικότητας 19,6). Γενικά οι συντομογραφίες καταλαμβάνουν παραπάνω από το 1/5 των 50 θετικών λέξεων-κλειδιών του Πίνακα 13, όπως φαίνεται από τους όρους *χρ*, *δσ*, *ησαπ*, *χπ*, *δεη*, *αριθ*, *δρ*, *περ* και *ελαφρ*. Αντίθετα, η μόνη συντομογραφία που εντοπίζεται στις αρνητικές λέξεις-κλειδιά του Πίνακα 14 είναι τα αρχικά *ικα*, η οποία φαίνεται να προτιμάται με στατιστική σημαντικότητα από τις γυναίκες Πλημμελειοδίκες. Επομένως, στο σημείο της δικαστικής απόφασης καθ' αυτής είναι πιο πιθανό να χρησιμοποιήσουν τεμαχισμένες λέξεις οι άνδρες Δικαστές, ενώ οι γυναίκες προτιμούν την πλήρη μορφή των λέξεων.

Στις θετικά προσημασμένες λέξεις-κλειδιά εντοπίζονται δύο είδη αντωνυμιών: οι δεικτική *ταύτης* (24 φορές με τιμή σημαντικότητας 21,5) αποκλειστικά σε πτώση γενική και η αναφορική *ό* (39 φορές με τιμή σημαντικότητας 15,8), η οποία υπάρχει εντός του αναφορικού *ό,τι*. Επίσης, δεν εντοπίζεται κανένα άρθρο εκτός από την λέξη-κλειδί *στις*, όπου το άρθρο εμπεριέχεται στον υβριδικό εμπρόθετο. Αντίθετα, στις αρνητικές λέξεις-κλειδιά υπάρχει ένα πλήθος αναφορικών όρων, που είναι σημαντικά σπάνιοι στα κείμενα των ανδρών Δικαστών. Στον Πίνακα 14 με υψηλή στατιστική σημαντικότητα αλλά πολύ χαμηλή συχνότητα εμφανίζεται η δεικτική αντωνυμία *ταύτας* μόνο σε πτώση αιτιατική (5 φορές και τιμή σημαντικότητας -15,7), αρκετά συχνά ο κατανεμητικός άκλιτος προσδιοριστής *κάθε* (118 φορές και σημαντικότητα -15,8), οι αόριστες αντωνυμίες *μία/μίας* (32/11 φορές και σημαντικότητα -22,9/-21,2 αντίστοιχα), που σε ορισμένα εκφωνήματα λειτουργούν ως αόριστα άρθρα και ως αριθμητικά, και μόνο μία φορά η οριστική αντωνυμία *ιδίων* (τιμή σημαντικότητας -11,8). Ως προς τα άρθρα με πολλή υψηλή συχνότητα και στατιστική σημαντικότητα εντοπίζεται στην τέταρτη θέση το οριστικό άρθρο *των* σε γενική πτώση (410 φορές και τιμή σημαντικότητας -37,8) και στη μέση του πίνακα το άρθρο *τις* (281 φορές και τιμή

συχνότητας -16,6). Από όλα τα παραπάνω προκύπτει επομένως ότι οι γυναίκες Δικαστές εντάσσουν στις αποφάσεις τους πολύ πιο συχνά και με στατιστικά σημαντικό τρόπο λέξεις με γραμματικό χαρακτήρα, που επιτελούν κυρίως τη λειτουργία της αναφορικής δείξης και επιδρούν στη γενικότερη συνοχή του κειμένου.

Επιπλέον, από τις λέξεις-κλειδιά με γραμματικό/συντακτικό χαρακτήρα παρατηρείται η έντονη παρουσία των προθέσεων περισσότερο στις αρνητικές λέξεις-κλειδιά παρά στις θετικές. Στον Πίνακα 13, η λέξη-κλειδί *στις* (517 φορές με τιμή σημαντικότητας 32,2) εμπεριέχει την πρόθεση *σε*, την μόνη πρόθεση που φαίνεται να χρησιμοποιούν με ισχυρή στατιστικότητα οι άνδρες δικαστές, για να αναφερθούν στον χρόνο και σπανιότερα στον τόπο τέλεσης των εγκλημάτων. Στο σύνολο των θετικών λέξεων-κλειδιών, πέραν των 50 πρώτων του παραπάνω καταλόγου, ελάχιστες αφορούν σε προθέσεις και από αυτές όλες είναι αποκλειστικά της Νέας Ελληνικής. Η μειωμένη χρήση τους από μέρους των ανδρών δικαστών αποδεικνύεται και από τα αποτελέσματα του Πίνακα 14, όπου εμφανίζεται μια πληθώρα προθέσεων τόσο της Νέας (*μέχρι*) όσο και της Αρχαίας Ελληνικής (*εις, εν, εκ, υπέρ*), οι οποίες αποτελούν γλωσσική επιλογή των γυναικών δικαστών. Σημειώνεται ότι η λέξη-κλειδί *ως* του Πίνακα 14 χρησιμοποιείται σε ελάχιστα κείμενα ως πρόθεση, συνώνυμη της πρόθεσης *μέχρι*.

Οι υπόλοιπες λέξεις-κλειδιά του Πίνακα 13 και 14 αποτελούν λέξεις περιεχομένου του απαιτητικού λεξιλογίου και λεξιλογίου ορολογιών, ενώ ορισμένες από αυτές εντάσσονται στο καθημερινό λεξιλόγιο και ειδικότερα στα νομικά ομώνυμα. Στην περίπτωση των ανδρών Πλημμελειοδικών, όπως υποδεικνύουν τα αποτελέσματα του Πίνακα 13, οι υποθέσεις αφορούν οικονομικής φύσης παραβάσεις (*αντίτιμο, εισιτηρίου, ηλεκτρικό, τράπεζα, υπαλλήλου*), υποθέσεις παράνομης διαφήμισης (*διαφήμιση, επικόλληση, αφισσών, χώρους*) και παραβάσεις του Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας (*ικανότητας, οδηγού, οδό, μέσο*). Τα ρήματα που στατιστικά επιλέγουν, είναι σχετικά με το θέμα των παραπάνω εκδικαζόμενων υποθέσεων και εστιάζουν στον δράστη (*χρησιμοποίησε, έχει, κατελήφθη, διορίστηκε, χρησιμοποιήσει, αναγκάστηκε, κατόρθωσε, οδηγεί*). Επίσης, χρησιμοποιούν ένα πλήθος επιθέτων και μετοχών, για να προσδιορίσουν τη φύση των ουσιαστικών. Αυτά διακρίνονται σε ταξινομικά (*εθνικός, δημοσίας, διαφημιστικών*), εξειδικευτικά (*ειδικός*), περιγραφικά (*ανεγειρομένης*), αξιολογικά σχολιαστικά (*κανονισμένη*) και αξιολογικά επιτακτικά (*απαιτούμενη, οριζόμενα, επιβλεπόμενη*). Αντίστοιχα, βάσει του Πίνακα 14, ασυνήθιστα σπάνιοι στο λόγο των ανδρών Πλημμελειοδικών είναι οι όροι που αφορούν καταπατήσεις ιδιοκτησιών (*κτίσμα, θέση, έκταση, οδός*), οφειλές εργατικών και εργοδοτικών

εισφορών (*ποσό, εισφορών, οργανισμό, επίδομα, σύμβαση, ημερομισθίου, μισθού, αποδοχές, επιχείρησης, καταβολής, επιχείρηση, δώρο, εισφορές*), υποθέσεις που επιλύθηκαν δηλαδή από γυναίκες Πλημμελειοδίκες. Τα επίθετα και οι μετοχές, που ενισχύουν το λόγο τους, είναι λιγότερα σε αριθμό σε σχέση με τον Πίνακα 13 και διακρίνονται σε ταξινομικά (*δασική*), αξιολογικά σχολιαστικά (*πραγματικά*) περιγραφικά (*παρούσας, αποτελούμενη, οφειλόμενες*) και ποσοδεικτικά (*επαυξανομένης*). Τέλος, ως προς τα ρήματα των αρνητικών λέξεων-κλειδιών, αυτά είναι λιγότερα από τα στατιστικά θετικά ρήματα, σημασιολογικά στρέφουν την προσοχή τόσο προς το δικαστικό σώμα και τις αποδεικτικές διαδικασίες (*καταγιγνώσκει, αναφέρονται, αποδείχθηκαν*) όσο και στο δράστη του εγκλήματος (*κατέβαλε, ιδιοποιήθη*).

Όπως αποδεικνύουν τα ευρήματα του Πίνακα 13 και 14, ο νομικός λόγος ανδρών και γυναικών Πλημμελειοδικών χαρακτηρίζεται από τη χρήση λόγιων τύπων. Και τα δύο φύλα εφαρμόζουν μεταβίβαση του τονισμού των λέξεων (*δημοσίας και ανεγειρομένης* στον Πίνακα 13 και *επαυξανομένης* στον Πίνακα 14), χρησιμοποιούν σχεδόν ισάξια τη γενική πτώση και προτιμούν αρχαϊζουσες δεικτικές αντωνυμίες, που διατηρούν το πτωτικό μορφολογικό σύστημα της Αρχαίας Ελληνικής (*ταύτης* του Πίνακα 13 έναντι *ταύτας* και *ιδίων* του Πίνακα 14). Οι άνδρες δικαστές (Πίνακας 13) φαίνεται να χρησιμοποιούν αρκετά συχνά μετοχές μέσου Παρακειμένου, ιδιαίτερα τη μετοχή *απαιτούμενη* (193 φορές και τιμή σημαντικότητας 17) και λιγότερο συχνά τις μετοχές *οριζόμενα, ανεγειρομένης, επιβλεπόμενη* και *κανονισμένη*. Ακόμη, διατηρούν το κλιτικό σύστημα των ουσιαστικών, διατηρώντας πτώσεις όπως η δοτική και το επίθημα -ν στην αιτιατική (*αντιμωλίαν, βάσει, δημοσίας*) και των ρημάτων κυρίως ως προς την Παθητική φωνή (*κατελήφθη, αναγκάσθηκε*). Παρόμοιες γλωσσικές επιλογές φαίνεται να κάνουν και οι γυναίκες Δικαστές, βάσει του Πίνακα 14 των στατιστικά σημαντικών αρνητικών λέξεων-κλειδιών, καθώς προτιμούν μετοχές σε γενική πτώση με και χωρίς μεταβίβαση τόνου (*παρούσας, επαυξανομένης*) και αρκετά σπάνια τις μετοχές *αποτελούμενη* και *οφειλόμενες*. Ως προς τις κλίση των ρημάτων, όπως και στον Πίνακα 13, οι γυναίκες διατηρούν την Παθητική Φωνή (*ιδιοποιήθη*) και τη ρηματική σύνθεση της Αρχαίας Ελληνικής (*καταγιγνώσκει*), ενώ ως προς τα ουσιαστικά επιλέγουν επίσης τη μεταβίβαση του τόνου στην Γενική Πτώση (*ημερομισθίου*) αλλά όχι τη διατήρηση του τελικού -ν της αιτιατικής ή τη δοτική πτώση. Σε αυτό που, όμως, διαφέρουν κατά κύριο λόγο οι γυναίκες από τους άνδρες δικαστές είναι η χρήση αρχαιοτρόπων επιρρημάτων (*αντιστοίχως, άνω*) και αρχαιοπρεπών προθέσεων για το

σηματισμό εμπρόθετων επιρρηματικών δομών (*εκ, εις, εν, υπέρ*), γλωσσικά στοιχεία δηλαδή που μετατοπίζουν υφολογικά τον δικαστικό λόγο προς το λογιότερο και δημιουργούν περιπλοκότερες κειμενικές σχέσεις.

Επίσης, αξίζει να σημειωθούν τα γλωσσικά μοτίβα που εντοπίζονται αποκλειστικά στο κάθε φύλο Δικαστών ξεχωριστά. Αρχικά, οι άνδρες Πλημμελειοδίκες (Πίνακας 13) χρησιμοποιούν με αρκετά μεγάλη συχνότητα και στατιστική σημαντικότητα τη λέξη-κλειδί *έχει* (343 φορές και τιμή σημαντικότητας 29,1), η οποία στο ένα τρίτο των εμφανίσεων της στα κείμενα των δικαστικών αποφάσεων αντιστοιχεί στο ρήμα κατοχής και περίπου στα δύο τρίτα στο βοηθητικό ρήμα, που σχηματίζει τον Παρακείμενο και φέρει τη λειτουργική κατηγορία της άποψης. Επιπλέον, με σημαντικό τρόπο αλλά χαμηλή συχνότητα εμφανίζεται στην 25^η θέση του Πίνακα 13 η λέξη-κλειδί *βάσει* (28 φορές και σημαντικότητα 18,5), η οποία προκύπτει ως αποτέλεσμα γραμματικοποίησης και λειτουργεί ως δείκτης λόγου είτε παρενθετικά (ανάμεσα δηλαδή σε κόμματα) είτε μετά την αναφορική αντωνυμία *ο οποίος*. Αντίστοιχα, στον Πίνακα 14 την πρώτη θέση ανάμεσα στους 50 στατιστικά σημαντικότερους αρνητικούς όρους καταλαμβάνει το διαζευκτικό *ή* (121 φορές και σημαντικότητα 60,2), το οποίο είναι ασυνήθιστα σπάνιο στα ανδρικά κείμενα.

Τέλος, απόλυτες διαφορές ανάμεσα στα δύο υποσώματα εμφανίζονται στην επιλογή των συνδέσμων των επιρρηματικών προτάσεων. Η πιο συχνή λέξη-κλειδί του Πίνακα 13 αλλά σε χαμηλότερη θέση στην σειρά κατάταξης (13^η θέση) είναι ο σύνδεσμος *να* (1290 φορές με τιμή σημαντικότητας 21,4). Τα *να*-συμπληρώματα, που σχηματίζει ο σύνδεσμος, είναι μια προτασιακή δομή που επιλέγουν οι άνδρες Πλημμελειοδίκες, όπως έχει φανεί ήδη από το πλήθος των λεξικών συμπλεγμάτων με τον σύνδεσμο *να* στον Πίνακα 7. Αντίστοιχα, οι γυναίκες βάσει του Πίνακα 14 προτιμούν πολύ συχνά τη λέξη-κλειδί *ως*, η οποία φέρει παραπάνω ρόλους από τον τροπικό σύνδεσμο και, επομένως, λόγω έλλειψης λημματοποίησης αποκλείονται από την παρούσα σύγκριση.

4.3.2. ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΑΝΔΡΩΝ ΚΑΙ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΠΛΗΜΜΕΛΕΙΟΔΙΚΩΝ ΜΕ ΜΑΡΤΥΡΕΣ/ ΚΑΤΗΓΟΡΟΥΜΕΝΟΥΣ ΜΕΣΩ ΤΟΥ ΕΡΓΑΛΕΙΟΥ «ΛΕΞΕΙΣ-ΚΛΕΙΔΙΑ» (KEYWORDS)

Στην προηγούμενη ενότητα επιχειρήθηκε η σκιαγράφηση της γλώσσας των ανδρών και γυναικών Πλημμελειοδικών αποτυπώνοντας τις ομοιότητες και διαφορές ως προς τις

λέξεις-κλειδιά, που είτε εμφανίζονται είτε απουσιάζουν στο υπόσωμα κειμένων τους. Για μια πληρέστερη αποτύπωση της γλωσσικής ταυτότητας των Πλημμελειοδικών ανεξαρτήτως φύλου, αξίζει να συγκριθούν αθροιστικά τα υποσώματα τους με το υπόσωμα ελέγχου (control) των μαρτύρων/κατηγορουμένων. Στον Πίνακα 14, που ακολουθεί, παρουσιάζεται η λίστα με τους πιο στατιστικά σημαντικούς όρους στο υπόσωμα των δικαστικών αποφάσεων. Αντίστοιχα, στον Πίνακα 15, παρουσιάζονται οι ασυνήθιστα σπάνιες λέξεις στο λόγο των Δικαστών, δηλαδή οι λέξεις που χαρακτηρίζουν περισσότερο τον λόγο των μαρτύρων/κατηγορουμένων. Το ποσοστό του λάθους στα ευρήματα που παρατίθενται, βάσει της τιμής σημαντικότητας (keyness) κάθε λέξης-κλειδιού, ανέρχεται στο 0,0001%, όταν η τιμή σημαντικότητας ξεπερνά το 15,3:

Σειρά	Συχνότητα	Σημαντικότητα	Λέξεις-κλειδιά
1	1396	796.895	παρ
2	1193	692.745	ποινή
3	1342	675.031	κατά
4	1108	630.123	άρθρ
5	1202	538.188	α
6	5143	528.140	του
7	926	505.572	πράξη
8	739	429.119	πκ
9	953	423.774	ν
10	747	421.287	ημερών
11	1094	335.417	των
12	774	332.112	β
13	553	321.113	φυλάκιση
14	717	306.418	ως
15	517	300.209	ένοχο
16	512	297.305	χρηματική
17	2678	261.558	της
18	758	260.478	χωρίς
19	461	256.179	ειδικότερα
20	406	235.754	χιλιάδων
21	371	215.430	διατακτικό
22	352	204.398	κατελήφθη
23	383	202.882	μηνών
24	340	197.429	συνδ
25	370	195.471	άνω
26	403	193.839	πρόθεση
27	333	193.365	απαιτούμενη

28	364	192.052	εις
29	387	184.951	δραχμών
30	317	184.074	φυλακίσεως
31	462	180.544	υπ
32	427	180.199	ή
33	308	178.848	απόντος
34	297	172.460	συνολική
35	348	163.359	εκ
36	275	159.686	αντικ
37	406	155.703	κατηγορουμένου
38	315	150.959	παραπάνω
39	454	146.035	όπως
40	283	146.021	συγκεκριμένα
41	386	141.363	αθήνα
42	240	139.362	αρμόδιας
43	238	138.201	άρθρο
44	336	136.520	λόγω
45	266	136.397	δίωξη
46	233	135.297	αυτού
47	232	134.717	οδηγεί
48	232	134.717	παραγραφής
49	317	131.056	κυκλοφορίας
50	225	130.652	οριστικά

Πίνακας 15: Λέξεις κλειδιά με θετικό πρόσημο σημαντικότητας από τη σύγκριση των υποσωμάτων των Πλημμελειοδικών και των μαρτύρων/κατηγορουμένων

Σειρά	Συχνότητα	Σημαντικότητα	Λέξεις-κλειδιά
1	33	-2.685.741	μου
2	9	-1.625.547	δ
3	11	-797.400	εγώ
4	796	-792.309	δεν
5	5	-670.048	μας
6	128	-620.868	ήταν
7	37	-582.499	είπε
8	136	-570.150	είναι
9	8	-429.354	είμαι
10	960	-419.518	ο
11	640	-418.950	τα
12	2184	-418.190	το
13	8	-384.058	έχω
14	70	-282.964	ένα
15	31	-242.063	όταν

16	6	-233.044	σπίτι
17	2	-227.285	ξέρω
18	76	-202.561	γιατί
19	240	-196.500	είχε
20	8	-174.136	έκανε
21	11	-172.360	εκεί
22	1	-172.131	χτύπησε
23	115	-170.245	νος
24	1031	-167.494	η
25	158	-164.617	θα
26	902	-164.172	στο
27	3	-153.673	έβρισε
28	3	-153.673	τίποτα
29	4	-153.603	παιδιά
30	7	-152.690	μηνύτρια
31	10	-140.987	έγινε
32	10	-140.987	πίσω
33	14	-137.425	κάνει
34	10	-136.008	κτύπησε
35	61	-134.899	αλλά
36	2	-130.086	χρόνια
37	5	-125.275	μητέρα
38	86	-123.152	μετά
39	1	-123.141	κόρη
40	9	-119.675	τότε
41	1	-117.712	εκείνη
42	2	-116.691	δουλειά
43	3	-116.522	γυναίκα
44	3	-116.522	χρήματα
45	1	-112.286	κάτι
46	4	-111.642	πήρε
47	1	-109.575	πήγε
48	1	-106.865	έχουμε
49	10	-106.472	πολύ
50	5	-104.666	πόρτα

Πίνακας 16: Λέξεις κλειδιά με αρνητικό πρόσημο σημαντικότητας από τη σύγκριση των υποσωμάτων των Πλημμελειοδικών και των μαρτύρων/κατηγορουμένων

Από τα παραπάνω αποτελέσματα προκύπτει ότι η γλώσσα των Δικαστών και των Μαρτύρων-Κατηγορούμενων διαφέρει σε γραμματικό/συντακτικό και λεξιλογικό επίπεδο. Οι Δικαστές χρησιμοποιούν λεξιλόγιο που κυμαίνεται ανάμεσα στο απαιτητικό και στο λεξιλόγιο ορολογιών διατηρώντας ορισμένα λόγια στοιχεία, ενώ οι

μάρτυρες/κατηγορούμενοι χρησιμοποιούν λεξικούς τύπους που ανήκουν στο βασικό λεξιλόγιο. Οι σύνδεσμοι επιρρηματικών προτάσεων, η άρνηση, οι προθέσεις, η χρήση βοηθητικών ρημάτων, η διάζευξη είναι επίσης ορισμένοι άλλοι τομείς, που εμφανίζουν μεγάλες διαφορές στη γλώσσα των δύο υποσωμάτων.

Συγκεκριμένα, την πρώτη θέση στις θετικά προσημασμένες λέξεις-κλειδιά των Πλημμελειοδικών του Πίνακα 15 είναι η συντομογραφία *παρ* (1396 φορές με τιμή σημαντικότητας 796,9). Άλλα δείγματα συντομογραφικού λόγου εντοπίζονται σε τεμαχισμένα λεξικά στοιχεία (*παρ, άρθρ, συνδ, αντικ, υπ*), σε αριθμήσεις (*α, β*) και σε αρχικά δικαστικών όρων (*πκ, ν*). Οι συντομογραφίες, όπως αναφέρθηκε και στις λέξεις-κλειδιά του Πίνακα 13 και 14, κυριαρχούν στα κείμενα των Πλημμελειοδικών, αν και βάσει του Πίνακα 2 και του 3, αποδεικνύεται πως αποτελούν στοιχείο γραφής των γραμματέων, οι οποίοι καταγράφουν τα πρακτικά των αποφάσεων. Για το λόγο αυτό, άλλωστε, εντοπίζονται δύο λέξεις-κλειδιά στον Πίνακα 16 με τις αρνητικά προσημασμένες λέξεις, οι οποίες είναι πιο πιθανό στατιστικά να εμφανίζονται στο λόγων μαρτύρων και κατηγορουμένων (*δ, νος*).

Αντίστοιχα, στον Πίνακα 16 την πρώτη θέση βάσει στατιστικής σημαντικότητας παρουσιάζει ο ελλειπτικός τύπος της αντωνυμίας *μου*, ο οποίος όμως εντοπίζεται σχετικά σπάνια στα κείμενα των μαρτυριών (33 φορές με τιμή σημαντικότητας -2685,7). Παρατηρώντας συνολικά τον κατάλογο, φαίνεται πως οι μάρτυρες εντάσσουν συστηματικά τις αντωνυμίες στο λόγο τους και αυτές διακρίνονται σε προσωπικές (*μου, εγώ, μας*), αόριστες (*κάτι*) και δεικτικές (*εκείνη*). Επίσης, ως προσωπικές αντωνυμίες λειτουργούν οι λέξεις-κλειδιά *το, τη* και *ένα* σε ορισμένα όμως από τα εκφωνήματα εμφάνισης τους. Στα υπόλοιπα εκφωνήματα λειτουργούν ως άρθρα, όπως και οι λέξεις-κλειδιά *ο* και *η*. Αντίθετα, στον Πίνακα 15 η μόνη λέξη-κλειδί, που ανήκει ξεκάθαρα στις αντωνυμίες είναι η δεικτική αυτού, ενώ οι λέξεις-κλειδιά *του* και *της* σε μερικά από τα εκφωνήματα εμφάνισης τους αντιστοιχούν στους αδύναμους τύπους της προσωπικής αντωνυμίας. Σε όλα τα υπόλοιπα λειτουργούν ως οριστικά άρθρα, όπως και η λέξη-κλειδί *των*.

Όλες οι παραπάνω αντωνυμίες λειτουργούν ως δείκτες αναφορικής δείξης, που ενισχύουν τη συνοχή των κειμένων των μαρτυριών και των Δικαστικών αποφάσεων αντίστοιχα. Στον κατάλογο με τις θετικές και αρνητικές λέξεις-κλειδιά παρουσιάζονται, επίσης, λέξεις-κλειδιά, που σχετίζονται με την χωρική δείξη, όπως οι λέξεις-κλειδιά *άνω* και *παραπάνω* του Πίνακα 15, που επιλέγουν συστηματικά οι Δικαστές, και οι λέξεις-κλειδιά *εκεί, πίσω* και *στο* του Πίνακα 16, που πιο πιθανό είναι

να εντοπιστούν στις μαρτυρίες. Μόνο στις αρνητικά προσημασμένες λέξεις φαίνεται να εμπεριέχονται λεξικά στοιχεία χρονικής δείξης, πάνω στα οποία στηρίζεται η χρονική καταγραφή και αλληλουχία των γεγονότων, όπως ο σύνδεσμος *όταν*, ο υβριδικός εμπρόθετος *στις* και τα επιρρήματα *τότε* και *μετά*. Επίσης στον Πίνακα 15 εντοπίζονται λέξεις-κλειδιά που φέρουν την πληροφορία του χρόνου. Το ρήμα *έχω* λειτουργεί και ως ανεξάρτητο ρήμα κατοχής αλλά και ως βοηθητικό, που σχηματίζει σε ορισμένα εκφωνήματα τον Παρακειμένο και τον Υπερσυντέλικο. Ως βοηθητικό ρήμα του Παρακειμένου και του Υπερσυντέλικου λειτουργεί και το υπαρκτικό ρήμα *είμαι*, όταν συνδυάζεται σε ορισμένα κείμενα με μετοχή παρακειμένου (π.χ. *είναι/ήταν εφοδιασμένος*). Ρητή δήλωση της χρονικής βαθμίδας γίνεται και μέσω την αρνητικής λέξης-κλειδιού *θα*, η οποία αποτελεί φορέα του μελλοντικού χρόνου. Συμπερασματικά, οι μάρτυρες/κατηγορούμενοι περιγράφουν τον χρόνο και τον τόπο τέλεσης των γεγονότων, ενώ οι Δικαστές χρησιμοποιούν τη χωρική δείξη ως μηχανισμό ενδοφορικής συνοχής, παραπέμποντας σε προηγούμενα σημεία του κειμένου.

Επιπλέον, οι δύο υποομάδες με στατιστικά σημαντικό τρόπο επιλέγουν διαφορετικούς συνδέσμους και κατ' επέκταση προτιμούν δομικά διαφορετικού τύπου εξαρτημένες προτάσεις. Στον Πίνακα 15 οι Δικαστές συστηματικά επιλέγουν συνδέσμους, που εισάγουν τροπικές και συμπερασματικές προτάσεις, δηλαδή τους συνδέσμους όπως και ως. Η λέξη κλειδί *ως*, όπως έχει αναφερθεί και στον Πίνακα 14, μόνο σε ορισμένα εκφωνήματα από τα συνολικά 717 χρησιμεύει ως σύνδεσμος, ενώ στα υπόλοιπα αποτελεί δείκτη παρομοίωσης και συνοπτικό τύπο της πρόθεσης *έως*. Παράλληλα, στον Πίνακα 16 με τις αρνητικά προσημασμένες λέξεις-κλειδιά, οι Δικαστές είναι στατιστικά σπάνιο να επιλέξουν τους συνδέσμους *όταν* και *γιατί*. Επομένως αποδεικνύεται πως οι μάρτυρες/κατηγορούμενοι αναφέρονται στις αιτίες και στο χρονικό των πράξεων μέσα από αιτιολογικές και χρονικές προτάσεις.

Διαφορές εμφανίζονται, επίσης, και στο προθετικό σύστημα των δύο συγκρινόμενων υποσωμάτων. Οι Πλημμελειοδίκες, βάσει του Πίνακα 15, χρησιμοποιούν με ισχυρή στατιστική σημαντικότητα ένα πλήθος προθέσεων, δύο της Νέας Ελληνικής (*κατά*, *χωρίς*) και τρεις της Αρχαίας Ελληνικής (*εις*, *υπ*, *εκ*). Αντίθετα παρατηρώντας τον Πίνακα 16, δεν εντοπίζονται προθέσεις. Οι μόνες περιπτώσεις εμπρόθετων προσδιορισμών είναι οι υβριδικές λέξεις-κλειδιά *στις* και *στο*, οι οποίες εμπεριέχουν την πρόθεση *σε*, την μόνη πρόθεση που φαίνεται να επιλέγουν οι μάρτυρες/κατηγορούμενοι, για να αναφερθούν στον χρόνο και στον τόπο τέλεσης των εγκλημάτων.

Από τις υπόλοιπες κενές λέξεις και τα μόρια των δύο καταλόγων προκύπτουν διαφορές ως προς την άρνηση, τη διάζευξη, την παρομοίωση και τη χρήση των δεικτών λόγου. Πιο αναλυτικά, την τέταρτη θέση στη σειρά κατάταξης του Πίνακα 16 με τις αρνητικές λέξεις-κλειδιά καλύπτει το μόριο άρνησης *δεν* (796 φορές με τιμή σημαντικότητας -792,3), το οποίο πιο πιθανό είναι να χρησιμοποιηθεί από τους μάρτυρες/κατηγορούμενους. Οι Πλημμελειοδίκες, αντίθετα, (Πίνακα 15) επιλέγουν περίπου ισάριθμες φορές την πρόθεση *χωρίς* (758 φορές με τιμή σημαντικότητας 260,5), η οποία, βάσει των Συμφραστικών Πινάκων (Concordance) του προγράμματος, συνοδεύεται από τον σύνδεσμο *να*. Ως προς τη διάζευξη *ή* και την παρομοίωση *ως* (στα εκφωνήματα εκείνα, που ο όρος *ως* αποτελεί ομοιωματικό μόριο), αυτές εντοπίζονται με στατιστική σημαντικότητα στα κείμενα των Δικαστών. Τέλος, όσον αφορά στους δείκτες λόγου, μια ασυνήθιστη γλωσσική επιλογή για τους Πλημμελειοδίκες φαίνεται να είναι η λέξη-κλειδί *αλλά* (Πίνακας 16), καθώς εκείνοι προτιμούν επιρρήματα όπως *συγκεκριμένα*, *ειδικότερα* και το γραμματικοποιημένο ουσιαστικό *λόγω* (σημαντικότητα 136,5) για την έκφραση ρητορικών σχέσεων όπως τις σχέσεις «Γενικό-Ειδικό» και «Αίτιο-Αποτέλεσμα».

Ενδιαφέρον παρουσιάζουν και οι λεξικοί τύποι των δύο καταλόγων, καθώς φαίνεται η διαφορά των δύο υποσωμάτων ως προς το λεξιλογικό επίπεδο. Βάσει του Πίνακα 15, οι Δικαστές χρησιμοποιούν με στατιστικά σημαντικό τρόπο λέξεις-κλειδιά που ανήκουν στο λεξιλόγιο ορολογιών και στο απαιτητικό λεξιλόγιο. Έτσι εντοπίζονται ουσιαστικά σχετικά με τον νομικό λόγο (*ποινή, πράξη, φυλάκιση, ένοχο, διατακτικό, πρόθεση, άρθρο, δίωξη, παραγραφή* κλπ), ρήματα (*κατελήφθη, οδηγεί*) και επίθετα (*χρηματική, απαιτούμενη, αρμοδίας*) ενδεικτικά των υποθέσεων εκδίκασης καθώς και επιρρήματα, που λειτουργούν ως δείκτες ρητορικών σχέσεων (*ειδικότερα, συγκεκριμένα, λόγω*), ως δείκτες ενδοφοράς (*παραπάνω, άνω*) και ως δείκτες τροπικότητας (*οριστικά*). Επίσης, πολλές από αυτές τις λέξεις-κλειδιά προσδίδουν ένα λογιότερο και επισημότερο ύφος, όπως οι προθέσεις *εις, υπ, εκ*, οι μετοχές *απαιτούμενη, απόντος*, η δεικτική αντωνυμία *αυτού* μόνο σε γενική αντί του συνοπτικού τύπου *του* και η διατήρηση του κλιτικού συστήματος ρημάτων και ουσιαστικών (*κατελήφθη, απόντος, κατηγορούμενου, λόγω*). Αντίθετα στον Πίνακα 16 οι αρνητικές λέξεις-κλειδιά του Πίνακα 15, υποδεικνύουν πως θεωρείται στατιστικά απίθανο οι Δικαστές να χρησιμοποιήσουν έναν πιο καθημερινό λόγο. Τα ουσιαστικά συντακτικά και σημασιολογικά σχετίζονται με το δράστη και τον πάσχοντα/θέμα (*σπίτι, παιδιά, μηνύτρια, χρόνια, μητέρα, κόρη, δουλειά, γυναίκα, χρήματα, πόρτα*). Επίσης, τα ρήματα

είναι μη επιτηδευμένα, οριακά όλα δυσύλλαβα και διακρίνονται σε βοηθητικά, υπαρκτικά, κατοχής, δράσης και γνωστικά (*ήταν, είπε, είναι, είμαι, έχω, ξέρω, είχε, έκανε, χτύπησε/ κτύπησε, έβρισε, έγινε, κάνει, πήρε, πήγε, έχουμε*). Τέλος, λείπουν πλήρως τα επίθετα ενώ τα επιρρήματα χαρακτηρίζουν περισσότερο τον προφορικό λόγο (*εκεί, τίποτα, πίσω, μετά, τότε, πολύ*).

4.3.3. ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΑΝΔΡΩΝ ΚΑΙ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΠΛΗΜΜΕΛΕΙΟΔΙΚΩΝ ΜΕ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ ΜΕΣΩ ΤΟΥ ΕΡΓΑΛΕΙΟΥ «ΛΕΞΕΙΣ-ΚΛΕΙΔΙΑ» (KEYWORDS)

Αφού συγκρίθηκαν οι Γραμματείς με τους συμμετέχοντες στη διαδικασία της Συζήτησης/Αποδεικτικής Διαδικασίας, προκειμένου να σκιαγραφηθεί πλήρως η γλώσσα των Γραμματέων, ακολουθεί η σύγκριση των λέξεων-κλειδιών του υποσώματος κειμένων τους με αυτές στο υπόσωμα των Πλημμελειοδικών. Στον Πίνακα 17, που ακολουθεί, παρουσιάζεται η λίστα με τους πιο στατιστικά σημαντικούς όρους στο υπόσωμα των δικαστικών αποφάσεων. Αντίστοιχα, στον Πίνακα 18, παρουσιάζονται οι ασυνήθιστα σπάνιες λέξεις στο λόγο των Δικαστών, δηλαδή οι λέξεις που χαρακτηρίζουν περισσότερο τον λόγο των Γραμματέων. Το ποσοστό του λάθους στα ευρήματα που παρατίθενται, βάσει της τιμής σημαντικότητας (keyness) κάθε λέξης-κλειδιού, ανέρχεται στο 0,0001%:

Σειρά	Συχνότητα	Σημαντικότητα	Λέξεις-κλειδιά
1	1606	151.846	στην
2	3620	106.201	την
3	1137	100.654	σε
4	1396	95.398	παρ
5	1342	94.000	κατά
6	758	87.195	χωρίς
7	747	85.930	ημερών
8	923	83.098	στις
9	4557	74.919	και
10	1202	72.810	α
11	739	68.893	πκ
12	1193	68.584	ποινή
13	636	64.018	δρχ
14	530	60.968	στον
15	517	59.472	ένοχο

16	2515	57.369	να
17	601	53.844	άδεια
18	926	53.533	πράξη
19	461	53.030	ειδικότερα
20	774	49.474	β
21	1094	45.527	των
22	386	44.403	αθήνα
23	383	44.058	μηνών
24	953	44.007	ν
25	594	43.373	έχει
26	371	42.677	διατακτικό
27	370	42.562	άνω
28	352	40.492	κατελήφθη
29	512	39.347	χρηματική
30	340	39.111	συνδ
31	339	38.996	οδό
32	333	38.306	απαιτούμενη
33	454	38.054	όπως
34	320	36.811	αυτή
35	317	36.466	φυλακίσεως
36	308	35.430	απόντος
37	463	34.312	προς
38	297	34.165	συνολική
39	1445	33.516	για
40	283	32.554	συγκεκριμένα
41	717	31.868	ως
42	275	31.634	αντικ
43	1133	31.449	που
44	329	30.019	κάθε
45	250	28.758	βλάβη
46	317	28.713	κυκλοφορίας
47	406	28.541	κατηγορουμένου
48	406	28.541	χιλιάδων
50	315	28.496	παραπάνω
51	246	28.298	κηρυχθεί

Πίνακας 17: Λέξεις κλειδιά με θετικό πρόσημο σημαντικότητας από τη σύγκριση των υποσωμάτων των Πλημμελειοδικών και των γραμματέων

Σειρά	Συχνότητα	Σημαντικότητα	Λέξεις-κλειδιά
2	7	-1.544.477	έκθεση
3	5	-1.473.727	σημείο
4	290	-679.453	αυτό

5	3	-407.559	προφορικής
6	6	-384.945	εντολή
7	902	-337.973	στο
8	1	-336.026	αναγνώσθηκε
9	3	-333.684	μηνύσεως
10	32	-320.980	πλημ
11	8	-270.236	πρόταση
12	1031	-256.932	η
13	1	-232.897	αναγνώσθηκαν
14	18	-191.378	εισαγγελέως
15	6	-157.567	κου
16	24	-139.206	κη
17	6	-135.910	έγγραφα
18	3	-131.038	ενταύθα
19	16	-125.330	προέδρου
20	5	-123.167	κατόπιν
21	4	-121.406	βεβαίωση
22	6	-114.443	αεπι
23	9	-105.952	αε
24	4	-99.617	έγγραφο
25	4	-94.205	ημερομηνία
26	12	-93.998	επιταγής
27	1	-90.457	φεκ
28	3	-81.503	επιταγών
29	1	-79.163	αναγνώστηκε
30	3	-76.069	μάρτυρα
31	211	-75.705	αριθμ
32	4	-72.742	μάρτυρας
33	104	-69.357	εισαγγελέα
34	25	-64.821	κπδ
35	1	-62.287	επίδοσης
36	15	-60.086	αίτημα
37	5	-59.435	πρωτ
38	17	-57.299	απόφ
39	14	-56.992	εξής
40	1	-56.686	ακάλυπτες
41	6	-51.983	συνέχεια
42	4	-51.689	κατάσταση
43	462	-49.694	υπ
44	17	-48.536	ενώπιον
45	2	-47.103	τράπεζας
46	68	-46.941	τούτου

47	10	-44.650	έγινε
48	5	-44.155	αντίγραφο
49	21	-44.098	αποδεικτικό
50	3	-43.986	ιατρική
51	18	43.125	εισαγγελέας

Πίνακας 18: Λέξεις κλειδιά με αρνητικό πρόσημο σημαντικότητας από τη σύγκριση των υποσωμάτων των Πλημμελειοδικών και των γραμματέων

Οι 50 πιο σημαντικές λέξεις-κλειδιά του Πίνακα 17 και 18 υποδεικνύουν ότι ο λόγος των Δικαστών και των Γραμματέων δεν διαφέρει ιδιαίτερα ως προς τους λεξικούς τύπους, καθώς αυτοί υπάγονται στο πλαίσιο των δικανικών ορολογιών. Οι δικαστές, βάσει του Πίνακα 17, επιλέγουν με πολύ υψηλή στατιστική σημαντικότητα ουσιαστικά σχετικά με την έννομη πράξη (*άδεια, πράξη, αθήνα, βλάβη, κυκλοφορίας*) και την ποινή καθαυτή (*ημερών, ποινή, ένοχο, μηνών, διατακτικό, φυλακίσεως*). Ανάλογα των παραπάνω θεματολογιών είναι τα ρήματα (*κατελήφθη, αντικ (αντικαταστάθηκε), κηρυχθεί*) και τα επίθετα (*χρηματική, απαιτούμενη, απόντος, συνολική, χιλιάδων*). Ακόμα, στο λόγο τους εντοπίζονται τα επιρρήματα ειδικότερα και συγκεκριμένα, που αποτελούν δείκτες ρητορικών δομών, όπως το «Γενικό-Ειδικό», που αναφέρθηκε και σε προηγούμενες ενότητες των αποτελεσμάτων. Αντίστοιχα, οι γραμματείς, όπως φαίνεται από τους αρνητικά προσημασμένους όρους του Πίνακα 18, χρησιμοποιούν ουσιαστικά σχετικά με τα αποδεικτικά στοιχεία (*έκθεση, σημείο, εντολή, μηνύσεως, πρόταση, έγγραφο, βεβαίωση, έγγραφο, ημερομηνία, επιταγής, επιταγών, επίδοση, αίτημα, κατάσταση, τράπεζας, αντίγραφο, αποδεικτικό*) και τους μετέχοντες της ακροαματικής διαδικασίας (*εισαγγελέως, προέδρου, μάρτυρα, μάρτυρας, εισαγγελέα, εισαγγελέας*), ενώ τα ρήματα (*αναγνώσθηκε, αναγνώσθηκαν, αναγνώστηκε, έγινε*) και τα επίθετα (*προφορική, ακάλυπτη, ιατρική*) σχετίζονται με τις αποδείξεις. Τέλος, τα επιρρήματα αντιπροσωπεύουν τον τρόπο ρύθμισης της αποδεικτικής διαδικασίας (*ενταύθα, κατόπιν, εξής, συνέχεια, ενώπιον*).

Από τις λέξεις-κλειδιά και των δύο καταλόγων, ορισμένες συγκαταλέγονται στις αρχαϊζουσες λέξεις και χαρακτηρίζουν τόσο τους Πλημμελειοδικές όσο και τους Γραμματείς. Από τον Πίνακα 17 προκύπτει ότι οι Δικαστές προτιμούν ρήματα Παθητικού Αορίστου της Αρχαίας Ελληνικής (*κατελήφθη, κηρυχθεί*), ουσιαστικά και επιθετικοποιημένες μετοχές, που διατηρούν την αρχαία κλίση (*φυλακίσεως, απόντος*) και λόγιες λειτουργικές λέξεις (*ως, άνω*). Ασυνήθιστα σπάνιες στα κείμενα των

Δικαστών, βάσει των εμφανίσεων του Πίνακα 18, είναι τα ουσιαστικά *μηνύσεως* και *εισαγγελέως*, τα οποία φέρουν ως κοινό μοτίβο τη διατήρηση των καταλήξεων των τριτόκλιτων ουσιαστικών, και τα ρήματα *αναγνώσθησαν* και *αναγνώσθηκε* που διατηρούν το παθητικό θέμα, χωρίς όμως να διατηρούν την αύξηση και την κατάληξη της Παθητικής φωνής. Εξίσου σπάνια είναι τα αρχαιοπρεπή επιρρήματα *κατόπιν*, *ενταύθα* και *ενώπιον*, η μετοχή *τούτου* και η πρόθεση *υπ*. Από τις παραπάνω αρνητικές λέξεις-κλειδιά φαίνεται πως οι Γραμματείς προσπαθούν να εναρμονίζουν τον τρόπο γραφής τους στο ύφος του δικανικού λόγου, όπως αποδεικνύεται από την συνύπαρξη τύπων της Καθαρεύουσας με τους αντίστοιχους τους της Νεοελληνικής Διαλέκτου στον Πίνακα 18 (*εισαγγελέως/εισαγγελέα*, *αναγνώσθηκε/αναγνώστηκε*).

Στον κατάλογο με τις θετικές και αρνητικές λέξεις-κλειδιά εντοπίζονται, επίσης, λεξικά στοιχεία χωροχρονικής και αναφορικής δείξης. Η δείξη επιτελείται στους Δικαστές με το αντωνυμικό στοιχείο *στην*, το οποίο βρίσκεται στην πρώτη θέση ως προς τη σημαντικότητα (1606 φορές και σημαντικότητα 151,8). Παρόμοια αμαλγάματα εμπρόθετων είναι οι λέξεις-κλειδιά *στον* και *στις*, που εντοπίζονται σε χαμηλότερες θέσεις του ίδιου καταλόγου. Αν εξεταστούν τα περιεχόμενα εμφάνισης τους μέσω των Συμφραστικών Πινάκων (Concordance), λειτουργούν κυρίως ως τοπικοί ή χρονικοί δείκτες και αρκετά συχνά ως συμπληρώματα. Εξίσου τις ίδιες λειτουργίες επιτελούν και οι λέξεις-κλειδιά *άνω* και *παραπάνω*. Αντίστοιχα, βάσει του Πίνακα 18, οι Γραμματείς επιλέγουν συχνότερα το επίρρημα *κατόπιν* για τη δήλωση του χρόνου, ενώ για την ένδειξη του τόπου χρησιμοποιούν τα επιρρήματα *ενταύθα* και *ενώπιον*, το ουσιαστικό *σημείο* και τον υβριδικό εμπρόθετο *στο*. Ως προς την αναφορική δείξη, στους Δικαστές επιτελείται με τον κατανεμητικό άκλιτο προσδιοριστή *κάθε* και με τον τύπο *την* (σε πολύ λίγα από τα 3620 εκφωνήματα που εμφανίζεται, καθώς τις περισσότερες φορές λειτουργεί ως οριστικό άρθρο) ενώ οι Γραμματείς με τις δεικτικές αντωνυμίες *αυτού* και *τούτου*.

Στους δύο πίνακες εμπεριέχεται ένα πλήθος λειτουργικών λέξεων και κενών τύπων, όπως άρθρα, προθέσεις, συνδέσμους και μόρια, που υποβοηθούν στη δημιουργία ποικίλων κειμενικών σχέσεων. Όλες οι παραπάνω γραμματικές κατηγορίες παρουσιάζονται με υψηλή στατιστική σημαντικότητα στις θετικές λέξεις-κλειδιά (Πίνακας 17), που χαρακτηρίζουν τον δικαστικό λόγο. Έτσι οι Πλημμελειοδίκες επιλέγουν το συμπλεκτικό μόριο *και*, το οποίο έχει τη μεγαλύτερη συχνότητα ανάμεσα στους 50 πρώτους όρους (4557 φορές), τους συνδέσμους *να*, *ως* και *που* για το σχηματισμό εξαρτημένων προτάσεων, τα οριστικά άρθρα *των* και *την* και τις προθέσεις

κατά, χωρίς, για και προς. Αντίθετα, οι Γραμματείς βάσει του Πίνακα 18 δεν εμφανίζουν συνδέσμους ούτε το παρατακτικό και, επομένως χρησιμοποιούν πολύ μικρές προτάσεις ή αρίθμηση κατά την παράθεση πολλών δεδομένων. Από τις προθέσεις επιλέγουν την λογιότερη πρόθεση *υπ* και την νεοελληνική *σε*, που εντοπίζεται μόνο εντός της λέξης-κλειδιού *στο*. Τέλος, ως προς τα άρθρα με μεγάλη συχνότητα και τιμή σημαντικότητας χρησιμοποιούν αποκλειστικά το οριστικό άρθρο *η* (1031 φορές και τιμή σημαντικότητας 256,9).

Ένα ακόμα κοινό στοιχείων στα υποσώματα των Πλημμελειοδικών και των Γραμματέων είναι οι συντομογραφίες. Στις θετικές λέξεις-κλειδιά του Πίνακα 17 φαίνεται πως με ισχυρή πιθανότητα οι Δικαστές παρουσιάζουν τεμάχια λέξεων (*παρ*, *αντικ*, *συνδ*), αρχικά (*πκ*, *δρχ*, *ν*) και αριθμήσεις (*α*, *β*). Αντίστοιχα, οι Γραμματείς στον Πίνακα 18 εμφανίζουν πολλά περισσότερα συντομογραφικά στοιχεία, δηλαδή τεμάχια (*πλημ*, *κου*, *κη*, *πρωτ*, *απόφ*), αρχικά (*αεπι*, *αε*, *φεκ*, *κπδ*) και την πρόθεση *υπ*, που έχει υποστεί το φωνολογικό φαινόμενο της έκθλιψης. Από το πλήθος και την ποικιλία των συντομογραφιών στον Πίνακα 18 με τις αρνητικά προσημασμένες λέξεις-κλειδιά και γνωρίζοντας πως οι Γραμματείς έχουν επωμιστεί με την καταγραφή ολόκληρου του κειμένου των πρακτικών της κάθε απόφασης, αποδεικνύεται στατιστικά πως οι συντομογραφίες δεν αποτελούν μια γλωσσική επιλογή των Πλημμελειοδικών.

5. ΣΥΖΗΤΗΣΗ

Με την παραπάνω ποσοτική ανάλυση επιχειρήθηκε να μελετηθεί η γλώσσα των Πλημμελειοδικών στα Μονομελή Ποινικά Δικαστήρια, όπως αυτή αποτυπώνεται στα κείμενα των πρακτικών, εστιάζοντας στα λεξικά, γραμματικά και συντακτικά στοιχεία, που εμφανίζονται με μεγάλη συχνότητα και στατιστική σημαντικότητα.

Η πρώτες πληροφορίες για τη γλώσσα των Πλημμελειοδικών στα πρακτικά δίνονται μέσα από τη γλωσσική σύγκριση τους με τη γλώσσα των μη ειδικών, δηλαδή των μαρτύρων/κατηγορούμενων. Ξεκινώντας από τη σύγκριση των λέξεων-κλειδιών των δύο συγκρινόμενων υποσωμάτων, φαίνεται πως η επαγγελματική νομική γλώσσα εμφανίζει μεγαλύτερη απόσταση, ενώ οι μαρτυρίες εμπλοκή. Το παραπάνω εύρημα έρχεται σε συμφωνία με την άποψη του Tannen (1985 στο Besnier 1994:280), σύμφωνα με την οποία ο γραπτός λόγος, που εμφανίζει υψηλό βαθμό εμπλοκής προσομοιάζει του προφορικού, ενώ ο λόγος με υψηλό βαθμό εμπλοκής τείνει στο γραπτό. Ο λόγος των μαρτύρων είναι απλός και καθημερινός, ενώ η δικανική γλώσσα

(Πίνακας 15 και 16) περιέχει τεχνικούς όρους, μετρημένες αρχαϊζουσες λέξεις και δυσνόητες λέξεις, που αναμένονται κατά τη χρήση της επαγγελματικής νομικής γλώσσας. Ωστόσο, στη λίστα με τις στατιστικά σημαντικές λέξεις-κλειδιά των Πλημμελειοδικών εντοπίζονται υβριδικές λέξεις της νομικής γλώσσας, δηλαδή όροι που ναι μεν ανήκουν στον καθημερινό λόγο αλλά, όταν εντάσσονται στο περικείμενο της δίκης, αποκτούν νομική σημασία μέσω του φαινομένου της σημασιολογικής στενότητας κατά τους Crystal & Davy (1997:211). Έτσι, στην περίπτωση των πρακτικών διαψεύδεται η βιβλιογραφία ως προς τον περίπλοκο, δυσνόητο και απροσπέλαστο χαρακτήρα της νομικής γλώσσας όσον αφορά το παρόν σώμα κειμένων των πρακτικών (Berūkštienė 2011:96, Coulthard & Johnson 2007:35), και επιβεβαιώνοντας την άποψη των Lebovits et al. (2008:251) ότι η δικαστική αιτιολόγηση δεν πρέπει να είναι μακροσκελής αλλά μεστή και μέγιστα κατανοητή. Ακόμα, οι Δικαστές δεν αναφέρονται στα γεγονότα αλλά χρησιμοποιούν τον όρο-ομπρέλα *πράξη*, δεδομένου ότι στόχος των Πλημμελειοδικών κατά τους Lebovits & Ramirez Hidalgo (2009:29) δεν είναι να αναπαράγουν τα γεγονότα αλλά να ορίσουν την ποινή και να εξηγήσουν με επιχειρήματα στο κοινό το πως κατέληξαν στην απόφαση τους. Σε αντίθεση με τους μάρτυρες, που επιμελούνται το εξωκειμενικό χωροχρονικό πλαίσιο, οι δικαστές, όπως υποστηρίζει η βιβλιογραφία εστιάζουν στην διάρθρωση των γεγονότων εντός του κειμένου, εξασφαλίζοντας τη συνοχή και τη συνεκτικότητα των ιδεών του κειμένου τους. Αυτό φαίνεται επί παραδείγματι από το επίρρημα *ειδικότερα*, που επιβεβαιώνει την ύπαρξη του οργανωτικού σχήματος «Δέντρο Λεπτομερειών» και μέσω της χρήσης οπισθοχωρικών συνοχικών δεσμών (*άνω, παραπάνω*). Αποδεικνύεται, λοιπόν, πως, ενώ οι μάρτυρες εστιάζουν στο καταστασιακό περικείμενο, δηλαδή στον χωροχρόνο των γεγονότων, τους συμμετέχοντες και τις μεταξύ τους σχέσεις, οι Δικαστές εστιάζουν στο συγκεκριμένο, με σκοπό να αναδείξουν τις λογικές πληροφορίες του κειμένου και, έτσι, να το καταστήσουν μέγιστα αληθές (Lyons 1999:165).

Ένα ακόμα θέμα που εξετάστηκε στην παραπάνω ποσοτική ανάλυση είναι η γλώσσας των Πλημμελειοδικών ως προς το φύλο τους. Από τις λίστες συχνοτήτων του Πίνακα 5 και 6 και την τεράστια ομοιότητα στις ν-γράμματα λεξικές ακολουθίες προκύπτει ότι ο φαινότυπος της γλώσσας των δύο υποσωμάτων ανδρών και γυναικών Πλημμελειοδικών παρουσιάζει αρκετές ομοιότητες. Υποστηρίζεται βάσει των ευρημάτων η υπόθεση της Cameron (2009:11-12) σύμφωνα με την οποία οι ομοιότητες και οι διαφορές μεταξύ ανδρών και γυναικών μπορούν να σχετίζονται με τις

ιδιαιτερότητες των κοινωνικών ρυθμίσεων όπως τα κοινωνικά δίκτυα ή τις σχέσεις εξουσίας. Όμως αυτές οι ρυθμίσεις δεν σχετίζονται τη γλωσσική συμπεριφορά των ομιλητών, αλλά μάλλον παρουσιάζουν στους άνδρες και τις γυναίκες συγκεκριμένους περιορισμούς και ευκαιρίες ως προς τη γλωσσική τους συμπεριφορά. Η ομοιότητα αυτή υποδηλώνει, επίσης, πως μόνο οι γυναίκες καλούνται να απεκδύσουν από τη γλώσσα τους όλα τα γυναικεία γλωσσικά χαρακτηριστικά, όπως τα είχε ορίσει ο Lakoff (1973:49-57), και να υιοθετήσουν τις λεξικές και συντακτικές επιλογές των ανδρών Πλημμελειοδικών.

Παρόλο οι Δικαστές οφείλουν να χρησιμοποιούν από κοινού ως εργαλείο την επαγγελματική νομική γλώσσα, εντοπίζονται διαφορές. Ήδη από το μέγεθος των δύο υποσωμάτων κειμένων, φαίνεται πως οι γυναίκες χρησιμοποιούν για τον ίδιο αριθμό υποθέσεων περισσότερες λέξεις από ότι οι άνδρες. Η ποσοτική αυτή ένδειξη έρχεται σε αντίθεση με τα ευρήματα των James & Drakich (1993) και Mehl et al. (2007) (στο Cameron 2009:6), σύμφωνα με τα οποία οι άνδρες είναι πιο ομιλητικοί σε επίσημες επικοινωνιακές περιστάσεις. Επίσης, από τη σύγκριση των κανονικοποιημένων λεξικών συχνοτήτων (Γράφημα 1), προκύπτει ότι οι άνδρες Δικαστές χρησιμοποιούν πιο συχνά επίθετα, επιλογή που αναμένεται να χαρακτηρίζει το γυναικείο λόγο (Xia 2013:1486). Επίσης από το γράφημα φαίνεται ότι οι άνδρες επιλέγουν πιο συχνά ρήματα έναντι ονοματικών φράσεων ή ονοματοποιήσεων, δηλαδή προτιμούν συντακτικές δομές, που φέρουν ένα μεγαλύτερο πληροφοριακό φορτίο, συμφωνώντας με την άποψη των Biber et al. (1998: 219-220). Αντίστοιχα, οι γυναίκες Πλημμελειοδικές επιλέγουν συστηματικά να χρησιμοποιούν ουσιαστικά και ονοματικές φράσεις, υιοθετώντας το πλέον κυρίαρχο χαρακτηριστικό του γραπτού νομικού λόγου (Crystal & Davy 1997:205). Επιπλέον, σχεδόν διπλάσιες φορές σε σχέση με τους άνδρες Δικαστές, οι γυναίκες επιλέγουν επιρρήματα που προάγουν την κειμενική ενότητα και το συνεκτικό δέσιμο των απόψεων τους στα κείμενα των αποφάσεων. Προκειμένου, όμως να δούμε ποιες από αυτές τις κατηγορίες είναι εξέχουσας σημασίας για τον ανδρικό και γυναικείο νομικό λόγο, δεν λήφθηκε υπόψιν τόσο η συχνότητα όσο η στατιστική σημαντικότητα των όρων.

Αρχικά, όσον αφορά τους συνδέσμους, που εμφανίζονται ελάχιστα πιο συχνά στους άνδρες Δικαστές (Γράφημα 1), φαίνεται πως ο πλέον χαρακτηριστικός στο λόγο τους είναι ο σύνδεσμος να (Πίνακας 13). Οι άνδρες δικαστές προτιμούν με υψηλή στατιστικότητα προτασιακά αντικείμενα έναντι των απλών μονολεκτικών αντικειμένων, προκειμένου να εξειδικεύσουν περισσότερο την πληροφορία του

ρήματος μέσα από μια ολόκληρη πρόταση με περισσότερους όρους. Συνεξετάζοντας το δομικό περιβάλλον ένταξης του συνδέσμου, δηλαδή τις ν-γράμματες ακολουθίες (Πίνακας 7) και τα συμφραστικά πλαίσια του συνδέσμου να (Πίνακας 10), αποδεικνύεται ότι συμμετέχει σημαντικά στο σχηματισμό αρκετών φορμουλαϊκών δομών, ένδειξη που υποδηλώνει πως οι άνδρες Δικαστές δεν χρησιμοποιούν συντακτικούς «πειραματισμούς». Σημειώνεται πως το ότι και οι γυναίκες Δικαστές εμφανίζουν με μεγάλη συχνότητα (Πίνακας 14), αλλά όχι με στατιστική σημαντικότητα τον σύνδεσμο να, αποτελεί ένδειξη ότι προσαρμόζουν το τρόπο γραφής τους στο λόγο των ανδρών Πλημμελειοδικών και συνδράμουν στην διατήρηση του τυποποιημένου και άκαμπτου χαρακτήρα του κειμένου (Heikki 2006:19).

Τα ευρήματα, που προκύπτουν από τη σύγκριση των κανονικοποιημένων λεξικών συχνοτήτων στο Γράφημα 1, επιβεβαιώνουν πως ο νομικός λόγος απαρτίζεται από λόγιους τύπους (Κρίμπας 2015:13, Παναρέτου 2006:100-102), όχι όμως σε ιδιαίτερα μεγάλη συχνότητα, όπως υποστηρίζεται στη βιβλιογραφία. Η διατήρηση ορισμένων λόγιων γλωσσικών χαρακτηριστικών στα κείμενα των πρακτικών οφείλεται στην ατελή μετάβαση του νομικού λόγου από την Καθαρεύουσα στη Νεοελληνική Διάλεκτο, η οποία συντελέστηκε το 1974, ως αποτέλεσμα της αντανάκλασης των κοινωνικοπολιτικών αλλαγών πάνω στους νόμους και επακόλουθα στα υπόλοιπα νομικά κείμενα (Gortych-Michalak 2015:1). Οι στατιστικά σημαντικές λέξεις-κλειδιά των δύο φύλων (Πίνακες 13 και 14), αναδεικνύουν τις κοινώς διατηρημένες γλωσσικές κατηγορίες της αρχαϊζουσας γλώσσας, που χαρακτηρίζουν με βεβαιότητα το λόγο των Δικαστών, ήτοι η καταβίβαση του τονισμού των ουσιαστικών, η χρήση μετοχών έναντι εξαρτημένων προτάσεων, η εφαρμογή κλιτικών (ονοματικών και ρηματικών) μορφημάτων στις λέξεις περιεχομένου και η αμοιβαία προτίμηση της αντωνυμίας θηλυκού γένους *αύτη*. Η διατήρηση των μορφολογικών και γραμματικών αυτών κατηγοριών αντανακλούν την ιδεολογία των Πλημμελειοδικών ανεξαρτήτως φύλου και την ανάγκη τους για αναγνώριση εντός της δικαστικής κοινότητας (Cutting 2001 στο Κανάκης 2007:214). Εξετάζοντας τις αρνητικά προσημασμένες λέξεις-κλειδιά φαίνεται ότι πέραν των παραπάνω κατηγοριών, η χρήση αρχαίων προθέσεων χαρακτηρίζει αποκλειστικά τον γυναικείο νομικό λόγο. Λαμβάνοντας υπόψιν όλα τα παραπάνω ευρήματα, φαίνεται πως κατά πάσα πιθανότητα οι γυναίκες Δικαστές προσκολλώνται λίγο περισσότερο από τους άνδρες στις παραδοσιακές νόρμες της νομικής γλώσσας, διατηρώντας ένα λόγο και εξεζητημένο ύφος στο κείμενο τους. Η

επιλογή διατήρησης της αρχαϊζουσας γλώσσας από μέρους των γυναικών Πλημμελειοδικών διαμορφώνει λεκτική απόσταση.

Αν εξαιρέσουμε τις συχνότητες των λέξεων περιεχομένου στα υποσώματα των ανδρών και γυναικών Πλημμελειοδικών, από τις θετικές και αρνητικές λέξεις-κλειδιά στους Πίνακες 13 και 14, φαίνεται πως στη συγκεκριμένη κατηγορία δεν υπάρχουν ουσιαστικές διαφοροποιήσεις μεταξύ των δύο φύλων. Ως προς τα ουσιαστικά, οι διαφορές που εντοπίζονται είναι εξωκειμενικές και σχετίζονται με τη φύση των υποθέσεων, που καλούνται να εκδικάσουν οι άνδρες και οι γυναίκες Πλημμελειοδίκες. Έτσι, στις γυναίκες εμφανίζονται ουσιαστικά, που σχετίζονται με ιδιωτικής φύσης εγκλήματα όπως οφειλές εργατικών/ εργοδοτικών εισφορών και παραβάσεις ιδιοκτησιών, ενώ αντίθετα από τους άνδρες οι ίδιες αναφέρονται με στατιστικά σημαντικό τρόπο στην ποινή (ενοχής), στο έγκλημα (πράξης) και στα δικαιώματα των ενόχων. Ειδικά η λέξη *πράξης* φαίνεται να είναι εξέχουσα σημασίας για τον γυναικείο νομικό λόγο, δεδομένου ότι μόνο στις γυναικείες εκθέσεις πρακτικών σχηματίζει ν-γράμματα λεξικά συμπλέγματα (Πίνακας 11). Ως προς τα ρήματα και τα επίθετα των αρνητικών λέξεων-κλειδιών του ίδιου Πίνακα, ενδιαφέρον παρουσιάζουν όσα αναφέρονται στο Δικαστήριο (*καταγιγνώσκει, αναφέρονται, αποδείχθηκαν*), στην αποδεικτική διαδικασία, την ποινή (*ξεχωρίζει μόνο στο γυναικείο νομικό λόγο η επιλογή ποσοδεικτικών επιθέτων όπως το επαυξανομένης*) και στην αποκάλυψη των αληθινών περιστατικών (*πραγματικά*), στοιχεία που αποτελούν ενδείξεις για την εστίαση της γυναίκα Δικαστή στην αποδεικτική διαδικασία, προκειμένου να μην αμφισβητηθεί η απόφαση της. Τέλος, στο γυναικείο νομικό λόγο μόνο ένα επίρρημα επιλέγεται σημαντικά, το *αντιστοίχως*, το οποίο εκφράζει σχέση συμφωνικής αντιστοιχίας (*matching compatibility*) μεταξύ δύο τμημάτων της επιχειρηματολογίας τους, τα οποία πρώτα συγκρίθηκαν και ταυτοποιήθηκαν ως προς τις λεπτομέρειες τους (Παναρέτου 2009:23).

Αντίστοιχα, ως προς τις θετικά προσημασμένες λέξεις-κλειδιά (Πίνακας 13), που χαρακτηρίζουν τον ανδρικό λόγο, φαίνεται ότι οι άνδρες Δικαστές σε σχέση με τις γυναίκες εκδικάζουν ένα μεγαλύτερο πλήθος υποθέσεων κυρίως δημόσιου χαρακτήρα, όπως παραβάσεις του ΚΟΚ (*ικανότητας, οδηγού*), παράνομες αφισκοκολλήσεις (*επικόλληση, αφισσών*), παράνομες τοποθετήσεις διαφημίσεων (*διαφήμιση*) και οικονομικές παραβιάσεις (*αντίτιμο, εισιτηρίου*) σε δημόσιους φορείς (*ΔΕΗ, ΗΣΑΠ, ηλεκτρικό*). Βέβαια, αυτή η υπεροχή του άνδρα Δικαστή ως προς την εκδίκαση περισσότερων υποθέσεων έναντι των γυναικών μπορεί να σχετίζεται με το παρόν σώμα

κειμένων, επομένως το αποτέλεσμα θα ήταν διαφορετικό αν είχαν συγκεντρωθεί περισσότερα κείμενα. Κοινό χαρακτηριστικό των παραπάνω ουσιαστικών είναι η χρήση ονοματοποιήσεων αντί ρημάτων και τη συνοδεία αυτών από ουσιαστικά σε γενική, εύρημα που δεν εντοπίζεται πουθενά στις αρνητικά προσημασμένες λέξεις-κλειδιά (Πίνακας 14). Το εύρημα αυτό θεωρείται οξύμωρο δεδομένου ότι οι γυναίκες Πλημμελειοδίκες και όχι οι άνδρες προτιμούν σημαντικά και πολύ συχνά ονοματοποιήσεις, όπως αποδείχθηκε παραπάνω. Ωστόσο, αν λάβουμε υπόψιν ότι το φαινόμενο της ονοματοποίησης πηγάζει από την χρήση πολλών ρημάτων, μπορεί να εξηγηθεί από την σημαντική προτίμηση των ανδρών Δικαστών στη χρήση ρημάτων και ρηματικών φράσεων. Έτσι η ονοματοποίηση χρησιμεύει στον ανδρικό νομικό λόγο ως τεχνική συμπύκνωσης της μακροσκελούς σύνταξης των νομικών κειμένων και σύμπτυξης πληροφοριών σε μια μονάδα ιδεών αποκρύπτοντας το δράστη (Tiersma 1999:78, Παναρέτου 2009:115). Από τα υπόλοιπα ουσιαστικά φαίνεται πως οι δικαστές εστιάζουν στη χωροχρονική δείξη των γεγονότων με ακρίβεια, θέλοντας έτσι να διαμορφώσουν το σκηνικό, που πλαισίωσε το έγκλημα (*οδό, αριθ, χώρους*). Επιπλέον, τα προτιμώμενα ρήματα εστιάζουν στις πράξεις των δραστών, είτε ανεξάρτητα (*χρησιμοποίησε, κατελήφθη, διορίστηκε, αναγκάστηκε, κατόρθωσε*) είτε ενταγμένα στα φορμουλαϊκά να-συμπληρώματα (*χρησιμοποίησει, οδηγεί*), τα οποία, όπως είδαμε και παραπάνω, τα προτιμούν με στατιστικά σημαντικό τρόπο οι άνδρες Δικαστές. Όλα τα παραπάνω ρήματα και η χωροχρονική δείξη, λοιπόν, χρησιμοποιούνται από τους άνδρες Πλημμελειοδίκες με στόχο την ενίσχυση της πληροφορικότητας του κειμένου (de Beaugrande & Dressler 1981:4-5). Όσον αφορά τα επίθετα, επιβεβαιώνεται πως η ανδρική νομική γλώσσα χαρακτηρίζεται με μικρό ποσοστό στατιστικού λάθος από πλήθος επιθέτων και μετοχών, από τα οποία το πιο ενδιαφέρον από ερμηνευτικής άποψης θεωρείται το αξιολογικό επιτακτικό *απαιτούμενη*. Η μετοχή *απαιτούμενη* φέρει στα κείμενα τον τόνο της δεοντικής τροπικότητας με αυξημένο βαθμό βεβαιότητας, που αναγκάζει τον πολίτη σε έναν συγκεκριμένο τρόπο δράσης (Παναρέτου 2009:88). Όπως φαίνεται και από τον Πίνακα 7 με τα ν-γράμματα συμπλέγματα των ανδρών Πλημμελειοδικών και από Πίνακα 10 με τα συμφραστικά πλαίσια του συνδέσμου να στο ανδρικό υπόσωμα κειμένων, αποδεικνύεται πως το επίθετο *απαιτούμενη* συμμετέχει σημαντικά στο σχηματισμό άλλης μιας τυποποιημένης έκφρασης. Το γεγονός ότι το ίδιο επίθετο εμφανίζεται εξίσου και στα ν-γράμματα συμπλέγματα των γυναικών αλλά όχι στις αρνητικά προσημασμένες λέξεις-κλειδιά, δηλώνει πως οι γυναίκες επιλέγουν για μια ακόμα φορά να απαλείψουν γλωσσικά το φύλο τους.

Το πιο ισχυρό χαρακτηριστικό γνώρισμα του γυναικείου νομικού λόγου βάσει των αποτελεσμάτων θεωρείται η διάζευξη, η οποία απουσιάζει και από τον κατάλογο λεξικών συχνοτήτων και από τις στατιστικά σημαντικές λέξεις κλειδιά των ανδρών Πλημμελειοδικών. Το συγκεκριμένο εύρημα δεν έχει υποστηριχθεί βιβλιογραφικά ότι επιλέγεται σημαντικά από τις γυναίκες Δικαστές κατά τη χρήση του νομικού λόγου. Η διάζευξη σχετίζεται με την προτίμηση των γυναικών στα σύνθετα ορίσματα και τα δυνύμα, όπως φαίνεται και από τον Πίνακα 11 με τα ν-γράμματα συμπλέγματα στο γυναικείο υπόσωμα κειμένων. Με τη διαζευκτική σύνδεση ονοματικών φράσεων οι γυναίκες Δικαστές διαμορφώνουν σημασιολογικά το «σύνθετο πραγματικό» και αναπτύσσουν το δίπολο αλήθειας-ψεύδους (Lyons 2012:187). Δηλαδή, στο λόγο τους μπορεί εξίσου να ισχύει τόσο η ταυτόχρονη αλήθεια των συνδεδεμένων όρων, όσο ο αποκλεισμός του ενός εκ των δύο όρων (Shuy 2008:17). Βάσει των συμφραστικών πινάκων, εντοπίζεται μόνο ενδοπροτασιακά σχηματίζοντας δυνύμα και αποτελεί μηχανισμούς σύνδεσης συγγενών όρων της πρότασης, που συνδέονται με τη σημασιολογική σχέση της συμπλήρωσης. Η κατασκευή των διωνύμων μέσω της διάζευξης αποδεικνύεται και από την στατιστικά σημαντική ύπαρξη διωνυμικών ν-γράμμάτων συμπλεγμάτων αποκλειστικά στο γυναικείο υπόσωμα κειμένων.

Αντίστοιχα, όπως φαίνεται από τους όρους έχει και βάσει του Πίνακα 14, το ξεχωριστό γλωσσικό χαρακτηριστικό των ανδρών Δικαστών είναι η γραμματικοποίηση, δηλαδή η απόδοση γραμματικού χαρακτήρα σε μία αυτόνομη λέξη, προτίμηση η οποία δεν έχει εξηγηθεί βιβλιογραφικά. Από τους δύο, ο πιο συχνός και στατιστικά σημαντικός φορές γραμματικοποίησης είναι το βοηθητικό ρήμα *έχει* του Πίνακα 13, το οποίο σχηματίζει στα μισά εκφωνήματα εμφάνισης του τον Παρακειμένο, φέρει τη λειτουργική κατηγορία της άποψης και εκφράζει σημασιολογικά το «προτερόχρονο στο παρόν» (Comrie 1976:53). Έτσι ο χρόνος αναδεικνύεται σε μια εξωκειμενική δεικτική κατηγορία, εφόσον σχετίζεται πάντα με τον τόπο, την στιγμή της εκφώνησης και τον ομιλητή (Comrie 1985:9, Μόζερ 2005:63-65, Binnick 1991:127-128, Saeed 2013:168-169). Με τη συγκεκριμένη επιλογή οι Δικαστές επιδιώκουν να προβάλλουν το έγκλημα ως μια τρέχουσα κατάσταση, που δεν έχει επιλυθεί νομικά. Η χρήση του γραμματικοποιημένου νεοελληνικού Παρακειμένου δεν φαίνεται να είναι τόσο ισχυρή στις γυναίκες Πλημμελειοδίκες, καθώς, αν και εμφανίζεται στις χαμηλότερες θέσεις του καταλόγου λεξικών συχνοτήτων τους, απουσιάζει πλήρως από τις στατιστικά σημαντικές λέξεις-κλειδιά και ν-γράμματα ακολουθίες. Πέραν, όμως της γραμματικοποίησης του

ρήματος έχει, παρατηρείται επίσης στις θετικές λέξεις κλειδιά ο όρος *βάσει* αντί της αντίστοιχης εμπρόθετης τροπικής φράσης, και στον πίνακα με τις ν-γράμματες ακολουθίες φράσεις που περιέχουν τη δοτική *λόγω* αντί δευτερεύουσας αιτιολογικής. Και στις τρεις παραπάνω περιπτώσεις, η εφαρμογή του κανόνα της γραμματικοποίησης από μέρους των ανδρών Δικαστών υποδηλώνει την προσήλωση τους σε στενότερες συντακτικές συνδέσεις, με σκοπό την δημιουργία περίπλοκων κειμενικών σχέσεων για διαμόρφωση του περικειμένου.

Στον Πίνακα 13 των θετικών λέξεων κλειδιών, παρατίθεται ένα πλήθος συντομογραφιών, που χαρακτηρίζει μόνο τα κείμενα των ανδρών δικαστών. Πιο ισχυρή στατιστικά φαίνεται να είναι η συντομογραφία *άρθ*, γλωσσική επιλογή που εξυπηρετεί μια γρήγορη αναφορά στο Ποινικό Δίκαιο (Brousalis, Markopoulos & Mikros στο Gavriilidou et al. 2012: 174). Γενικά, οι συντομογραφίες αποτελούν μέρος του στερεοτυπικού τρόπου γραφής των δικαστικών αποφάσεων (Κρίμπας 2015: 12), εξ ου και ορισμένες από αυτές (*άρθ*, *χρ*) χρησιμοποιούνται σε κείμενα πολλών δικαστών, αν αναζητηθεί το περιεχόμενο εμφάνισής τους, ενώ άλλες φαίνεται να αντιστοιχούν σε κείμενα που τα συντάσσει ένας συγκεκριμένος γραμματέας και τα υπογράφει ένας συγκεκριμένος Πλημμελειοδίκης. Ειδικότερα, οι συντομογραφίες *ΔΣ*, *ΗΣΑΠ* ανιχνεύονται στα κείμενα με κωδικό M04F36, η *χρ* μόνο στα κείμενα με κωδικό M33F28 και η *ΔΕΗ* μόνο στα κείμενα με κωδικό M15F06, γεγονός που θα μπορούσε να χαρακτηρίσει πιο στοχευμένα το λόγο των τριών αυτών ανδρών δικαστών. Δεδομένου όμως ότι τα κείμενα των αποφάσεων καταγράφονται από τους γραμματείς -και όχι από τους ίδιους τους δικαστές- και με γνώμονα ότι η χρήση των συντομογραφιών εξυπηρετεί την ταχύτερη καταγραφή των λεγομένων (Heikki 2006:88), δεν μπορούν να εξαχθούν ασφαλή συμπεράσματα για την ιδιόλεκτο και το υφολογικό προφίλ των ανδρών δικαστών έναντι των γυναικών, χωρίς να απομονωθεί η ιδιόλεκτος του/της εκάστοτε Γραμματέα (Coulthard & Johnson 2010:405). Αντίστοιχα, η πλήρης απουσία τους από τον Πίνακα 4 δεν δηλώνει ότι εκλείπουν οι συντομογραφίες ως γλωσσικό φαινόμενο από τα γυναικεία κείμενα των πρακτικών, αλλά ότι έχουν μικρότερο δείκτη στατιστικής σημαντικότητας για να θεωρηθεί ότι χαρακτηρίζουν το λόγο τους.

Επειδή ακριβώς οι συντομογραφίες, τα ακρωνύμια, τα τεμάχια λεξικών στοιχείων και τα αρχικά εντοπίζονται σε κάθε κατάλογο συχνοτήτων, ν-γράμματων ακολουθιών και λέξεων-κλειδιών στην παρούσα εργασία, πρέπει να εξεταστεί αν ο ρόλος των Γραμματέων μπορεί να επεκτείνεται πέρα από την απλή καταγραφή των

πρακτικών. Για το λόγο αυτό το λόγο συγκρίθηκαν, αρχικά, τα υποσώματα των κειμένων, που ανήκουν στους Γραμματείς, με αυτά των μαρτύρων/κατηγορουμένων, πορκειμένου να φανεί η παρέμβαση του Γραμματέα κατά την καταγραφή των μαρτυριών. Με βάση τους καταλόγους λεξικών συχνοτήτων τους στον Πίνακα 1 και τις στατιστικά σημαντικές λέξεις κλειδιά τους στον Πίνακα 4, φαίνεται ότι οι μάρτυρες/κατηγορούμενοι προτιμούν όρους, που ακολουθούν το πρότυπο του Morrill (1971 στο O' Barr 1982:32) για τη διατύπωση μιας επιδραστικής μαρτυρίας. Έτσι, εντοπίζονται λειτουργικές λέξεις κενού, σύνδεσμοι και αναφορικά λεξικά στοιχεία, δηλαδή όροι που προωθούν περίπλοκες κειμενικές σχέσεις, πορκειμένου να προωθήσουν επικοινωνιακά τον ρόλο του ομιλητή έναντι του ρόλου του μη ομιλητή (Levinson 1983: 68, Lyons 1977:638). Επίσης, από μέρους τους προτιμάται με στατιστική σημαντικότητα ουσιαστικά δηλωτικά του θεματικού ρόλου του δράστη ή του θέματος, ένα από τα οποία είναι το ουσιαστικό *μηνύτρια*, το οποίο μαζί με τις συντομογραφίες αποτελεί επιλογή του γραμματέα κατά τη συγγραφή των μαρτυριών. Αντίστοιχα, οι Γραμματείς επιλέγουν να χρησιμοποιούν απαιτητικό λεξιλόγιο και λεξιλόγιο ορολογιών, πλήθος λόγιων στοιχείων και αρχαιότροπων γραμματικών τύπων και εστιάζουν στην αποδεικτική διαδικασία, όπως φαίνεται από τους διάφορους τύπους του ρήματος *αναγιγνώσκω*. Από τα παραπάνω στατιστικά σημαντικά δεδομένα φαίνεται πως οι Γραμματείς χρησιμοποιούν πολύ πιο αυστηρή και τυποποιημένη γλώσσα από τους μάρτυρες/κατηγορούμενους και, κατ' επέκταση, δεν φαίνεται να αλλάζουν τις μαρτυρίες τους.

Ένα επόμενο βήμα για την ταυτοποίηση του ρόλου των Γραμματέων κατά την καταγραφή των πρακτικών είναι η σύγκριση του υποσώματος τους σε σχέση με αυτό των Πλημμελειοδικών. Παρατηρώντας τα αποτελέσματα στον Πίνακα 18 φαίνεται πως οι γλωσσικές επιλογές των Γραμματέων σχετίζονται με τα αποδεικτικά μέσα, που παρουσιάζονται κατά τη διάρκεια των μαρτυριών. Ο λόγος τους δηλαδή, είναι απολύτως εστιασμένος στο τμήμα της Συζήτησης στα πρακτικά, ενώ των Πλημμελειοδικών βάσει του Πίνακα 17 στο Αιτιολογικό. Επιπλέον, οι Γραμματείς χρησιμοποιούν δείκτες λόγου, που διαμορφώνουν την πλαισίωση, την τεχνική δηλαδή διαδοχικότητας των επαγωγικών μονάδων της Συζήτησης (Γούτσος & Φραγκάκη 2011:122). Ωστόσο, η στατιστικά σημαντική χρήση διπλών τύπων της ίδιας λέξης (*αναγνώστηκε-αναγνώσθηκε*), η χρήση επιθημάτων τριτόκλιτων ουσιαστικών της αρχαία Ελληνικής, λόγιων επιρρημάτων (*ενταύθα, ενώπιον*) και προθέσεων, μαζί με το πλήθος των τεχνικών όρων και του απαιτητικού λεξιλογίου επιβεβαιώνει την άποψη

των Lebovits & Ramirez Hidalgo (2009:31) περί μίμησης του λόγου των Δικαστών από μέρους των Γραμματέων. Επομένως, η τάση εξομίωσης της γλώσσας τους με αυτή των Δικαστών ως προς το γραμματικό επίπεδο και η ανάγκη τους για υιοθέτηση ενός απαιτητικού και ορολογικού λεξιλογίου, εγείρουν ερωτήματα σχετικά με το ρόλο του Γραμματέα. Ωστόσο, με τα τωρινά δεδομένα δεν μπορούν να εξαχθούν σίγουρα συμπεράσματα για το βαθμό επέμβασης των Γραμματέων στη συγγραφή των πρακτικών.

Όλες οι παραπάνω παρατηρήσεις, λοιπόν, καταδεικνύουν την πολυπλοκότητα της δικαστικής γλώσσας στο κειμενικό υποείδος των πρακτικών, ενός τελείως ανεξερεύνητου πεδίου για την Ελληνική Γλώσσα. Η γλωσσολογική προσέγγιση των πρακτικών των δικαστικών κειμένων αποδείχθηκε ένα τολμηρό εγχείρημα για τα δεδομένα της ελληνικής πραγματικότητας, όπου το σύστημα δικαιοσύνης δεν επιτρέπει την εκτός νομικού πλαισίου αξιοποίηση του υλικού της. Η μεγαλύτερη δυσκολία που έχει να αντιμετωπίσει ένας μεταπτυχιακός φοιτητής φιλολογίας είναι αδιαμφισβήτητη η απόκτηση πρόσβασης στις πιο πρόσφατες δικαστικές υποθέσεις, οι οποίες λόγω του θεσμικού πλαισίου της προστασίας των προσωπικών δεδομένων είναι απόρρητες. Το ίδιο ισχύει και για την έκδοση εισαγγελικής άδειας με την οποία μπορεί να συλλεχθεί ο αυθόρμητος δικαστικός λόγος. Επίσης, ο κύκλος των δικαστών και εν γένει των νομικών είναι κλειστός, επομένως, δεν είναι εφικτή η απόκτηση βιβλιογραφικών πηγών από εξειδικευμένα περιοδικά, ιστοσελίδες και δικαστικές οδηγίες. Μάλιστα, η ιδιαίτερη συνθήκη της πανδημίας COVID-19 κατέστησε αδύνατη ακόμη και την πρόσβαση στις βιβλιοθήκες για τη συλλογή έντυπου υλικού. Αλλά και από γλωσσολογικής σκοπιάς, δεν υπάρχει σχετική βιβλιογραφία για τις ποινικές δικαστικές αποφάσεις στην Ελληνική Γλώσσα, πλην της ανάλυσης των (διοικητικών) δικαστικών αποφάσεων της Παναρέτου (2006).

Πολλές δυσκολίες, επίσης, παρουσιάστηκαν και κατά τη συλλογή του υλικού, η οποία αποδείχθηκε επίπονη και διήρκησε έναν ολόκληρο χρόνο. Από τις 19500 εκθέσεις πρακτικών, ένα μικρό ποσοστό αυτών (μόλις οι 820) πληρούσαν τα κριτήρια της επιστημονικής μεθοδολογίας, που ακολουθήθηκε στην παρούσα εργασία. Ο περιορισμός της έκτασης του παρόντος σώματος κειμένου εννοείται επηρέασε τα συμπεράσματα, τα οποία δεν μπορούν να χαρακτηριστούν καθολικά και να γενικευθούν στο σύνολο της νομικής γλώσσας. Για να θεωρηθούν αξιόπιστα τα συμπεράσματα θα πρέπει το υλικό συλλογής να είναι πάνω από 1000000 λέξεις, ωστόσο τα παρόντα ποσοτικά ευρήματα μπορούν να προσφέρουν μια πολύ ισχυρή (από

άποψη στατιστικής σημαντικότητας) πρώτη εικόνα για τη νομική γλώσσα εντός της δικαστικής αίθουσας.

Ένα από τα μεγάλα προβλήματα κατά τη συλλογή του υλικού ήταν η έλλειψη μαγνητοφωνήσεων από μέρους των Ποινικών Αρχείων του Κράτους και κατ' επέκταση δεν μπόρεσε να καταστεί εφικτή η διερεύνηση του κατά πόσο όσα ειπώθηκαν εντός της Δικαστικής αίθουσας έχουν καταγραφεί από τους Γραμματείς *verbatim*. Έτσι, η συλλογή του σώματος κειμένων έγινε μέσω φωτοαντιγράφων, τα οποία κατέστησαν τη διαδικασία μετατροπής τους σε ηλεκτρικό κείμενο επίπονη και χρονοβόρα. Τα κείμενα ήταν γεμάτα με σημειώσεις και αστερίσκους, οπότε ορισμένα σημεία των πρακτικών δεν ήταν απολύτως διακριτά ως προς το αν ανήκαν στο δικαστή ή στο γραμματέα. Άλλωστε, ο ρόλος του Γραμματέα, όπως φάνηκε και από την παραπάνω ανάλυση, παραμένει σκοτεινός, και, για να αποσαφηνιστεί, θα πρέπει να πραγματοποιηθούν στο μέλλον περιπτωσιολογικές μελέτες (*case studies*) με βάση τη σύγκριση μεμονωμένων δικαστών με τους γραμματείς τους ή μεμονωμένων γραμματέων με διαφορετικούς δικαστές. Κάτι τέτοιο δεν κατέστη εφικτό στην παρούσα διπλωματική εργασία τόσο εξαιτίας του περιορισμένου χρόνου εκπόνησης της όσο και της αυστηρά καθορισμένης έκτασής της.

6. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Οι εκθέσεις πρακτικών των ποινικών δικαστικών αποφάσεων, όπως φάνηκε από τον παραπάνω ποσοτική και ποιοτική ανάλυση, αποτελούν ένα πολυδιάστατο πεδίο εξερεύνησης για ένα Γλωσσολόγο. Ο υβριδικός κειμενικός τους χαρακτήρας, που συνδυάζει την καταγραφή του εκφωνημένου λόγου των μαρτύρων/κατηγορουμένων μαζί με την γραπτή δικαστική απόφαση, ο συνδυασμός περιγραφής και επιχειρηματολογίας, η ισορρόπηση μεταξύ Καθαρεύουσας και Δημοτικής διαλέκτου και η μεταστροφή από την παραδοσιακή νομική γραφή με υψηλό κύρος αλλά χαμηλό βαθμό κατανόησης από τους μη ειδικούς στην πιο σύγχρονη και προσιτή γραφή που οφείλει να ισορροπήσει μεταξύ κύρους και κατανόησης, διαμορφώνουν το ξεχωριστό αποτύπωμα του συγκεκριμένου κειμενικού υποείδους. Η απουσία ελληνικής βιβλιογραφίας, που να προσεγγίζει σφαιρικά το ζήτημα των εκθέσεων πρακτικών από κειμενικής και γλωσσικής σκοπιάς, δηλώνει την ιδιαίτερη ανάγκη να διερευνηθεί ένα καινούργιο νομικό κειμενικό υποείδος και η γλώσσα του, πέρα από τους νόμους. Για το λόγο αυτό η πρωτοτυπική αυτή διπλωματική εργασία όφειλε να το προσεγγίσει και

να το ερμηνέψει συνδυάζοντας ένα πλήθος γλωσσολογικών κλάδων, με κυρίαρχους αυτούς της Κειμενογλωσσολογίας, της Γλωσσολογίας Σωμάτων Κειμένων, της Δικανικής Γλωσσολογίας, και επικουρικά της Σημασιολογίας, της Πραγματολογίας, της Κοινωνιολογίας των φύλων και της Φεμινιστικής Γλωσσολογίας.

Από την παραπάνω ποσοτική μελέτη και ιδιαίτερα από τις λέξεις-κλειδιά των Πλημμελειοδικών, φάνηκε ότι η δικαστική γλώσσα διακατέχεται από ένα πλήθος νομικών ομώνυμων (legal homonyms), δηλαδή λέξεων με καθημερινή σημασία, που αποκτούν νομική σημασία μέσα στο περιεχόμενο της δίκης και των δικαστικών διαδικασιών. Επιπλέον, οι Πλημμελειοδίκες προτιμούν με στατιστικά σημαντικό τρόπο ονοματικές φράσεις και ιδιαίτερα λέξεις-ομπρέλες, που συνδράμουν στην οικονομία και στη νοηματική συμπύκνωση του κειμένου. Επίσης, ο λόγος τους αποκτά το κύρος της νομικής γλώσσας μέσα από χρήση τεχνικού λεξιλογίου, ορισμένων λέξεων περιεχομένου του απαιτητικού λεξιλογίου και λόγιων λεξικών στοιχείων όπως αρχαϊζουσες προθέσεις, μετοχές, προσφύματα της αρχαίας ελληνικής και γενικής πτώσης. Από κειμενικής σκοπιάς, παρουσιάζουν επιμέλεια ως προς την ενδοκειμενική συνοχή/συνεκτικότητα και εστιάζουν στο συγκεκριμένο επιλέγοντας το οργανωτικό σχήμα Προεπισκόπηση-Λεπτομέρειες. Επικοινωνιακά και πραγματολογικά, οι Δικαστές δίνουν έμφαση στο διακηρυκτικό χαρακτήρα της ποινής και διατηρούν υψηλό βαθμό δεοντικής τροπικότητας και βεβαιότητας. Τα παραπάνω αποτελέσματα δεν μπορούν να θεωρηθούν καθολικά, λόγω του περιορισμένου σε μέγεθος σώματος κειμένου, επομένως με την αύξηση των δειγμάτων (tokens) στο μέλλον να σχηματιστεί μια πιο στέρεη εικόνα για τον δικαστικό λόγο στα κείμενα των πρακτικών.

Εξετάζοντας την γλώσσα των Δικαστών με βάση το φύλο τους, φαίνεται πως από τις λίστες συχνοτήτων τους ο λόγος τους φαίνεται πανομοιότυπος. Πέραν όμως των παραπάνω ομοιοτήτων, τα στατιστικά αποτελέσματα δείχνουν ότι οδηγούν στην απόρριψη της μηδενικής υπόθεσης και φανερώνουν γλωσσικές διαφορές τα δύο φύλα. Οι άνδρες Πλημμελειοδίκες επιλέγουν ρηματικές φράσεις και ονοματοποιήσεις ρημάτων, που προσδιορίζονται από ουσιαστικά σε γενική. Μη αναμενόμενα εμφανίζουν πολλά επίθετα και μετοχές με στατιστική σημαντικότητα, από τα οποία το πιο χαρακτηριστικό του λόγου τους είναι το αξιολογικό επιτακτικό *απαιτούμενη* και επιρρήματα όπως το σχολιαστικό *δόλια*, που εστιάζουν στα κίνητρα του δράστη. Επίσης, χρησιμοποιούν λέξεις που σχετίζονται με την τοποθέτηση του εγκλήματος στον άξονα του χώρου και του χρόνου και γραμματικοποιήσεις. Τέλος, στο επίπεδο της φράσης επιλέγουν συστηματικά φορμουλαϊκές φράσεις με υψηλή στατιστική

σημαντικότητα, και ιδίως συμπλέγματα, που περιέχουν τις θετικές λέξεις-κλειδιά *απαιτούμενη* και *να*, ενώ στο επίπεδο της πρότασης χρησιμοποιούν με στατιστική σημαντικότητα συνδέσμους, η επιλογή των οποίων υποδηλώνει την προτίμηση τους στον μακροπερίοδο λόγο και στις περίπλοκες συντακτικές δομές.

Οι γυναίκες Πλημμελειοδίκες προτιμούν ονοματικές φράσεις έναντι των ρηματικών, χρησιμοποιούν επιρρήματα, που προωθούν την κειμενική συνοχή και επιλέγουν με πολύ υψηλή στατιστική σημαντικότητα το ποσοδεικτικό επίθετο *επαυξανομένης*. Επίσης, οι γυναίκες Δικαστές διακρίνονται γλωσσικά από τη χρήση αρχαϊζουσών προθέσεων και της διάζευξης, εστιάζουν σε λέξεις σχετικές με την αποδεικτική διαδικασία και με το πραγματικό του αιτιολογικού. Λεξικά και φραστικά επιλέγουν *δύωνυμα* και εντάσσουν αποκλειστικά στο λόγο τους *ν-γράμματα* ακολουθίες με την λέξη *πράξη* και το ρήμα δεοντικής τροπικότητας *πρέπει*. Ακόμη, επιλέγουν τις ίδιες συντακτικές φόρμουλες με τους άνδρες Δικαστές, δηλαδή αυτές που περιέχουν τους όρους *απαιτούμενη* και *να*, ωστόσο όχι με μεγάλη στατιστική σημαντικότητα. Αυτό το εύρημα δηλώνει πως, όσον αφορά τις τυποποιημένες συντακτικές δομές, προσαρμόζουν τον τρόπο γραφής τους σε αυτόν των ανδρών Πλημμελειοδικών.

Συμπεραίνεται από τα παραπάνω, ότι ο λόγος των δύο φύλων κινείται στα ίδια πλαίσια της νομικής γλώσσας, ωστόσο το κάθε φύλο Πλημμελειοδικών παρά τις αναπόφευκτες ομοιότητες χαρακτηρίζεται από διαφορετικές λεξικές, γραμματικές και συντακτικές επιλογές. Ωστόσο, το πρόγραμμα AntConc 3.4.3 δεν μπορεί να παρέχει προς το παρόν πληροφορίες σχετικά με το μέσο μήκος πρότασης, ώστε να εντοπιστεί ποιο από τα δύο φύλα είναι πιο φλύαρο. Ακόμη, λόγω της έλλειψης λημματοποίησης του σώματος κειμένου δεν έχει διαμορφωθεί σχετικά σαφής εικόνα για λεξικούς όρους με διπλή λειτουργία, όπως ενδεικτικά τη διάκριση μεταξύ άρθρων και των αδύναμων τύπων της οριστικής αντωνυμίας, την αποσαφήνιση του *ως*, που εξυπηρετεί τη λειτουργία της παρομοίωσης, του επιρρήματος και του τροπικού συνδέσμου, ή την στατιστική αποτύπωση της χρήσης του ρήματος *έχει* ως βοηθητικού και ως κτητικού ρήματος. Όλα τα παραπάνω αποτελούν πρόσφορα πεδία διερεύνησης, προκειμένου να διαμορφωθεί μελλοντικά μια πλήρης εικόνα για τις γλωσσικές προτιμήσεις των δύο φύλων Πλημμελειοδικών.

Ως προς το τελευταίο ζήτημα προς εξέταση, δηλαδή το αν ο Γραμματέας διατηρεί το ρόλο του *ως* συντάκτη του κειμένου, που αποτυπώνει ακριβώς τις μαρτυρίες και τις δικαστικές αποφάσεις, φαίνεται ότι στο τμήμα της Συζήτησης των

πρακτικών, εμφανίζουν τεράστιες γλωσσικές διαφορές σε σχέση με τη γλώσσα των μαρτύρων/κατηγορουμένων, όπως προκύπτει από τη σύγκριση των θετικών και αρνητικών λέξεων-κλειδιών των συγκεκριμένων δύο υποσωμάτων. Επομένως, στο τμήμα των καταθέσεων, δεν επεμβαίνουν στα λεγόμενα των μαρτύρων και κατηγορουμένων, αλλά σίγουρα με την υπόδειξη του εκάστοτε Δικαστή περιορίζουν την έκταση των μαρτυριών, απαλείφοντας τις περιττές πληροφορίες. Άλλωστε, η επιλεγμένη αυτή καταγραφή είναι που αφαιρεί τον αφηγηματικό χαρακτήρα των μαρτυριών μετατρέποντας τις σε περιγραφές γεγονότων.

Όμως, όσον αφορά τη σύγκριση μεταξύ των Γραμματέων και των Πλημμελειοδικών, φαίνεται, παρά τις διαφορές (αναφορά στο δικαστικό σώμα και εστίαση στη λογική σχέση των πληροφοριών με τη χρήση δεικτών λόγου), πως οι Γραμματείς υιοθετούν πολλούς τεχνικούς όρους, που σχετίζονται με το αποδεικτικό μέρος της Δίκης, διατηρούν με στατιστική σημαντικότητα ένα απαιτητικό και αρχαϊζόν λεξιλόγιο και εμφανίζουν σε όλη την έκταση του κειμένου συντομογραφίες, αρχικά και ακρωνύμια. Όλα τα παραπάνω προσφέρουν μια πρώτη ένδειξη πως οι Γραμματείς μιμούνται τον δικαστικό λόγο άρα υπάρχουν μεγάλες πιθανότητες να επεμβαίνουν στο λόγο των Δικαστών. Για να υπάρξει όμως μια απόλυτα ακριβής στατιστική αποτύπωση του παραπάνω ευρήματος θα πρέπει μελλοντικά να πραγματοποιηθούν περιπτώσιολογικές μελέτες, όπου θα συγκρίνεται το υπόσωμα του ενός Γραμματέα με το σύνολο των Πλημμελειοδικών, με τους οποίους συνεργάζεται, και, αντίστοιχα, η σύγκριση του ενός από αυτούς τους Πλημμελειοδίκες με τους υπόλοιπους Γραμματείς, προκειμένου να διαμορφωθεί η ιδιόλεκτος του κάθε Γραμματέα ξεχωριστά.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Adolphs, S. (2006). *Introducing Electronic Text Analysis A practical guide for language and literary studies*. USA/Canada: Routledge.
- Alhums, Mohammad. (2019). Key Aspects in Relation to Forensic Linguistics. *International Journal of Linguistics, Literature and Translation* 2 (5), 83-86. DOI: 10.32996/ijllt.2019.2.5.10 ;
- Ανδρουλάκης, Ν. Κ. (1998). Αιτιολογία και ανααιρετικός έλεγχος ως συστατικά της ποινικής απόδειξης. Αθήνα: Π. Ν. Σάκκουλας.
- Anthony, L. (2014). *AntConc (Version 3.4.3)*. Tokyo: Waseda University.
- Atkins, Sue & Clear, Jeremy & Ostler, Nicholas. (1992). Corpus Design Criteria. *Literary and Linguistic Computing* 7, 1-16. DOI: 10.1093/lc/7.1.1.
- Austin, J. L. (1962). *How to do things with words*. Cambridge, Massachusetts: Harvard University Press.
- Barnbrook, G., Mason, O. & Krishnamurthy, R. (2013). *Collocation Applications and Implications*. New York: Palgrave Macmillan.
- Bashir, I., Kamariah, Y., Abdullahi, A. (2018). *A Corpus-Based Approach to Studies in Legal Phraseology: An Overview*. *International Journal of English Linguistics* 8 (7).
- Bauer M., Aarts B. (2000). Corpus construction: a principle for qualitative data collection. Στο: Bauer M. W., Gaskell G. (eds.). *Qualitative researching: with text, image and sound*. London: Sage. 19-37.
- Beaugrande, R. de & Dressler, W. (1981). *Introduction to text linguistics*. London: Longman.
- Bennett, G. (2010). *Using Corpora in the Language Learning Classroom: Corpus Linguistics for Teachers*. New York: Cambridge University Press.
- Berger, B. L. (2002). Trial by Metaphor: Rhetoric, Innovation, and the Juridical Text. *Court Review: The Journal of the American Judges Association* 39 (3), 30-38. <https://digitalcommons.unl.edu/ajacourtreview/133>
- Berūkštienė, D. (2016). Legal Discourse Reconsidered: Genres Of Legal Texts. *Comparative Legilinguistics* 28, 89-117.
- Besnier, N. (1994). Involvement in linguistic practice: An ethnographic appraisal. *Journal of Pragmatics* 22(3-4), 279–299.
- Bhatia, K. V. (1987). Language of the law. *Language Teaching* 20 (04), pp 227 – 234.

- Bhatia, V.K. (1994). Cognitive structuring in legislative provisions. Στο J. Gibbons (ed.). *Language and the Law*. London, Longman, 136–55.
- Bhatia, K. V. (2010). Legal writing: specificity-Specification in legislative writing, accessibility, transparency, power and control. Στο: Coulthard, M., Johnson, A. (2010). *The Routledge handbook of forensic linguistics*. Milton Park, Abingdon, Oxon: Routledge, 37-51.
- Biber, D., Conrad, S., Reppen, R. (1998). *Corpus Linguistics: Investigating Language, Structure and Use*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Binnick, R. I. 1991. *Time and the Verb: A Guide to Tense and Aspect*. Oxford: Oxford University Press.
- Bix, B. (1996). *Law, Language, and Legal Determinacy*. Oxford: Clarendon Paperbacks.
- Boella, G., Gabbay D., Villata, S. (2010). Subsumption and Count as Relation in Arguments Ontologies. Στο: *Procs. of the 13th International Workshop on Non-Monotonic Reasoning (NMR'10)*. (2010).
- Bondi, M. (2010). Perspectives on keywords and keyness: An introduction. Bondi, M. & Scott, M. (eds.). (2010). *Keyness in Texts*. Amsterdam/Philadelphia: John Benjamins Publishing Company.
- Brousalis, G., Mikros G., Markopoulos, G. (2012). Στο Z. Gavriilidou, A. Efthymiou, E. Thomadaki & P. Kambakis-Vougiouklis (eds). *Selected papers of the 10th ICGL*. Komotini/Greece: Democritus University of Thrace, 167-176.
- Butters, R. (2008). Trademarks and other proprietary terms. Στο J. Gibbons and M. Turell (eds). *Dimensions of Forensic Linguistics*. Amsterdam, Benjamins, 231–47.
- Cameron, D. (2009). Sex/Gender, Language and the New Biologism. *Applied Linguistics* 31 (2), 1–20.
- Γεωργακοπούλου Α., Γούτσος Δ. (2011). *Κείμενο και Επικοινωνία*, 1η ανανεωμένη έκδοση [1η έκδ.: 1999. Αθήνα. Ελληνικά Γράμματα]. Αθήνα: Πατάκης.
- Γιουτίκας, Δ. (2016). *Μετάφραση Νομικών Κειμένων Από Τη Γαλλική Στην Ελληνική Γλώσσα: Η Περίπτωση Των Δικαστικών Αποφάσεων Σε Υποθέσεις Διαζυγίων* (διδακτορική διατριβή). Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης Φιλοσοφική Σχολή.
- Comrie, B. 1976. *Aspect*. Cambridge: Cambridge University
- Comrie, B. 1985. *Tense*. Cambridge: Cambridge University

- Correa, M. (2013). Forensic Linguistics: An Overview of the Intersection and Interaction of Language and Law. *Studies About Languages* 23, 5-13. DOI: 10.5755/j01.sal.0.23.5020.
- Cotterill, J. (2000). Reading the rights, a cautionary tale of comprehension and comprehensibility. *Forensic Linguistics* 7, 4–25.
- Cotterill, J. (2002). *Language in the Legal Process*. N. Y: Palgrave Macmillan.
- Cotterill, J. (2012). Corpus Analysis in Forensic Linguistics. Στο Chapelle, C. (ed.). *The Encyclopedia of Applied Linguistics*. New Jersey: Blackwell Publishing Ltd, 1-8. DOI: 10.1002/9781405198431.wbeal0238
- Coulthard, M., Johnson, A. (2007). *An Introduction to Forensic Linguistics: Language in Evidence*. London and New York: Routledge.
- Coulthard, M., Johnson, A. (2010). *The Routledge handbook of forensic linguistics*. Milton Park, Abingdon, Oxon: Routledge.
- Coulthard, M., Johnson, A., Wright, D. (2017). *An Introduction to Forensic Linguistics. Language in Evidence* (2nd edition). London: Routledge.
- Γούτσος, Δ. (2012). *Γλώσσα: Κείμενο, Ποικιλία, Σύστημα*. Αθήνα: Εκδόσεις Κριτική ΑΕ.
- Γούτσος, Δ. & Φραγκάκη, Γ. (2015). *Εισαγωγή στη γλωσσολογία σωμάτων κειμένων*. Αθήνα: Σύνδεσμος Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών.
- Crystal, D. & Davy, D. (1997). *Investigating English Style*. New York: Routledge.
- Crystal, D. (2008). *A dictionary of linguistics and phonetics* (6th ed.). Oxford: Blackwell.
- Danet, B., Bogoch, B. (1994). Orality, literacy, and performativity in Anglo-Saxon wills. Στο J. Gibbons (ed.). *Language and the Law*. London: Longman, 100–35.
- Danielewicz-Betz, A. (2012). The Role of Forensic Linguistics in Crime Investigation. Στο Littlejohn, A. and Rao Mehta, S (ed.). *Language Studies: Stretching the Boundaries*. Newcastle: Cambridge Scholars Publishing, 93-108.
- Eckert, P., & McConnell-Ginet, S. (2003). *Language and gender*. Cambridge: Cambridge University Press. Chicago
- Foley, T. (2006). Lawyers and legal interpreters: different clients, different culture. *Interpreting* 8(1), 97–104.
- Gibbons, J. & Turell M. T. (eds.). (2008). *Dimensions of Forensic Linguistics*. (AILA Applied Linguistics Series, issn 1875-1113 ; v. 5). Amsterdam: John Benjamins Publishing Company.

- Goźdz-Roszkowski, S. & Pontradolfo, G. (2015). Evaluative Patterns in Judicial Discourse: A Corpus-based Phraseological Perspective on American and Italian Criminal Judgments. *International Journal of Law, Language & Discourse* 3 (2), 9-69.
- Goźdz-Roszkowski, S. & Pontradolfo, G. (2017). Legal Phraseology Today: A Corpus Based Applications Across Legal Language and Genres. *International Journal of specialized communication* 37, 130-138.
- Goźdz-Roszkowski, S. & Pontradolfo, G. (2018). *Phraseology in Legal and Institutional Settings*. New York: Routledge.
- Gortych-Michalak, K. (2015). Continuities or discontinuities in Greek legal language (1974-2014). Στο: *Continuities, Discontinuities, Ruptures in the Greek World (1204-2014): Economy, Society, History, Literature. Proceedings of the 5th European Congress of Modern Greek Studies. Vol. 4*. Athens: European Society of Modern Greek Studies. 427-259.
- Grazib, M. (2009). *Electronic corpora: as powerful tools in computational linguistic analyses*. Retrieved from <http://ceur-ws.org/Vol-547/93.pdf>
- Greenberg, M. (2011). Legislation as Communication? Legal Interpretation and the Study of Linguistic Communication». Στο: Marmor A., Soames S. (2011). *Philosophical Foundations of Language in the Law*. Oxford. Oxford University Press.
- Grice, H. P. (1975). Logic and conversation. Στο: Cole, p. & Morgan, J. L (επιμ.). *Syntax and Semantics 3: Speech Acts*. New York: Academic Press, 41-58.
- Gu, L. (2013). Language and Gender: Differences and Similarities. *Proceedings of the 2013 International Conference on Advances in Social Science, Humanities, and Management (ASSHM 2013)*, 248-251. <https://doi.org/10.2991/asshm-13.2013.46>.
- Gunnarsson, B.-L. (1984). Functional comprehensibility of legislative texts: Experiments with a Swedish Act of Parliament. *Text* 4(1-3), 71-105.
- Heikki E. S. M. (2006). *Comparative Legal Linguistics*. Hampshire: Ashgate.
- Hoey, M. (1983). *On the Surface of Discourse*. London: George Allen and Unwin.
- Hunston, S. (2002). *Corpora in Applied Linguistics*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Hyland, K. (2008). Academic clusters: text patterning in published and postgraduate writing. *International Journal of Applied Linguistics* 18 (1), 41-62.

- Hymes, D. (1974). *Foundations in Sociolinguistics: An Ethnographic Approach*. Philadelphia: University of Pennsylvania Press, p. 53–62.
- Κανάκης Κ. (2007). *Εισαγωγή στην Πραγματολογία: γνωστικές και κοινωνικές όψεις της γλωσσικής χρήσης*. Αθήνα. Εκδόσεις του Εικοστού Πρώτου.
- Kennedy, G. (1998). *An introduction to Corpus Linguistics*. Edinburgh: Longman.
- Κριμπάς, Γ. Π. (2015). Προς μια γραμματική της Νεοελληνικής Νομικής Γλώσσας. Στο: *Για μια γραμματική του νεοελληνικού επιστημονικού λόγου – Γλωσσικά και ορολογικά ζητήματα των ειδικών γλωσσών των θεματικών πεδίων που δεν καλύπτονται από τις σύγχρονες γραμματικές. 10^ο Συνέδριο «Ελληνική Γλώσσα και Ορολογία»*. Διαθέσιμο στην ιστοσελίδα: <http://www.eleto.gr/gr/Conference10.html>
- Kurzon, D. (1989). Sexist and nonsexist language in legal texts: the state of the art. *International Journal of the Sociology of Language, Volume 1989: Issue 80*, 99-113.
- Κώδικας Ποινικής Δικονομίας. ΠΡΩΤΟ ΒΙΒΛΙΟ: ΓΕΝΙΚΟΙ ΟΡΙΣΜΟΙ, ΠΡΩΤΟ ΤΜΗΜΑ: Ποινικά δικαστήρια και δικαστικά πρόσωπα. Διαθέσιμο στο <http://www.opengov.gr/ministryofjustice/?p=5603>
- Lakoff, R. (1973). Language and woman's place. New York. *Language in Society* 2 (1), pp. 45-80.
- Lebovits, G., Curtin A., Solomon L. (2008). Ethical Judicial Opinion Writing. *The Georgetown Journal of Legal Ethics* 21, 237.
- Lebovits, G. & Ramirez Hidalgo, L. (2009). Advice to Law Clerks: How to Draft Your First Judicial Opinion. *Westchester Bar Journal* 36 (1), 29-37.
- Leech, Geoffrey. 1992. Corpora and theories of linguistic performance. In J. Svartvik (ed.). (1992). *Directions in Corpus Linguistics. Proceedings of the Nobel Symposium 82, volume 65 of Trends in Linguistics. Studies and Monographs*. Berlin/New York. Mouton de Gruyter, 105–122.
- Longacre, R. (1976). *An Anatomy of Speech Notions*. Lisse: Peter de Ridder.
- Lyons J. (2012). *Γλωσσολογική σημασιολογία* (5η έκδοση) [1η έκδ.: 1999. Αθήνα. Εκδόσεις Πατάκη]. Αθήνα. Εκδόσεις Πατάκη. (Μτφρ: Ανδρουλάκης Γ.).
- Mahlberg, M. (2005). *English general nouns: A corpus theoretical approach*. Amsterdam: John Benjamins.

- Maley, Y. (1985). Judicial discourse: the case of legal judgment. Στο J. E. Clark (ed.) *The Cultivated Australian*. Hamburg: Buske, 159–75.
- Malinowski B. (1946). The Problem of Meaning in Primitive Languages. Supplement I. Στο Ogden, C. & Richards, I. A. *The Meaning of Meaning*. London: Routledge, 296-336.
- Mann, W. C.; Thompson, S. A. (1988). Rhetorical structure theory: toward a functional theory of text organization. *Text: Interdisciplinary Journal for the Study of Discourse*. 8 (3): 243–281. doi:10.1515/text.1.1988.8.3.243.
- Mann, W. C. & Thompson, S. A. (1992). Rhetorical Structure Theory and the text analysis. Στο Mann, W. C. & Thompson, S. A. (επιμ.). *Discourse Descriptions: Diverse Linguistic Analysis of a Fund-Raising Text*. Amsterdam/Philadelphia: John Benjamins, 39-78.
- McEnery, T., & Wilson, A. (2001). *Corpus Linguistics: An Introduction (2nd ed.)*. Manchester. Edinburgh University Press.
- McEnery, T., & Hardie, A. (2012). *Corpus Linguistics*. Edinburgh: Cambridge University Press.
- McEnery, T., & Hardie, A. (2013). The history of corpus linguistics. In K. Allan (Ed.), *The Oxford handbook of the history of linguistics*. Oxford : Oxford University Press.
- McMenamin, G. R. (2002). *Forensic Linguistics-Advances in Forensic Stylistics*. Florida: CRC Press LLC.
- Mellinkoff, D. (1963). *The Language of the Law*. Boston: Little, Brown.
- Μητσικοπούλου Β. (2006). *Επίπεδο ύφους*. Πρόσβαση [on line]: http://www.greek-language.gr/greekLang/studies/discourse/1_3/index.html [05/02/12].
- Μικρός, Γ. (2015). Υπολογιστική υφολογία. [ηλεκτρ. βιβλ.] Αθήνα: Σύνδεσμος Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών. Διαθέσιμο στο: <http://hdl.handle.net/11419/4860>
- Mochales, R. & Moens, M.-F. (2008). Study on the Structure of Argumentation in Case Law. *Proceedings of the 2008 conference on Legal Knowledge and Information Systems: JURIX 2008: The Twenty-First Annual Conference July 2008*, 11-20.
- Mouritsen, S. C. (2011). Hard Cases and Hard Data: Assessing Corpus Linguistics as an Empirical Path to Plain Meaning. *Columbia Science and Technology Law Review (13)*, 156.
- Μόξερ, Α. (2005). *Άποψη και χρόνος στην ιστορία της Ελληνικής*. Αθήνα : Παρουσία

- Μπέης, (1984). Μαθήματα Πολιτικής Δικονομίας: Εισαγωγή στη Δικονομική Σκέψη. Διαθέσιμο ηλεκτρονικά στο: <http://www.kostasbeys.gr/articles.php?s=3&mid=1096&mnu=1&id=21212> (τελευταία επίσκεψη στις 11/10/2020)
- Neshkovska, S. (2019). The role of electronic corpora in translation training. *Studies in Linguistics, Culture and FLT* (6), 62-72.
- Niladri, S. D. (2008). *Corpus Linguistics: An Introduction*. New Delhi: Pearson.
- Nini, A. (2020). Corpus analysis in forensic linguistics. Στο Carol A. Chapelle (ed). (2020). *The Concise Encyclopedia of Applied Linguistics*. Hoboken: Wiley-Blackwell, 313-320.
- O'Barr, M. W. (1982). *Linguistic Evidence: Language, Power, and Strategy in the Courtroom*. San Diego: Academic Press, Inc.
- O'Keeffe, A. & McCarthy, M. (2010). Historical perspective: what are corpora and how have they evolved? Στο O'Keeffe, A. & McCarthy, M. (2010). *The Routledge Handbook of Corpus Linguistics*. New York: Routledge, 3-13.
- Olsson, J. (2008). *Forensic Linguistics* (2nd edition). New York: Continuum.
- Olsson, J. (2009). *Wordcrime: Solving Crime Through Forensic Linguistics*. London and New York: Continuum.
- Παναρέτου, Ε. (2003). Το κειμενικό είδος των νόμων. Βαθμός πρωτοτυπικότητας και θέση τους στο είδος της αποικίας. Στο: *Μελέτες για την Ελληνική Γλώσσα Πρακτικά της 23ης Ετήσιας Συνάντησης του Τομέα Γλωσσολογίας της Φιλοσοφικής Σχολής του Α.Π.Θ. Θεσσαλονίκη: τομέας γλωσσολογίας, τ. Α΄*, 65-72.
- Παναρέτου, Ε. (2006). Κειμενικά υπο-είδη: Οι δικαστικές αποφάσεις. Στο Γούτσος Δ., Μπακάκου- Ορφανού Α., Κουτσουνιέλου Σ., Παναρέτου Ε. (2006). *Ο κόσμος των κειμένων. Μελέτες αφιερωμένες στο Γεώργιο Μπαμπινιώτη*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα, 127-139.
- Παναρέτου, Ε. (2009). *Νομικός λόγος: Γλώσσα και Δομή των Νόμων*. Αθήνα: Παπαζήσης.
- Saeed, J. (2013). *Σημασιολογία*. (Δημελά, Ε. & Ξυδόπουλο, Γ. μετάφρ.) Αθήνα: Εκδόσεις Πατάκη (το πρωτότυπο έργο εκδόθηκε το 1997).
- Šarčević, S. (2000). *New approach to Legal Translation*. The Hague: Kluwer Law International.

- Searle, J. R. (1969). *Speech Acts. An Essay In The Philosophy of Language*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Sheppard, J. (2008). The "Write" Way: A Judicial Clerk's Guide to Writing for the Court. *University of Baltimore Law Review*: Vol. 38: Iss. 1, Article 9. Available at: <http://scholarworks.law.ubalt.edu/ublrvol38/iss1/9>
- Shuy, R. W. (2006). *Linguistics in the Courtroom: A Practical Guide*. New York: Oxford University Press.
- Shuy, R. W. (2008). *Fighting over words: Language and Civil Law Cases*. New York: Oxford University Press.
- Sinclair, J. (1991). *Corpus, Concordance, Collocation*. Oxford: Oxford University Press.
- Sinclair, J. (2008). Naturalness in Language. Available in: https://www.researchgate.net/publication/49617819_Naturalness_in_Language
- Solan, L. & Gales, T. (2016). *Finding ordinary meaning in law: The judge, the dictionary or the corpus?* Published online: DOI: <https://doi.org/10.1515/ijld-2016-0016>
- Swales, M. J. (2004). *Research Genres: Explorations and Applications*. New York: Cambridge Applied Linguistics.
- Taylor, C. (2008). What is corpus linguistics? What the data says. *ICAME Journal*, 32. pp. 179-200. ISSN 1502-5462
- Teubert, W. (2005). My version of corpus linguistics. *International Journal of Corpus Linguistics* 10(1), 1–13.
- Tiersma, P. M. (1999). *Legal Language*. London. University of Chicago Press.
- Tiersma, P. M. (2008). The nature of legal language. Στο Gibbons, J. & Turell, M. T. (2008). *Dimensions of forensic linguistics*. Amsterdam/Philadelphia: John Benjamins Publishing Company, σσ. 7-27.
- Tognini Bonelli E. (1996). *Corpus Theory and Practice*. Birmingham: TWC.
- Tognini-Bonelli, E. (2001). *Corpus Linguistics at Work*. Amsterdam/Philadelphia: John Benjamins Publishing Company.
- Tognini-Bonelli, E. (2010). Theoretical overview of the evolution of corpus linguistics. Στο O’Keeffe, A. & McCarthy, M. (2010). *The Routledge Handbook of Corpus Linguistics*. New York: Routledge, 14-28.

- Trace, J., Hudson, T. & Brown, J. D. (2015). *Developing Courses in Languages for Specific Purposes*. National Foreign Research Center.
<http://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>
- Trosborg, A. (1995). Statutes and contracts, an analysis of legal speech acts in the English language of the law. *Journal of Pragmatics* 23, 31–53.
- Villata, S. (2010). *Meta-argumentation for MAS: Coalition Formation, Merging Views, Subsumption Relations and Dependence Networks*. Tesi di Dottorato di Ricerca in Scienza e Alta Tecnologia Indirizzo: Informatica.
- Wagner, A. (2002). The legal discourse of the Common Law: a game of chess. *International Journal for the Semiotics of Law* 15, 345–60.
- Witte, R. B. (2009). The Judge as an Author/The Author as a Judge. Available at SSRN: <https://ssrn.com/abstract=1339943> or <http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.1339943>
- Wray, A. (2002) *Formulaic Language and the Lexicon*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Xia, Xiufang. (2013). Gender Differences in Using Language. *Theory and Practice in Language Studies* 3 (8):1485-1489. doi:10.4304/tpls.3.8.1485-1489
- Ζιγκόλης, Δ. (2014). *Η αιτιολογία της δικαστικής απόφασης σε σχέση με την καθυστέρηση στην απονομή της δικαιοσύνης*. Διαθέσιμο στο: http://dikastis.blogspot.com/2014/02/blog-post_20.html

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ
Παράρτημα 1

«Καταδικαστική αντιμωλία
Χωρίς πολιτική αγωγή-Μετατρέπτε»

ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ _____
Αριθμός _____

ΕΚΘΕΣΗ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΜΕΛΟΥΣ
ΠΛΗΜΜΕΛΛΕΙΟΔΙΚΕΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ
Συνεδρίαση της _____ 1990

Σύνθεση του Δικαστηρίου	Κατηγορούμεν _____	Πράξ _____
_____ Πλημμελειοδίκης _____ Εισαγγελέας ή Εισαγγελικός Πάρεδρος (διότι ο Εισαγγελέας Πλημ /κων κωλύεται) _____ Γραμματέας		

ΕΚΘΕΣΗ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ

Κατά τη σημερινή δημόσια στο ακροατήριο συνεδρίαση του Δικαστηρίου, Πλημμελειοδίκης εκφώνησε τ _____ ονομα _____ τ _____ κατηγορούμεν _____ οποί _____ αφού εμφανίστηκ _____ και ρωτήθηκ από τ _____ Πλημμελειοδίκη σχετικά με την ταυτότητα τ κ.λ.π., είπαν ότι ονομάζ _____ όπως αναγράφ παραπάνω και διορίζ συνήγορ για να τ υπερασπιστ τ παρό Δικηγόρ _____

_____ Πλημμελειοδίκης συνέστησε στ _____ κατηγορούμεν _____ να προσέξ _____ την εναντίον τους κατηγορία καθώς και τη συζήτηση που πρόκειται να διεξαχθεί. Συγχρόνως τ _____ πληροφόρησε ότι έχουν δικαίωμα να αντιτάξ _____ πλήρη έκθεση των ισχυρισμ _____ τ _____ και να υποβάλλ τις παρατηρήσεις τ μετά το τέλος της εξετάσεως του κάθε μάρτυρα, καθώς και κατά την έρευνα του οποιουδήποτε αποδεικτικού μέσου.

_____ Εισαγγελέας, αφού έλαβε τον λόγο, απήγγειλε με συνοπτική ακρίβεια την κατηγορία και πρόσθεσε ότι, για την υποστήριξη της κατηγορίας, είχε κλητεύσει τους αναγραφόμενους κάτω από το κατηγορητήριο μάρτυρες κατηγορίας τα ονόματα των οποίων εκφώνησε Πλημμελειοδίκης και από τους οποίους βρέθηκε _____

_____ Πλημμελειοδίκης ζήτησε κατόπιν από τ _____ κατηγορούμεν _____ γενικές πληροφορίες για την πράξη για την οποία κατηγορ _____ και ταυτόχρονα τους κατέστησε γνωστό ότι η απολογία τ _____ θα γίνει μετά το τέλος της αποδεικτικής διαδικασίας.

_____ κατηγορούμεν _____ έδωσ _____ τις πληροφορίες που τ _____ ζητήθηκ _____ και δήλωσ _____ ότι _____ κλήτευσ _____ μάρτυρ _____ υπερασπίσεως.

_____ Πλημμελειοδίκης εκφώνησε τα ονόματα κατηγορίας και υπερασπίσεως που έχουν κλητευθεί, οι οποίοι είναι παρόντες.

Στη συνέχεια αφού αποχώρησαν από το ακροατήριο, σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 350 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, οι λοιποί μάρτυρες, παρέμεινε ο πρώτος μάρτυρας, ο οποίος σε σχετικές ερωτήσεις τ _____ Πλημμελειοδίκη, αποκρίθηκε ότι ονομάζεται _____ γεννήθηκε στ _____

_____ και κατοικεί στ _____
ετών _____, επαγγέλματος _____ Έλλην__ και Χριστιαν__
Ορθόδοξ__, γνωρίζει απλώς τ__ κατηγορούμεν__ και δεν συγγενεύει με αυτ__.
Επομένως ορκίστηκε σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 218 του Κώδικα Ποινικής
Δικονομίας, επί του Ιερού Ευαγγελίου και εξεταζόμενος κατέθεσε:

Στη συνέχεια προσήλθε ο επόμενος μάρτυρας, ο οποίος αφού ρωτήθηκε σχετικά, αποκρίθηκε
ότι ονομάζεται _____ γεννήθηκε στ _____
_____ και κατοικεί στ _____
επαγγέλματος _____ Έλλην__ και Χριστιαν__ Ορθόδοξ__, γνωρίζει
απλώς τ__ κατηγορούμεν__ και δεν συγγενεύει με αυτ__, επομένως ορκίστηκε, σύμφωνα με
τη διάταξη του άρθρου 218 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, επί του Ιερού Ευαγγελίου και
εξεταζόμενος κατέθεσε:

Προσήλθε έπειτα άλλος μάρτυρας, ο οποίος αφού ρωτήθηκε σχετικά, αποκρίθηκε ότι
ονομάζεται _____ γεννήθηκε στ _____
_____ ετών _____ επαγγέλματος _____
Έλλην__ και Χριστιαν__ Ορθόδοξ__, γνωρίζει απλώς τ__ κατηγορουμεν__ και δεν
συγγενεύει με αυτ_, επομένως ορκίστηκε, σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 218 του Κώδικα
Ποινικής Δικονομίας, επί του Ιερού Ευαγγελίου και εξεταζόμενος κατέθεσε:

Στη συνέχεια προσήλθε ο επόμενος μάρτυρας, ο οποίος αφού ρωτήθηκε σχετικά, αποκρίθηκε
ότι ονομάζεται _____ γεννήθηκε στ _____
_____ και κατοικεί στ _____
επαγγέλματος _____ Έλλην__ και Χριστιαν__ Ορθόδοξ__, γνωρίζει
απλώς τ__ κατηγορούμεν__ και δεν συγγενεύει με αυτ__, επομένως ορκίστηκε, σύμφωνα με
τη διάταξη του άρθρου 218 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, επί του Ιερού Ευαγγελίου και
εξεταζόμενος κατέθεσε:

Ακολούθως προσήλθε άλλος μάρτυρας, ο οποίος ρωτήθηκε σχετικά, αποκρίθηκε ότι ονομάζεται _____ γεννήθηκε στ _____ και κατοικεί στ _____ επαγγέλματος _____ Έλλην και Χριστιαν Ορθόδοξ, γνωρίζει απλώς τ _____ κατηγορούμεν _____ και δεν συγγενεύει με αυτ _____, επομένως ορκίστηκε, σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 218 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, επί του Ιερού Ευαγγελίου και εξεταζόμενος κατέθεσε:

_____ κατηγορούμεν _____, προσκλήθηκ _____ από τ _____ Πλημμελειοδίκη να απολογηθ _____ και αρνήθηκ _____ τ _____ πράξ _____ που του αποδίδ _____

Περαιτέρω Πλημμελειοδίκης ρώτησε τ _____ Εισαγγελέα και τους διαδίκους αν έχουν ανάγκη να διενεργηθεί συμπληρωματική εξέταση ή να διασαφηνιστεί κάποιο στοιχείο και αφού έλαβε αρνητική απάντηση, κήρυξε τη λήξη της αποδεικτικής διαδικασίας.

_____ Εισαγγελέας στ _____ δόθηκε ο λόγος, αφού ανέπτυξε την κατηγορία, πρότεινε να κηρυχθ ο _____ κατηγορούμεν _____.

_____ συνήγορος τ _____ κατηγορουμέν _____, αφού έλαβ _____ τον λόγο, ανέπτυξ _____ την υπεράσπιση και ζήτησ _____ την αθώωση τ _____ πελατ _____ τ _____.

_____ κατηγορούμεν _____ ρωτήθηκ _____ από τ _____ Πλημμελειοδίκη εάν έχ _____ να προσθέσ _____ οτιδήποτε για την υπεράσπιση τ _____ και απάντησ _____ αρνητικά.

Κατόπιν τούτων _____ Πλημμελειοδίκης κήρυξε το πέρας της συζητήσεως. _____ Πλημμελειοδίκης στη συνέχεια, με την παρουσία και τ Γραμματέα, κατάρτησε και δημοσίευσε σε δημόσια συνεδρίαση του την _____ απόφαση του, που έχει ως εξής:

ΣΚΕΦΤΗΚΕ ΚΑΤΑ ΤΟΝ ΝΟΜΟ

Από την αποδεικτική διαδικασία και τα έγγραφα των οποίων έγινε η ανάγνωση στο ακροατήριο, σε συνδυασμό με την απολογία τ κατηγορουμέν και της εν γένει

συζήτησης της υποθέσεως, προέκυψε και το Δικαστήριο πείστηκε ότι, _____
κατηγορούμεν _____ έχ _____ τελέσ _____ τ _____ πράξ _____ που τ _____ αποδίδ _____ με το κατηγορητήριο
και πρέπει να κηρυχθεί ένοχ _____

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

ΔΙΚΑΖΕΙ παρο _____ τ _____ κατηγορουμεν _____

ΚΗΡΥΣΣΕΙ αυτ _____ ένοχ _____ του ότι: _____

Μετά την απαγγελία της αποφάσεως
Αφού άκουσε τ _____ Εισαγγελέα που πρότεινε να επιβληθεί εις βάρος τ _____ κατηγορουμέν που
κηρύχθηκε ένοχος ποινή φυλακίσεως _____
ημερών _____

που πρέπει να μετατραπεί προς _____ δραχμές
την ημέρα και να επιβληθεί συνολική ποινή στ _____ κατηγορούμεν _____
_____ τ _____ συνήγορ _____ τ _____ κατηγορουμεν _____ που ζήτησε το ελάχιστο όριο
της ποινής, μετατροπής, καθώς και το ελάχιστο όριο της ποινής κατά συγχώνευση.

ΣΚΕΦΤΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟΝ ΝΟΜΟ

Η πράξη για την οποία κηρύχθηκ _____ ένοχ _____ κατηγορορούμεν _____ προβλέπεται και
τιμωρείται από τις διατάξεις τ _____ άρθρ _____

Το Δικαστήριο λαμβάνοντας αφ' ενός υπόψη του τη βαρύτητα του εγκλήματος που _____ κατηγορούμεν _____ έχ_____ τελέσει και αφ' ετέρου την προσωπικότητ _____ του κατηγορουμέν _____, κρίνεται ότι πρέπει να επιβληθεί εις βάρος τ _____ η ποινή που αναφέρεται στο διατακτικό.

Το Δικαστήριο οδηγήθηκε στην κρίση του αυτή, αφού έλαβε υπόψη του, κατά την εκτίμηση που έκανε όσον αφορά τη βαρύτητα του εγκλήματος και τα ακόλουθα αξιολογικά στοιχεία: τη βλάβη που προξένησε το έγκλημα καθώς και τον κίνδυνο που προκλήθηκε εξαιτίας του εγκλήματος, τη φύση, το είδος και το αντικείμενο του εγκλήματος, τις περιστάσεις (χρόνος, τόπος, τρόπος) κάτω από τις οποίες προπαρασκευάστηκε και τελέστηκε το έγκλημα, την ένταση του δόλου ή τον βαθμό της αμελείας τ _____ κατηγορουμέν _____ . Το Δικαστήριο έλαβε ακόμη υπόψη του, για την εκτίμηση της προσωπικότητας τ _____ κατηγορουμέν _____, τα αίτια που τ ώθησ _____ να τελέσ _____ το έγκλημα, την αφορμή που το προκάλεσε, τον σκοπό που _____ κατηγορούμεν επιδίωξ _____, τον χαρακτήρα τ _____ και τον βαθμό της αναπτύξεως τ _____, τις ατομικές και κοινωνικές περιστάσεις και τον πρότερο βίο τ _____, καθώς και την κατά τη διάρκεια της πράξεως αλλά και τη μετά την πράξη διαγωγή τ _____ . Τέλος το Δικαστήριο έλαβε υπόψη του τους οικονομικούς όρους τ _____ κατηγορουμέν _____ και των μελών της οικογένειας τ _____ .

Εξάλλου από την έρευνα του χαρακτήρα τ _____ κατηγορουμέν _____ και από τις λοιπές περιστάσεις το Δικαστήριο κρίνει ότι η επιβολή της χρηματικής ποινής αρκεί για να τ αποτρέψει από το να τελέσ άλλες αξιόποινες πράξεις. Συντρέχει, επομένως, νόμιμη περίπτωση να μετατραπεί η παρακάτω αναφερόμενη ποινή σε χρηματική ποινή. Πρέπει, ως εκ τούτου, ενόψει και των εν γένει οικονομικών όρων τ _____ κατηγορουμέν _____ να υπολογιστεί η κάθε ημέρα φυλακίσεως προς _____ δραχμές.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

ΚΑΤΑΔΙΚΑΖΕΙ τ _____ κατηγορούμεν _____ σε φυλάκιση _____

καθώς και στα έξοδα της δίκης δρχ. _____ επικρατέα και με προσωπική τ _____ κράτηση. ΜΕΤΑΤΡΕΠΕΙ την προαναφερόμενη ποινή φυλακίσεως _____ σε χρηματική ποινή και καθορίζει το ποσό για την κάθε ημέρα φυλακίσεως σε _____ δραχμές.

Γίνεται μνεία ότι μετά την εξέταση κάθε μάρτυρα και πριν από την έκδοση κάθε απόφασης, δινόταν ο λόγος κατά σειρά, σε όλους τους παράγοντες της δίκης, τελευταία δε πάντοτε στ _____ κατηγορούμεν _____ .

ΚΡΙΘΗΚΕ, αποφασίστηκε και δημοσιεύτηκε αμέσως στο ακροατήριο του.

1990

Η Πλημμελειοδίκης

Η γραμματέας

ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟΝ _____
 Αριθμός _____

ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΙΣ
 Τοῦ Πρωτομελοῦς ἐν Ἀθήναις Πλημμελειοδικείου
 Συνεδριάσις τῆς _____ 1990

Δικαστήριον	Κατηγορούμενο__	Πράξις
_____ Πλημμελειοδίκης _____ Ἀντεισαγγελεὺς (κωλυομένου τοῦ Εἰσαγγελέως) _____ Γραμματεὺς Δικ. Ὑπάλληλος ἐπὶ _____ βαθμῶ		

ΕΚΘΕΣΙΣ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΙΣ

Ἐν τῇ σημερινῇ τοῦ Δικαστηρίου τούτου δημοσίᾳ ἐπ' ἀκροατηρίῳ συνεδρειάσει ὁ κλητὴρ τοῦ ακροατηρίου τῇ ἐντολῇ τοῦ Πλημμελειοδίκου ἐξεφώνησε τὸ ὄνομα τ_ κατηγορουμένου ὅστις ἐνεφανίσθη καὶ ἐρωτηθεὶς ὑπὸ τοῦ Πλημ/κου περὶ τῆς ταυτότητός του κ.λ.π. εἶπεν ὅτι ὀνομάζεται _____ ὡς ἄνω εἴρηται καὶ διορίζει συνήγορόν του ἵνα τὸν ὑπερασπισθῇ τὸν παρόντα δικηγόρον _____.

Ἐνταῦθα ὁ Πλημμελειοδίκης διεσαφήνισε εἰς τὸν κατηγορούμενον τὰ δικαιώματα τοῦ νὰ προσέξῃ εἰς τὴν ἀπαγγελθισομένην κατηγορίαν ὑπὸ τοῦ Εἰσαγγελέως καὶ νὰ ἀντιτάξῃ εἰς αὐτὴν τοὺς ἰσχυρισμούς τοῦ νὰ ὑποβάλῃ παρατηρήσεις καὶ ἐρωτήσεις μετὰ τὴν ἐξέτασιν παντός μάρτυρος ἢ τὴν ἔρευναν οἰουδήποτε ἀποδεικτικοῦ μέσου καὶ ὅτι θ' ἀπολογηθῇ μετὰ τὸ πέρασ τῆς ἀποδεικτικῆς διαδικασίας (κατὰ τὰ ἄρθρ. 342, 343 καὶ 423 Ποιν. Δικον.).

Ὁ Εἰσαγγελεὺς λαβὼν τὸν λόγον ἀπήγγειλε μὲ συνοπτικὴν ἀκρίβειαν τὴν κατηγορίαν συμφώνως τῷ κατηγορητηρίῳ καὶ τῷ κοινοποιηθέντι Κλητηρίῳ Θεσπίσματος εἶπων ὅτι πρὸς ὑποστήριξιν αὐτῆς ἐκλήτευσε τοὺς παρὰ πόδας τοῦ κατηγορητηρίου ἀναγραφομένους μάρτυρας κατηγορίας ὧν τὰ ὀνόματα ὁ κλητὴρ τοῦ ἀκροατηρίου τῇ ἐντολῇ τοῦ Πλημμελειοδίκου ἐξεφώνησε καὶ εὐρέθησαν παρόντες.

Ὁ κατηγορούμενος ἐρωτηθεὶς ὑπὸ τοῦ Πλημμελειοδίκου ἐδήλωσε ὅτι ἐκλήτευσε μάρτυρα ὑπερασπίσεως μὴ ἔχων νὰ παρατηρήσῃ ἢ νὰ διασαφηνίσῃ τὴν _____.

Ἐνταῦθα ἐνεφανίσθη _____ μηνυτ _____ κάτοικος _____ καὶ _____ ὅτι παρίσταται ὡς πολιτικῶς ἐνάγων κατὰ τ_ ἄνω ἐναγομέν _____ κατηγορουμένου αἰτῶν δραχμὰς _____

δι' ἠθικὴν βλάβην ἣν ὑπέστη ἐκ τοῦ ἀδικήματος καὶ ἐδήλωσεν ὅτι διορίζει πληρεξούσιόν τοῦ τὸν δικηγόρον _____ ὅστις προσήγαγε τὸ ὑπ' ἀριθμὸν _____ ἰπλότυπον εἰσπράξεως τῶν τελῶν πολιτικῆς ἀγωγῆς τοῦ Ταμείου Δικαστ. Εἰσπράξεως.

1) Αποχωρήσαντος τοῦ ἀκροατηρίου συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 350 Κωδ. Ποιν. Δικον. Τῶν λοιπῶν μαρτύρων παρέμεινε ὁ πρῶτος μάρτυς ὅστις ἐρωτηθεὶς ὑπὸ τοῦ Πλημ/κου περὶ τῆς ταυτότητός τοῦ κ.λ.π. ἀπεκρίθη ὅτι ὀνομάζεται _____ ἐγεννήθη ἐν _____ καὶ κατοικεῖ ἐν _____ ἐτῶν _____ ἐπαγγέλματος _____ Ἕλλην καὶ Χριστιανὸς ὀρθόδοξος γνωρίζει ἀπλῶς τὸν κατηγορούμενον καὶ δὲν συγγενεῦει μετ' αὐτοῦ ἐπομένως ὠρκίσθη ἐπὶ τοῦ Ἱεροῦ Εὐαγγελίου κατὰ τὸ ἄρθρον 218 τοῦ Κώδ. Ποινικῆς Δικονομίας καὶ ἐξετασθεὶς κατέθεσεν ὅτι:

2) Προσῆλθεν ἕτερος μάρτυς _____ ὅστις ἐρωτηθεὶς ὡσαύτως ἀπεκρίθη ὅτι ὀνομάζεται _____ ἐγεννήθη ἐν _____ καὶ κατοικεῖ ἐν _____ ἐτῶν _____ ἐπαγγέλματος _____ Ἕλλην καὶ Χριστιανὸς ὀρθόδοξος γνωρίζει ἀπλῶς τὸν κατηγορούμενον καὶ δὲν συγγενεῦει μετ' αὐτοῦ ἐπομένως ὠρκίσθη ἐπὶ τοῦ Ἱεροῦ Εὐαγγελίου κατὰ τὸ ἄρθρον 218 τοῦ Κώδ. Ποινικῆς Δικονομίας καὶ ἐξετασθεὶς κατέθεσεν ὅτι:

3) Προσῆλθεν ἕτερος μάρτυς _____ ὅστις ἐρωτηθεὶς ὡσαύτως ἀπεκρίθη ὅτι ὀνομάζεται _____ ἐγεννήθη ἐν _____ καὶ κατοικεῖ ἐν _____ ἐτῶν _____ ἐπαγγέλματος _____ Ἕλλην καὶ Χριστιανὸς ὀρθόδοξος γνωρίζει ἀπλῶς τὸν κατηγορούμενον καὶ δὲν συγγενεῦει μετ' αὐτοῦ ἐπομένως ὠρκίσθη ἐπὶ τοῦ Ἱεροῦ Εὐαγγελίου κατὰ τὸ ἄρθρον 218 τοῦ Κώδ. Ποινικῆς Δικονομίας καὶ ἐξετασθεὶς κατέθεσεν ὅτι:

4) Προσῆλθεν ἕτερος μάρτυς _____ ὅστις ἐρωτηθεὶς ὡσαύτως ἀπεκρίθη ὅτι ὀνομάζεται _____ ἐγεννήθη ἐν _____ καὶ κατοικεῖ ἐν _____

ἐτῶν _____ ἐπαγγέλματος _____ Ἕλλην καὶ Χριστιανὸς ὀρθόδοξος γνωρίζει ἀπλῶς τὸν κατηγορούμενον καὶ δὲν συγγενεῦει μετ' αὐτοῦ ἐπομένως ὠρκίσθη ἐπὶ τοῦ Ἱεροῦ Εὐαγγελίου κατὰ τὸ ἄρθρον 218 τοῦ Κώδ. Ποινικῆς Δικονομίας καὶ ἐξετασθεὶς κατέθεσεν ὅτι:

- 5) Προσῆλθεν ἕτερος μάρτυς _____ ὅστις ἐρωτηθεὶς ὡσαύτως ἀπεκρίθη ὅτι ὀνομάζεται _____ ἐγεννήθη ἐν _____ καὶ κατοικεῖ ἐν _____ ἐτῶν _____ ἐπαγγέλματος _____ Ἕλλην καὶ Χριστιανὸς ὀρθόδοξος γνωρίζει ἀπλῶς τὸν κατηγορούμενον καὶ δὲν συγγενεῦει μετ' αὐτοῦ ἐπομένως ὠρκίσθη ἐπὶ τοῦ Ἱεροῦ Εὐαγγελίου κατὰ τὸ ἄρθρον 218 τοῦ Κώδ. Ποινικῆς Δικονομίας καὶ ἐξετασθεὶς κατέθεσεν ὅτι:

_____ κατηγοροῦμεν προσκληθὺν ὑπὸ τοῦ Πλημ/κου εἰς ἀπολογία ἠρνήθη τὴν ἀποδιδόμενην σ' αὐτὸν πρᾶξιν _____

Ὁ Πλημ/κης λαβὼν τὸν λόγον καὶ αὐθις καὶ ἀναπτύξας τὴν κατηγορίαν ἐπρότεινε τὴν ἐνοχίαν _____.

Ὁ πληρεξούσιος τοῦ πολιτικῶς ἐνάγοντος ἠτήσαντο ὡσαύτως τὴν ἐνοχίαν τοῦ κατηγορουμένου καὶ τὴν ἐπιδίκασιν ἀναλόγου ἀποζημιώσεως δι' ἠθικὴν βλάβην ὑπὲρ τοῦ παθόντος πελάτου τοῦ _____

Ὁ συνήγορος τοῦ κατηγορουμένου λαβὼν τὸν λόγον καὶ ἀναπτύξας τὴν υπεράσπισιν ἐζήτησε τὴν ἀθώωσιν τοῦ πελάτου του _____

Ὁ κατηγορούμενος ἐρωτηθεὶς ἐὰν ἔχει νὰ προσθέσῃ τι ἐπερ' ἑαυτοῦ ἀπάντησε ἀποφατικῶς καὶ ὁ Πλημμελειοδίκης ἐκήρυξε περαιωμένην τὴν συζήτησιν.

Μεθ' ὃ ὁ Πλημμελειοδίκης παρόντος καὶ τοῦ Γραμματέως, ἐδημοσίευσεν ἐν δημοσίᾳ συνεδριάσει τὴν ὑπ' ἀριθμὸν _____ ἐ. ἔ. ἀπόφασίν του ἔχουσαν οὕτω:

Ἐπειδὴ ἐκ τῆς ἐν γένει περὶ τὴν ἀπόδειξιν κυρίας διαδικασίας, τῶν ἐνόρκως ἐπιπ' ἀκροατηρίῳ ἐξετασθέντων μαρτύρων τῆς κατηγορίας _____

_____ τῶν καταθέσεων τῶν καθεστηκόντως ἐν τῷ συνόλῳ ἐκτιμωμένων τῶν ἀναγνωσθέντων ὡς ἐν τοῖς πρακτικοῖς εγγράφων

ἐν συνδυασμῷ καὶ πρὸς τὴν ἀπολογία τοῦ κατηγορουμένου καὶ τῆς λοιπῆς ἐν γένει συζητήσεως τῆς ὑποθέσεως ἀπεδειχθῆ καὶ τὸ Δικαστήριον ἐπέισθη ὅτι ὁ κατηγορούμενος ἐξετέλεσε τὴν ἀποδιδομένην αὐτῷ διὰ τοῦ κατηγορητηρίου ἀξιόποιον πρᾶξιν τῆς

καὶ δέον νὰ κηρυχθῆ ἔνοχος ταύτης καθόσον προέκυψεν ὅτι οὗτος _____

ΔΙΑ ΤΑΥΤΑ

Δικάζον παρο _____ τ _____ κατηγορουμέν _____

Κηρύσσει _____

Μετὰ τὴν ἀπαγγελίαν τῆς ἀποφάσεως _____

Ἀκοῦσαν τοῦ Εἰσαγγελέως προτείνοντος νὰ ἐπιβληθῆ εἰς τὸν κηρυχθέντα ἔνοχον φυλάκισις _____ ἡμερῶν δι' ἐκάστην πρᾶξιν καὶ κατὰ συγχωνεύσεως φυλάκισις _____

ἡμερῶν τοῦ πληρεξουσίου τοῦ πολιτικῶς ἐνάγοντος αἰτησαμένου τὴν ἐπιδίκασιν ἀναλόγου ἀποζημιώσεως δι' ἠθικὴν βλάβην ὑπὲρ τοῦ πελάτου του.

Τοῦ συνηγόρου αἰτησαμένου τὸν ἐλάχιστον ὄρον τῆς ποινῆς.

Σκεφθὲν κατὰ τὸν νόμον

Ἐπειδὴ ἡ πρᾶξις δι' ἣν ἐκηρύχθη ἔνοχος ὁ κατηγορούμενος προβλέπεται καὶ τιμωρεῖται ἀπο τὶς διατάξεις τῶν ἄρθρων _____

Ἐπειδὴ τὸ Δικαστήριον λαμβάνον ὑπ' ὄψιν τὴν βαρύτητα τοῦ τελεσθέντος ἐγκλήματος ἀφ' ἐν]ς καὶ τὴν προσωπικότητα τοῦ κηρυχθέντος ἐνόχου κατηγορουμένου ἀφ' ἑτέρου ἀποβλέψαν διὰ μὲν τὴν ἐκτίμησιν τῆς βαρύτητος τοῦ ἐγκλήματος εἰς τὴν ἐπελθοῦσαν ἐκ τοῦ ἐγκλήματος βλάβην καὶ τὸν ἐκ τούτου προσκληθέντα κίνδυνον, εἰς τὴν φύσιν, τὸ εἶδος καὶ τὸ ἀντικείμενον τοῦ ἐγκλήματος καθὼς ἐπίσης εἰς πάσας τὰς συνοδευούσας τὴν προπαρασκευὴν καὶ τὴν τέλεσιν αὐτοῦ περιστάσεις χρόνου, τόπου, μέσων καὶ τρόπου ὡς ἐπίσης καὶ τὴν ἐντάσιν τοῦ δόλου καὶ του βαθμοῦ τῆς αμελείας αὐτοῦ διὰ δὲ τὴν ἐκτίμησιν τῆς προσωπικότητος τοῦ κηρυχθέντος ἐνόχου κατηγορουμένου εἰς τὸν βαθμὸν τῆς ἐν τῇ πράξει ἐκδηλουμένης διαθέσεως αὐτοῦ καὶ πρὸς διάγνωσιν τούτου εἰς τὰ αἷτια ἐξ ὧν ὠρμήθη πρὸς τέλεσιν τοῦ ἐγκλήματος τὴν δοθεῖσαν ἀφορμὴν τὸν σκοπὸν ὃν ἐπεδίωξε εἰς τὸν χαρακτήρα αὐτοῦ καὶ τὸν βαθμὸν τῆς ἀναπτύξεως του εἰς τὰς ἀτομικὰς καὶ κοινωνικὰς περιστάσεις καὶ τὸν πρότερον βίον αὐτοῦ καὶ εἰς τὴν κατὰ καὶ μετὰ τὴν πρᾶξιν διαγωγὴν αὐτοῦ ἅμα δὲ, λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν τόσον τῶν οἰκονομικῶν ὄρων τοῦ κηρυχθέντος ἐνόχου κατηγορουμένου ὅσον καὶ τὸ εἰς βάρος αὐτοῦ μελῶν τῆς οἰκογενείας του κρίνει ὅτι δέον νὰ ἐπιβληθῇ αὐτῷ ἢ ἐν τῷ διατακτικῷ _____.

Ἐπειδὴ ἡ περὶ χρηματικῆς ἱκανοποιήσεως αἴτησις τοῦ παθόντος πολιτικῶς ἐνάγοντος εἶναι νόμιμος δέον ὡς τοιαύτη νὰ γίνῃ ἐν μέρει δεκτὴ διὰ δραχμὰς _____ ὅπερ ποσὸν ἐκ τῆς ἐν γένει ἀποδεικτικῆς διαδικασίας κρίνει ἀνάλογον το Δικαστήριον διὰ τὴν ἠθικὴν βλάβην ἣν ὑπέστη ἐκ τοῦ ἀδικήματος.

Διὰ ταῦτα

Καταδικάζει τὸν κηρυχθέντα ἔνοχον εἰς _____

καὶ εἰς τὰ τῆς δίκης ἔξοδα καὶ τέλη εἰσπρακτέα παρ' αὐτοῦ καὶ διὰ προσωπικῆς του κρατήσεως _____

Δέχεται ἐν μέρει τὴν περὶ ἀποζημιώσεως δι' ἠθικὴν βλάβην αἴτησιν τοῦ πολιτικῶς ἐνάγοντος μηνυτοῦ _____ κατοίκου _____

Ἐπιβαρύνει τὸν ἀνωτέρω καταδικασθέντα ἵνα πληρῶσιν τῷ αἰτούντι καὶ διὰ προσωπικῆς του κρατήσεως δραχμὰς _____ ὡς χρηματικὴν ἱκανοποίησιν διὰ τὴν

ήθικὴν βλάβην ἦν ὑπέστη ἐκ τοῦ ἀδικήματος πληρωτέας νομιμοτόκως ἀπὸ σήμερον
μέχρι ἐξοφλήσεως. Καὶ εἰς τὴν τοῦ πολιτικῶς ἐνάγοντος δικαστικὴν δαπάνην ἐκ δραχμῶν
_____ ἐξ ὧν δραχμαὶ _____ ἄς
ὀρίζει δι' αμοιβὴν τοῦ πληρεξουσίου του δικηγόρου _____

Σκεφθὲν κατὰ τὸν νόμον

Ἐπειδὴ ἐκ τῆς ἐρεύνης τοῦ χαρακτήρος τοῦ καταδικασθέντος καὶ τῶν λοιπῶν περιστατικῶν
τὸ Δικαστήριον κρίνει ὅτι ἡ χρηματικὴ ποινὴ ἀρκεῖ ἵνα ἀποτρέψῃ τοῦτον ἀπὸ τῆς τελέσεως
ἄλλων ἀξιοποίνων πράξεων συντρέχει ὅθεν νόμιμος περίπτωσις μετατροπῆς τῆς ὡς ἄνω
ποινῆς εἰς χρηματικὴν τοιαύτην λαμβανουμένου δὲ ὄψιν διὰ τὸν προσδιορισμὸν τοῦ
ποσοῦ καὶ τῶν οἰκονομικῶν ὄρων τοῦ καταδικασθέντος δέον ὅπως ἐκάτῃ ἡμέρᾳ
φυλακίσεως ἀναλογισθῇ πρὸς _____ δραχμὰς _____.

Διὰ ταῦτα

Μετατρέπει τὴν ἄνω ποινὴν φυλακίσεως τῶν _____ ἡμερῶν εἰς χρηματικὴν τοιαύτην καὶ
καθορίζει τὸ δι' ἐκάστην ἡμέραν φυλακίσεως ποσὸν εἰς δραχμὰς _____

Ἐκρίθη, ἀπεφασίσθη καὶ ἐδημοσιεύθη.

Ἐν _____ τῆς _____ 1990

_____ Πλημμελειοδίκης

_____ Γραμματεὺς

Παράρτημα 3: Υπόθεση 15756M19F43

<w1> Ήμωνα επιβάτης του αυτ/του που οδηγούσε ο άνδρας μου. Ήμασταν στην Αυξεντίου και η κατ/νη βγήκε από STOP και έπεσε πάνω μας στην μέση του αυτ/του. Χτύπησα εγώ και ο σύζυγος μου στο κεφάλι. Η κατηγορουμένη παραδέχτηκε ότι έφταιγε. </w1>

<w2> Κατεβαίναμε την Αυξεντίου και στην μέση της διασταυρώσεως μας χτύπησε η κατ/νη. Εμείς πηγαίναμε πολύ σιγά. Η κατ/νη παραβίασε το STOP. Δεν χτυπήσαμε σοβαρά, πάθαμε θλάση στο κεφάλι. Εγώ έπεσα σ' άλλο αυτοκίνητο μετά την σύγκρουση. </w2>

<s> Ενταύθα ανεγνώσθη

- 1) Δύο Ιατροδικαστικές Εκθέσεις με αριθμό [...] και [...]
- 2) Έκθεση αυτοψίας με ημερομηνία [...]
- 3) Σχεδιάγραμμα. </s>

<d> Εγώ έλεγξα τον δρόμο. Στο μέσο της διασταυρώσεως ο μηνυτής έπεσε πάνω μου και όχι εγώ. Το αυτοκίνητο μου χτύπησε στο πλάι. Εγώ δεν έφταιγα, γιατί δεξιά και αριστερά μου υπήρχαν παρκαρισμένα αυτ/τα και δεν έβλεπα. </d>

Ο Εισαγγελεύς [...] επρότεινε την ενοχήν της κατηγορουμένης για τις σωματικές βλάβες και να παύσει οριστικά η Ποινική Δίωξη λόγω παραγραφής για την παράβ. Νόμου 614/77.

Σκεφθέν κατά Νόμον

[...] προέκυψε ότι αυτή στις 8-11-87 οδηγώντας το με αριθ. κυκλοφ. [...] ΙΧΕ αυτοκίνητο, επί της οδού Κρατερού στην Αθήνα, μη επιδεικνύοντας την επιμελή συμπεριφορά του μέσου συνετού και ευσυνείδητου οδηγού, που βρίσκεται κάτω από τις ίδιες συνθήκες και περιστάσεις κατά τα διδάγματα της λογικής και της εμπειρίας, και την οποία μπορούσε και όφειλε να καταβάλει, εισήλθε επί της διασταυρώσεως της [...] οδού με την οδό Αυξεντίου, δίχως να ελέγξει το γύρω χώρο και να διαπιστώσει ότι δύναται να πράξει αυτό, δίχως να προκαλέσει τον κίνδυνο συγκρούσεως, με τα εισερχόμενα οχήματα εκ της οδού Αυξεντίου, και παρά το γεγονός ότι επί της πορείας της υπήρχε πινακίδα υποχρεωτικής διακοπής της κυκλοφορίας (STOP) κινήσεως των εκατέρωθεν οχημάτων τέτοιος που να καθιστά δυνατή την [...] τα προερχόμενα από την οδό Αυξεντίου στο [...] της διασταυρώσεως, με αποτέλεσμα να επιπέσει επί του αριθμού κυκλοφορίας [...] ΙΧΕ αυτοκινήτου που είχε εισέλθει επί της διασταυρώσεως εκ της οδού Αυξεντίου και οδηγούσε ο [...]. Στη συνέχεια το τελευταίο αυτοκίνητο παρεξέκλινε της πορείας του εξαιτίας της σύγκρουσης και επέπεσε επί παρκαρισμένου ετέρου αυτοκινήτου. Από τη σύγκρουση αυτή τραυματίστηκε ο [...] ο οποίος υπέστη ελαφρές σωματικές κακώσεις και η [...] που επέβαινε του αυτοκινήτου αυτού και η οποία υπέστη μικρή εκχύμωση μικρής μετωπιαίας χώρας. Η σωματική βλάβη των παραπάνω ήταν εντελώς ελαφρά. Περαιτέρω πρέπει να παύσει οριστικά η ποινική δίωξη για την πταισματική παράβαση λόγω παραγραφής.

Δια ταύτα

Δικάζον παρούσας της κατηγορουμένης [...] συζ. [...]

ΚΗΡΥΣΣΕΙ αυτόν ένοχο του ότι: στην [...] στις 8-11-1987 όντας υπόχρεη από το επάγγελμα της, σαν οδηγός αυτ/του, σε ιδιαίτερη επιμέλεια και προσοχή κατά την πορεία του αυτ/του του, από αμέλεια του, δηλαδή από την έλλειψη της προσοχής που ώφειλε από τις περιστάσεις και μπορούσε να καταβάλει, προξένησε σωματική κάκωση και βλάβη της υγείας σ' άλλον εντελώς ελαφριά, χωρίς να προβλέψει το αξιόποιο αποτέλεσμα που παράχθηκε από την παρακάτω πράξη του και συγκεκριμένα οδηγώντας το με αριθμό κυκλοφορίας [...] αυτ/το της και βαίνοντας μ' αυτό στην οδό Κρατερού με κατεύθυνση προς Πανεπιστημίου στη διασταύρωση της οδού με την οδό Αυξεντίου, δεν διέκοψε την πορεία της προ πινακίδος που έδειχνε (STOP) με αποτέλεσμα να συγκρουσθεί με το υπ' αριθμ. [...] παρκαρισμένο ΙΧΕ αυτ/το. Από τη σύγκρουση αυτή τραυματίστηκε ο οδηγός του αυτ/του [...], ο οποίος υπέστη ελαφρές σωματικές κακώσεις σε διάφορα του σώματος του μέρη και η συνεπιβάτης του [...], η οποία υπέστη μικρή εκχύμωση αριστερής μετωπιαίας χώρας. Η δε σωματική κάκωση και βλάβη της υγείας της είναι εντελώς ελαφρά.

Παύει οριστικά Ποινική Δίωξη λόγω παραγραφής του ότι στον παραπάνω τόπο και χρόνο, η κατηγορουμένη, δεν διέκοψε την πορεία της προ πινακίδος (STOP) και έτσι έγινε υπαίτια του παραπάνω ατυχήματος.

Σκεφθέν κατά τον Νόμον

Επειδή η πράξις [...] προβλέπεται και τιμωρείται υπό των άρθρων 1, 14, 26, 27, 28, 94 παρ.1,2, 314 παρ.1 β, 315 παρ.1 β ΠΚ όπως το άρθρ. 314 τούτο αντικ. με το άρθρ. 16 Ν. 1419/1984.

Παράρτημα 4: Υπόθεση 15100M35F16

<s> Ανεγνώσθηκε η έκθεση μηνύσεως. </s>

Ο Εισαγγελέας [...] πρότεινε να παύσει οριστικά η ποινική δίωξη λόγω παραγραφής για 2η πράξη (πταισματική) και να κηρυχθεί ένοχος για α' πράξη.

ΣΚΕΦΤΗΚΕ ΚΑΤΑ ΤΟΝ ΝΟΜΟ

[...] ο κατηγορούμενος έχει τελέσει την πράξη που του αποδίδει το κατηγορητήριο και πρέπει να κηρυχθεί ένοχος και να πάψει οριστικά η ποινική δίωξη για β' πράξη (πταίσμα) λόγω παραγραφής και να κηρυχθεί ένοχος α' πράξης κατά τα εν τω διατακτικώ της παρούσης ειδικότερα οριζόμενα.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

ΔΙΚΑΖΕΙ απόντος του κατηγορουμένου [...] του [...] κατ. [...]

Παύει οριστικά ποινική δίωξη για 2η πράξη (πταίσμα) λόγω παραγραφής του ότι: Στην Αθήνα στις 13-2-1988 κατελήφθη να κυκλοφορεί στη χώρα το άνευ αριθμού ΙΧΦ αυτ/το και ειδικότερα να οδηγεί τούτο στην Αθήνα χωρίς να έχει μαζί του την άδεια ικανότητας οδηγήσεως αυτού και

Κηρύσσει ένοχον αυτόν της 1ης πράξης του ότι στον αυτό τόπο και χρόνο και με το αυτό αυτοκίνητο κατελήφθη να οδηγεί τούτο χωρίς να έχει εφοδιασθεί με άδεια κυκλοφορίας από την αρμόδια αρχή.

Αφού άκουσε τον Εισαγγελέα [...] ένοχος για την α' πράξη και παύει οριστικά ποιν. δίωξη για β' πράξη ποινή φυλακίσεως 30 (τριάντα) ημερών και χρ. ποινή (5000) πέντε χιλιάδων δραχμών.

ΣΚΕΦΤΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟΝ ΝΟΜΟ

Η πράξη [...] προβλέπεται και τιμωρείται από τις διατάξεις των άρθρων 26 παρ. 1 α', 27 παρ. 1, 94 παρ. 1 ΠΚ και άρθρο 88 παρ. 1 και 4 Ν. 614/77.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

ΚΑΤΑΔΙΚΑΖΕΙ τον α' κατηγορούμενο σε φυλάκιση 30 (τριάντα) ημερών και χρ. ποινή 5.000 (πέντε χιλιάδων) δραχμών.

Παράρτημα 5: Υπόθεση 3283F44F45

<w> Με κτύπησαν, με έβρισαν οι κατ/νοι και μου επετέθησαν. Μου έκανα το μαγαζί ανάστατο. </w>

[...] ότι οι κατηγορούμενοι εξετέλεσαν τις αποδιδόμενες αυτοίς πράξεις της 1) καταστολής φθορών προκαλουσών το κοινό αίσθημα 2) εξυβρίσεως έργω και δέον να κηρυχθούν ένοχοι αυτών καθ' όσον προέκυψεν ότι ούτοι ετέλεσαν τα εν των διατακτικώ της παρούσης ειδικότερον διαλαμβανόμενα κατά τόπον και χρόνον πραγματικά περιστατικά ενοχής αυτών.

Δια ταύτα

Δικάζον απόντων των κατηγορουμένων 1) [...] 2) [...] κατοίκων [...]

Κηρύσσει αυτόν ένοχον του ότι:

1. εις την Άνοιξιν Αττικής την 8ην Ιανουαρίου 1986 πλείονες όντες από κοινού ενεργούντες εντός κέντρου διασκεδάσεως ένθα προσφέρονται πάσης φύσεως εδέσματα και ποτά , προεκάλεσαν καθ' οιονδήποτε τρόπον το κοινό αίσθημα καταστρέφοντες κινητά πράγματα άνευ της συναινέσεως του κυρίου του κέντρου, και συγκεκριμένα επήγαν εις το κέντρον διασκεδάσεως [...] ευρυσκόμενον εις την [...] και αφού κατηνάλωσαν αρκετά ποτά ανεποδογύρισαν το τραπέζι και έρριψαν αυτό εις την πίστα. Επίσης έσπασαν τα μπουκάλια και εκτύπησαν ένα σερβιτόρο με μπουινές, και προσεπάθησαν να τον χαρακώσουν με ένα σπασμένο μπουκάλι. Το αποτέλεσμα των ανωτέρω πράξεων ήτο να φύγουν πανικοβλητοι αι παρέαι των ανθρώπων οι οποίοι διασκεδάζον εις το ανωτέρω κέντρον διασκεδάσεων χωρίς να πληρώσουν της ζημίας του καταστήματος ανερχομένης εις το ποσόν των 120000 δραχμών.

2. Εις την Άνοιξιν Αττικής την 8ην Ιανουαρίου 1986 πλείονες όντες από κοινού ενεργούντες, προσέβαλλον δια έργου την τιμή ετέρου, και συγκεκριμένως επετέθησαν και εκτύπησαν τον μηνυτήν [...] καταστηματάρχη του κέντρου διασκεδάσεως [...] όταν προσεπάθησεν να τους ησυχάσει εις δημιουργηθέν επεισόδιον , προσβάλλοντες ούτω την τιμήν του.

[...] 2 μηνών για την α' πράξη και (1) ενός μηνός για τη β' πράξη στον καθένα και κατά συγχώνευση 2 μηνών και 15 ημερών στον καθένα.

Σκεφθέν κατά τον νόμον

[...] προβλέπεται και τιμωρείται υπό των άρθρων 1, 4, 26 παρ. 1 α, 27 παρ. 1 , 45, 384 α και 361 παρ. 1 ΠΚ.

Παράρτημα 6: Υπόθεση 16005F63F20

<s> Στο σημείο αυτό ανεγνώσθησαν από την Πλημ/κη η Έκθεση Σύλληψης και η κατάθεση της μάρτυρος [...]. </s>

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

ΔΙΚΑΖΕΙ απόντα τον κατηγορούμενο [...] του [...]

ΚΗΡΥΣΣΕΙ αυτόν ένοχο του ότι: Στην Αγία Παρασκευή στις 21 Σεπτεμβρίου 1989

a) Πρόσβαλέ με λόγο την τιμή άλλου και μάλιστα την τιμή της εγκαλούσης [...] με τις λέξεις «@@@, θα σου @@@ το Χριστό και την Παναγία», «πας και @@@ και πληρώνεσαι»

b) Απειλήσε άλλο και μάλιστα την ίδια πιο πάνω εγκαλούσα με την παράνομη πράξη της ανθρωποκτονίας και συγκεκριμένα με τις φράσεις «θα σου τινάξω τα μυαλά στον αέρα, έχω αγοράσει πιστόλι 120.000 και έχω ντεντέκτιβ και εννέα άτομα να σε αφήσουν μισοπεθαμένη στην άσφαλτο γυμνή» και έτσι προκάλεσε σ' αυτήν τρόμο και ανησυχία.

ΣΚΕΦΤΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟΝ ΝΟΜΟ

Η πράξη [...] προβλέπεται και τιμωρείται από τις διατάξεις των άρθρων 26 παρ. 1 α, 27 παρ. 1, 361 παρ. 1 ΠΚ και παράβ. άρθρ. 333 όπως αυτό αντικ. δι' άρθρ. 4 του ν. 1272/82.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

ΚΑΤΑΔΙΚΑΖΕΙ τον κατηγορούμενο σε φυλάκιση τριάντα (30) ημερών για κάθε πράξη. Καταγιγνώσκει μία συνολική ποινή φυλάκισης (40) σαράντα ημερών αποτελούμενη από την πρώτη πράξη επαυξανόμενη κατά (10) δέκα ημέρες από τη δεύτερη.

Παράρτημα 7: Υπόθεση 15741M19F43

<w1> Ήμουνα σταματημένος στο φανάρι, στο νοσοκομείο Υγείας, ήταν βράδυ, ήμουν στην αριστερή λωρίδα κυκλοφορίας. Ξαφνικά άκουσα ένα μπαμ και έγινε το τρακάρισμα. Η κυρία που έπεσε πάνω μας ήρθε από πίσω μας. Χτύπησα και εγώ και η γυναίκα μου και η κυρία [...] και η κόρη της. Εγώ χτύπησα στο κεφάλι μου. </w1>

<w2> Η κατηγορούμενη ήρθε καταπάνω μας από πίσω. Εγώ χτύπησα στο κεφάλι μου και μετά από αυτό μου έπεφταν τα μαλλιά, από τα τζάμια μάλλον που έπεσαν πάνω μου. Χτύπησε και η κόρη μου στο μάτι. </w2>

<w3> Εγώ δεν χτύπησα. Χτύπησε ο άνδρας μου, η αδελφή μου και η κόρη της. </w3>

<s> Ενταύθα ανεγνώσθησαν

- 1) Δύο Ιατροδικαστικές Εκθέσεις με αριθμό [...] και [...]
- 2) Έκθεση αυτοψίας με ημερομηνία [...]
- 3) Σχεδιάγραμμα και
- 4) Μια ιατροδ. γνωμάτευση Νο. [...] του Νοσ. Ατυχ. (ΚΑΤ) «Ο Απόστολος Παύλος» </s>

Ο Εισαγγελεύς [...] επρότεινε την ενοχήν της κατηγορούμενης για την α΄ πράξη και να παύσει οριστικά η Ποινική Δίωξη λόγω παραγραφής για την β΄ πράξη (παρ. Ν. 614/77).

Σκεφθέν κατά Νόμον

[...] απεδείχθη ότι εξετέλεσαν τα εν τω διατακτικώ πραγματικά περιστατικά. Ειδικότερα αποδείχθηκε ότι ο κατηγορούμενος στις 28-7-87 οδηγώντας το με αριθ. κυκλοφ. [...] ΙΧΕ αυτοκίνητο, επί της Λεωφόρου Κηφισίας με κατεύθυνση προς Κηφισιά και στο ύψος του θεραπευτηρίου «ΥΓΕΙΑ», μη επιδεικνύοντας την επιμελή συμπεριφορά του μέσου συνετού και ευσυνείδητου οδηγού, που βρίσκεται κάτω από τις ίδιες συνθήκες και περιστάσεις κατά τα διδάγματα της λογικής και της εμπειρίας, και την οποία μπορούσε και όφειλε να επιδείξει, δεν είχε εκτείνει την προσοχή της και δεν τηρούσε την απαιτούμενη απόσταση ασφαλείας από τα προπορευόμενα οχήματα, με αποτέλεσμα να μην δύναται να τροχοπεδήσει εγκαίρως ενόψει υποχρεωτικής στάσεως του προπορευόμενου με αριθ. κυκλοφ. [...] ΙΧΕ αυτοκινήτου, που οδηγούσε ο [...], ενόψει φωτεινού σηματοδότη, και να επιπέσει επί του τελευταίου αυτοκινήτου, το οποίο στη συνέχεια εκτινάχθηκε προς τα εμπρός και επέπεσε επί του [...] σταθμευμένου με αριθ. κυκλοφ. [...] ΙΧΕ αυτοκινήτου. Αποτέλεσμα αυτού ήταν να τραυματισθεί ο πιο πάνω [...] εντελώς ελαφρά και να υποστεί συγκεκριμένα θλαστικό τραύμα τριχωτού κεφαλής καθώς και η [...] η οποία επέβαινε του αυτοκινήτου που οδηγούσε ο τελευταίος, η οποία υπέστη εκδορά του αριστερού αγκώνα και εκχύμωση της έξω επιφανείας του κάτω τριχωτού του δεξιού μηρού, και ελαφρά θλάση αυχένος. Επίσης και η [...] που ομοίως επέβαινε του αυτοκινήτου αυτού και υπέστη εκχύμωση των βλεφάρων του αριστερού οφθαλμού. Περαιτέρω πρέπει να πάψει οριστικά η ποινική δίωξη για τις πταισματικές πράξεις του κατηγορητηρίου λόγω παραγραφής.

ΔΙΑ ΤΑΥΤΑ

Δικάζον απούσας της κατηγορουμένης [...] του [...]

ΚΗΡΥΣΣΕΙ αυτήν ένοχη του ότι: στην [...] στις 24 Μάη 1987, όντας υπόχρεη από το επάγγελμα του, σαν οδηγός αυτ/του, σε ιδιαίτερη επιμέλεια και προσοχή κατά την πορεία του αυτ/του της, από αμέλεια της, δηλαδή από την έλλειψη της προσοχής που ώφειλε από τις περιστάσεις και μπορούσε να καταβάλει, προξένησε με το όχημα της και κατά την οδήγηση της σωματική κάκωση και βλάβη της υγείας σ' άλλον εντελώς ελαφριά, χωρίς να προβλέψει το αξιόποينو αποτέλεσμα που παράχθηκε από την παρακάτω πράξη της και συγκεκριμένα οδηγώντας το με αρ. κυκλοφορίας [...] (ΙΧΕ) αυτ/το της και βαίνοντας μ' αυτό στην Λεωφ. Κηφισίας με κατεύθυνση προς Κηφισιά στη διασταύρωση «ΥΓΕΙΑ» (διασταύρωση Διαγνωστικού Λεωφόρου Κηφισίας-Αμαρουσίου) δεν τηρούσε, όπως ήταν υποχρεωμένη, αρκετή απόσταση από το προπορευόμενο με αρ. κυκλοφορίας [...] (ΙΧΕ) αυτ/το που οδηγεί ο [...] κι έτσι, όταν αυτό (προπ.όχημα) διέκοψε την πορεία του προ του σηματοδότη, που έδειχνε ερυθρό κόκκινο φως κυκλικής μορφής, δεν μπόρεσε να συγκρατήσει το όχημα του κ' προσέκρουσε στο προπορευόμενο του σταματημένου προ του ως άνω σηματοδότη, υπ' αρ. [...] (ΙΧΕ) που οδηγούσε ο [...]. Αποτέλεσμα των υπαιτιότητι της παραπάνω κατ/νης αλληπάλληλων συγκρούσεων, ήταν να τραυματισθούν οι: α) [...] (οδηγός του β' οχήματος) που έπαθε ΕΔ Θλ. Τραύμα τριχωτού κεφαλής, β) [...] (επιβάτιδα του β' οχήματος) που έπαθε μικρή εκχύμωση της έξω επιφανείας του κάτω τριτημορίου του δεξιού μηρού και μικρή εκδορά του αριστερού αγκώνα. Επιπόλαιο τραύμα του αριστερού χείλους της γλώσσης. Ελαφρά θλάση του αυχένος και γ) [...] (επιβάτιδα β' οχήματος) που έπαθε αριστερή εκχύμωση των βλεφάρων του αριστερού οφθαλμού. Η σωματική κάκωση και βλάβη που προξενήθηκε στην υγεία αυτής είναι εντελώς ελαφρά.

Παύει οριστικά Ποινική Δίωξη λόγω παραγραφής του ότι στον παραπάνω τόπο και χρόνο ο κατηγορούμενος οδηγώντας το παραπάνω όχημα και βαίνοντας μ' αυτό στην Λεωφ. Κηφισίας, δεν τηρούσε, όπως ώφειλε, από το προπορευόμενο όχημα, αρκετή απόσταση, για να αποφύγει σύγκρουση, σε περίπτωση που αυτό (προπορευόμενο), διέκοπτε την πορεία του, προ του σηματοδότη που έδειχνε ερυθρό φως κυκλικής μορφής γενομένη ούτω υπαιτίου του ρηθέντος ατυχήματος.

Ακούσαν του Εισαγγελέως [...] φυλάκισις (20) είκοσι ημερών για α' σωματική βλάβη και φυλάκισις (40) ημερών για λοιπές σωματικές βλάβες.

Σκεφθέν κατά τον Νόμον

Επειδή η πράξις [...] προβλέπεται και τιμωρείται υπό των άρθρων 1, 14, 27, 28, 94 παρ.1,2, 314 παρ.1 β, 315 παρ.1 β ΠΚ όπως το άρθρ. 314 τούτο αντικ. με το άρθρ. 16 του Νόμου 1419/1984.

Δια ταύτα

Καταδικάζει την κηρυχθείσα ένοχη εις φυλάκισις (30) ημερών για κάθε πράξη, και συνολική ποινή φυλακίσεως (50) ημερών, αποτελούμενη εκ της μίας των ως άνω ποινών, επαυξανομένης κατά (10) ημέρες εκ των ετέρων.

Παράρτημα 8: Υπόθεση 8493M25F40

<w1> Πέρυσι τα Χριστούγεννα δούλεψα στον κατ/νο που είχε συνεργείο καθαρισμού. Μου χρωστάει (7) ημερομίσθια. Τον ειδοποίησα πολλές φορές αλλά μου έκλεινε το τηλέφωνο και μ' έβριζε. Είχαμε συμφωνήσει (2000) δρχ. την ημέρα. </w1>

<s> Στο σημείο αυτό ανεγνώσθησαν μετά από πρόταση του Εισαγγελέως η μήνυση και η απόφαση του Υπουργείου Εργασίας. </s>

<d> Δεν είχα δουλειά γι' αυτό τον έδιωξα. Αν μου το λέγανε από την αρχή θα έδινα κάποια λεφτά. Είχε γίνει δικαστήριο και βγήκε να δίνω λεφτά (300.000) δρχ. έδωσα τις 150.000 δρχ στο δικαστικό επιμελητή και είπα ότι θα δώσω και τα υπόλοιπα. Δεν ερχότανε κάθε ημέρα. Ερχότανε και το 1988 μέχρι τότε έφευγε στις 12.00 και τότε στις 13.00. τον πλήρωνα κάθε Σάββατο ή Παρασκευή. </d>

ΣΚΕΦΤΗΚΕ ΚΑΤΑ ΤΟΝ ΝΟΜΟ

[...] ο κατηγορούμενος έχει τελέσει τις πράξεις που του αποδίδονται με το κατηγορητήριο και πρέπει να κηρυχθεί ένοχος της αυτής όπως η πράξη αυτή εκτίθεται κατά τα ειδικότερα περιστατικά που την συνιστούν στο διατακτικό.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

ΔΙΚΑΖΕΙ παρόντος του κατηγορουμένου [...] κατ. [...]

ΚΗΡΥΣΣΕΙ αυτόν ένοχο με ελαφρυντικά ειλικρινούς μεταμέλειας του ότι: στο [...] με πρόθεση παρέβηκε τις διατάξεις μόνο του άρθρου ΑΝ 690/1945 κατά τις οποίες «κάθε εργοδότης ή Διευθυντής ή Εκπρόσωπος Επιχείρησης που δεν καταβάλλει εμπρόθεσμα, στον απασχολούμενο σ' αυτόν αντί μισθού ή ημερομισθίου, τις οφειλόμενες αποδοχές ή χορηγίες οι οποίες καθορίζονται από τη σύμβαση εργασίας ή την υπαλληλική σύμβαση ή την συλλογική σύμβαση εργασίας ή τις Διοικητικές πράξεις ή το Νόμο ή έθιμο, τιμωρείται σε φυλάκιση μέχρι 3 μήνες και χρηματική ποινή». Συγκεκριμένα με την ιδιότητα του ιδιοκτήτη-εργοδότη συνεργείου καθαρισμού αν και απασχόλησε στην επιχείρηση αυτή την [...] ως εργάτρια από 1-12-88 μέχρι 7-12-88 δεν κατέβαλε μέχρι και την 27-1-89 το χρηματικό ποσό των 15701 δραχμών στην [...] για δεδουλευμένο ημερομίσθιο (2243 δρχ x 7 ημέρες) που της όφειλε αφού αυτά είχαν δουλευτεί από την παραπάνω.

ΣΚΕΦΤΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟΝ ΝΟΜΟ

Η πράξη [...] προβλέπεται και τιμωρείται από τις διατάξεις των άρθρων 26 §1 α, 27 §1, 94 §1 του ΠΚ και άρθρο μόνο του ΑΝ 690/1945.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

ΚΑΤΑΔΙΚΑΖΕΙ τον κατηγορούμενον σε φυλάκιση (2) μηνών και χρηματική ποινή (10.000) δρχ.

